

Rocznik Statystyczny

Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY
STATISTICAL OFFICE
IN BYDGOSZCZ

**Statistical
Yearbook**

2013

Kujawsko-Pomorskie
Voivodship

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*

Przewodnicząca *President*
Wioletta Zwara

Redaktor Główny *Editor in chief*
Barbara Ptaszyńska

Sekretarz *Secretary*
Małgorzata Rybak

Opracowanie tablic *Preparation of tables* i redakcja merytoryczna *and editorial supervision*

Krzysztof Betka, Paulina Goldszewicz-Cyl, Małgorzata Górka, Anna Hoffmann, Karolina Hunker, Kamila Iwanek,
Dariusz Klamecki, Agnieszka Krautforst-Kłoszewska, Ewa Liminowicz, Bożena Małecka, Magdalena Miśko,
Anna Nakielska, Paulina Olbryś

— Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych — *Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre*

Bożena Białasik, Anna Dublasiewicz, Marek Leszczyński, Dorota Malicka, Wiktor Parysek, Małgorzata Saroska,
Aleksandra Schreiber, Małgorzata Soból, Krystyna Strąg, Gabriela Szczepaniak, Joanna Wierzińska
— Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy — *Surveys and Analysis of Labour Market Centre*

Waldemar Borzych, Piotr Kacprowicz, Katarzyna Magdańska, Ewa Panic-Kentzer, Anna Wilska
— Wydział Badań Ankietowych — *Enquiry Surveys Division*

Agnieszka Wasila
— Wydział Rejestrów — *Registers Division*

Redakcja techniczna, korekta, skład *Technical supervision, proof-reading,* i grafika komputerowa *typesetting and computer graphics*

Małgorzata Górka, Dariusz Klamecki, Agnieszka Krautforst-Kłoszewska, Ewa Liminowicz, Rafał Lis, Bożena Małecka,
Adam Mańkowski, Magdalena Miśko, Anna Nakielska, Paulina Olbryś, Jacek Pruski

— Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych — *Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki *Printing of cover*
Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0089

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz,
tel. 52 3669-390, fax 52 3669-356; internet – <http://www.stat.gov.pl/bydgosz>
e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

Druk: **Urząd Statystyczny w Olsztynie** ul. Kościuszki 78/82, 10-950 Olsztyn
Nakład: 145 egz. Format B5

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu kolejne wydanie „**Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2013**”, dostępnego w polsko-angielskiej wersji językowej. Jest to podstawowa zbiorcza publikacja Urzędu, która stanowi zestawienie informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan rozwoju gospodarczego województwa w 2012 r. Treść tegorocznego wydania publikacji została w znacznej części zmieniona w stosunku do poprzednich edycji w związku z zastosowaną standaryzacją tego opracowania we wszystkich urzędach statystycznych w kraju. Ponadto w obecnej edycji zaprezentowano wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2011 r. dotyczące demografii oraz aktywności ekonomicznej ludności.

Osoby zainteresowane rozszerzeniem informacji na niższych poziomach podziału terytorialnego zachęcamy również do zapoznania się z rocznikiem „Województwo Kujawsko-Pomorskie 2013 – Podregiony, Powiaty, Gminy”.

Celem publikacji jest dostarczenie Czytelnikowi szeregu informacji na temat zagadnień z zakresu m.in. demografii, rynku pracy, edukacji, ochrony zdrowia, stanu i ochrony środowiska, rolnictwa, przemysłu i budownictwa, finansów publicznych. W celu umożliwienia właściwej interpretacji prezentowanych informacji zachęcamy do zapoznania się z treścią uwag ogólnych, umieszczonych przed każdym z działów.

Tablice szczegółowe zgromadzono w 23 działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi, które obejmują źródła i zakres danych statystycznych, sposoby prezentacji oraz definicje najważniejszych pojęć. W dalszej kolejności umieszczone zostały tablice przeglądowe prezentujące Województwo Kujawsko-Pomorskie na tle Polski i w retrospekcji za lata 2000, 2005-2012. Rocznik uzupełniono ilustracją graficzną w formie kolorowych map, wykresów i schematów.

Przekazując Państwu publikację „Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2013”, dostępną również w wersji elektronicznej, składam wszystkim osobom i instytucjom serdeczne podziękowania za współpracę i przekazane materiały. Wyrażam nadzieję, że publikacja okaże się cennym i przydatnym źródłem informacji o stanie i rozwoju społeczno-gospodarczym naszego Województwa.

Zapraszam do współpracy z Urzędem Statystycznym w Bydgoszczy, zarówno w obszarze publikacji, jak i działań o charakterze analityczno-badawczym odpowiadających, w możliwie największym stopniu, na potrzeby Użytkowników danych statystycznych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego

Wioletta Zwara

Preface

The Statistical Office in Bydgoszcz presents the next edition of “Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2013”, available in Polish-English language edition. This is the basic publication of the Office, which is a summary of information describing standard of living of the society and condition of economy development of voivodship in 2012. Content of this year’s edition has been largely changed compared to previous editions in connection with the development of standardization used in all statistical offices in country. In addition, the current edition of the Yearbook presents the results of the National Population and Housing Census of 2011 regarding population and theirs economic activity.

Persons interested in information about the basic units of territorial division of voivodship we recommend statistical yearbook entitled “Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2013 – Subregions, Powiats, Gminas”.

The purpose of the publication is to provide the reader with a range of information on issues concerning among others demography, labour market, education, health, environmental protection, agriculture, industry and construction, public finances. In order to permit appropriate interpretation of the presented information encourage you to familiarize yourself with the contents of general notes located in front of each of the division.

Detailed tables gathered in 23 thematic chapters preceded by general notes which contain source and scope of statistical data presentation methods and definitions of the most important terms. Subsequently, there were review tables presenting Kujawsko-Pomorskie voivodship against the background of Poland and retrospection for 2000, 2005-2012. The Yearbook was supplemented with the graphical illustration in the form of colour maps, charts and diagrams.

In presenting “Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2013”, available also in an electronic version, I would like to express my gratitude to all people and institutions for cooperation and provided information. I hope that the publication will prove a valuable and useful source of information of socio-economic situation and development of our Voivodship.

I invite you to cooperation with the Statistical Office in Bydgoszcz both in the area of publication as well as in analytical and research area corresponding to, as far as possible, the needs of statistical data Users.

Director
of the Statistical Office

Wioletta Zwara

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2012 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005–2012).....

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwale
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3–4
<i>List of tables</i>	6–18
<i>List of graphs</i>	19
<i>Symbols. Abbreviations</i>	20–21
<i>General notes</i>	22–27

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2012</i>	28–33
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005–2012)</i>	34–51

CHAPTERS

<i>Geography</i>	52–54
<i>Environmental protection</i>	55–76
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	77–81
<i>Public safety. Justice</i>	82–92
<i>Population. Religious denominations</i>	93–124
<i>Labour market</i>	125–165
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	166–178
<i>Household budgets</i>	179–187
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	188–201
<i>Education</i>	202–233
<i>Health care and social welfare</i>	234–250
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	251–265
<i>Science and technology. Information society</i>	266–281
<i>Prices</i>	282–285
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	286–315
<i>Industry and construction</i>	316–330
<i>Transport and communications</i>	331–339
<i>Trade and catering</i>	340–345
<i>Finances of enterprises</i>	346–358
<i>Public finance</i>	359–367
<i>Investments. Fixed assets</i>	368–376
<i>Regional accounts</i>	377–381
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	382–393

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne	1	52
Powierzchnia i granice w 2012 r.	2	52
Układ pionowy powierzchni	3	53
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	4	53
Temperatury powietrza	5	54
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uślo- necznienie i zachmurzenie	6	54
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	x	55
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzy- staniu powierzchni województwa	1 (7)	62
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i le- śne na cele nieleśne	2 (8)	63
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	3 (9)	63
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	4 (10)	64
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności	5 (11)	64
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania sta- wów rybnych	6 (12)	65
Jakość wody z wodociągów dostarczonej lud- ności do spożycia w 2012 r.	7 (13)	65
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi	8 (14)	66
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczysz- czalnie ścieków	9 (15)	66
Oczyszczalnie ścieków	10 (16)	67
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czy- stości powietrza	11 (17)	68
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	12 (18)	69
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	13 (19)	70
Odpady według rodzajów w 2012 r.	14 (20)	71
Powierzchnia o szczególnych walorach przy- rodniczych prawnie chroniona	15 (21)	71

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)	
Rezerwy przyrody	Nature reserves	16 (22) 72
Parki krajobrazowe	Landscape parks	17 (23) 72
Pomniki przyrody	Monuments of nature	18 (24) 73
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) ...	Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)	19 (25) 73
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Tangible effects of investments in environmental protection and water management	20 (26) 74
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund	21 (27) 76
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds	22 (28) 76
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	General notes	x 77
Jednostki administracyjne województwa	Administrative units of voivodship	1 (29) 79
Gminy w 2012 r.	Gminas in 2012	2 (30) 79
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	Powiats and cities with powiat status in 2012	3 (31) 80
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	Councillors of organs of local self-government entities in 2012	4 (32) 80
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	Paid employment, wages and salaries in the public administration	5 (33) 81
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	General notes	x 82
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings	1 (34) 85
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office	2 (35) 87
Wpływ spraw do sądów powszechnych	Incoming cases in the common courts	3 (36) 87
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2012 r.	Incoming cases in the common courts in 2012	4 (37) 88
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation	5 (38) 89
Załatwione sprawy rodzinne	Resolved family cases	6 (39) 89
Sprawy załatwione rodzinne w 2012 r.	Family cases resolved in 2012	7 (40) 90
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	Entities in the National Judicial Register	8 (41) 90
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	Registered activity of the State Fire Department	9 (42) 91
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 93
Ludność	Population	1 (43) 99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population	2 (44) 99

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)		
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age</i>	3 (45)	100
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population</i>	4 (46)	101
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population</i>	5 (47)	101
Mediana wieku ludności według płci	<i>Median population age by sex</i>	6 (48)	102
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego	<i>Population aged 15 and more by de facto ma- rital status</i>	7 (49)	102
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia	<i>Population aged 13 and more by educational level</i>	8 (50)	103
Ludność według struktury identyfikacji narodo- wo-etnicznej w 2011 r.	<i>Population by the structure of the national- -ethnic identities in 2011</i>	9 (51)	104
Ludność według głównego źródła utrzymania	<i>Population by main source of maintenance</i>	10 (52)	104
Gospodarstwa domowe według liczby osób	<i>Households by number of persons</i>	11 (53)	105
Gospodarstwa domowe według składu rodzin- nego	<i>Households by family composition</i>	12 (54)	105
Osoby niepełnosprawne	<i>Disabled persons</i>	13 (55)	105
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	14 (56)	106
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	15 (57)	107
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeń- ców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012</i>	16 (58)	107
Małżeństwa zawarte według poprzedniego sta- nu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2012</i>	17 (59)	109
Małżeństwa wyznaniowe	<i>Church or religious marriages</i>	18 (60)	109
Rozwody według wieku małżonków w momen- cie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2012</i>	19 (61)	110
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage</i>	20 (62)	111
Urodzenia	<i>Births</i>	21 (63)	111
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	22 (64)	112
Plodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of popu- lation</i>	23 (65)	112
Zgony według płci i wieku zmarłych	<i>Deaths by sex and age of deceased</i>	24 (66)	113
Zgony według przyczyn	<i>Deaths by causes</i>	25 (67)	114
Zgony niemowląt według płci i wieku	<i>Infant deaths by sex and age</i>	26 (68)	116
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn	<i>Infant deaths by selected causes</i>	27 (69)	117
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	<i>Suicides registered by police</i>	28 (70)	118
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	29 (71)	118
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of popula- tion for permanent residence</i>	30 (72)	119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	31 (73)	120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	32 (74)	121
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>International migration of population for perma- nent residence by sex and age of migrants</i>	33 (75)	122
Wybrane wyznania religijne	<i>Selected religious denominations</i>	34 (76)	123

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 125
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of the census in 2011</i>	1 (77) 134
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of the census in 2011</i>	2 (78) 135
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more — on the LFS basis</i>	3 (79) 136
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 — on the LFS basis</i>	4 (80) 137
Pracujący	<i>Employment</i>	
Pracujący	<i>Employed persons</i>	5 (81) 138
Pracujący według statusu zatrudnienia	<i>Employed persons by employment status</i>	6 (82) 139
Przecięte zatrudnienie	<i>Average paid employment</i>	7 (83) 141
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	<i>Full- and part-time paid employment</i>	8 (84) 142
Przyjęcia do pracy	<i>Hires</i>	9 (85) 143
Zwolnienia z pracy	<i>Terminations</i>	10 (86) 144
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time</i>	11 (87) 146
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2012</i>	12 (88) 147
Bezrobocie	<i>Unemployment</i>	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers</i>	13 (89) 149
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	14 (90) 150
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority</i>	15 (91) 150
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers</i>	16 (92) 152
Wydatki Funduszu Pracy	<i>Expenditures of Labour Fund</i>	17 (93) 152
Warunki pracy	<i>Work conditions</i>	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	18 (94) 153
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	19 (95) 157
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture</i>	20 (96) 159
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	<i>Persons working in hazardous conditions</i>	21 (97) 159
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2012</i>	22 (98) 162
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases</i>	23 (99) 163
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions</i>	24 (100) 164
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits</i>	25 (101) 165

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	166
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Average monthly gross wages and salaries Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012	1 (102) 2 (103)	169 170
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012	3 (104)	172
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Average gross wages and salaries for October 2012	4 (105)	175
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2012	5 (106)	177
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	6 (107)	178
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	7 (108)	178
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	179
Gospodarstwa domowe	Households	1 (109)	184
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita available income of households	2 (110)	184
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita expenditures of households	3 (111)	185
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households	4 (112)	185
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	Households furnished with selected durable goods	5 (113)	186
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	At-risk of poverty rates in households	6 (114)	187
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	188
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewerage systems	1 (115)	193
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 (116)	194
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	3 (117)	194
Ogrzewnictwo	House-heating	4 (118)	195
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water supply, sewerage and gas supply systems	5 (119)	195
Odpady komunalne	Municipal waste	6 (120)	196
Nieczystości ciekłe	Liquid waste	7 (121)	196
Składowiska odpadów komunalnych	Landfill sites with municipal waste	8 (122)	196
Komunikacja miejska	Urban transport	9 (123)	197
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate area green belts	10 (124)	197

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)	
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	<i>Dwelling stocks</i>	11 (125) 198
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations</i>	12 (126) 198
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	<i>Housing allowances paid out in 2012</i>	13 (127) 199
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	<i>Administration of grounds for dwelling construction</i>	14 (128) 199
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	<i>Dwellings in which construction has begun</i>	15 (129) 200
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	16 (130) 200
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	<i>Dwellings completed by number of rooms</i>	17 (131) 201
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 202
Edukacja według szczebli kształcenia	<i>Education by level</i>	1 (132) 207
Szkoły według organów prowadzących	<i>Schools by school governing authority</i>	2 (133) 210
Uczniowie według grup wieku	<i>Pupils and students by age groups</i>	3 (134) 212
Współczynnik skolaryzacji	<i>Enrolment rate</i>	4 (135) 213
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	<i>Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools</i>	5 (136) 214
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools</i>	6 (137) 215
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	<i>Students studying foreign languages in schools for adults</i>	7 (138) 217
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	<i>Education of people with special educational needs</i>	8 (139) 217
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	<i>Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres</i>	9 (140) 218
Wychowanie pozaszkolne	<i>Extracurricular education</i>	10 (141) 219
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)</i>	11 (142) 219
Domy i stołówki studenckie	<i>Student dormitories and canteens</i>	12 (143) 220
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships</i>	13 (144) 221
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	14 (145) 221
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	15 (146) 223
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools)</i>	16 (147) 224
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	17 (148) 224
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	18 (149) 224
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	19 (150) 225

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)	
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	20 (151)	225
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	21 (152)	225
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	22 (153)	226
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	23 (154)	226
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	24 (155)	226
Szkoły wyższe	25 (156)	227
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2012/13	26 (157)	228
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	27 (158)	229
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	28 (159)	229
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych	29 (160)	230
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	30 (161)	230
Studia podyplomowe i doktoranckie	31 (162)	231
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia	32 (163)	231
Szkoły dla dorosłych	33 (164)	232
Wychowanie przedszkolne	34 (165)	233
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	x	234
Pracownicy medyczni w 2012 r.	1 (166)	240
Lekarze specjaliści w 2012 r.	2 (167)	240
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	3 (168)	241
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	4 (169)	242
Szpitala ogólne w 2012 r.	5 (170)	243
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	6 (171)	244
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	7 (172)	244
Krwiodawstwo	8 (173)	245
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	9 (174)	245
Żłobki i kluby dziecięce	10 (175)	246
Placówki wsparcia dziennego	11 (176)	247
Rodzinna piecza zastępcza	12 (177)	247
Instytucjonalna piecza zastępcza	13 (178)	247
Pomoc społeczna stacjonarna	14 (179)	248
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	15 (180)	249
Świadczenia pomocy społecznej	16 (181)	249

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	x	251
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane	1 (182)	254
Gazety i czasopisma wydane	2 (183)	254
Biblioteki publiczne (z filiami)	3 (184)	255
Muzea	4 (185)	255
Galerie sztuki	5 (186)	255
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	6 (187)	256
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	7 (188)	256
Kina stałe	8 (189)	257
Abonenci telewizji kablowej	9 (190)	257
Abonenci radiowi i telewizyjni	10 (191)	257
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki	11 (192)	258
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	12 (193)	260
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	13 (194)	261
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	14 (195)	261
Hotele według kategorii	15 (196)	262
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	16 (197)	263
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	17 (198)	263
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	18 (199)	265
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	x	266
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	1 (200)	270
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	2 (201)	271
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	3 (202)	272
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	4 (203)	273
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	5 (204)	273
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	6 (205)	274

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE (dok.)		
NAUKA I TECHNIKA (dok.)		
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	7 (206)	274
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	8 (207)	275
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010–2012	9 (208)	276
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	10 (209)	277
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	11 (210)	279
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	12 (211)	280
Społeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	13 (212)	280
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach	14 (213)	281
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	282
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	1 (214)	283
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	2 (215)	283
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	3 (216)	285
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	4 (217)	285
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO		
Uwagi ogólne	x	286
Rolnictwo		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	1 (218)	292
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	2 (219)	294
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	3 (220)	294
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	4 (221)	295
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	5 (222)	295
Powierzchnia zasiewów	6 (223)	297
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	7 (224)	298
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	8 (225)	299
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	9 (226)	300
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	10 (227)	301
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	11 (228)	302
Drób	12 (229)	303

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)	
Rolnictwo (dok.)	Agriculture (cont.)	
Produkcja żywna rzeźnego	Production of animals for slaughter	13 (230) 303
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck	14 (231) 304
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows' milk and hen eggs	15 (232) 304
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors	16 (233) 305
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient	17 (234) 305
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżą- ce)	Value of agricultural products procurement (cur- rent prices)	18 (235) 306
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	19 (236) 307
Ekologiczne gospodarstwa rolne	Organic farms	20 (237) 308
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species	21 (238) 308
Odstzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 (239) 309
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowiec- kiego oraz obwody łowieckie	Clubs and members of the Polish Hunting As- sociation and hunting districts	23 (240) 309
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	24 (241) 310
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (242) 311
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (243) 312
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane ...	Renewals, afforestations and o ther forest breeding work	27 (244) 313
Pozyskanie drewna	Removals	28 (245) 314
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrze- wień	Trees and shrub s outside the forest and re- movals	29 (246) 314
Pożary w lasach	Forest fires	30 (247) 315
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 316
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (248) 319
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in e conomic entities in industry (current prices)	2 (249) 321
Produkcja wybranych wyrobów	Production of selected products	3 (250) 321
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	Average paid employment in industry	4 (251) 322
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	Average monthly gross wages and salaries in industry	5 (252) 324
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	Construction and assembly production (current prices)	6 (253) 326
Produkcja budowlano-montażowa według ro- dzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)...	Construction and assembly production by type of constructions (current prices)	7 (254) 326
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	8 (255) 328
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	Buildings completed by type of buildings	9 (256) 329
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	Average paid e mployment and average monthly gross wa ges and salaries in con- struction	10 (257) 330

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	331
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	Railway lines operated	1 (258)	334
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	Hard surface public roads	2 (259)	334
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors	3 (260)	335
Linie regularnej komunikacji autobusowej	Regular bus communication lines	4 (261)	335
Transport samochodowy zarobkowy	Hire or reward road transport	5 (262)	336
Ruch pasażerów w portach lotniczych	Passenger traffic at airports	6 (263)	336
Przeładunek ładunków w portach lotniczych	Freight loaded and unloaded at airports	7 (264)	337
Wypadki drogowe i ich ofiary	Road traffic accidents and their casualties	8 (265)	337
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles	9 (266)	338
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe	Basic postal services	10 (267)	339
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	Telephone subscribers and telephone sets	11 (268)	339
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	340
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	Retail sales (current prices)	1 (269)	343
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	Retail sales by groups (current prices)	2 (270)	343
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	Wholesale in trade enterprises (current prices)	3 (271)	343
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	Shops by organizational forms and petrol stations	4 (272)	344
Gastronomia	Catering	5 (273)	344
Magazyny handlowe	Trade warehouses	6 (274)	345
Targowiska	Marketplaces	7 (275)	345
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	346
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors	1 (276)	350
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections	2 (277)	351
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	Enterprises by obtained financial results	3 (278)	352
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises	4 (279)	353
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises	5 (280)	354
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	Share equity (funds) of enterprises	6 (281)	356
Kapitał zakładowy spółek	Share capital of companies	7 (282)	357
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises	8 (283)	358

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	359
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type</i>	1 (284)	362
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2012</i>	2 (285)	364
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type</i>	3 (286)	365
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2012</i>	4 (287)	366
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments</i>	5 (288)	367
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	368
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices)</i>	1 (289)	372
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises (current prices)</i>	2 (290)	373
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices)</i>	3 (291)	374
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)</i>	4 (292)	375
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)</i>	5 (293)	376
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	377
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	<i>Gross domestic product (current prices)</i>	1 (294)	380
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices)</i>	2 (295)	381
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	<i>Nominal income in the households sector</i>	3 (296)	381
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	382
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	1 (297)	384
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	2 (298)	384
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	3 (299)	385

Tabl. Table	Str. Page
----------------	--------------

**DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY
GOSPODARKI NARODOWEJ
(dok.)**

**CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES
OF THE NATIONAL ECONOMY
(cont.)**

Prywatyzacja

Privatization

Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.

Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012

4 (300) 385

Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2012 r.

State owned enterprises by legal and organizational status in 2012

5 (301) 385

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Entities of the national economy in the REGON register

6 (302) 386

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji

Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections

7 (303) 387

Spółki handlowe według form prawnych i sekcji

Commercial companies by legal status and sections

8 (304) 389

Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji

Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections

9 (305) 390

Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji

Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections

10 (306) 392

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Str. Page
Podział administracyjny województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 r.	<i>Administrative division of kujaw sko-pomorskie voivodship in 2012</i>	54
Podział województwa kujawsko-pomorskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS)	<i>Division of the kujaw sko-pomorskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS)</i>	55
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012</i>	92
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	93
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	93
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	152
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	152
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship</i>	153
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2012 r.	<i>Dwellings fitted with instalations in 2012</i>	198
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwelling completed</i>	198
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13	<i>Education by educational level in 2 012/13 school year</i>	199
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2012</i>	294
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. (ceny stałe 2010 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2011 (constant prices 2010)</i>	294
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i>	295
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita</i>	376
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)</i>	376
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2012</i>	377

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (·) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 25.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 25.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
„Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł zł	= złoty = <i>zloty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz.	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl.	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>

ml	= mililitr <i>millilitre</i>	cd.	= ciąg dalszy <i>continued</i>
l	= litr <i>litre</i>	dok. <i>cont.</i>	= dokończenie <i>= continued</i>
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa <i>= number</i>
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	nr (Nr) <i>No.</i>	= numer <i>= number</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	poz.	= pozycja
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
g	= gram <i>gram</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	ust.	= ustęp
dt	= decytona <i>deciton</i>	i in.	= i inni
t	= tona <i>tonne</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne <i>= and the like</i>
kW-h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi <i>= among others</i>
GW-h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład <i>= for example</i>
TJ	= teradžul <i>= terajoule</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest <i>= that is</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tn. <i>i.e.</i>	= to znaczy <i>= that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tw.	= tak zwany
d <i>24h</i>	= doba <i>= 24 hours</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
r.	= rok	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r <i>t/y</i>	= ton rocznie <i>= tonnes per year</i>	PKD <i>NACE</i>	= Polska Klasyfikacja Działalności <i>= „Nomenclature des Activites Communales Europeenne”</i>
art. <i>Art.</i>	= artykuł <i>= article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
str.	= strona	<i>NUTS</i>	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
kk	= Kodeks karny	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza <i>= Economic Commission for Europe</i>
kks	= Kodeks karny skarbowy	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych <i>= United Nations</i>
Dz. U.	= Dziennik Ustaw	UE <i>EU</i>	= Unia Europejska <i>= European Union</i>
Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy	NSP	= Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań <i>Population and Housing Census</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007*, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te spowodowały brak porównywalności danych również przy niezmienionych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „Pozostałe usługi” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

GENERAL NOTES

1. *Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.*

2. *Data are presented:*

1) *according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007** compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in European Community – NACE Rev.2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 25 I, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.*

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remained unchanged.

*The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

The item “Other services” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

2) *according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;*

3) *according to **ownership sectors**:*

— *public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entity,*

— *private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entity and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki;

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych a także wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537 z późniejszymi zmianami), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293 z późniejszymi zmianami) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów

„Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for registration. The data are not further verified.

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, paid employees as well as wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537 with later amendments), replacing the classification valid until 30 VI 2010;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293 with later amendments) in place of classification used until 31 XII 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which

(wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późniejszymi zmianami);

5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622, w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

— ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,

— ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

4) **the Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);

5) **the Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622, in place of the classification used until 31 XII 2010).

8. Information on voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

1) **agricultural output** — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;

2) **sold production of industry:**

— 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,

— 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, sprzedaż) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następujących publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, sales) — as of 30 VI.

Calculations use population data prepared unless otherwise indicated for 2000–2009 on the basis of the Population and Housing and Census 2002, from 2010 Population and Housing Census 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data processing, in some cases component totals can slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych

Diseases of blood and blood-forming organs

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych

Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) (dok.)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision) (cont.)

Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy
divisions

produkcja skór i wyrobów skórzanych	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of pharmaceutical products</i>	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2 (cont.)

działy (dok.)
divisions (cont.)

produkcja wyrobów z metali <i>manufacture of metal products</i>	produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the *Statistical Yearbook of the Republic of Poland* as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (*Methodologies and Classifications*).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem		Polska = 100		
	total		Poland = 100		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	17972	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy	2479	144	5,8	Gminas
Miasta	908	52	5,7	Towns
Miejscowości wiejskie	52577	3586	6,8	Rural localities
Sołectwa	40571	2277	5,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych	52,4	3,9	7,4	<i>particulates</i>
gazowych	216513,7	8456,4	3,9	<i>gases</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3191	144	4,5	<i>Municipal wastewater treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2316	112	4,8	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	30	3,7	<i>with increased biogene removal</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	2268,0	1,8	<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	9580,9	515,1	5,4	<i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych	10127,8	462,8	4,6	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	4,8	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych	2787,9	121,6	4,4	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,3	x	<i>in % of total investment outlays</i>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
na liczbach bezwzględnych	1119803	60745	5,4	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	290,6	289,6	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	67,8	69,4	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Working on sewage network. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska = 100		
	total	Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38533,3	2096,4	5,4	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23336,4	1262,1	5,4	urban areas
wieś	15196,9	834,3	5,5	rural areas
w tym kobiety	19884,0	1080,2	5,4	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	117	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	56,6	56,0	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,04	0,16	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,17	-0,96	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	675,4	4,9	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3530,47	3032,09	85,9	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	148,8	7,0	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	18,1	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	283102,5	22551,3	8,0	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	125580,6	7006,9	5,6	sewerage distribution ^c
gazowej	137371,4	3929,1	2,9	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13722,8	715,3	5,2	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	356,1	341,2	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	52332,4	2683,7	5,1	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1358,1	1280,1	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	999659,5	49301,7	4,9	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	25942,7	23517,3	x	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	152,9	6,4	4,2	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,0	3,0	x	dwellings
izby	16,6	13,6	x	rooms
powierzchnia użytkowa miesz-				usable floor area of dwellings
kań w m ²	406,2	315,6	x	in m ²

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b				Pupils and students in schools ^b
w tys.:				in thous.:
podstawowych	2160,8	120,7	5,6	primary
gimnazjalnych	1161,7	65,5	5,6	lower secondary
zasadniczych zawodowych ^c	207,9	15,0	7,2	basic vocational ^c
liceach ogólnokształcących ^d	579,7	27,8	4,8	general secondary ^d
liceach profilowanych	14,7	0,8	5,5	specialized secondary
technikach ^e	522,5	31,0	5,9	technical secondary ^e
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,8	0,7	5,8	general art ^f
policealnych	334,3	18,7	5,6	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania				Children attending pre-primary
przedszkolnego ^g :				education establishments ^g :
w tysiącach	1216,5	60,6	5,0	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	716	643	x	per 1000 children aged 3–6

OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ⁱ :				Medical personnel ⁱ :
lekarze	85025	4475	5,3	doctors
lekarze dentyści	12491	684	5,5	dentists
pielęgniarki ^k	211628	10907	5,2	nurses ^k
Przychodnie	19412	755	3,9	Out-patient departments
Szpitala ogólne	913	42	4,6	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	188,8	9,5	5,0	Beds in general hospital in thous.
Apteki ogólnodostępne ^l	11999	583	4,9	Generally available pharmacies ^l

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 202. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^{c–e} Łącznie z uczniami: ^c — szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ^d — uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^e — techników uzupełniających. ^f Dających uprawnienia zawodowe. ^g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ⁱ Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 13 na str. 236.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 202. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^{c–e} Including students: ^c — special job-training schools, ^d — supplementary general secondary schools, ^e — supplementary technical secondary schools. ^f Leading to professional certification. ^g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. ⁱ Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^k Including master nurses. ^l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 236.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	438	5,4		Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	7478,8	5,7		Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	27	3,5		Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	801,1	3,0		Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	18	4,0		Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	37474,3	1754,1	4,7		Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	675,4	26,6	3,9		Tourist accommodation establishments ^a in thous.:
korzystający z noclegów	22635,4	841,5	3,7		number of beds (as of 31 XII) tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY					
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14529,4	1000,3	6,9		Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10431,6	857,8	8,2		sown area ^c
grunty ugorowane	439,9	11,2	2,5		fallow land
uprawy trwałe	398,0	11,5	2,9		permanent crops
w tym sady	368,4	10,3	2,8		of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	2,8	5,3		kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,5	117,0	3,6		meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:					Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7704,3	620,5	8,1		cereals
ziemniaki	358,8	20,6	5,8		potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,5	19,8	11,3		ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:					Production in thous. t:
zboża	28543,8	2510,8	8,8		cereals
ziemniaki	8740,4	500,7	5,7		potatoes
warzywa gruntowe ^d	4553,2	475,9	10,5		ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	40,5	109,5		cereals
ziemniaki	244	243	99,6		potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	420,9	4,6		Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION					
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	1178303,6	49831,6	4,2		Sold production of industry (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30578	23754	77,7		per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w milionach złotych	170643,8	7810,9	4,6		Sales of construction and assembly production ^e (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4428	3723	84,1		per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robot.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII					
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	280719,1	16488,6	5,9		Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	88,4	x		of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:					Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	18744,4	1001,1	5,3		passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3178,0	158,6	5,0		lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	14382	754	5,2		Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :					Fixed main line ^d :
w tysiącach	6177,0	281,1	4,6		in thousands
w tym standardowe łącza główne	5182,0	237,2	4,6		of which standard main line
na 1000 ludności	160,3	134,1	x		per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII					
Sklepy	357289	19009	5,3		Shops
Liczba ludności na 1 sklep	108	110	x		Population per shop
Targowiska stałe	2215	134	6,0		Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	78407,5	4037,7	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3022,10	3067,05	101,5		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	78491,4	4030,5	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3025,34	3061,64	101,2		per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	61247,0	3281,6	5,4		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4865,08	4199,93	86,3		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	63730,8	3633,4	5,7		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5062,38	4650,20	91,9		per capita in zł
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	22522,9	1150,5	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	868,11	873,92	100,7		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	22476,5	1123,2	5,0		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	866,32	853,20	98,5		per capita in zł
Budżety województw					Budgets of voivodships
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	15236,1	759,8	5,0		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	395,40	362,19	91,6		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	15760,5	766,1	4,9		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	409,01	365,19	89,3		per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	237627,3	9567,4	4,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6167	4561	x	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2877957,5	126657,5	4,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	74688	60417	x	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5901	327	5,5	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1761	94	5,3	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2196	131	6,0	<i>included in direct privatization of which privatized</i>
poddane likwidacji	1944	102	5,2	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1127	64	5,7	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3975334	187996	4,7	<i>Entities of the national economy in the REGON register^b (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	123506	5937	4,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3851828	182059	4,7	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2011				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1528127	68390	4,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	39665	32596	82,2	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1342386	60077	4,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	96262	86323	89,7	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	934354	44422	4,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	24253	21172	87,3	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Wła-
sności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a:

Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu skorygo-

Note:
*Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised number***II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
					POWIERZ AR
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17970	17970	17972	17972
					STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele:				
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,7	30,4	30,3	30,0
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	48,4	49,0	47,0
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,0	11,7	11,9	11,9
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,8	3,8	3,9	3,8
	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:				
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	73,6	98,2	100,0	100,0
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,0	0,1	.	.
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	38,4	63,2	66,3	67,3
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w tys. t:				
9	pyłowych	14,2	7,1	5,5	5,3
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	63,5	64,5	67,3
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	97,2	98,6	98,8	99,0
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	26,8	24,3	29,2
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komu- nalnych) ^e na 1 km ² w t	172,3	175,3	116,2	143,8
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	252,0	215,6	233,3	249,5
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:				
15	służące ochronie środowiska	9,9	8,5	5,1	3,7
16	służące gospodarce wodnej	1,2	1,1	1,9	1,3
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
17	w % powierzchni ogólnej	31,1	32,4	32,4	32,4
18	na 1 mieszkańca w m ²	2702	2812	2815	2815
					BEZPIECZENSTWO PUBLIC
	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygo- towawczych:				
19	w liczbach bezwzględnych	70194	73551	67604	61183
20	na 10 tys. ludności	339,2	355,7	327,2	296,2
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	53,0	60,7	60,7	63,1

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie podstawie bilansów. ^e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 58. ^f Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Since 2010 data are not comparable with data for — based on balances. ^e See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 58. ^f Estimated data; in 2000 defined

wanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
17972	17972	17972	17972	17972	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
					Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
29,6	29,7	31,6	33,2	33,8	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry; fishing)	2
47,7	46,5	47,2	45,4	44,6	exploitation of water-supply network ^b	3
12,4	12,4	12,1	12,3	12,5	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
4,2	4,2	4,2	4,5	4,6	of which for industrial production	5
					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
100,0	100,0	97,5	97,5	97,7	treated in % of requiring treatment	6
.	.	0,2	0,2	0,2	untreated per 1 km ² in dam ³	7
69,7	70,3	69,8	70,2	71,0	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
5,2	4,5	4,3	4,1	3,9	particulates	9
59,1	51,7	57,1	53,4	57,7	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,0	99,1	99,1	99,2	99,2	particulates	11
37,6	39,6	36,6	42,4	43,8	gases (excluding carbon dioxide)	12
124,5	114,8	126,2	138,0	126,2	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
247,8	253,2	245,3	250,1	245,6	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
3,4	4,7	4,7	4,5	4,8	in environmental protection	15
1,4	1,5	2,5	1,3	1,3	in water management	16
					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
32,0	31,3	31,8	31,8	31,8	in % of total area	17
2780	2716	2721	2722	2725	per capita in m ²	18
PUBLICZNE						
SAFETY						
					Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
58966	58572	56164	59130	60745	in absolute numbers	19
285,4	283,1	267,6	281,8	289,6	per 10 thous. population	20
65,4	67,8	66,3	70,2	69,4	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	21

ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^d Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^d Population connected to — estimated data, the total population as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
					LUD POPU
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2067817	2068253	2066371	2066136
2	miasta	1290395	1272615	1267250	1262577
3	wieś	777422	795638	799121	803559
4	w tym kobiety	1068703	1069577	1069096	1069475
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	107	107	107	107
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	115	115	115	115
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
7	przedprodukcyjnym	521337	441718	431113	421767
8	produkcyjnym	1260688	1329325	1331439	1334274
9	poprodukcyjnym	285792	297210	303819	310095
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,63	6,17	6,84
11	Rozwody na 1000 ludności	1,19	2,07	2,08	1,93
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	9,88	10,23	10,56
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,53	9,38	9,49	9,84
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	0,51	0,74	0,72
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	6,65	5,68	6,10
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-1,00	-1,73	-1,15
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
17	mężczyźni	69,63	70,59	70,63	70,39
18	kobiety	77,51	79,10	79,25	79,14
					RYNEK LABOUR
	Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):				
19	w tysiącach	762,7	647,9	667,3	697,5
20	w tym kobiety	355,6	297,2	304,7	316,4
21	na 1000 ludności	368,9	313,3	323,0	337,6
22	w sektorze prywatnym w %	74,1	74,4	75,1	76,3
	według rodzajów działalności w %:				
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	x	18,2	17,7	17,0
24	przemysł i budownictwo	x	29,3	30,1	30,6
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ⁴ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ⁵ ; informacja i komunikacja	x	23,5	23,4	23,7
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi ^e	x	29,0	28,8	28,7

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 93. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według faktycznego miejscowyznacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 — Narodowego Spisu ^e Pod pojęciem „pozostałe usługi” należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administracja i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 93. ^b Including infant deaths. ^c By actual workplace in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”,

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ^a						
LATION ^a						
2067918	2069083	2098711	2098370	2096404	Population (as of 31 XII)	1
1259462	1256730	1271357	1267284	1262091	urban areas	2
808456	812353	827354	831086	834313	rural areas	3
1070633	1071115	1081496	1081277	1080243	of which females	4
107	107	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
115	115	117	117	117	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
413722	406397	406742	399592	393346	pre-working	7
1336920	1338427	1356942	1351459	1343978	working	8
317276	324259	335027	347319	359080	post-working	9
7,11	6,80	5,93	5,39	5,34	Marriages per 1000 population	10
1,75	1,88	1,91	1,92	1,87	Divorces per 1000 population	11
11,25	11,15	10,77	10,00	9,90	Live births per 1000 population	12
9,69	9,86	9,75	9,37	9,74	Deaths ^b per 1000 population	13
1,56	1,29	1,02	0,62	0,16	Natural increase per 1000 population	14
5,85	6,37	5,80	6,01	4,82	Infant deaths per 1000 live births	15
-0,81	-0,68	-0,8	-0,79	-0,96	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:						
71,02	71,35	71,37	72,17	72,75	males	17
79,55	79,50	79,80	80,14	80,31	females	18
PRACY						
MARKET						
Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):						
709,9	686,6	680,2	683,5	675,4	in thousands	19
321,7	312,9	311,9	312,5	314,7	of which women	20
343,3	331,8	324,1	325,8	322,2	per 1000 population	21
77,2	76,6	76,5	77,0	77,1	in private sector in %	22
by kind of activities in %:						
16,7	17,1	15,8	15,7	15,9	agriculture, forestry and fishing	23
30,7	29,9	30,0	30,2	29,6	industry and construction	24
24,1	23,6	23,8	23,5	23,4	trade; repair of motor vehicles ^Δ , transportation and storage, accommodation and catering ^g , information and communication	25
28,5	29,4	30,4	30,6	31,1	financial and insurance activities, real estate activities and other serviced ^e	26

sca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. wanie i działalność wspierająca^h, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; „Edukacja”; „Opieka

and kind of activity (since 2004). *d* Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. *e* The term "other services" refers to the NACE Rev. 2 sections: "Professional, scientific "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	137,7	138,8	144,6
2	na 1000 ludności	x	66,6	67,2	70,0
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	24,4	25,7	29,1
4	na 1000 ludności	x	11,8	12,4	14,1
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	181,2	188,0	160,1	123,2
6	2000 = 100	100,0	103,7	88,3	68,0
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	56,5	55,2	58,6	61,7
8	w wieku do 25 lat	30,4	23,3	21,7	19,7
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	45,7	50,8	49,1	45,2
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	495	180	83	106
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	19,2	22,3	19,2	14,9
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1668,92	2046,09	2147,05	2297,36
13	2000 = 100	100,0	122,6	128,6	137,7
14	w tym: w przemyśle	2030,57	2136,82	2274,67
15	w budownictwie	1733,84	1838,29	2019,92
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	476,3	464,5	464,4	467,1
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366,4	366,1	369,0	374,8
18	rolników indywidualnych	109,9	98,5	95,4	92,3
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	777,82	1036,09	1115,52	1149,10
20	rolników indywidualnych ^b	596,35	749,31	792,86	805,18
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	18203,8	19903,1	20396,5	20802,5
22	kanalizacyjnej ^c	2830,1	4782,4	5095,0	5351,7
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	76,9	68,7	68,8	67,9
24	na 1 mieszkańca w m ³	37,2	33,2	33,3	32,9
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	757,3	809,5	834,1	843,7
26	na 1 mieszkańca w kWh	585,6	635,1	657,1	667,1

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social security system households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					<i>Average paid employment:</i>	
					<i>in industry:</i>	
147,4	138,0	137,9	137,4	134,4	<i>in thousands</i>	1
71,3	66,7	65,7	65,5	64,1	<i>per 1000 population</i>	2
					<i>in construction:</i>	
34,3	34,7	33,5	34,0	32,6	<i>in thousands</i>	3
16,6	16,8	15,9	16,2	15,5	<i>per 1000 population</i>	4
110,3	134,1	139,4	139,6	148,8	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
60,8	74,0	76,9	77,0	82,1	<i>2000 = 100</i>	6
					<i>In % registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
59,8	53,8	54,3	56,0	54,1	<i>women</i>	7
21,6	22,9	22,4	21,8	20,6	<i>aged up to 25 years</i>	8
35,2	28,6	30,1	36,9	37,4	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
107	117	129	138	113	<i>Registered unemployment persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
13,3	16,2	17,0	17,0	18,1	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	11

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

2527,93	2657,00	2759,68	2906,32	3032,09	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
151,5	159,2	165,4	174,1	181,7	<i>2000 = 100</i>	13
2529,54	2630,41	2750,35	2895,52	3034,88	<i>of which: in industry</i>	14
2261,18	2298,52	2356,44	2464,85	2556,41	<i>in construction</i>	15
471,4	474,1	467,7	464,9	462,4	<i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	16
					<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	17
381,7	387,3	383,8	383,3	382,7	<i>farmers</i>	18
89,7	86,9	83,9	81,6	79,7	<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
					<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
1260,89	1369,48	1461,65	1534,96	1622,92	<i>farmers^b</i>	20
850,65	903,64	948,95	981,70	1050,29		

KOMUNALNA. MIESZKANIA
INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

					<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
21254,1	21556,7	21782,0	22133,2	22551,3	<i>water supply</i>	21
5666,8	6044,5	6365,4	6959,4	7006,9	<i>sewerage^c</i>	22
					<i>Consumption in households:</i>	
					<i>water from water supply systems:</i>	
69,3	68,2	68,4	67,3	67,0	<i>in cubic hectometre</i>	23
33,5	33,0	32,6	32,1	32,0	<i>per capita in m³</i>	24
					<i>electricity in urban areas^d:</i>	
854,0	861,1	878,1	859,1	832,6	<i>in gigawatt hour</i>	25
677,5	684,5	689,5	676,8	658,1	<i>per capita in kWh</i>	26

przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 — Narodowego Spisu Powszechnego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well as in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000 excluding

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane stan; w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	632,5	670,2	674,5	678,6
2	na 1000 ludności	305,9	324,0	326,4	328,4
3	izby na 1000 ludności	1068,0	1179,1	1189,2	1198,0
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	18140,0	21256,2	21476,5	21672,6
5	przeciętna 1 mieszkania	59,3	65,6	65,8	66,0
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	3,8	4,5	5,0	5,6
7	na 1000 ludności	1,8	2,2	2,4	2,7
8	izby na 1000 ludności	7,1	10,0	10,4	12,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	151,6	229,3	232,6	280,0
10	przeciętna 1 mieszkania	82,9	105,7	96,0	103,8
EDUKACJA ^b EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	181,4	149,4	142,2	134,6
12	gimnazjach	66,5	90,9	87,4	83,4
13	zasadniczych zawodowych ^e	39,0	16,3	16,4	16,9
14	liceach ogólnokształcących ^f	48,1	38,2	37,8	36,0
15	liceach profilowanych	x	8,0	6,5	4,6
16	technikach ^f	45,9	31,4	31,3	32,0
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,0	1,0	1,1	0,7
18	policealnych	11,3	19,4	20,3	18,6
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
19	podstawowych	31,3 ^h	27,4	27,8	24,3
20	gimnazjów	x	29,7	28,5	26,6
21	zasadniczych zawodowych ^e	12,3	5,1	4,9	4,8
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	10,3	12,3	12,1	11,6
23	liceów profilowanych	x	2,8	2,2	1,7
24	techników ⁱ	9,0	6,9	6,1	6,4
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	4,3	6,9	5,2	4,8
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	13,2	12,3	11,8

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 202. ^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem łącznie: ^e — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^f — z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. Kształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. ^k Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 202. ^c Excluding schools for adults, except ^e — special job-training schools; ^f — supplementary schools; general secondary and technical secondary respectively ^g Leading to professional school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. ^k Since 2004/05 school year including specialized secondary schools

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)						
					<i>Dwellings stocks^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):</i>	
					<i>dwellings:</i>	
686,1	692,7	703,8	709,7	715,3	<i>in thousands</i>	1
331,8	334,8	335,4	338,2	341,2	<i>per 1000 population</i>	2
1213,0	1226,3	1255,2	1267,2	1280,1	<i>rooms per 1000 population</i>	3
					<i>usful floor area of dwellings in m²:</i>	
22019,4	22330,1	22950,9	23226,7	23517,3	<i>per 1000 population</i>	4
66,4	66,7	68,4	68,7	68,9	<i>average per dwelling</i>	5
					<i>Dwellings completed:</i>	
					<i>dwellings:</i>	
7,6	6,7	5,8	6,4	6,4	<i>in thousands</i>	6
3,7	3,2	2,8	3,1	3,0	<i>per 1000 population</i>	7
16,2	14,1	12,4	13,1	13,6	<i>rooms per 1000 population</i>	8
					<i>usful floor area of dwellings in m²:</i>	
369,1	326,9	285,1	303,7	315,6	<i>per 1000 population</i>	9
99,8	100,8	103,0	99,2	104,1	<i>average per dwelling</i>	10
I WYCHOWANIE TION^b						
					<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
130,3	125,7	122,9	121,6	120,7	<i>primary^d</i>	11
79,5	75,9	72,2	68,8	65,5	<i>lower secondary</i>	12
17,2	17,1	16,9	16,1	15,0	<i>basic vocational^e</i>	13
34,0	31,5	29,9	28,6	27,8	<i>general secondary^f</i>	14
3,4	2,3	1,8	1,4	0,8	<i>specialized secondary</i>	15
32,1	32,5	32,5	31,7	31,0	<i>technical secondary^f</i>	16
0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	<i>general art^g</i>	17
18,7	16,4	17,1	19,3	18,7	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
23,5	22,2	21,4	20,3	.	<i>primary</i>	19
25,7	24,5	23,3	22,3	.	<i>lower secondary</i>	20
5,4	5,5	5,6	5,4	.	<i>basic vocational^e</i>	21
11,7	10,7	9,9	9,5	.	<i>general secondaryⁱ</i>	22
1,4	0,8	0,7	0,5	.	<i>specialized secondary</i>	23
6,5	6,7	7,4	7,0	.	<i>technical secondaryⁱ</i>	24
0,1	0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^g</i>	25
4,4	4,3	4,9	4,9	.	<i>post-secondary</i>	26
					<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^h (excluding schools or adults) per 1000 population</i>	27
12,2	11,3	11,3	10,7	.		

szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e, f* Od roku szkolnego 2004/05 *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. *i* Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

post-secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *e, f* Since 2004/05 school year including: certification. *h* Data include graduates of 8th and 6th grade. *i* Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 as well as special job-training schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
EDUKACJA^a					
EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	69,3	88,8	86,4	85,4
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,1	19,5	19,7	19,9
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	21,2	19,5	18,4
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	4,8	6,7	4,0	4,2
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejscą w przedszkolach w tys.	34,0	31,1	31,9	32,3
6	dzieci ^d w tys.:				
6	w przedszkolach	35,3	30,6	31,4	32,8
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	10,8	10,5	9,9
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	353	363	382	404
OCHRONA ZDROWIA^e					
HEALTH CARE^e					
9	Pracownicy medycyny ^f (stan w dniu 31 XII):				
9	lekarze	3676	3617	3810	3891
10	lekarze dentyści	574	595	598	615
11	pielęgniarki ^g	9514	9274	9173	9322
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	45,2	43,6	42,4	42,3
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1549	1610	1638	1650
14	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	454	560	590	609
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	464	541	539	528
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodo- stępną	4457	3823	3834	3913
17	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
17	lekarskie	5,7	6,9	7,0	7,0
18	stomatologiczne	0,6	0,6	0,6	0,6
19	Dzieci w żłobkach ^k i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^l do 3 lat	15,3	14,1	16,1	18,2
KULTURA					
CULTURE					
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	481	464	461	460
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3719	3747	3754	3761
22	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	176	175	166	155
23	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:				
23	na 1000 ludności	3523	3325	3110	2891
24	na 1 czytelnika	20,0	19,0	18,7	18,6
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,3	2,3
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^m na 1000 ludności	364	287	295	298
27	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	23	26	26	26
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	332	327	395

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 202. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami cudzoziemców. ^c W 2000 r. — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 18 na str. 205. ^d W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^e W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^f W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^g W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^h W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ⁱ W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^j W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^k W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^l W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r. ^m W tym: 10 000 w 2000 r., 10 000 w 2005 r., 10 000 w 2006 r. i 10 000 w 2007 r.

^a See general notes to the chapter „Education”, item 1 and 2 on page 202. ^b Including branch sections, basic organizational units in another Affairs; excluding foreigners. ^c In 2000 — the calendar year; see general notes to the chapter „Education”, item 18 on page 205. ^d In 2000 data a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. ^e Including master nurses. ^h Excluding welfare” item 3 on page 234. ^k Including nursery wards. ^l Until 2010 excluding children’s clubs. ^m Data concern activity performed

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)						
TION^a (cont.)						
84,1	85,0	84,2	81,5	76,2	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
21,2	21,8	23,1	23,3	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
19,6	19,6	20,0	20,4	20,0	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
4,1	4,2	5,2	5,0	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
33,4	35,9	37,2	39,6	42,8	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
34,0	35,9	37,3	39,4	42,0	children ^d in thous.:	6
10,4	12,2	12,9	17,2	16,8	in nursery schools	7
					in pre-primary sections in primary schools	7
420	439	435	435	447	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6	8
I POMOC SPOŁECZNA						
SOCIAL WELFARE						
3748	4113	4118	4117	4475	Medical personnel ^f (as of 31 XII):	9
601	637	629	663	684	doctors	10
9338	9590	9704	9628	10907	dentists	11
					nurses ^g	11
44,9	43,7	43,0	43,0	45,3	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII) per 10 thous.	12
1680	1680	1682	1673	1810	population	13
612	663	671	751	755	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	14
522	505	527	584	583	Out-patients departments ⁱ (as of 31 XII)	15
3962	4097	3982	3593	3596	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	16
					Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	16
7,1	7,0	6,8	7,0	7,2	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	17
0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	medical	18
18,8	19,3	19,2	23,1	30,3	dental	18
					Children in nurseries ^k and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^l	19
TURYSTYKA						
TOURISM						
452	450	443	441	438	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3744	3714	3626	3600	3567	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population	21
150	147	145	143	139	in vol.	22
2774	2767	2654	2660	2675	Public library borrowers per 1000 population	22
18,5	18,8	18,4	18,6	19,3	Public library loans in vol.:	23
2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	per 1000 population	24
					per borrower	24
341	307	316	315	307	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	25
27	29	29	28	27	Audience in theatres and music institutions ^m per 1000 population	26
386	441	380	411	382	Museums with branches (as of 31 XII)	27
					Museum and exhibition visitors per 1000 population	28

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez *d* Od 2008 r. łącznie z — nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek — zespołami wychowania przedszkolnego i punktami jako zakłady opieki zdrowotnej). *e* W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. *f* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; pielęgniarstwa. *h* Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *i* Patrz *m* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs. *d* Since 2008 including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. *f* Since 2005 working directly with day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. *i* See general notes to the chapter "Health care and social in voivodship area, including outdoor events."

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
					KULTURA. CULTURE.
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	28	20	20	20
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,3	4,7	4,7	5,1
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	486	675	763
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
4	radiowi	259	256	228	220
5	telewizyjni	254	247	221	213
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	386	338	317	307
7	w tym hotele	49	73	78	79
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	144,8	127,3	123,3	119,4
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	278,7	320,4	338,9	366
					ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1134,2	1045,9	1042,8	1055,5
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	x	98,6
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	962,3	909,5	911,6	914,6
	w tym w %:				
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) ..	71,1	67,4	66,4	65,5
14	w tym: pszenica	22,5	19,8	17,9	18,1
15	żyto	14,8	8,8	7,4	7,6
16	ziemniaki	5,5	3,0	3,0	2,7
17	buraki cukrowe	6,0	5,4	4,6	4,5
	Zbiory w tys. t:				
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	1941,8	1806,9	2124,2
19	w tym: pszenica	673,1	714,7	605,0	710,4
20	żyto	270,7	190,3	157,9	177,6
21	ziemniaki ^f	1065,4	465,6	431,1	560,6
22	buraki cukrowe	2368,6	1820,2	1948,3	2300,1
	Plony z 1 ha w dt:				
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	31,7	29,9	35,5
24	w tym: pszenica	31,1	39,7	37,1	43,0
25	żyto	19,0	23,6	23,4	25,5
26	ziemniaki ^f	202	170	159	226
27	buraki cukrowe	411	373	469	556
	Zwierzęta gospodarskie ^d :				
	bydło (stan w czerwcu):				
28	w tysiącach sztuk	423,4	408,6	427,8	437,3
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	37,3	39,1	41,0	41,4
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):				
30	w tysiącach sztuk	2037,6	2151,2	2302,9	2132,7
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	179,6	205,7	220,8	202,1
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :				
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	267,9	302,2	322,0	317,0
33	mleka krowiego w l	594,2	716,9	698,3	705,9

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c Od 2010 r. wadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land user. ^c Since who conduct agricultural activities on a small scale. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
19	16	17	17	18	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
5,9	5,5	5,7	6,2	7,0	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
805	895	839	850	836	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:						
208	201	197	195	196	radio	4
202	195	191	189	189	television	5
306	296	316	325	333	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
84	89	92	92	94	of which hotels	7
119,8	125,8	118,4	118,4	126,6	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
376,4	370,4	378,3	397,5	401,4	Tourists accommodated per 1000 population	9
I LEŚNICTWO						
AND FORESTRY						
1107,6	1087,5	1078,8	1051,7	1010,3	Agricultural land (as of June) ^{ead} in thous. ha	10
99,3	99,1	99,2	98,5	99,0	of which in good agricultural condition in %	11
975,1	951,1	901,1	898,1	857,8	Sown area (as of June) ^{ae} in thous. ha	12
of which in %:						
65,6	64,8	62,6	63,3	51,9	basic cereals (including cereal mixed)	13
19,7	20,7	21,2	21,7	17,1	of which: wheat	14
7,9	8,0	7,0	7,1	6,4	rye	15
2,7	2,4	2,1	2,1	2,4	potatoes	16
3,2	3,7	4,3	4,2	4,7	sugar beets	17
Crop production in thous. t:						
2040,3	2282,1	2063,5	2030,9	1950,8	basic cereals (including cereal mixed)	18
797,5	876,8	853,2	845,7	603,8	of which: wheat	19
180,8	208,2	156,0	156,2	156,7	rye	20
488,8	469,8	430,9	452,0	500,7	potatoes ^f	21
1611,2	1997,2	1837,9	2111,6	2430,4	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:						
31,9	37,1	36,6	35,7	36,2	basic cereals (including cereal mixed)	23
41,6	44,6	44,7	43,4	41,3	of which: wheat	24
23,5	27,2	24,9	24,6	28,4	rye	25
183	202	229	235	243	potatoes ^f	26
522	566	479	561	601	sugar beets	27
Livestock ^d :						
cattle (as of June):						
444,9	482,6	466,0	460,6	463,7	in thousands heads	28
40,2	44,4	43,2	43,8	45,9	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	29
pigs (as of the end of July):						
1810,1	1724,6	1791,5	1605,7	1398,4	in thousands heads	30
163,4	158,6	166,1	152,7	138,4	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^c :						
275,6	276,2	299,6	289,7	321,0	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
730,0	815,4	805,1	825,9	835,5	of cows' milk in l	33

bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych progrodów przydomowych oraz upraw na przyzoranie (nawozy zielone). f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego,

2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). f Since 2010 excluding kitchen gardens. g Concerns meat: beef, veal, pork,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
ROLNICTWO^a					
AGRICULTURE^a					
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :				
	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	535	728	624	466
1	ziemiaki w kg	129	108	104	140
2	buraki cukrowe w kg	2088	1740	1868	2179
3	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	162	234	251	247
4	mleko krowie w l	430	585	586	581
5	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:				
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	132,3	182,3	168,3
7	wapniowych	94,9	89,3	66,1	42,3
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bc} w szt.	7,4	8,2	.	8,5
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	413,2	425,7	426,5	427,6
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):				
10	w tysiącach hektarów	403,2	415,7	416,6	417,7
11	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2	0,2
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,4	23,1	23,2	23,2
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,6	342,5	350,9	379,2
PRZE					
INDU					
	Produkcja sprzedana przemysłu:				
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	30859,4	33180,1	38339,3
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe ^f)	x	x	108,8	115,3
16	2005 = 100 (ceny stałe ^f)	x	x	108,8	125,4
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	x	224111	239046	265205
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	x	14924	16057	18561
BUDOW					
CONS					
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	3600,5	3765,6	5696,4
20	w tym sektor prywatny w %	x	99,0	96,0	99,0
21	na 1 mieszkańca w zł	x	1741,3	1822,3	2757,8
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ					
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS					
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :				
22	w kilometrach	1412	1272	1272	1243
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	7,1	7,1	6,9
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
24	w kilometrach	13767	14109	14174	14394
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	78,5	78,9	80,1
	Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :				
26	w tysiącach sztuk	529,2	595,9	661,7	733,8
27	na 1000 ludności	255,9	288,1	319,7	355,2

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności -cego wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. ^e W 2010 r. dane Powszechnego spisu ludności. ^f Dane dotyczące sieci Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ^g W tym w tym sektorze prywatnym. ^h W tym w tym sektorze prywatnym. ⁱ W tym w tym sektorze prywatnym.

^a Data by official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e In 2010 data of the Agricultural Census. ^f See general notes to Year-Parish (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. ^g Since 2010 including cars having tempo-

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)						
AND FORESTRY (cont.)						
					<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
410	740	739	690	814	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
122	115	112	128	182	<i>potatoes in kg</i>	2
1486	1837	1600	2049	2276	<i>sugar beets in kg</i>	3
220	221	247	245	262	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
590	604	617	665	723	<i>cows' milk in l</i>	5
					<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{bdc} in kg:</i>	
189,8	175,5	156,1	169,2	169,1	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
35,9	38,9	48,3	60,6	48,3	<i>lime</i>	7
8,6	8,8	8,3	.	.	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{bc} in units</i>	8
427,9	428,6	429,6	430,1	430,8	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
					<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
418,0	418,7	419,6	420,2	420,9	<i>in thousands hectares</i>	10
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	<i>per capita in ha</i>	11
23,3	23,3	23,3	23,4	23,4	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
377,7	381,0	381,1	360,8	400,2	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
MYŚL						
STRY						
					<i>Sold production of industry:</i>	
40183,9	39369,1	44788,4	49566,3	49831,6	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
101,4	93,2	119,2	102,8	99,5	<i>previous year = 100 (constant prices)^f</i>	15
127,2	118,6	141,4	145,4	144,7	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	16
272613	286365	326337	362523	371908	<i>per employee in zl (current prices)</i>	17
19446	19030	21341	23624	23754	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
NICTWO						
TRUCTION						
					<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>	
5288,9	6916,5	6146,8	8902,3	7810,9	<i>in million zlotys</i>	19
96,8	99,2	98,9	98,7	98,4	<i>of which private sector in %</i>	20
2559,4	3343,3	2928,8	4243	3723,3	<i>per capita in zl</i>	21
— stan w dniu 31 XII						
— as of 31 XII						
					<i>Railway lines operated – standard gauge^h:</i>	
1302	1301	1259	1258	1276	<i>in kilometres</i>	22
7,2	7,2	7,0	7,0	7,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>	23
					<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
14609	15140	15639	16104	16489	<i>in kilometres</i>	24
81,3	84,3	87,0	89,6	91,7	<i>per 100 km² of total area in km</i>	25
					<i>Registered passenger carsⁱ:</i>	
848,7	883,0	925,8	968,2	1001,1	<i>in thousand units</i>	26
410,4	426,8	441,1	461,4	477,6	<i>per 1000 population</i>	27

rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielę-, -nego Spisu Rolnego. f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, na str 24. g Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykony -tury kolejowej. i Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, book, item 10, on page 24. g Realized by construction units — by place of performing works. h Data concern rail network of Polskie Koleje rary permissions given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ					
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS					
	Placówki dla usług pocztowych ^a :				
1	w liczbach bezwzględnych	471	463	468	471
2	na 100 tys. ludności	22,8	22,4	22,6	22,8
	Telefoniczne łącza główne ^b :				
3	w tysiącach	593,2	587,1	556,2	497,6
4	na 1000 ludności	286,9	283,8	269,2	240,8
HAN					
TRA					
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
5	w milionach złotych	15520,4	15661,2	16565,8	20636,9
6	na 1 mieszkańca w zł	7501	7574	8017	9991
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	26,0 ^c	20,1	20,5	22,3
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	80 ^c	103	101	93
FINANSE					
PUBLIC					
	Budżety gmin ^d				
	Dochody:				
9	w milionach złotych	1479,1	2346,6	2636,1	2846,6
10	na 1 mieszkańca w zł	1176	1844	2067	2227
	Wydunki:				
11	w milionach złotych	1553,5	2327,5	2759,3	2814,4
12	na 1 mieszkańca w zł	1236	1829	2164	2201
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
13	w milionach złotych	1418,8	1915,6	2140,3	2513,2
14	na 1 mieszkańca w zł	1748	2409	2705	3193
	Wydunki:				
15	w milionach złotych	1571,2	1972,8	2315,4	2538,4
16	na 1 mieszkańca w zł	1936	2481	2926	3225
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
17	w milionach złotych	582,2	682,6	726,5	774,6
18	na 1 mieszkańca w zł	463	536	570	606
	Wydunki:				
19	w milionach złotych	580,6	676,7	767,4	757,6
	na 1 mieszkańca w zł	462	532	602	593
	Budżet województwa				
	Dochody:				
20	w milionach złotych	180,7	324,5	428,5	531,5
21	na 1 mieszkańca w zł	87	157	207	257
	Wydunki:				
22	w milionach złotych	192,6	370,2	534,3	594,1
23	na 1 mieszkańca w zł	93	179	259	288

^a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacji publicznej, w tym operatorów telekomunikacji publicznej, w tym operatorów telekomunikacji publicznej, w tym operatorów telekomunikacji publicznej.

^a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the public telecommunication which are also cities with powiat status.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (dok.)						
— as of 31 XII (cont.)						
476	467	466	448	449	<i>Postal service offices^d:</i>	
23,0	22,6	22,2	21,3	21,4	<i>in absolute numbers</i>	1
					<i>per 100 thous. population</i>	2
439,0	396,6	379,5	324,7	281,1	<i>Fixed main line^b:</i>	
212,3	191,7	180,8	154,8	134,1	<i>in thousands</i>	3
					<i>per 1000 population</i>	4
DEL						
DE						
20498,8	20539,3	19797,0	22916,7	22738,8	<i>Retail sales (current prices):</i>	
9920	9928	9433	10922	10839	<i>in million zlotys</i>	5
20,9	19,4	18,1	18,4	19,0	<i>per capita in zł</i>	6
99	107	116	114	110	<i>Shops (as of 31 XII) in thous.</i>	7
					<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>	8
PUBLICZNE						
FINANCE						
3191,1	3372,4	3670,1	3822,1	4037,7	Budgets of gminas^d	
2488	2618	2798	2908	3067	<i>Revenue:</i>	
					<i>in million zlotys</i>	9
					<i>per capita in zł</i>	10
3198,6	3574,7	4035,3	4015,3	4030,5	<i>Expenditure:</i>	
2494	2775	3076	3055	3062	<i>in million zlotys</i>	11
					<i>per capita in zł</i>	12
					Budgets of cities with powiat status	
					<i>Revenue:</i>	
2715,9	2643,8	2778,6	2985,0	3281,6	<i>in million zlotys</i>	13
3465	3386	3530	3807	4200	<i>per capita in zł</i>	14
					<i>Expenditure:</i>	
2860,1	2823,3	3068,9	3405,1	3633,4	<i>in million zlotys</i>	15
3649	3616	3899	4343	4650	<i>per capita in zł</i>	16
					Budgets of powiats	
					<i>Revenue:</i>	
866,8	1014,0	1149,3	1185,3	1150,5	<i>in million zlotys</i>	17
676	787	876	902	874	<i>per capita in zł</i>	18
					<i>Expenditure:</i>	
863,7	1082,8	1222,4	1199,2	1123,2	<i>in million zlotys</i>	19
673	841	932	913	853	<i>per capita in zł</i>	
					Budget of voivodship	
					<i>Revenue:</i>	
625,7	952,1	821,6	736,6	759,8	<i>in million zlotys</i>	20
303	460	391	351	362	<i>per capita in zł</i>	21
					<i>Expenditure:</i>	
640,7	974,5	850,8	775,0	766,1	<i>in million zlotys</i>	22
310	471	405	369	365	<i>per capita in zł</i>	23

munikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
INWESTYCJE INVESTMENTS					
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	4800,8	5420,8	6160,1	8106,7
2	na 1 mieszkańca w zł	2320	2622	2981	3925
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
3	w milionach złotych	62479,5	77411,9	81223,7	86709,0
4	na 1 mieszkańca w zł	30215	37429	39307	41967
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY					
5	Ogółem: w tysiącach	168,7	187,2	186,9	188,5
6	na 10 tys. ludności	816	905	905	912
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
7	w tysiącach	31,5	37,6	39,2	40,3
8	1999 = 100	110,0	131,3	136,7	140,5
	w tym:				
9	spółdzielnie	1,1	1,0	1,0	1,0
10	spółki handlowe	6,5	9,3	9,7	10,2
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,4	1,5	1,6
12	spółki cywilne	13,9	12,7	12,7	12,9
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
13	w tysiącach	137,2	149,6	147,8	148,2
14	1999 = 100	106,0	115,7	114,2	114,6
15	na 10 tys. ludności	663	723	715	718
RACHUNKI REGIONAL					
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
16	w milionach złotych	36623	46411	50098	55414
17	na 1 mieszkańca w zł	17700	22445	24244	26828
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) — rok poprzedni = 100	102,6	107,0	106,5
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	32581	40890	44008	48478
20	na 1 mieszkańca w zł	15746	19775	21297	23470
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
21	w milionach złotych	26441	32838	34684	37056
22	na 1 mieszkańca w zł	12778	15881	16785	17940
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych — rok poprzedni = 100	100,9	104,7	104,4

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. *b* Bez osób prowadzących gospodarstwa
a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. *b* Excluding persons tending private farms in agricultural.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a						
FIXED ASSETS ^a						
					<i>Investment outlays (current prices):</i>	
9954,0	11120,4	10627,1	11313,1	9567,4	<i>in million zlotys</i>	1
4817	5375	5064	5392	4561	<i>per capita in zł</i>	2
					<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
93852,8	102238,0	108800,7	120926,9	126657,5	<i>in million zlotys</i>	3
45385	49412	51842	57629	60417	<i>per capita in zł</i>	4
W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII						
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII						
192,2	182,0	186,0	184,4	188,0	<i>Total: in thousands</i>	5
929	880	886	879	897	<i>per 10 thous. population</i>	6
					<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
40,7	41,5	43,1	44,2	46,6	<i>in thousands</i>	7
142,0	144,7	150,3	154,2	162,1	<i>1999 = 100</i>	8
					<i>of which:</i>	
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	<i>co-operatives</i>	9
10,4	10,8	11,4	11,9	12,7	<i>commercial companies</i>	10
1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
12,7	12,6	12,8	13,0	13,2	<i>civil law partnerships</i>	12
					<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
151,5	140,6	142,9	140,2	141,4	<i>in thousands</i>	13
117,1	108,7	110,5	108,4	109,3	<i>1999 = 100</i>	14
733	679	681	668	674	<i>per 10 thous. population</i>	15
REGIONALNE ACCOUNTS						
					<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
59634	61805	64396	68390	.	<i>in million zlotys</i>	16
28859	29457	30683	32596	.	<i>per capita in zł</i>	17
104,1	98,8	102,9	103,2	.	<i>Gross domestic product (constant prices) — previous year = 100</i>	18
					<i>Gross value added (current prices):</i>	
52202	54925	56717	60077	.	<i>in million zlotys</i>	19
25262	26178	27024	28634	.	<i>per capita in zł</i>	20
					<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
40134	41631	43266	44422	.	<i>in million zlotys</i>	21
19422	19842	20615	21172	.	<i>per capita in zł</i>	22
103,7	100,4	101,3	98,2	.	<i>Gross real disposable income in the households sector — previous year = 100</i>	23

indywidualne w rolnictwie.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Extreme points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Śliwice	53°46'51"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Chodecz	52°19'51"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Więcbork	17°14'50"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Górzno	19°45'43"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ	x	1°27'00"	161,7	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°30'48"	167,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2012 R.
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17972	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1002	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim	239	23,9	pomorskie
warmińsko-mazurskim	128	12,8	warmińsko-mazurskie
mazowieckim	205	20,5	mazowieckie
łódzkim	31	3,0	łódzkie
wielkopolskim	399	39,8	wielkopolskie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Czarne Góry	Kamień Krajeński	189	<i>Highest point — Czarne Góry</i>
Najniżej położony punkt — średni poziom Wisły w Nowem	Nowe	13	<i>Lowest point — average level of Wisła in Nowe</i>
Najwyżej położona miejscowość — Dąbrówka	Kamień Krajeński	188	<i>Highest locality — Dąbrówka</i>
Najniżej położona miejscowość — Rozgarty	Grudziądz	26	<i>Lowest locality — Rozgarty</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE <i>RESERVOIRS AND FALLS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m <i>Maximum height of accu- mulation or fall in m</i>
Włocławek ^a	Wisła	1970	453,6	75,0	12,7
Koronowo	Brda	1960	80,6	15,6	22,0
Pakość	Noteć Zachodnia	1974	42,6	13,0	4,8
Żur	Wda	1929	16,0	3,0	15,5
Gródek	Wda	1923	5,5	1,0	11,0
Smukała	Brda	1951	2,2	0,9	8,0
Tryszczyn	Brda	1960	2,2	0,9	7,2

^a Stopień wodny.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Flow reservoir.

Source: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2012						
Toruń	69	8,1	8,5	8,7	8,6	37,9	-32,0	69,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012			
		średnie ^b average ^b						
		Toruń	69	528	526	583	521	2,5

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP IN 2012

As of 31 XII

Granica województwa ——— Border of voivodship

Granica powiatu ——— Border of powiat

Granica gminy ——— Border of gmina

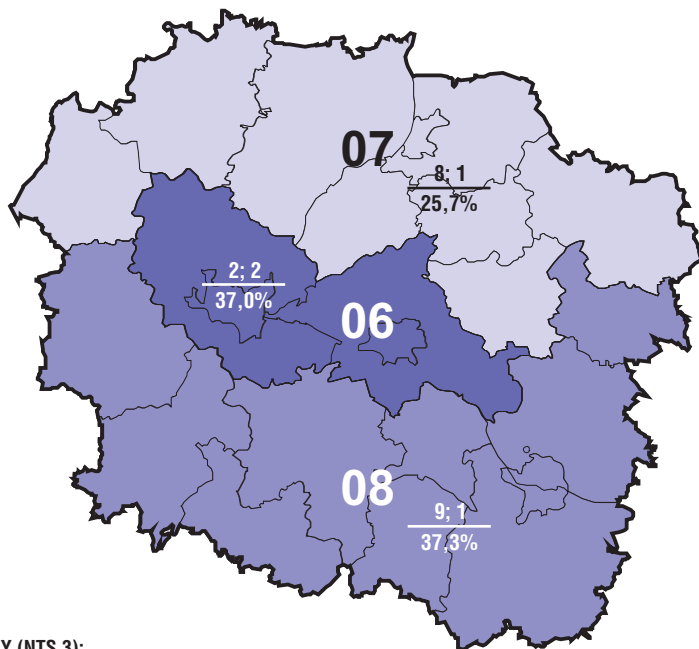
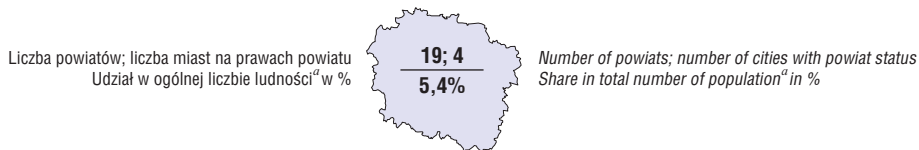
Miasto na prawach powiatu City with powiat status

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)

Stan w dniu 31 XII 2012 r.

DIVISION OF THE KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)

As of 31 XII 2012

PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):

06 bydgosko-toruński

Powiaty Powiats (NTS 4):

- bydgoski (8)
- toruński (9)

Miasta na prawach powiatów (NTS 4):

Cities with powiat status (NTS 4):

- Bydgoszcz (1)
- Toruń (1)

07 grudziądzki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- brodnicki (10)
- chełmiński (7)
- golubsko-dobrzyński (6)
- grudziądzki (6)
- sępoleński (4)
- świecki (11)
- tucholski (6)
- wąbrzeski (5)

Miasto na prawach powiatów (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

- Grudziądz (1)

08 włocławski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- aleksandrowski (9)
- inowrocławski (9)
- lipnowski (9)
- mogileński (4)
- nakielski (5)
- radziejowski (7)
- rypiński (6)
- włocławski (13)
- żniński (6)

Miasto na prawach powiatów (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

- Włocławek (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Odpowiednio dla województwa — udział w kraju, dla podregionów — udział w województwie.

^a *Respectively for voivodship — share in country, for subregions — share in voivodship.*

Uwagi ogólne

1. Dane o stanie i zmianach w **ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454). Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących

General notes

1. *Data on the condition and changes in the registered intended use of land* were developed on the basis of annual reports on land, introduced in the decree is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454). A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanized land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” — organiza-

opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

Przez **zamknięty obieg wody** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzona do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu, do powrotnych rotacji i wykorzystania.

4. Dane dotyczące oceny sanitarnej wodociągów oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Wodociągi pogrupowano według ich wydajności bawowej. Na podstawie wyników analiz fizykochemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się **dwie kategorie urządzeń**: dostarczające wodę dobrą, tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i wodę złą, tj. niespełniającą tych wymagań.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3 pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górnictwa i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,

tional entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

- 2) *in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds"— agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item "exploitation of water supply network" — all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).*

A **closed water cycles system** is understood as a system, in which water that has been used once is not drained to a collector, but recycled to the point where the water is directly fed into the system for subsequent cycles and utilization.

4. Data concerning the sanitary evaluation of waterline system as well as the quality of water drawn from these facilities are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments); data are compiled on the basis of the results of local and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations.

Water-line system is divided into groups according to their 24 hour capacity. On the basis of the results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, **two categories of facilities**: supplying good water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad water (i.e. not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage,
- the quantity of pollutants in cooling water after

- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i bio-logiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

W 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez

the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,

- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding treated wastewater concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on municipal wastewater treatment plants concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

In 2003 municipal chemical wastewater treatment plants were classified as treatment plants with increased biogene removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data on urban and rural population connected to wastewater treatment plants are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment,

kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dane rodzaje oczyszczalni.

6. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy o odpadach z dnia 27 IV 2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

6. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality as well as the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments). The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law on Waste, dated 27 IV 2001 (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union on 1 I 2002.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (exclud-

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwieniem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerwaty przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub

ing municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of natural resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Nature reserves include areas in natural or slightly changed state, ecosystem, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their func-

pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieuczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, źródłoliny i źródła, łąki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

tions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the

10. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

11. Podziału nakładów na środki trwale służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

finances for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning voivodship environmental protection and water management funds are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

11. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.

TABL. 1 (7). STAN GEODEZYJNY KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013		2005	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2012 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2012	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	1796972	1797134	1797134	-	868,8	857,2	Total area^b
Użytki rolne	1188145	1178568	1172622	-2419	574,5	559,3	Agricultural land
grunty orme	993935	995940	993976	+41	480,6	474,1	arable land
sady	18446	15848	13729	-1236	8,9	6,5	orchards
łąki trwałe	88568	84919	84384	-132	42,8	4,0	permanent meadows
pastwiska trwałe	51875	48024	47587	-160	25,1	22,7	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	24006	23591	22957	-707	11,6	11,0	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	1615	1972	1968	-159	0,8	0,9	lands under ponds
grunty pod rowami	9701	8274	8021	-66	4,7	3,8	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewio- nne i zakrzewione	430507	436356	438536	+587	208,1	209,2	Forest land as well as woody and bushy land
las	420327	426170	428254	+411	203,2	204,3	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	10179	10186	10282	+176	4,9	4,9	woody and bushy land
Grunty pod wodami	46582	47739	48073	+185	22,5	22,9	Lands under waters
powierzchniowymi płynącymi	39162	43080	43347	+75	18,9	20,7	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi	7420	4659	4726	+110	3,6	2,3	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	78610	81969	86133	+1983	38,0	41,1	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	13805	15862	17335	+557	6,7	8,3	residential areas
tereny przemysłowe	5354	5979	6202	+135	2,6	3,0	industrial areas
tereny inne zabudowane	4096	5803	6797	+324	2,0	3,2	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	2801	2508	2601	-100	1,4	1,2	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	3286	3264	3325	+8	1,6	1,6	recreational areas
tereny komunikacyjne	48684	48109	49394	+1034	23,5	23,6	transport areas
drogi	41793	41363	42459	+780	20,2	20,3	roads
kolejowe	6467	6321	6236	-25	3,1	3,0	railway
inne ^c	424	425	699	+279	0,2	0,3	other ^c
użytki kopalne	584	444	479	+25	0,3	0,2	minerals
użytki ekologiczne	3962	4972	5018	+46	1,9	2,4	Ecological arable lands
Nieużytki	43536	42284	41983	-143	21,0	20,0	Wasteland
Tereny różne ^d	5629	5246	4769	-239	2,7	2,3	Miscellaneous land ^d

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanki, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, nazimenne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 55 ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 December for 2004 and 2012, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes item 1 on page 55. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

**TABL. 2 (8). GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE
NA CELE NIELEŚNE ^a**
*AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES ^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
OGÓŁEM	62	63	69	61	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	48	52	52	50	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
mineralne: I-II	1	2	2	3	<i>mineral: I-II</i>
III	40	44	45	42	<i>III</i>
IV	2	–	–	–	<i>IV</i>
organiczne: IV	2	2	1	–	<i>organic: IV</i>
V-VI	3	4	4	4	<i>V-VI</i>
Inne grunty rolne	–	–	–	1	<i>Other agricultural land</i>
Grunty leśne	14	11	17	11	<i>Forest land</i>
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	20	31	29	31	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	11	16	22	5	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	13	2	1	1	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	9	5	4	8	<i>Minerals</i>
Pod zbiorniki wodne	–	–	–	–	<i>Water reservoirs</i>
Na inne cele	9	9	13	15	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

**TABL. 3 (9). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE**
*DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4423	4410	4495	4518	<i>Land requiring reclamation (as of 31 XII)</i>
zdewastowane	4408	4364	4445	4468	<i>devastated</i>
zdegradowane	15	46	50	50	<i>degraded</i>
Grunty (w ciągu roku):					<i>Land (during the year):</i>
zrekultywowane	12	10	8	144	<i>reclaimed</i>
w tym na cele:					<i>of which for purposes:</i>
rolnicze	–	10	8	140	<i>agricultural</i>
leśne	6	–	–	4	<i>forest</i>
zagospodarowane	6	7	–	121	<i>managed</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	240,9	245,3	252,3	254,5	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	73,1	77,5	83,8	86,1	33,8	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	63,8	68,2	73,3	75,6	29,7	surface
podziemne	9,0	9,2	10,3	10,3	4,1	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	51,2	52,1	53,9	54,9	21,6	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	116,6	115,7	114,6	113,5	44,6	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	18,7	19,3	19,8	20,3	8,0	waters: surface
podziemne	97,9	96,4	94,8	93,2	36,6	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	210,0	216,9	221,1	224,0	100,0	TOTAL
Przemysł	67,5	76,1	80,1	82,0	36,6	Industry
w tym na cele produkcyjne	62,7	71,7	75,8	77,9	34,8	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	51,2	52,1	53,9	54,9	24,5	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	91,3	88,7	87,2	87,1	38,9	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENIA W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	2241	1773	2260	2043	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	979	1007	975	1286	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	51167	52083	53874	54870	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	9317	6827	9178	8461	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	4,2	3,9	4,1	4,1	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	41850	45256	44696	46409	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	42,7	44,9	45,8	36,1	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a W 2012 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^b — w % ludności korzystającej z wodociągów — zaopatrywana w wodę Population ^b — in % of population using waterworks — supplied with water		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym non meeting sanitary requirements	
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d:			Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24h:
poniżej 100	98,1	1,9	below 100
100—1000	94,5	5,5	100—1000
1001—10000	92,6	7,4	1001—10000
10001—100000	100,0	x	10001—100000
powyżej 100000	x	x	over 100000

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 56. ^b Według szacunków. ^c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a See general notes, item 4 on page 56. ^b Estimated data. ^c Providing collective water supply of the population.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (14). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	116,3	127,7	128,9	128,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	49,8	56,1	58,3	58,4	45,5	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze ...	4,0	10,4	8,2	4,8	3,8	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	66,5	71,6	70,6	70,1	54,5	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	112,2	117,3	120,7	123,7	96,2	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	110,2	114,3	117,7	120,9	94,0	treated
mechanicznie	20,4	19,8	19,1	18,6	14,4	mechanically
chemicznie ^c	1,2	1,3	2,0	3,2	2,5	chemically ^c
biologicznie	35,2	38,6	41,2	45,0	35,0	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	53,3	54,5	55,4	54,1	42,1	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,1	3,0	3,0	2,8	2,2	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,9	3,0	2,8	2,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,1	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 9 (15). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2011	2012	ENTITIES
OGÓŁEM	123	98	115	117	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	63	50	56	56	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	52	39	46	47	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	43	33	39	41	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	6	7	6	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	11	11	10	9	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	60	48	59	61	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 10 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Biolo- giczne <i>Biological</i>	Z podwyż- szonym usuwaniam biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						<i>Number</i>
2005	61	21	5	34	1	
2010	50	17	4	28	1	
2011	54	17	3	33	1	
2012	53	15	3	34	1	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	433,8	281,1	33,7	112,5	6,5	
2010	404,2	259,9	28,0	109,8	6,5	
2011	404,7	251,2	25,8	114,8	12,8	
2012	403,6	251,2	25,8	113,8	12,8	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^d						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						<i>Number</i>
2005	128	1	–	93	34	
2010	141	3	–	107	31	
2011	142	2	–	110	30	
2012	144	2	–	112	30	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	436,8	0,1	x	96,7 ^b	340,0	
2010	451,4	0,6	x	112,2 ^b	338,6	
2011	452,7	0,5	x	113,2	339,1	
2012	450,9	0,5	x	111,4	339,1	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd}						<i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^{cd}</i>
2005	63,2	0,0	x	19,7	43,5	
2010	69,8	0,5	x	23,0	46,3	
2011	70,2	0,6	x	23,4	46,3	
2012	71,0	0,6	x	23,2	47,2	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 56.

^a Treatment plants of urban and rural are as working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes, item 5 on page 56.

TABL. 11 (17). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	91	81	85	84	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	70	61	63	62	<i>particulates</i>
gazowych	15	13	14	15	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	20	22	23	21	<i>particulates</i>
gazów	15	17	19	15	<i>gases</i>
emisji	63	66	69	72	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	7,1	4,3	4,1	3,9	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	5,5	3,0	2,7	2,6	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,5	57,1	53,4	57,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	29,5	23,1	19,9	20,5	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	17,8	15,7	15,7	16,9	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	14,1	13,7	12,9	12,5	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	497,4	491,7	489,9	483,8	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	23,2	33,0	39,3	45,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,6	99,1	99,2	99,2	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,8	36,6	42,4	43,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 12 (18). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII <i>EQUIPMENT — as of 31 XII</i>							
OGÓŁEM	2005	326	41	225	25	107	18
TOTAL	2010	274	49	295	30	122	27
	2011	276	50	300	29	111	27
	2012	249	43	282	26	109	22
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	3	1	10	–	35	x
<i>low</i>	2010	7	9	13	–	47	x
	2011	13	5	9	–	39	x
	2012	8	7	9	–	38	x
średnia	2005	77	26	95	13	22	x
<i>moderate</i>	2010	71	27	137	9	20	x
	2011	69	19	144	9	18	x
	2012	64	21	119	9	16	x
wysoka	2005	246	14	120	12	50	x
<i>high</i>	2010	196	13	145	21	55	x
	2011	194	26	147	20	54	x
	2012	177	15	154	17	55	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h <i>WASTE GAS FLOW in dam³/h</i>							
OGÓŁEM	2005	5520	2339	2796	5263	2121	217
TOTAL	2010	4932	1842	3349	5338	2201	564
	2011	4361	1309	3581	4507	2044	591
	2012	3916	1373	3081	4259	1985	755
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	30	17	72	x	476	x
<i>low</i>	2010	362	303	61	x	580	x
	2011	121	57	58	x	456	x
	2012	117	72	58	x	444	x
średnia	2005	1332	1363	1310	1753	205	x
<i>moderate</i>	2010	1111	1008	1951	1121	205	x
	2011	1079	675	2182	1050	185	x
	2012	874	693	1857	1045	132	x
wysoka	2005	4158	959	1414	3510	1440	x
<i>high</i>	2010	3459	531	1337	4217	1416	x
	2011	3161	577	1341	3457	1403	x
	2012	2925	608	1166	3214	1409	x

TABL. 13 (19). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	74	77	74	80	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	3150,6	2267,7	2479,8	2268,0	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	2170,8	1674,5	2079,4	1961,9	recovered
unieszkodliwione	470,5	201,3	169,9	128,5	treated
w tym składowane ^b	407,5	148,4	112,8	101,3	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	509,3	391,9	230,5	177,6	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	68,9	73,8	83,9	86,5	recovered
unieszkodliwione	14,9	8,9	6,9	5,7	treated
w tym składowane ^b	12,9	6,5	4,5	4,5	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	16,2	17,3	9,3	7,8	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	23248,3	17301,4	17317,4	17355,5	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ...	126,2	18,9	–	–	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	315,8	222,3	218,3	218,3	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	3,0	–	1,5	–	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 58. ^b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 58. ^b On own plant grounds and other land. ^c On own plant grounds.

TABL. 14 (20). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			
OGÓŁEM	2268,0	1961,9	17355,5	TOTAL <i>of which:</i>
w tym:				
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	182,0	69,3	2213,0	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapnio- wych metod odsiarczania gazów odlotowych	34,1	33,8	–	<i>Mixtures of fly ash and solid waste originating from limes- tone methods of desulphuri- sation of waste gases</i>
Popioły lotne z węgla	289,1	289,1	2110,8	<i>Coal fly ash</i>
Żużło, popioły paleniskowe i pyły z kotłowni	71,2	58,9	4,4	<i>Slag, furnace ash and particu- lates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 58. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 58. ^b On own plant grounds.

TABL. 15 (21). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH**
PRAWNIE CHRONIONA^a

Stan w dniu 31 XII

LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>			w % po- wierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivod- ship</i>	na 1 miesz- kańca w m ² <i>per capita in m²</i>		
OGÓŁEM	581507,4	571128,7	571168,7	571180,7	31,8	2725	TOTAL
Rezerваты przyrody	17478,1	9493,2	9493,2	9498,9	0,5	45	<i>Nature reserves</i>
Parki krajobrazowe ^b	215043,0	223513,0	223513,0	223513,2	12,4	1066	<i>Landscape parks^b</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^a	334488,5	329676,6	329676,6	329676,8	18,3	1573	<i>Protected landscape areas^a</i>
Stanowiska dokumen- tacyjne	93,5	93,6	93,6	93,6	0,0	0	<i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe	7479,3	3023,7	3037,9	3037,9	0,2	14	<i>Landscape-nature complexes</i>
Użytki ekologiczne	6925,0	5328,6	5354,4	5360,3	0,3	26	<i>Ecological arable lands</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 59. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 8 on page 59. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (22). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	93	17478,1	159,5	TOTAL
	2010	94	9493,2	109,4	
	2011	94	9493,2	109,4	
	2012	94	9498,9	821,8	
Faunistyczne	8	3081,5	–	–	Fauna
Krajobrazowe	6	2574,7	196,8	–	Landscape
Leśne	47	2131,0	446,8	–	Forest
Torfowiskowe	17	1209,9	174,2	–	Peat-bog
Florystyczne	10	117,8	–	–	Flora
Wodne	3	122,5	4,0	–	Water
Przyrody nieożywionej	1	225,1	–	–	Inanimate nature
Stepowe	1	34,5	–	–	Steppe
Słonoroślowe	1	1,9	–	–	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17 (23). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	ogółem total	Powierzchnia ^b Area ^b			
		w tym of which			
		lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water	
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2005	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
TOTAL	2010	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2011	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2012	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
Krajeński	73850,0	19223,0	49373,0	2604,0	
Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego	55642,5	9370,9	38370,6	3098,6	
Tucholski	25660,0	22240,0	2010,1	617,4	
Zespół Parków Krajobrazowych Brudzeńskiego i Gostyńskiego-Włocławskiego	22200,0	12310,0	7800,0	875,0	
Wdecki	19177,1	13347,0	5212,0	618,0	
Górznięsko-Lidzbarski	13901,5	7927,0	4967,0	607,0	
Brodnicki	12349,0	7072,1	2880,2	1653,6	
Nadgoplański	9982,7	613,4	7019,6	2349,7	

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voi voshp. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 18 (24). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2068	2622	2646	2675	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1213	1991	2026	2044	Individual trees
Grupy drzew	670	433	423	426	Tree clusters
Aleje	64	56	58	66	Alleys
Głazy narzutowe	86	81	79	79	Erratic boulders

TABL. 19 (25). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	461993,0	495407,5	514191,0	462823,9	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	25753,7	103258,1	100237,6	90935,3	Protection of air and climate
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	10504,9	38665,4	51162,7	32994,4	of which outlays on new fuel combustion technologies and technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	196868,0	317062,2	303125,8	237926,2	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	48612,9	47914,9	33785,3	25588,5	municipal wastewater treatment sewage network discharging wastewater and precipitation water
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	135033,4	226553,6	220019,9	182105,7	
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	227132,5	66635,8	58379,8	56918,0	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	5001,3	7831,0	15172,8	2948,9	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	3770,9	3060,2	12436,5	1998,4	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	5175,9	45909,3	22216,2	21048,6	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	3916,4	#	1876,7	2739,8	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	#	15934,7	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1103,0	618,0	4001,5	18571,5	Noise and vibration reduction

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 19 (25). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Gospodarka wodna	59604,8	265304,2	151451,8	121597,9	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	30305,4	112008	69343	57187,9	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	25942,7	133222,3	52818,7	28758,6	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	–	1570,2	1195,3	2250	Water reservoirs and falls
Regulacje i zabudowę rzek i potoków	2108,4	16629,5	15240,2	9633,7	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	1248,3	1874,2	12854,6	23767,7	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	18905	1768	107	252	particulates
gazowych	–	–	1	2821	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	274,8	342,5	308,5	255,5	wastewater
wody opadowe	20,2	45,9	55,4	36,5	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	6	2	3	2	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	5	2	1	–	of which municipal
mechaniczne	3	1	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	1	2	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	–	1	1	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	6247	17070	7898	2080	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	6175	17070	1694	330	of which municipal
mechanicznych	635	480	540	330	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	5540	16590	7354	100	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	72	x	4	1650	with increased biogene removal ^a

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 20 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Wastewater management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	423	1297	1732	1543	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	358	3073	4878	3897	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	–	1	1	1	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	x	250	150	480	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Waste treatment plants:</i>
obiekty	–	–	–	2	<i>facilities</i>
wydajność w t/yr	x	x	x	205140	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	–	–	–	–	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	2,5	5,5	–	–	<i>area in ha</i>
wydajność w t/yr	2615	120000	x	x	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/yr	7016	x	x	x	<i>Capacity of waste utilization systems^b in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA					
<i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	2511	4290	4554	3352	<i>Capacity of water intakes^c in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3253	11262	20096	2192	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	400,8	510,3	283,4	170,8	<i>Water supply network in km</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	–	9,2	83,8	13,8	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	–	–	1	14,9	<i>Flood embankments in km</i>

b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *c* Bez ujęć w energetyce zawodowej.

b Excluding municipal waste. *c* Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in per cent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	98278,2	141526,1	86378,1	138717,5	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15379,7	22379,3	20263,2	30640,0	22,1	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	55423,8	92669,2	63277,2	88398,5	63,7	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	13014,9	14205,4	91,9	3308,9	2,4	Waste management
Pozostałe	14459,8	12272,2	2745,9	16370,1	11,8	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (28). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	102802,2	99358,9	102039,4	97298,3	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	59313,1	36773,0	39665,9	38297,2	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29094,0	31599,8	32992,6	36489,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	6276,8	29667,3	28010,9	21067,5	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	764,0	495,5	551,2	1404,3	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	139,7	47,1	58,2	263,4	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	578,4	123,3	76,7	791,8	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2012, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządzie terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- terenowe organy administracji rządowej niezespółonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

b) terenowe organy administracji rządowej zespółonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. in-

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

- territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit, auxiliary units of budgetary entities);

b) territorial organs of combined government

spektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty),

- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

a) gminy i miasta na prawach powiatu:

- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
- urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);

b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);

c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices),

- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2) **Local self-government administration comprises:**

a) *gminas and cities with powiat status.:*

- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
- *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*

b) *powiaty, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour office, public road boards);*

c) *voivodships, i.e., marszals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty	19	19	19	19	<i>Powiaty</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	144	144	144	144	<i>Gminas</i>
miejskie	17	17	17	17	<i>urban</i>
wiejskie	92	92	92	92	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	35	35	35	35	<i>urban-rural</i>
Miasta	52	52	52	52	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	3528	3625	3601	3586	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	2250	2258	2272	2277	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (30). **GMINY W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area ^a</i>								300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej 5,0 km ²	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	
OGÓŁEM TOTAL	144^a	1	10	3	38	50	26	9	5	2
Poniżej 2500	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>										
2500— 4999	40	1	–	1	25	12	–	1	–	–
5000— 7499	34	–	1	–	7	16	6	3	1	–
7500— 9999	26	–	–	–	3	13	9	1	–	–
10000— 14999	20	–	4	–	1	5	7	2	1	–
15000— 19999	9	–	3	–	–	3	1	1	1	–
20000— 39999	9	–	1	1	–	–	2	1	2	2
40000— 99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
100000—199999	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej	2	–	–	–	–	1	1	–	–	–
<i>and more</i>										

^a W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.^a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	
OGÓŁEM	23	–	2	2	1	9	9	–	–
TOTAL									
Poniżej 50000	8	–	–	–	–	7	1	–	–
<i>Below</i>									
50000— 74999	4	–	–	–	1	2	1	–	–
75000— 99999	6	–	1	–	–	–	5	–	–
100000—149999	2	–	1	–	–	–	1	–	–
150000—199999	1	–	–	–	–	–	1	–	–
200000 i więcej	2	–	–	2	–	–	–	–	–
<i>and more</i>									

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2158	104	360	33	TOTAL
W tym kobiety	557	25	79	7	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat	74	7	3	–	19—29 years
30—39	295	23	35	2	30—39
40—49	519	19	95	4	40—49
50—59	810	27	140	16	50—59
60 lat i więcej	460	28	87	11	60 and more

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	704	90	260	32	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie	830	13	85	1	<i>Post-secondary and secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe)	522	1	14	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe	102	–	1	–	<i>Lower secondary and primary</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (32). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012 (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	135	22	138	18	<i>Managers</i>
Specjaliści	476	42	110	11	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel	231	14	20	4	<i>Technicians and associate professionals</i>
Pracownicy biurowi	134	10	27	–	<i>Clerical support workers</i>
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	146	7	11	–	<i>Service and sales workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	779	–	38	–	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	97	1	4	–	<i>Craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	48	–	2	–	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	22	–	2	–	<i>Elementary occupations</i>
Sily zbrojne	15	2	1	–	<i>Armed forces occupations</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 77; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city co uncils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 77; in the division by occupational groups, data do not inclu de unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (33). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^d w zł <i>average monthly gross wages and salaries^d in zł</i>				
O G Ó Ł E M	18386	21812	20612	20855	2591,68	3465,05	3693,28	3719,92	T O T A L
w tym:									<i>of which:</i>
Administracja państwowa	6376	6706	6686	6654	3175,80	4059,97	4117,48	4165,28	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	11968	15052	13872	14147	2270,35	3188,84	3477,07	3498,23	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na pra- wach powiatu	8826	10690	9377	9582	2317,00	3115,91	3479,92	3509,46	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2588	3084	3172	3127	2035,50	3204,86	3294,34	3341,97	<i>powiats</i>
województwo	554	1278	1323	1438	2624,86	3761,07	3895,60	3763,53	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 166.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 166.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne o:

- przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości,
- zarejestrowanej działalności straży pożarnej na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, – zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice,
- concerning registered activity of the fire department on the basis of data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

2. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a **detected crime**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

3. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. **Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

6. A **resolved case** is a case with regard to which a sentence or order has been issued

6. Sprawa załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r.), z późniejszymi zmianami, sprawy zawieszono od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

7. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

8. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

9. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

10. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego

or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the decree of the Minister of Justice, dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice, dated 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

7. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

8. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

9. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

10. Fires are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but

i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

11. Podziału pożarów według wielkości dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 II 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

rescue action was not needed.

11. Division of fires by size was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18 II 2011, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing – Enclosure No. 3 (Journal of Laws No. 46, items 239).

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	73551	56164	59130	60745	TOTAL
w tym w miastach	58267	42705	44710	45093	of which urban areas
w tym:					of which
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162 kk	1498	1392	1408	1336	Against life and health — Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					of which
Zabójstwo — art. 148 kk	38	29	33	12	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	688	679	806	761	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	675	555	480	470	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art. 163—180 kk	8117	8322	9058	8620	Against public safety and safety of transport — Art. 163—180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a § 1 i 2 kk	7289	7666	8394	7969	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	2202	1458	1782	1792	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	245	182	218	209	Against sexual freedom and morals — Art. 197—205 Criminal Code
W tym zgwałcenie — art. 197 kk	102	60	78	69	Of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	1661	1561	1612	1407	Against the family and guardianship — Art. 206—211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1170	878	938	932	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i netykalności cielesnej — art. 212—217 kk	145	259	360	217	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^d	670	1014	1251	1087	Against the activities of state institutions and local self-government — Art. 222—231 Criminal Code ^d
w tym:					of which
Naruszenie netykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk	117	190	229	233	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk	106	79	92	102	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^a (dok.)					Against the activities of state institutions and local self-government — Art. 222—231 Criminal Code^a (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk	208	329	412	494	<i>Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk ...	225	402	505	233	<i>Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk	1390	1896	1957	2317	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk	291	233	392	669	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk	3809	2294	2458	2326	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk w tym:	46340	31812	32117	33548	Against property — Art. 278—295 Criminal Code
Kradzież rzeczy — art. 278 kk	16035	11259	11370	12083	<i>Property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	2493	823	802	785	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk	745	209	146	159	<i>Wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk	12929	7982	7433	7304	<i>Burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
Rozbój — art. 280 kk	1472	712	666	587	<i>Robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza — art. 281kk	76	50	35	54	<i>Theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	368	337	367	393	<i>Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo — art. 286 i 287 Kk	7929	4829	5885	5919	<i>Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk^b	1413	915	669	1010	Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^b
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk	421	435	308	304	Against money and securities trading — Art. 310—315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	115	50	35	25	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawach autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	300	62	63	145	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	3837	3350	3974	4074	<i>On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe — kks	290	171	192	243	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
W tym akcyza	182	44	112	75	<i>Of which excise</i>

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. ^b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

^b Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	60,7	66,3	70,2	69,4	TOTAL
w tym przestępstw ^a :					<i>of which of crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,9	85,6	88,5	86,3	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	99,2	99,2	99,3	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania	92,6	93,9	94,1	93,9	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,5	90,8	86,7	89,6	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	99,9	99,9	99,9	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	97,9	95,4	96,1	96,3	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	41,9	45,9	50,2	51,2	<i>Against property</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 85-86.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 85-86.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (36). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	469656	598835	565760	561796	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 107188	27432	25592	25665	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		33259	26081	26218	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		67592	70547	70513	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	248130	347742	314848	303899	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	138595	150506	157817	159130	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	64989	76940	81378	84669	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	9792	5234	5242	5204	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2739	2035	2157	2737	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	23267	18983	19367	20253	<i>Commercial law^c</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (36). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	50783	44299	47728	50166	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 22394	624	547	574	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ..		20695	21747	22070	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	15369	13030	14510	15170	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	1211	569	577	687	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	9029	7553	8252	9072	Related to social security law
Gospodarcze	2706	1733	2095	2460	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2012 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		bydgoski	toruński	włocławski	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	561796	278282	186484	97030	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	25665	12555	7766	5344	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	26218	12271	9272	4675	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ..	70513	38766	22691	9056	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	303899	150698	96926	56275	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	159130	76316	49889	32925	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	84669	38111	28419	18139	Family
Z zakresu prawa pracy	5204	2343	1955	906	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2737	1579	730	428	Related to social security law
Gospodarcze ^c	20253	10445	7601	2207	Commercial law ^c

SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze
REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal

OGÓŁEM	50166	28028	13965	8173	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	574	248	206	120	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ..	22070	12624	5374	4072	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	15170	7775	4618	2777	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	687	358	197	132	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	9072	5757	2262	1053	Related to social security law
Gospodarcze	2460	1191	1269	x	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i. a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (38). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	24993	22046	23049	21361	TOTAL
w tym mężczyźni	22898	20311	21271	19778	of which men
w tym przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2242	1834	2125	1674	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	21	32	34	23	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójkę lub	1100	738	835	706	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	6306	6869	7717	7212	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5816	6519	7388	6369	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	752	517	500	538	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	65	39	38	40	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1275	1185	1177	980	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	831	609	647	616	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	10513	7207	7405	7050	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	2655	2003	2265	2472	Property theft
Kradzież z włamaniem	1780	1059	1074	996	Burglary
Rozbój	580	376	330	257	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 85-86.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 85-86.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (39). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	22509	24732	24633	23043	TOTAL
O rozwód	4242	6127	5845	5500	By divorce
O separację	903	406	368	295	By separation
O alimenty	7644	9325	9640	9383	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:
w związku z demoralizacją	1496	1736	1487	1670	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	5222	4283	4393	3928	involving punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoralizacją	810	1015	945	1027	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	2192	1840	1955	1240	involving punishable acts

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (40). **SPRAWY ZAŁATWIONE RODZINNE W 2012 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		bydgoski	toruński	włocławski	
OGÓŁEM	23043	11273	7020	4750	TOTAL
O rozwód	5500	2803	1694	1003	<i>By divorce</i>
O separację	295	130	80	85	<i>By separation</i>
O alimenty	9383	4518	2842	2023	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	1670	847	529	294	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	3928	1850	1203	875	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles^a at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją	1027	519	273	235	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	1240	606	399	235	<i>involving punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sąd Rejonowy w Bydgoszczy <i>Registration Court in Bydgoszcz</i>					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	19	3	3	3	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	–	–	–	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	2	3	2	2	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	265	265	271	265	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	539	598	617	623	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2278	3190	3443	3721	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	999	1366	1407	1454	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	202	189	188	183	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	5	5	5	6	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1061	9498	12122	14610	<i>Total debtors</i>

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa są sądy rejonowe w Bydgoszczy i w Toruniu. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

Uwaga: Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The courts conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Bydgoszcz and Toruń. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note: Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sąd Rejonowy w Toruniu Registration Court in Toruń					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	15	1	1	1	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	–	–	–	–	Foreign enterprises
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^b	9	16	16	17	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	337	343	347	349	Cooperatives
Spółki jawne	592	706	720	724	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1881	2809	3093	3373	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	1060	1496	1584	1639	Associations ^d
Związki zawodowe	189	192	194	194	Trade unions
Izby gospodarcze	5	6	6	6	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1603	8259	10383	13015	Total debtors

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa są sądy rejonowe w Bydgoszczy i w Toruniu. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a : Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The courts conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Bydgoszcz and Toruń. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note : Register also included other entities.

Source : data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (42). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	23038	25192	26484	24011	Number of events
Pożary	10103	6716	8051	8645	Fires
małe	9408	6425	7662	8133	small
średnie	655	267	347	469	middle
duże	38	20	38	41	big
bardzo duże	2	4	4	2	very big

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in.. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych).

Ź r ó d ł o : dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services).

Source : data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

TABL. 9 (42). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a (dok.)
 REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Požary (dok.)					<i>Fires (cont.)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej	139	133	117	107	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	1195	1427	1367	1400	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	221	193	228	218	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
lasów	859	248	440	517	<i>forests</i>
Miejscowe zagrożenia	12187	17700	17666	14656	<i>Local threats</i>
małe	5609	1707	1521	1716	<i>small</i>
lokalne	6461	15885	16076	12831	<i>local</i>
średnie	107	101	67	107	<i>middle</i>
duże	10	4	2	2	<i>big</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne	1263	6250	5007	2932	<i>natural catastrophes</i>
awarie techniczne ^b	794	203	252	275	<i>technical failures^b</i>
środki transportu ^c	3332	4658	3417	3110	<i>transport equipment^c</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	748	776	767	710	<i>False alarms</i>
złośliwych	134	69	103	77	<i>malicious</i>
w dobrej wierze	548	599	562	541	<i>in good faith</i>
z instalacji wykrywania	66	108	102	92	<i>from detection installation</i>
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych ...	130345	141619	154194	144983	<i>Rescue personnel participating in rescue operations</i>
Požary	70962	48386	59980	65530	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia	59383	93233	94214	79453	<i>Local threats</i>
Wypadki z ludźmi	2728	3049	2974	2845	<i>Casualties</i>
ofiary śmiertelne	276	229	251	346	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	-	-	-	-	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	2452	2820	2723	2499	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	28	35	29	26	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach	172	197	227	235	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	24	13	26	23	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	-	-	-	-	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	148	184	201	197	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	13	22	20	15	<i>of which rescue personnel</i>

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^b Dotyczy: chemicznych, budowlanych, ekologicznych, infrastruktury komunalnej. ^c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej, wodnej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). ^b Concern: chemical, building, environmental, municipal infrastructure. ^c Transportation accidents: road, rail, air, water.

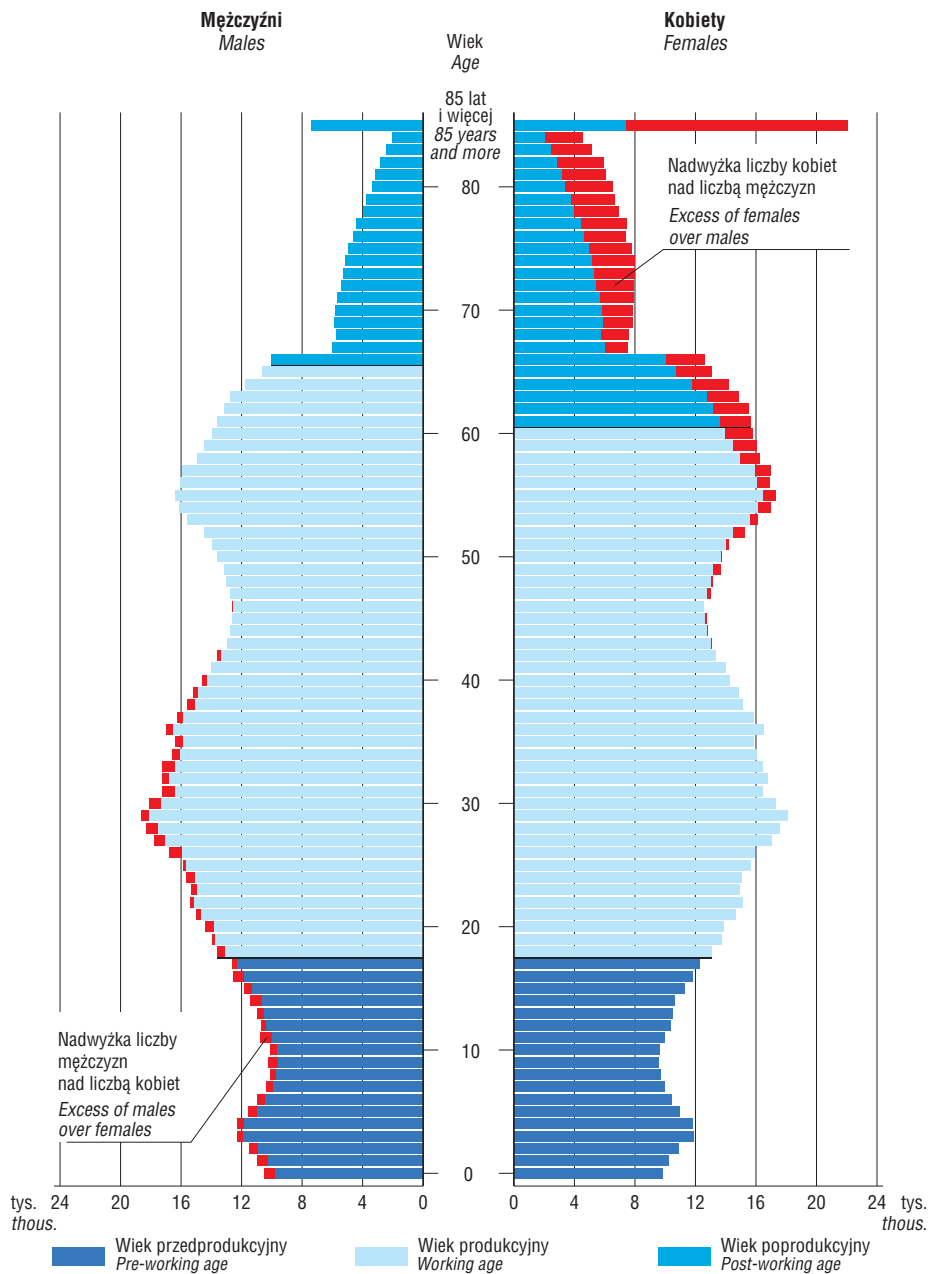
Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012

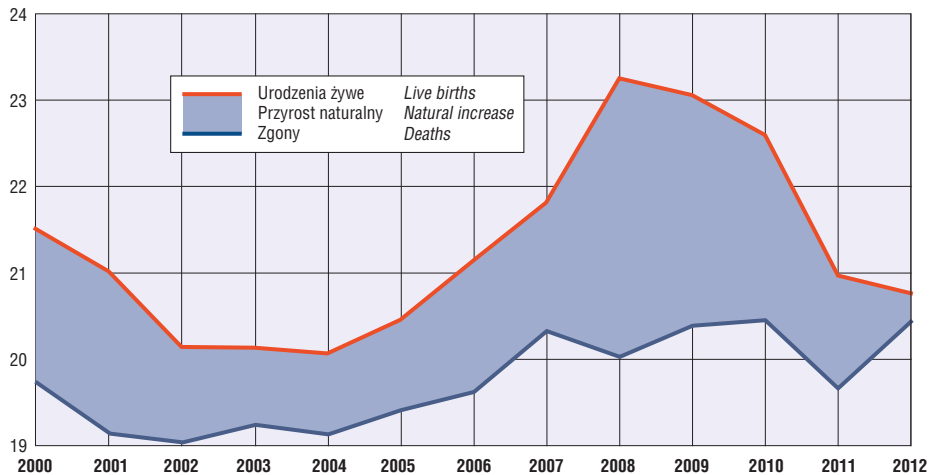
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

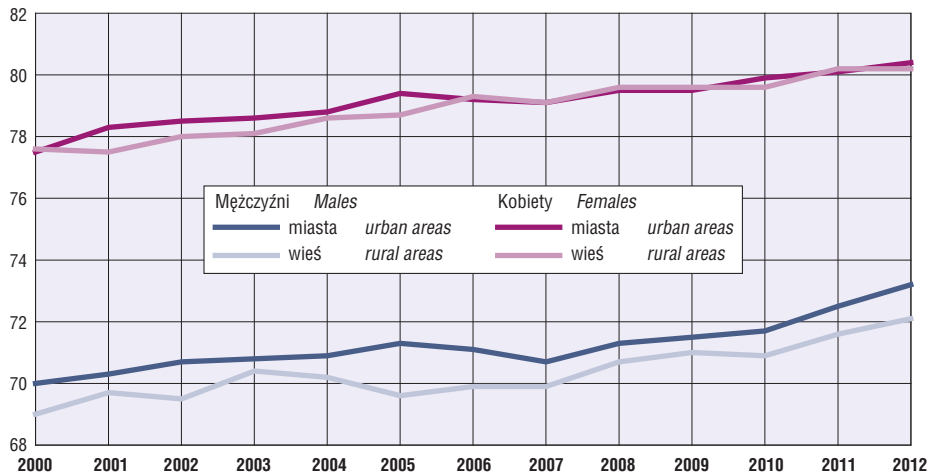
tys. thous.

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

lata years

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:

- a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
- b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;

2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);

3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;

4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

— dla lat 2000-2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),

— od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. męż-

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:

1) the balances of the size and structure of the population actually residing in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:

- a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
- b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent those data have been collected on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;

2) the registers of the Ministry of Interior – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);

3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;

4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for divorce.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

— for 2000-2009 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),

— since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 and 2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. The working age population refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the

czyżni — 45–64 lata, kobiety — 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Stan cywilny faktyczny został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanyymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler/panna,
- żonaty/zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec/wdowa,
- rozwiedziony/rozwiedziona,
- separowany/separowana – dotyczy osób:
 - pozostających w separacji prawnej i nie tworzących związków partnerskich z innymi osobami,
 - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna – niepozostających w związku małżeńskim i nie tworzących związków partnerskich z innymi osobami.

6. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 r. zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

7. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (partner) (living in the same household – irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated – it is related to persons:
 - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
 - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

6. Education level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

7. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community. In the census of 2011 a solution has been adopted which enables respondents to define their complex (multiple) national and ethnic identities.

8. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes – obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 – 20

8. Podziału ludności według **głównego źródła utrzymania** dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów – uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. – 20 V, a dla 2011 r. – 31 III) i było ono ustalone niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z pracy zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę (łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r.), rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z własności zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych zaliczono osoby otrzymujące m.in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki

V and for 2011 — 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,
- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers and clergy.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including also rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance includes persons who receive: retirement pay (including structural pension for farmers in 2011), pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

9. The household is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Persons who maintain themselves individually, constitute a one person households.

On the basis of the number of persons and their relationship the following types households are

do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

9. Przez **gospodarstwo domowe** rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Ze względu na liczbę oraz stosunek pokrewieństwa osób wyróżnia się następujące typy gospodarstw domowych:

- rodzinne (jednorodzinne, dwurodzinne, trzyrodzinne i większe),
- nierodzinne (jednoosobowe, wieloosobowe).

10. **Osoba niepełnosprawną** jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (**osoba niepełnosprawna prawnie**) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (**osoba niepełnosprawna tylko biologicznie**).

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie było posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydanego przez odpowiedni organ – w przypadku osób w wieku 16 lat i więcej lub orzeczenia o niepełnosprawności wydawanego osobom do 16 roku życia – bez orzekania o stopniu. W 2011 r. osobom w wieku 16 lat i więcej ustalano trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

11. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego za-

distinguished:

- *family (one-family, two-family, three-family and more),*
- *non-family (one person, multipersonal).*

10. **Disabled person** is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (**a person legally disabled**) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (**a person only biologically disabled**).

A criterion for qualifying a given person to the group of disabled people lawfully was to have a decision on the degree of disability issued by an appropriate adjudicating body — in case of people at the age of 16 and more or certificate of disability issued to person under 16 years of age — without deciding the degree. In 2011, three levels of disability were established for persons at the age of 16 and above: substantial, moderate, light.

11. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);*
- *divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births — according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół

warte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w danym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

12. Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

13. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

14. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjąt-

Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children that would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming the age-specific fertility rates for this period are treated as constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number average of daughters that would be born to a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

12. Infant is a child under the age of 1.

13. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live on, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

14. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence

kiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

15. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

16. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

— do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,

— od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

abroad (emigration).

15. *The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, outflow – registrations of departures from permanent residence.*

16. *Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:*

— *to 2009 – registered for permanent residence,*

— *since 2010 – de facto population (population actually residing).*

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI						
O G O Ł E M w liczbach bezwzględnych	2067709	2069575	2098743	2098120	2097818	T O T A L in absolute numbers
mężczyźni	998613	998266	1017436	1016927	1016856	males
kobiety	1069096	1071309	1081307	1081193	1080962	females
Miasta	1274670	1255154	1273598	1269302	1265161	Urban areas
Wieś	793039	814421	825145	828818	832657	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII						
O G O Ł E M w liczbach bezwzględnych	2068253	2069543	2098711	2098370	2096404	T O T A L in absolute numbers
na 1 km ²	115	115	117	117	117	per 1 km ²
mężczyźni w liczbach bezwzględnych	998676	998045	1017215	1017093	1016161	males in absolute numbers
kobiety w liczbach bezwzględnych	1069577	1071498	1081496	1081277	1080243	females in absolute numbers
na 100 mężczyzn	107	107	106	106	106	per 100 males
Miasta w liczbach bezwzględnych	1272615	1252913	1271357	1267284	1262091	Urban areas in absolute numbers
w % ogółu ludności	61,5	60,5	60,6	60,4	60,2	in % of total population
Wieś w liczbach bezwzględnych	795638	816630	827354	831086	834313	Rural areas in absolute numbers
w % ogółu ludności	38,5	39,5	39,4	39,6	39,8	in % of total population

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla roku 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
O G O Ł E M	2068253	2069543	2098711	2098370	2096404	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	441718	400430	406742	399592	393346	Pre-working age
mężczyźni	226039	205070	208157	204784	201733	males
kobiety	215679	195360	198585	194808	191613	females
Miasta	245117	219217	222185	217657	213922	Urban areas
mężczyźni	125457	111969	113455	111218	109487	males
kobiety	119660	107248	108730	106439	104435	females
Wieś	196601	181213	184557	181935	179424	Rural areas
mężczyźni	100582	93101	94702	93566	92246	males
kobiety	96019	88112	89855	88369	87178	females
W wieku produkcyjnym	1329325	1337211	1356942	1351459	1343978	Working age
w tym w wieku mobilnym	829185	832365	840143	840225	838518	of which mobile
mężczyźni	676384	694807	709546	708333	705989	males
w tym w wieku mobilnym	417682	420522	425924	425952	425328	of which mobile
kobiety	652941	642404	647396	643126	637989	females
w tym w wieku mobilnym	411503	411843	414219	414273	413190	of which mobile
Miasta	836630	815156	828294	819830	810152	Urban areas
mężczyźni	415397	415130	424728	421865	418078	males
kobiety	421233	400026	403566	397965	392074	females
Wieś	492695	522055	528648	531629	533826	Rural areas
mężczyźni	260987	279677	284818	286468	287911	males
kobiety	231708	242378	243830	245161	245915	females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla roku 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
W wieku poprodukcyjnym	297210	331902	335027	347319	359080	Post-working age
mężczyźni	96253	98168	99512	103976	108439	males
kobiety	200957	233734	235515	243343	250641	females
Miasta	190868	218540	220878	229797	238017	Urban areas
mężczyźni	60090	62876	64050	67165	70204	males
kobiety	130778	155664	156828	162632	167813	females
Wieś	106342	113362	114149	117522	121063	Rural areas
mężczyźni	36163	35292	35462	36811	38235	males
kobiety	70179	78070	78687	80711	82828	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ...	56	55	55	55	56	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	48	44	43	44	44	Males
Kobiety	64	67	67	68	69	Females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla roku 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3 (45). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011	2012					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					w tym mę- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mę- czyźni of which males	razem total	w tym mę- czyźni of which males
O G Ó Ł E M TOTAL	2068253	2098711	2098370	2096404	1016161	1262091	597769	834313	418392
0—2 lata ...	60042	70763	67435	63908	32996	35861	18457	28047	14539
3—6	82502	84159	88468	92151	47063	51306	26138	40845	20925
7—12	148097	124903	122528	121358	62234	65069	33297	56289	28937
13—15	89085	72377	69493	66652	34256	35144	18076	31508	16180
16—18	94122	82891	79426	75936	38784	41152	20948	34784	17836
19—24	217429	186331	181431	176985	89660	99586	49880	77399	39780
25—29	167337	178110	176348	171548	87330	104246	52266	67302	35064
30—34	148783	167047	166860	169409	86458	104633	52886	64776	33572
35—39	128374	150384	155544	158539	80372	95168	47731	63371	32641
40—44	135132	129920	132284	135378	67908	79506	39103	55872	28805
45—49	164556	135425	131749	129115	64041	75923	36341	53192	27700
50—54	160950	163494	157396	150029	73741	91308	43156	58721	30585
55—59	139416	156917	158892	161193	77756	103634	47748	57559	30008
60—64	77527	132728	137274	141115	65123	93666	41538	47449	23585
65—69	78088	70943	78486	86828	38236	58162	24888	28666	13348
70—74	70478	68601	68026	66891	27297	44644	17797	22247	9500
75—79	54538	57796	57658	57819	21650	37687	13888	20132	7762
80 lat i więcej and more	51797	65922	69072	71550	21256	45396	13631	26154	7625

TABL. 4 (46). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	52	1272615	61,5
TOTAL 2010	52	1252913	60,5
..... 2011	52	1267284	60,4
..... 2012	52	1262091	60,2
Poniżej 2000 Below	5	8639	0,7
2000— 4999	15	56372	4,5
5000— 9999	11	82069	6,5
10000— 19999	13	184549	14,6
20000— 49999	3	75875	6,0
50000— 99999	2	173488	13,7
100000—199999	1	115546	9,2
200000 i więcej and more	2	565553	44,8

TABL. 5 (47). **GINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	127	795638	38,5
TOTAL 2010	127	816630	39,5
..... 2011	127	831086	39,6
..... 2012	127	834313	39,8
Poniżej 2000 Below	1	1108	0,1
2000— 4999	47	195496	23,4
5000— 6999	37	215562	25,9
7000— 9999	26	214551	25,7
10000 i więcej and more	16	207596	24,9

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (48). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	36,0	37,7	38,0	38,4	TOTAL
mężczyźni	34,0	36,0	36,4	36,8	males
kobiety	38,1	39,5	39,8	40,2	females
Miasta	37,6	39,2	39,6	39,9	Urban areas
mężczyźni	35,0	36,9	37,3	37,7	males
kobiety	40,1	41,7	42,0	42,3	females
Wieś	33,7	35,5	35,9	36,3	Rural areas
mężczyźni	32,6	34,6	35,0	35,4	males
kobiety	34,9	36,4	36,7	37,2	females

TABL. 7 (49). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO**^a
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2012			S E X DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
	w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M	1680,3	1071,0	609,4	1772,1	1091,9	680,2	TOTAL
Kawalerowie, Panny	469,0	291,8	177,2	495,0	292,7	202,3	Single
Żonaci, Zamężne	966,0	610,2	355,8	987,9	598,8	389,1	Married
Partnerzy, Partnerki	20,5	15,0	5,5	35,4	27,7	7,7	Cohabitants
Wdowcy, Wdowy	151,0	94,7	56,2	164,6	104,6	60,0	Widowed
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	50,5	41,1	9,5	75,8	58,9	16,9	Divorced
Separowani, Separowane	14,5	10,1	4,4	8,3	5,8	2,6	Separated
Nieustalony	8,8	8,0	0,8	5,1	3,4	1,6	Unknown
Mężczyźni	801,0	498,2	302,8	849,7	510,3	339,4	Males
Kawalerowie	258,0	151,4	106,6	277,1	156,0	121,2	Single
Żonaci	481,2	303,5	177,7	494,1	299,3	194,9	Married
Partnerzy	10,2	7,5	2,7	18,0	14,1	3,9	Cohabitants
Wdowcy	22,4	13,7	8,7	25,5	16,0	9,5	Widowed
Rozwiedzeni	18,8	14,2	4,6	29,2	21,2	8,1	Divorced
Separowani	6,1	4,1	2,0	3,3	2,2	1,2	Separated
Nieustalony	4,4	4,0	0,4	2,4	1,7	0,7	Unknown
Kobiety	879,4	572,8	306,6	922,4	581,5	340,9	Females
Panny	211,0	140,5	70,6	217,9	136,7	81,2	Single
Zamężne	484,9	306,7	178,2	493,7	299,5	194,2	Married
Partnerki	10,2	7,5	2,7	17,4	13,6	3,8	Cohabitants
Wdowy	128,6	81,1	47,5	139,1	88,6	50,5	Widowed
Rozwiedzione	31,8	26,9	4,9	46,5	37,7	8,8	Divorced
Separowane	8,5	6,1	2,4	5,0	3,6	1,4	Separated
Nieustalony	4,4	4,1	0,4	2,7	1,8	0,9	Unknown

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 7 (49). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a (dok.)**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a (cont.)

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2012			S E X DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
	w odsetkach <i>in %</i>						
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie, Panny	27,9	27,2	29,1	27,9	26,8	29,7	<i>Single</i>
Żonaci, Zameżne	57,5	57,0	58,4	55,7	54,8	57,2	<i>Married</i>
Partnerzy, Partnerki	1,2	1,4	0,9	2,0	2,5	1,1	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy, Wdowy	9,0	8,9	9,2	9,3	9,6	8,8	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	3,0	3,8	1,6	4,3	5,4	2,5	<i>Divorced</i>
Separowani, Separowane	0,9	0,9	0,7	0,5	0,5	0,4	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,5	0,8	0,1	0,3	0,3	0,2	<i>Unknown</i>
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Males
Kawalerowie	32,2	30,4	35,2	32,6	30,6	35,7	<i>Single</i>
Żonaci	60,1	60,9	58,7	58,2	58,6	57,4	<i>Married</i>
Partnerzy	1,3	1,5	0,9	2,1	2,8	1,1	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy	2,8	2,8	2,9	3,0	3,1	2,8	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni	2,3	2,8	1,5	3,4	4,1	2,4	<i>Divorced</i>
Separowani	0,8	0,8	0,7	0,4	0,4	0,3	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,5	0,8	0,1	0,3	0,3	0,2	<i>Unknown</i>
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Females
Panny	24,0	24,5	23,0	23,6	23,5	23,8	<i>Single</i>
Zameżne	55,1	53,5	58,1	53,5	51,5	57,0	<i>Married</i>
Partnerki	1,2	1,3	0,9	1,9	2,3	1,1	<i>Cohabitants</i>
Wdowy	14,6	14,2	15,5	15,1	15,2	14,8	<i>Widowed</i>
Rozwiedzone	3,6	4,7	1,6	5,0	6,5	2,6	<i>Divorced</i>
Separowane	1,0	1,1	0,8	0,5	0,6	0,4	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,5	0,7	0,1	0,3	0,3	0,3	<i>Unknown</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (50). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a**
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym poziom wykształcenia <i>Of which educational level</i>					
		wyższe <i>tertiary</i>	policealne i średnie post- secondary and secondary	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne <i>lower secondary</i>	podstawowe <i>primary</i>	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM	2002	1743,2	145,0	503,8	470,1	.	551,9
TOTAL	2011	1818,9	256,0	536,5	459,2	95,7	361,9
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM	2002	100,0	8,3	28,9	27,0	x	31,7
TOTAL	2011	100,0	14,1	29,5	25,2	5,3	19,9

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 9 (51). **LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ W 2011 R.** ^a
POPULATION BY THE STRUCTURE OF THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES IN 2011 ^a

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach <i>In thousands</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
OGÓŁEM	2097,6	100,0	GRAND TOTAL
Wyłącznie polska	2061,7	98,3	Polish only
Polska i niepolska	9,3	0,4	Polish and non-Polish
Wyłącznie niepolska	2,6	0,1	Non-Polish only
Nieustalona ^b	24,1	1,2	Unknown ^b

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. ^b Lub bez przynależności narodo-etycznej.

^a Results of the Population and Housing Census 2011. ^b Or without national or ethnic identity.

TABL. 10 (52). **LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA** ^a
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem ^b <i>Grand total</i> ^b	Praca <i>Work</i>			Niezarobkowe źródła <i>Non-earned source</i>			Pozostałe dochody osobno niewymienione <i>Other sources of income not elsewhere specified</i>	Na utrzymaniu <i>Maintained persons</i>	Nieustalone źródło utrzymania <i>Unknown source of maintenance</i>	
		razem <i>total</i>	najemna <i>hired</i>	na własny rachunek ^c <i>own-account workers^c</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>					
						emerytura ^d <i>retirement pay^d</i>	renta ^e <i>pension^e</i>				zasiłki i świadczenia <i>benefits</i>
OGÓŁEM ... 2002	2069,3	657,3	502,3	154,9	585,9	264,7	199,7	64,3	-	802,9	21,0
TOTAL 2011	2097,6	774,1	624,0	150,1	546,5	358,7	128,4	59,4	41,5	645,1	88,2
Mężczyźni..... 2002	999,8	361,4	267,4	94,0	248,0	108,3	80,1	35,8	-	378,9	10,2
Males 2011	1016,7	436,3	343,1	93,2	220,2	136,1	57,0	27,0	17,6	298,0	43,4
Kobiety..... 2002	1069,6	295,9	234,9	61,0	338,0	156,5	119,6	28,5	-	424,0	10,8
Females 2011	1080,9	337,9	280,9	56,9	326,3	222,6	71,3	32,3	23,9	347,2	44,8
Miasta..... 2002	1288,5	419,6	367,8	51,8	375,8	171,3	124,7	39,6	-	472,9	18,7
Urban areas 2011	1269,8	472,1	416,7	55,4	351,7	239,0	76,2	36,5	28,2	353,0	64,0
Wieś..... 2002	780,8	237,7	134,6	103,1	210,2	93,4	75,0	24,7	-	330,1	2,4
Rural areas 2011	827,8	302,1	207,3	94,7	194,8	119,8	52,1	22,9	13,3	292,2	24,2

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM ... 2002	2069,3	657,3	502,3	154,9	585,9	264,7	199,7	64,3	-	802,9	21,0
TOTAL 2011	2097,6	774,1	624,0	150,1	546,5	358,7	128,4	59,4	41,5	645,1	88,2
Mężczyźni..... 2002	999,8	361,4	267,4	94,0	248,0	108,3	80,1	35,8	-	378,9	10,2
Males 2011	1016,7	436,3	343,1	93,2	220,2	136,1	57,0	27,0	17,6	298,0	43,4
Kobiety..... 2002	1069,6	295,9	234,9	61,0	338,0	156,5	119,6	28,5	-	424,0	10,8
Females 2011	1080,9	337,9	280,9	56,9	326,3	222,6	71,3	32,3	23,9	347,2	44,8
Miasta..... 2002	1288,5	419,6	367,8	51,8	375,8	171,3	124,7	39,6	-	472,9	18,7
Urban areas 2011	1269,8	472,1	416,7	55,4	351,7	239,0	76,2	36,5	28,2	353,0	64,0
Wieś..... 2002	780,8	237,7	134,6	103,1	210,2	93,4	75,0	24,7	-	330,1	2,4
Rural areas 2011	827,8	302,1	207,3	94,7	194,8	119,8	52,1	22,9	13,3	292,2	24,2

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM ... 2002	100,0	31,8	24,3	7,5	28,3	12,8	9,7	3,1	x	38,8	1,0
TOTAL 2011	100,0	36,9	29,7	7,2	26,1	17,1	6,1	2,8	2,0	30,8	4,2

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. ^{c-e} Łącznie: ^c - z dochodami z wynajmu, ^d - z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, ^e - ze świadczeniem rehabilitacyjnym.

^a Results of the Population and Housing Censuses. ^b Incomes from owning only in the position of Total. ^{c-e} Including: ^c - incomes from rent, ^d - structural pension for farmers, ^e - rehabilitation benefit.

TABL. 11 (53). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB**
HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Gospodarstwa domowe w tys. <i>Households in thous.</i>					Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym <i>Average number of persons in household</i>	
		ogółem <i>total</i>	o liczbie osób <i>by number of persons</i>					
			1	2	3	4		5 i więcej <i>5 and more</i>
O G Ó Ł E M	2011	706,7	156,7	164,1	149,4	135,6	101,0	2,90
T O T A L	2012	729,2	161,4	188,9	154,5	123,4	101,1	2,86
Miasta	2011	477,0	118,9	118,8	106,5	88,5	44,3	2,67
<i>Urban areas</i>	2012	490,3	124,8	141,4	108,0	75,3	40,8	2,57
Miasta	2011	229,7	37,8	45,3	42,9	47,1	56,7	3,38
<i>Rural areas</i>	2012	238,9	36,5	47,5	46,5	48,1	60,3	3,45

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (54). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO**
HOUSEHOLDS^a BY FAMILY COMPOSITION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2012			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>						
O G Ó Ł E M	706,7	477,0	229,7	729,2	490,3	238,9	T O T A L
Jednorodzinne	507,5	335,3	172,2	492,4	326,8	165,6	<i>One-family</i>
Dwurodzinne	30,2	14,2	16,0	48,5	20,9	27,6	<i>Two-family</i>
Trzyrodzinne i większe	1,1	0,5	0,7	4,1	1,3	2,8	<i>Three-family and more</i>
Nierodzinne	167,9	127,0	40,9	184,2	141,4	42,8	<i>Non-family</i>
jednoosobowe	156,7	118,9	37,8	161,4	124,8	36,5	<i>one person</i>
wielooosobowe	11,2	8,1	3,1	22,8	16,5	6,3	<i>multipersonal</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (55). **OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE^a**
DISABLED PERSONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2011	2002	2011	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>		na 1000 ludności <i>per 1000 population.</i>		
O G Ó Ł E M	303,3	264,3	147	126	T O T A L
mężczyźni	143,2	125,2	143	123	<i>males</i>
kobiety	160,1	139,1	150	129	<i>females</i>
Miasta	184,1	174,9	143	138	<i>Urban area</i>
Wieś	119,1	89,4	153	108	<i>Rural area</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 14 (56). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowie ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2005	11650	8105	853	4274	20456	19410	136	1046
TOTAL	2010	12447	8275	163	4000	22596	20453	131	2143
	2011	11299	7040	147	4029	20971	19663	126	1308
	2012	11207	6746	168	3916	20764	20436	100	328
Miasta	2005	6918	4514	602	3390	11307	11749	66	-442
Urban areas	2010	7415	4638	123	2916	12741	12647	76	94
	2011	6602	3811	99	2953	11762	12155	65	-393
	2012	6505	3582	122	2872	11411	12710	48	-1299
Wieś	2005	4732	3591	251	884	9149	7661	70	1488
Rural areas	2010	5032	3637	40	1084	9855	7806	55	2049
	2011	4697	3229	48	1076	9209	7508	61	1701
	2012	4702	3102	46	1044	9353	7726	52	1627
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2005	5,63	3,92	41,25	2,07	9,88	9,38	6,65	0,51
TOTAL	2010	5,93	3,94	7,77	1,91	10,77	9,75	5,80	1,02
	2011	5,39	3,36	7,01	1,92	10,00	9,37	6,01	0,62
	2012	5,34	3,22	8,01	1,87	9,90	9,74	4,82	0,16
Miasta	2005	5,43	3,54	47,23	2,66	8,92	9,27	5,84	-0,35
Urban areas	2010	5,82	3,64	9,66	2,29	10,00	9,93	5,96	0,07
	2011	5,20	3,00	7,80	2,33	9,27	9,58	5,53	-0,31
	2012	5,14	2,83	9,64	2,27	9,02	10,05	4,21	-1,03
Wieś	2005	5,97	4,53	31,65	1,11	11,40	9,55	7,65	1,85
Rural areas	2010	6,10	4,41	4,85	1,31	11,94	9,46	5,58	2,48
	2011	5,67	3,90	5,79	1,30	11,11	9,06	6,62	2,05
	2012	5,65	3,73	5,52	1,25	11,23	9,28	5,56	1,95

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 15 (57). MAŁŻENSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE

Stan w dniu 31 XII

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by death of</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>		ogółem <i>total</i>	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>	
OGÓŁEM 2005	11650	12951	6386	2291	4274	26,8	8,8	-1762
TOTAL 2010	12447	12911	6479	2432	4000	26,6	8,2	-903
2011	11299	12470	6122	2319	4029	25,8	8,3	-1569
2012	11207	12633	6334	2383	3916	25,4	7,9	-1898
Miasta 2005	6918	8644	3827	1427	3390	28,9	11,3	-2828
<i>Urban areas</i> 2010	7415	8396	3935	1545	2916	28,8	10,0	-2076
2011	6602	8265	3778	1534	2953	28,6	10,2	-2537
2012	6505	8275	3905	1498	2872	27,8	9,6	-2984
Wieś 2005	4732	4307	2559	864	884	23,4	4,8	1066
<i>Rural areas</i> 2010	5032	4515	2544	887	1084	23,3	5,6	1173
2011	4697	4205	2344	785	1076	21,6	5,5	969
2012	4702	4358	2429	885	1044	21,9	5,3	1086

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 16 (58). MAŁŻENSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM	11207	332	3751	4255	1433	598	457	246	135
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej	35	20	12	2	1	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1953	217	1450	255	23	7	1	—	—
25—29	4942	81	1885	2623	300	42	10	1	—
30—34	2244	12	331	1091	643	139	26	2	—
35—39	845	2	58	204	320	207	53	1	—
40—49	639	—	13	75	131	160	221	33	6
50—59	315	—	2	4	14	41	120	117	17
60 lat i więcej	234	—	—	1	1	2	26	92	112
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa									
wyznaniowe^a	6746	169	2614	2908	737	171	80	31	36
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	12	7	4	1	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1310	111	1017	169	10	3	—	—	—
25—29	3491	45	1364	1886	183	13	—	—	—
30—34	1364	6	197	731	371	50	8	1	—
35—39	357	—	29	102	143	69	14	—	—
40—49	126	—	2	19	30	30	37	5	3
50—59	42	—	1	—	—	5	18	13	5
60 lat i więcej	44	—	—	—	—	1	3	12	28
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 16 (58). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	6505	119	1776	2683	948	389	314	178	98
TOTAL									
19 lat i mniej	9	5	2	1	1	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	881	75	649	140	11	5	1	—	—
25—29	2836	33	923	1659	188	23	10	—	—
30—34	1411	5	164	688	444	94	15	1	—
35—39	531	1	28	138	201	131	31	1	—
40—49	426	—	9	52	93	104	148	17	3
50—59	235	—	1	4	10	30	88	90	12
60 lat i więcej	176	—	—	1	—	2	21	69	83
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	3622	56	1131	1781	463	102	52	19	18
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	3	1	1	1	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	558	36	421	97	3	1	—	—	—
25—29	1907	18	608	1166	108	7	—	—	—
30—34	808	1	87	438	247	29	5	1	—
35—39	219	—	12	69	86	42	10	—	—
40—49	73	—	1	10	19	17	23	1	2
50—59	29	—	1	—	—	5	12	10	1
60 lat i więcej	25	—	—	—	—	1	2	7	15
<i>and more</i>									
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	4702	213	1975	1572	485	209	143	68	37
TOTAL									
19 lat i mniej	26	15	10	1	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1072	142	801	115	12	2	—	—	—
25—29	2106	48	962	964	112	19	—	1	—
30—34	833	7	167	403	199	45	11	1	—
35—39	314	1	30	66	119	76	22	—	—
40—49	213	—	4	23	38	56	73	16	3
50—59	80	—	1	—	4	11	32	27	5
60 lat i więcej	58	—	—	—	1	—	5	23	29
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	3124	113	1483	1127	274	69	28	12	18
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	9	6	3	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	752	75	596	72	7	2	—	—	—
25—29	1584	27	756	720	75	6	—	—	—
30—34	556	5	110	293	124	21	3	—	—
35—39	138	—	17	33	57	27	4	—	—
40—49	53	—	1	9	11	13	14	4	1
50—59	13	—	—	—	—	—	6	3	4
60 lat i więcej	19	—	—	—	—	—	1	5	13
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 17 (59). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	11207	9754	231	1222
Kawalerowie Single	9698	9101	68	529
Wdowcy Widowers	192	31	86	75
Rozwiedzeni Divorced	1317	622	77	618
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	6505	5548	137	820
Kawalerowie Single	5424	5073	34	317
Wdowcy Widowers	130	22	54	54
Rozwiedzeni Divorced	951	453	49	449
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	4702	4206	94	402
Kawalerowie Single	4274	4028	34	212
Wdowcy Widowers	62	9	32	21
Rozwiedzeni Divorced	366	169	28	169

TABL. 18 (60). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
OGÓŁEM TOTAL	2005 2010 2011 2012	8105 8275 7040 6746	4514 4638 3811 3622	3591 3637 3229 3124
Kościół Katolicki	6725	3605	3120	
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	7	7	-	
Kościół Ewangelicko-Augsburski	1	1	-	
Kościół Chrześcijan Baptystów	2	2	-	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	3	1	2	
Kościół Polskokatolicki	1	1	-	
Kościół Starokatolicki Mariawitów	2	1	1	
Kościół Zielonoświątkowy	5	4	1	

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 20 (62). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4274	4000	4029	3916	T O T A L
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1255	1541	1489	1564	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	3019	2459	2540	2352	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1734	1564	1571	1452	1
2	921	713	764	720	2
3	242	143	146	128	3
4 i więcej	122	39	59	52	4 and more
Miasta	3390	2916	2953	2872	Urban areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1048	1193	1155	1225	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2342	1723	1798	1647	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1396	1146	1144	1059	1
2	710	473	536	492	2
3	169	89	92	67	3
4 i więcej	67	15	26	29	4 and more
Wieś	884	1084	1076	1044	Rural areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	207	348	334	339	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	677	736	742	705	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	338	418	427	393	1
2	211	240	228	228	2
3	73	54	54	61	3
4 i więcej	55	24	33	23	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 21 (63). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	20456	22596	20971	20764	11411	9353	Live births
chłopcy	10560	11684	10866	10734	5905	4829	<i>males</i>
dziewczęta	9896	10912	10105	10030	5506	4524	<i>females</i>
Małżeńskie	15597	16792	15223	14898	8004	6894	<i>Legitimate</i>
chłopcy	8071	8712	7943	7678	4113	3565	<i>males</i>
dziewczęta	7526	8080	7280	7220	3891	3329	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	4859	5804	5748	5866	3407	2459	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	2489	2972	2923	3056	1792	1264	<i>males</i>
dziewczęta	2370	2832	2825	2810	1615	1195	<i>females</i>
Urodzenia martwe ...	88	90	88	93	56	37	Live still births
chłopcy	47	40	49	60	38	22	<i>males</i>
dziewczęta	41	50	39	33	18	15	<i>females</i>

TABL. 22 (64). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>6 and over</i>	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2005	20456	10518	6442	2083	734	343	336
TOTAL	2010	22596	11436	7740	2245	719	249	207
	2011	20971	10256	7367	2155	686	302	205
	2012	20764	10140	7366	2145	663	263	187
19 lat i mniej		1055	985	66	4	—	—	—
<i>Under 20 years</i>								
20—24		4275	2949	1098	184	38	6	—
25—29		7480	4060	2667	550	152	38	13
30—34		5408	1715	2561	776	212	97	47
35—39		2130	386	871	514	189	86	84
40—44		408	45	100	116	70	35	42
45 lat i więcej		8	—	3	1	2	1	—
<i>and more</i>								
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	51,4	31,5	10,2	3,6	1,7	1,6
TOTAL	2010	100,0	50,6	34,3	9,9	3,2	1,1	0,9
	2011	100,0	48,9	35,1	10,3	3,3	1,4	1,0
	2012	100,0	48,8	35,5	10,3	3,2	1,3	0,9
19 lat i mniej		100,0	93,3	6,3	0,4	x	x	x
<i>Under 20 years</i>								
20—24		100,0	69,0	25,7	4,3	0,9	0,1	x
25—29		100,0	54,2	35,7	7,4	2,0	0,5	0,2
30—34		100,0	31,8	47,4	14,3	3,9	1,8	0,8
35—39		100,0	18,1	41,0	24,1	8,9	4,0	3,9
40—44		100,0	11,0	24,5	28,4	17,2	8,6	10,3
45 lat i więcej		100,0	x	37,5	12,5	25,0	12,5	x
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 23 (65). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011	2012		
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: <i>Fertility</i> — live births per 1000 women aged:						
15—49 ^{ab}	37,7	43,5	40,7	40,3	36,9	45,3
15—19 ^a	16,4	17,9	17,3	16,6	14,9	18,6
20—24	65,4	64,3	57,0	57,2	45,3	73,6
25—29	92,0	94,4	86,1	87,7	79,1	101,5
30—34	55,7	70,7	67,2	65,6	63,7	68,8
35—39	21,0	27,8	28,2	27,5	26,4	29,3
40—44	4,4	5,2	6,0	6,1	5,8	6,6
45—49 ^a	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,271	1,392	1,300	1,294	1,164	1,487
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,615	0,672	0,627	0,625	0,562	0,719
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,054	1,105	1,067	1,016	0,898	0,211
<i>Demographic dynamics</i>						

^a, ^b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a — poniżej 15 lat, ^b — 50 lat i więcej.

^a ^b Including births from mothers aged: ^a — below 15, ^b — 50 and more.

TABL. 24 (66). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
 DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
O GÓŁEM	2005	19410	10286	9124	11749	6094	5655	7661	4192	3469
TOTAL	2010	20453	10805	9648	12647	6546	6101	7806	4259	3547
	2011	19663	10373	9290	12155	6260	5895	7508	4113	3395
	2012	20436	10639	9797	12710	6483	6227	7726	4156	3570
0 lat		100	50	50	48	21	27	52	29	23
1—4 lata		20	14	6	6	—	—	14	11	—
5—9		10	6	4	4	4	—	6	2	4
10—14		10	6	4	4	1	3	6	5	1
15—19		54	38	16	27	19	8	27	19	8
20—24		83	67	16	39	31	8	44	36	8
25—29		130	101	29	67	52	15	63	49	14
30—34		157	121	36	97	73	24	60	48	12
35—39		219	165	54	119	88	31	100	77	23
40—44		333	228	105	189	127	62	144	101	43
45—49		506	363	143	319	223	96	187	140	47
50—54		995	696	299	573	401	172	422	295	127
55—59		1623	1114	509	1020	680	340	603	434	169
60—64		2085	1360	725	1401	876	525	684	484	200
65—69		1758	1110	648	1168	717	451	590	393	197
70—74		2033	1178	855	1334	758	576	699	420	279
75—79		2664	1399	1265	1678	861	817	986	538	448
80—84		3111	1297	1814	1910	792	1118	1201	505	696
85 lat i więcej <i>and more</i>		4545	1326	3219	2707	756	1951	1838	570	1268

 NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
 PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

O GÓŁEM	2005	938	1028	853	927	1016	847	955	1046	864
TOTAL	2010	975	1062	892	993	1085	911	946	1029	862
	2011	937	1020	859	958	1041	882	906	989	822
	2012	974	1046	906	1005	1082	935	928	995	860
0 lat ^a		482	466	499	421	356	490	556	601	508
1—4 lata		22	30	13	12	x	x	35	53	x
5—9		10	11	8	7	14	x	13	8	18
10—14		10	11	8	7	3	11	12	20	4
15—19		42	58	25	39	54	23	45	62	27
20—24		55	87	21	45	72	18	68	108	26
25—29		75	114	34	63	97	28	93	139	43
30—34		93	141	44	93	139	47	94	145	39
35—39		139	207	70	126	186	66	159	238	76
40—44		249	340	157	240	329	155	261	355	161
45—49		388	560	218	414	604	240	350	502	184
50—54		647	922	382	608	902	346	709	951	446
55—59		1014	1445	614	988	1430	610	1062	1469	621
60—64		1498	2119	966	1513	2134	1018	1468	2093	852
65—69		2126	3051	1399	2107	3019	1423	2165	3110	1348
70—74		3014	4287	2139	2972	4245	2131	3098	4363	2157
75—79		4615	6492	3497	4467	6223	3442	4891	6974	3600
80—84		7475	9501	6486	7220	9022	6326	7920	10365	6763
85 lat i więcej <i>and more</i>		15882	18561	14990	15044	16781	14464	17300	21599	15880

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thous. live births.

TABL. 25 (67). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a
DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		Total	Males	Females	Urban areas	Rural areas
		na 100 tys. ludności		per 100 thous. population		
OGÓŁEM	2005	938	1028	853	927	118
TOTAL	2010	975	1062	892	993	946
	2011	937	1020	859	958	906
Choroby zakaźne i pasożytnicze		7	8	7	9	4
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		1	2	1	1	1
<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>						
Nowotwory		262	299	227	281	232
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe		248	283	215	267	219
<i>of which malignant neoplasms</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
nowotwór złośliwy żołądka		13	18	9	14	12
<i>malignant neoplasm of stomach</i>						
nowotwór złośliwy trzustki		12	12	11	12	11
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>						
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca ...		61	89	36	65	56
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>						
nowotwór złośliwy sutka u kobiet		15	1	28	17	11
<i>malignant neoplasm of female breast</i>						
nowotwór złośliwy szyjki macicy		4	x	8	5	4
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>						
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego		12	25	x	13	11
<i>malignant neoplasm of prostate</i>						
białaczka		7	8	5	6	7
<i>leukemia</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ		x	1	x	1	x
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odży-						
wiania i przemiany metabolicznej		11	8	14	12	10
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>						
w tym cukrzyca		10	8	13	11	10
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów		15	13	16	17	11
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 25 (67). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a (dok.)
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	401	389	412	394	411
w tym: <i>of which:</i>					
choroba nadciśnieniowa <i>hypertensive disease</i>	7	6	8	7	8
choroba niedokrwienna serca <i>ischaemic heart disease</i>	81	97	65	84	76
w tym ostry zawał serca <i>of which acute myocardial infarction</i>	49	63	35	51	45
choroby naczyń mózgowych <i>cerebrovascular disease</i>	70	62	77	71	68
miażdżycza <i>atherosclerosis</i>	91	68	113	83	104
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	59	69	50	61	57
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	40	47	33	45	33
w tym zwłóknienie i marskość wątroby <i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>	10	13	6	12	5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and con-</i> <i>nective tissue</i>	1	1	2	1	2
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	11	11	12	13	10
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	3	3	3	3	4
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital malformations^Δ</i>	4	5	3	3	4
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	64	70	58	66	61
Urazy i zatrucie według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	58	97	22	53	66
w tym: <i>of which:</i>					
wypadki komunikacyjne <i>transport accidents</i>	14	23	5	12	17
samobójstwa <i>intentional self-harm</i>	19	35	4	17	23

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 27 (69). ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births				
O GÓŁEM	2005	136	665	729	596	584	765
TOTAL	2010	131	580	693	458	596	558
	2011	126	601	617	584	553	662
w tym: of which:							
Choroby zakaźne i pasożytnicze		1	5	x	10	9	x
<i>Infectious and parasitic diseases</i>							
w tym posocznica		1	5	x	10	9	x
<i>of which septicaemia</i>							
Choroby układu oddechowego		2	10	x	20	9	11
<i>Diseases of the respiratory system</i>							
w tym zapalenie płuc		2	10	x	20	9	11
<i>of which pneumonia</i>							
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia		53	253	276	228	247	261
<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>							
w tym: of which:							
wrodzone wady rozwojowe układu ner- wowego		3	14	18	10	17	11
<i>congenital malformations of the nervous system</i>							
wrodzone wady serca		15	72	74	69	68	76
<i>congenital malformation of heart</i>							
Stany rozpoczynające się w okresie okołopo- rodowym		65	310	313	307	272	358
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>							
w tym: of which:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu		39	186	184	188	162	271
<i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>							
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego		8	38	55	20	43	33
<i>respiratory disorders specific to the per- natal period</i>							
Zewnętrzne przyczyny zgonu		2	10	9	10	9	11
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>							

TABL. 28 (70). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	327	291	330	348	294	TOTAL
Miasta	206	177	186	194	161	Urban areas
Wieś	121	114	144	154	133	Rural areas
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	2	1	2	2	1	14 and less
15—19	24	15	22	18	15	15—19
20—29	56	51	58	59	50	20—29
30—49	135	94	117	131	114	30—49
50—69	89	103	107	115	96	50—69
70 lat i więcej	19	27	24	23	18	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. — w podziale na miasta i wieś — również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 — data by urban and rural areas — cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters.

TABL. 29 (71). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,59	56,32	42,07	28,54	17,32
TOTAL	2010	71,37	57,04	42,75	29,12	17,68
	2011	72,17	57,82	43,47	29,81	18,31
	2012	72,75	58,25	43,89	30,09	18,42
Miasta		73,16	58,52	44,08	30,23	18,60
Urban areas						
Wieś		72,10	57,77	43,53	29,80	18,07
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	79,10	64,74	49,99	35,59	22,53
TOTAL	2010	79,80	65,31	50,49	36,05	22,89
	2011	80,14	65,79	50,97	36,52	23,25
	2012	80,31	65,82	51,04	36,60	23,33
Miasta		80,38	65,86	51,05	36,60	23,32
Urban areas						
Wieś		80,16	65,70	50,97	36,52	23,28
Rural areas						

TABL. 30 (72). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION
FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływy ^a Inflow ^a				Odpyły ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM ... TOTAL	2005	24372	14230	9918	224	26452	12712	12986	754	-2080
	2010	23455	13294	9635	526	25138	11651	12721	766	-1683
	2011	23754	13527	9645	582	25403	11966	12527	910	-1649
	2012	22165	12453	9234	478	24171	11314	11901	956	-2006
Miasta Urban areas	2005	11396	5244	5985	167	15808	6123	9023	662	-4412
	2010	10827	4602	5802	423	14738	5408	8659	671	-3911
	2011	11321	4888	5967	466	15001	5616	8613	772	-3680
	2012	10317	4338	5612	367	14130	5235	8116	779	-3813
Wieś Rural areas	2005	12976	8986	3933	57	10644	6589	3963	92	2332
	2010	12628	8692	3833	103	10700	6243	4062	95	2228
	2011	12433	8639	3678	116	10402	6350	3914	138	2031
	2012	11848	8115	3622	111	10041	6179	3785	177	1807
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM ... TOTAL	2005	11,77	6,87	4,79	0,11	12,78	6,14	6,27	0,36	-1,00
	2010	11,18	6,33	4,59	0,25	11,98	5,55	6,06	0,36	-0,80
	2011	11,32	6,45	4,60	0,28	12,11	5,70	5,97	0,43	-0,79
	2012	10,57	5,94	4,40	0,23	11,52	5,39	5,67	0,46	-0,96
Miasta Urban areas	2005	8,99	4,14	4,72	0,13	12,47	4,83	7,12	0,52	-3,48
	2010	8,50	3,61	4,56	0,33	11,57	4,25	6,80	0,53	-3,07
	2011	8,92	3,85	4,70	0,37	11,82	4,42	6,79	0,61	-2,90
	2012	8,15	3,43	4,44	0,29	11,17	4,14	6,41	0,62	-3,01
Wieś Rural areas	2005	16,17	11,20	4,90	0,07	13,27	8,21	4,94	0,11	2,91
	2010	15,30	10,53	4,65	0,12	12,97	7,57	4,92	0,12	2,70
	2011	15,00	10,42	4,44	0,14	12,55	7,66	4,72	0,17	2,45
	2012	14,23	9,75	4,35	0,13	12,06	7,30	4,55	0,21	2,17

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 31 (73). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	z innych województw from other voivodships	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	24148	19247	4901	25698	19247	6451
TOTAL	2010	22929	18322	4607	24372	18322	6050
	2011	23172	18434	4738	24493	18434	6059
	2012	21687	17412	4275	23215	17412	5803
Miasta	2005	11229	7916	3313	15146	10868	4278
Urban areas	2010	10404	7437	2967	14067	10189	3878
	2011	10855	7655	3200	14229	10289	3940
	2012	9950	7207	2743	13351	9638	3713
Wieś	2005	12919	11331	1588	10552	8379	2173
Rural areas	2010	12525	10885	1640	10305	8133	2172
	2011	12317	10779	1538	10264	8145	2119
	2012	11737	10205	1532	9864	7774	2090
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	11,67	9,30	2,37	12,42	9,30	3,12
TOTAL	2010	10,93	8,73	2,20	11,61	8,73	2,88
	2011	11,04	8,79	2,26	11,67	8,79	2,89
	2012	10,34	8,30	2,04	11,07	8,30	2,77
Miasta	2005	8,86	6,25	2,61	11,95	8,57	3,38
Urban areas	2010	8,17	5,84	2,33	11,05	8,00	3,04
	2011	8,55	6,03	2,52	11,21	8,11	3,10
	2012	7,86	5,70	2,17	10,55	7,62	2,93
Wieś	2005	16,10	14,12	1,98	13,15	10,44	2,71
Rural areas	2010	15,18	13,19	1,99	12,49	9,86	2,63
	2011	14,86	13,01	1,86	12,38	9,83	2,56
	2012	14,10	12,26	1,84	11,85	9,34	2,51

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 32 (74). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	24148	11315	12833	25698	11950	13748	-1550	-635	-915
TOTAL 2010	22929	10585	12344	24372	11312	13060	-1443	-727	-716
2011	23172	10744	12428	24493	11283	13210	-1321	-539	-782
2012	21687	9991	11696	23215	10669	12546	-1528	-678	-850
0— 4 lata	2405	1239	1166	2593	1305	1288	-188	-66	-122
5— 9	1458	699	759	1533	756	777	-75	-57	-18
10—14	986	492	494	1000	504	496	-14	-12	-2
15—19	914	413	501	937	413	524	-23	—	-23
20—24	2106	640	1466	2199	686	1513	-93	-46	-47
25—29	4017	1642	2375	4564	1870	2694	-547	-228	-319
30—34	2898	1405	1493	3332	1606	1726	-434	-201	-233
35—39	1942	1020	922	2091	1100	991	-149	-80	-69
40—44	1114	600	514	1131	617	514	-17	-17	—
45—49	771	415	356	777	412	365	-6	3	-9
50—54	720	381	339	705	364	341	15	17	-2
55—59	763	375	388	743	365	378	20	10	10
60—64	582	301	281	587	298	289	-5	3	-8
65 lat i więcej and more	1011	369	642	1023	373	650	-12	-4	-8

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 33 (75). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM TOTAL									
2005	224	112	112	754	405	349	-530	-293	-237
2010	526	309	217	766	384	382	-240	-75	-165
2011	582	334	248	910	410	500	-328	-76	-252
2012	478	283	195	956	487	469	-478	-204	-274
0— 4 lata	147	87	60	60	30	30	87	57	30
5— 9	20	11	9	72	41	31	-52	-30	-22
10—14	10	2	8	47	29	18	-37	-27	-10
15—19	8	6	2	47	28	19	-39	-22	-17
20—24	35	21	14	90	52	38	-55	-31	-24
25—29	64	44	20	129	69	60	-65	-25	-40
30—34	60	35	25	159	74	85	-99	-39	-60
35—39	33	21	12	113	57	56	-80	-36	-44
40—44	21	11	10	76	36	40	-55	-25	-30
45—49	13	6	7	46	19	27	-33	-13	-20
50—54	13	8	5	37	12	25	-24	-4	-20
55—59	17	10	7	35	20	15	-18	-10	-8
60—64	14	7	7	28	12	16	-14	-5	-9
65 lat i więcej	23	14	9	17	8	9	6	6	-
<i>and more</i>									

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 34 (76). WYBRANE WYZNANIA RELIGIJNE

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2000	2005	2011	2012	2000	2005	2011	2012	2000	2005	2011	2012	
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Kościół Katolicki Catholic Church													
Kościół Rzymskokatolicki ^b	567	574	575	575	1488	1509	1532	1585	1920905	1913864	1924847	1932941	
Starokatolickie Old Catholic													
Kościół Polskokatolicki ^c	3	3	4	4	3	2	4	4	576	415	307	307	
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^c	-	-	-	.	-	-	-	.	4	4	4	
Kościół Starokatolicki	1	1 ^d	-	.	1	1 ^d	-	.	60	25 ^d	4	.	
Prawosławne: Orthodox:													
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{ce}	12	12	12	12	15	16	16	16	28000	27500	27500	27500	
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Prote- stant-tradition:													
Kościół Ewangelicko- Augsburski ^{cf}	6	19 ^g	19	19	5	14 ^g	21	15	4000	2883 ^g	2323	2330	
Kościół Zielonoświątkowy	8	10	10	10	10	14	14	14	614	721	727	747	
Kościół Ewangelicznych Chrześcjan RP	9	10	10	10	10	15	15	15	374	436	446	454	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	6	6	7	6	2	4	4	4	402	365	409	400	
Kościół Ewangelicko- Metodystyczny ^c	3	3	3	3	2	3	3	3	305	303	303	303	
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	3	3	3	3	3	158	154	152	151	
Kościółów Chrystusowy w RP ^h	1	1	1	1	4	5	5	5	150	110	95	90	
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	4	4	3	3	18	15	15	15	85	75	73	74	
Kościół Boży w Chrystusie	2	2	2	2	4	4	4	4	71	53	50	52	
Kościół Chrześcjan Dnia Sobotniego	2	2	2	2	4	4	4	4	45	45	45	45	
Zrzeszenie Wolnych Ba- daczy Pisma Świętego w RP	2	2	2	2	8	7	7	7	38	38	39	37	

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, wrocławskiej.^c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^d Dane dotyczą 2008 r. ^e Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej.^f Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej. ^g Dane dotyczą 2009 r. ^h Do 2010 r. Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern diocese: bydgoskiej, toruńskiej, wrocławskiej. ^c Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^d Data concern 2008. ^e Data concern łódzko-poznańskiej diocese. ^f Data concern pomorsko-wielkopolskiej diocese. ^g Data concern 2009. ^h Until 2010 Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

TABL. 34 (76). WYBRANE WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2000	2005	2011	2012	2000	2005	2011	2012	2000	2005	2011	2012
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.): Protestant and Protes- tant-tradition (cont.):												
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	5	7	7	7	32	28	28	28
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	2	2	2	.	3	3	3	.	31	32	32
Kościół Ewangelicko- Reformowany ^c	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	10	10
Kościół Chrześcijan Baptystów ^c	2	3	2	.	4	2	1	.	71	73	60	.
Islamskie: Muslim:												
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	1	1	1	.	1	1	1	.	4	4	3
Muzułmański Związek Religijny w RP	1	1	.	.	2	3	.	.	85	120	.
Liga Muzułmańska w RP	.	1	.	.	.	-	.	.	.	100	.	.
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:												
Związek Buddyjski Ben- cien Karma Kamtsang ⁱ	1	1	1	1	-	-	-	-	105	125	125	140
Międzynarodowe Towar- zystwo Świadomości Kryszny	1	1	.	.	3	3	.	.	32	32
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	1	.	1	1	1	.	8	8	8
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	1	1 ^d	.	.	1	1 ^d	.	.	70	150 ^d	.	.
Inne: Others:												
Instytut Wiedzy o Tożsa- mości "Misja Czaitanii"	-	-	-	-	4	4	4	4	66	75	100	90
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni) ...	1	1	1	.	8	12	14	.	112	96	81	.
Związek Wyznania Świadków Jehowy	91	.	.	.	-	.	.	.	6281	.	.
Rodzima Wiara	2	3 ^d	.	.	1	3 ^d	.	.	10	100 ^d	.	.

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^d Dane dotyczą 2008 r. ⁱ Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^d Data concern 2008. ⁱ Until 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto **osoby w wieku 15 lat i więcej** spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2. Dane zawarte w tabl. 3-4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL za lata 2010–2012 uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 to tydzień 25 III – 31 III):
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w pro-

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in table 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census as of 31 III 2011.

The survey (in the Census 2011) covers **persons aged 15 and more** who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 3-4 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data for 2010-2012 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

3. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week (this week in the Census 2011 is 25 III – 31 III):
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it

wadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia; natomiast

w NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdałości oraz szacunków (m.in. w zakresie

(e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and out-workers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration; but in the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- *within the reference week were not employed,*
- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Since the 1 quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

4. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private

gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 136,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu** w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 XII w latach 2002–2009 wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r.

farms in agriculture).

2. *Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities of the Ministry of the Interior and the Ministry of the National Defence.*

Employed persons are:

- 1) *employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);*
- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
 - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 136,*
 - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g. persons practicing learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. *Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main job.*

5. *Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII were estimated in years 2002–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:

- a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;

2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

8. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

9. Informacje zawarte w tabl. 6, 8–11 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przenie-

1) *in 2005–2009 are not included the following employed persons:*

- a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
- b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*

2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

1) ***the employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*

2) ***the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

8. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

9. *Information included in tables 6, 8–11 covers economic entities employing over 9 persons. Data do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers as well as clergy.*

10. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on

siono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Od 2007 r. badanie jest prowadzone metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną, objęte są nim jednostki lokalne osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba zatrudnionych wynosi 1 lub więcej osób.

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu

the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees.

11. The survey on demand for labour (submitted Z-05) is the source of information on job vacancies. Since 2007, the survey has been carried out as a quarterly sample survey and covers local entities of legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity in which number of employees is 1 and more.

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. *Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.*

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment

pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność

w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej

obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of the Census.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to law dated 20 IV 2004, on promoting of employment and labour market institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text journal of laws 2008 no. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis of the law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – journal of laws no. 120, item 1252, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single acci-

zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

3. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych

dent at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or in instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of common self-defence;
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of a co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;

z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;

- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zespolecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych,

- 10) *servicing supplementary forms of military service;*
11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities

włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administracyjnych i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego),

2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 23 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

(in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods),

2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

9. A disease is deemed an occupational disease *if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 23 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thousand employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (77). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrudnienia ^b Employment rate ^b	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		razem total	pracujący employed	bezrobotni ^c unemployed ^c					
		w tys. in thous.							
OGÓŁEM TOTAL	1772,1	924,7	792,1	132,6	762,4	85,0	54,8	46,9	14,3
miasta urban areas	1091,9	556,2	475,1	81,1	474,1	61,5	54,0	46,1	14,6
wieś rural areas	680,2	368,5	316,9	51,6	288,3	23,4	56,1	48,3	14,0
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	1355,0	906,2	774,3	131,9	372,4	76,4	70,9	60,6	14,6
15–24 lata	291,7	105,2	72,7	32,5	171,9	14,7	38,0	26,2	30,9
25–34	344,6	261,7	225,1	36,5	50,7	32,3	83,8	72,1	14,0
35–44	282,3	227,1	200,8	26,2	39,2	16,0	85,3	75,4	11,6
45–54	296,2	219,8	193,5	26,3	65,1	11,3	77,2	67,9	12,0
55–64	291,1	101,8	90,9	10,9	182,8	6,5	35,8	31,9	10,7
65 lat i więcej and more	266,2	9,2	9,0	0,2	252,7	4,3	3,5	3,4	2,1
Mężczyźni Men	849,7	511,8	444,9	66,8	296,2	41,7	63,3	55,1	13,1
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	708,9	504,3	437,7	66,6	165,9	38,8	75,2	65,3	13,2
15–24 lata	147,8	60,1	43,7	16,4	80,9	6,8	42,6	31,0	27,2
25–34	175,8	144,8	126,8	18,0	15,4	15,6	90,4	79,2	12,4
35–44	142,2	120,2	108,0	12,2	13,7	8,3	89,8	80,7	10,1
45–54	146,1	114,4	101,5	12,9	25,7	6,0	81,6	72,4	11,3
55–64	136,9	66,0	58,7	7,3	67,4	3,5	49,5	44,0	11,1
65 lat i więcej and more	100,9	6,3	6,2	0,2	93,1	1,5	6,4	6,2	2,6
Kobiety Women	922,4	413,0	347,2	65,8	466,2	43,3	47,0	39,5	15,9
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	646,1	401,9	336,6	65,3	206,5	37,7	66,1	55,3	16,3
15–24 lata	143,9	45,1	29,0	16,1	90,9	7,8	33,1	21,3	35,7
25–34	168,9	116,9	98,3	18,6	35,3	16,7	76,8	64,6	15,9
35–44	140,2	106,9	92,8	14,1	25,6	7,7	80,7	70,1	13,2
45–54	150,1	105,4	92,0	13,4	39,3	5,3	72,8	63,5	12,7
55–64	154,2	35,8	32,2	3,6	115,4	2,9	23,7	21,3	10,0
65 lat i więcej and more	165,3	2,9	2,8	0,0	159,6	2,8	1,8	1,8	1,2

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (78). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieusta- lony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrud- nienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		razem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^c <i>unem- ployed^c</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM	1772,1	924,7	792,1	132,6	762,4	85,0	54,8	46,9	14,3
TOTAL									
Wyższe	256,0	202,7	190,5	12,2	53,2	x	79,2	74,4	6,0
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	336,7	225,7	199,3	26,5	110,9	x	67,0	59,2	11,7
Srednie ogólnokształcące	199,8	106,8	88,8	18,1	93,0	–	53,5	44,4	16,9
<i>General vocational</i>									
Zasadnicze zawodowe	459,2	290,1	242,5	47,6	169,1	–	63,2	52,8	16,4
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	418,8	97,2	69,2	28,0	321,6	x	23,2	16,5	28,8
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	14,7	0,6	0,4	0,2	14,1	–	4,0	2,6	35,8
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	86,9	1,5	1,3	0,2	0,5	84,9	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Mężczyźni	849,7	511,8	444,9	66,8	296,2	41,7	63,3	55,1	13,1
Men									
Wyższe	107,4	86,6	82,2	4,4	20,8	x	80,6	76,5	5,1
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	159,5	119,7	108,6	11,1	39,8	x	75,1	68,1	9,3
Srednie ogólnokształcące	73,7	47,3	40,7	6,6	26,4	–	64,2	55,2	14,0
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	280,6	197,9	169,3	28,6	82,7	–	70,5	60,3	14,4
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	180,9	59,1	43,2	15,9	121,8	–	32,7	23,9	27,0
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	5,0	0,4	0,2	0,1	4,6	–	7,5	4,8	36,5
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	42,7	0,8	0,7	0,1	0,2	41,7	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Kobiety	922,4	413,0	347,2	65,8	466,2	43,3	47,0	39,5	15,9
Women									
Wyższe	148,6	116,2	108,4	7,8	32,4	x	78,2	72,9	6,7
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	177,2	106,0	90,7	15,4	71,2	x	59,8	51,2	14,5
Srednie ogólnokształcące	126,1	59,5	48,1	11,4	66,6	–	47,2	38,1	19,2
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	178,6	92,2	73,2	19,0	86,4	–	51,6	41,0	20,6
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	237,9	38,1	26,1	12,0	199,8	x	16,0	11,0	31,5
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	9,7	0,2	0,1	0,1	9,5	–	2,2	1,4	34,6
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	44,2	0,7	0,6	0,1	0,3	43,3	x	x	x
<i>Unknown</i>									

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Including persons without school education.

TABL. 3 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
– na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012				
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters			
				I	II	III	IV
LUDNOŚĆ w tys. POPULATION in thous.	1605	1578	1595	1576	1617	1624	1564
Mężczyźni	765	751	765	750	783	780	747
Men							
Kobiety	840	827	830	826	834	845	817
Woman							
Aktywni zawodowo Economically active persons	871	856	898	870	924	919	877
mężczyźni	486	473	498	486	510	506	489
men							
kobiety	385	383	400	384	413	413	388
woman							
Pracujący	779	762	791	765	810	811	778
Employed persons							
mężczyźni	439	429	447	430	457	458	441
men							
kobiety	340	333	344	335	353	353	337
woman							
Bezrobotni ^a	92	94	106	105	113	108	100
Unemployed persons ^a							
mężczyźni	47	44	51	56	53	48	48
men							
kobiety	45	50	55	49	60	60	52
woman							
Bierni zawodowo Economically inactive persons	734	723	698	705	694	705	686
Mężczyźni	279	278	267	264	273	273	257
Men							
Kobiety	455	444	431	441	420	432	429
Woman							
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w % ACTIVITY RATE in %	54,3	54,2	56,3	55,2	57,1	56,6	56,1
mężczyźni	63,5	63,0	65,1	64,8	65,1	64,9	65,5
men							
kobiety	45,8	46,3	48,2	46,5	49,5	48,9	47,5
woman							
Miasta	54,8	53,6	55,2	54,2	56,6	55,7	54,3
Urban areas							
Wieś	53,5	55,2	57,9	56,7	57,9	57,8	58,7
Rural areas							
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % EMPLOYMENT RATE in %	48,5	48,3	49,6	48,5	50,1	49,9	49,7
mężczyźni	57,4	57,1	58,4	57,3	58,4	58,7	59,0
men							
kobiety	40,5	40,3	41,4	40,6	42,3	41,8	41,2
woman							
Miasta	48,8	47,7	48,6	47,5	50,0	49,1	47,8
Urban areas							
Wieś	48,2	48,9	51,1	50,1	50,4	51,2	52,6
Rural areas							
STOPA BEZROBOCIA w % UNEMPLOYMENT RATE in %	10,6	11,0	11,8	12,1	12,2	11,8	11,4
mężczyźni	9,7	9,3	10,2	11,5	10,4	9,5	9,8
men							
kobiety	11,7	13,1	13,8	12,8	14,5	14,5	13,4
woman							
Miasta	11,2	10,9	11,9	12,3	11,7	12,0	12,2
Urban areas							
Wieś	9,6	11,1	11,6	11,7	13,0	11,4	10,3
Rural areas							

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 4 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R.
– na podstawie BAEL

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM TOTAL	1564	877	778	100	686	56,1	49,7	11,4
Według wieku: By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	1174	863	763	100	311	73,5	65,0	11,6
15–24 lata	236	81	57	23	155	34,3	24,2	28,4
25–34	287	246	217	29	41	85,7	75,6	11,8
35–44	264	232	214	18	32	87,9	81,1	7,8
45–54	255	209	190	19	45	82,0	74,5	9,1
55 lat i więcej	522	110	99	10	413	21,1	19,0	9,1
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	251	199	186	13	52	79,3	74,1	6,5
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	338	233	213	20	105	68,9	63,0	8,6
Średnie ogólnokształcące	166	85	72	12	81	51,2	43,4	14,1
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	450	283	248	35	168	62,9	55,1	12,4
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	360	78	58	20	281	21,7	16,1	25,6
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 5 (81). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM TOTAL	647917	680154	683549	675417	314671
sektor publiczny public sector	x	159742	156914	154710	99191
sektor prywatny private sector	x	520412	526635	520707	215480
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	118077	107567	107586	107542	46979
Przemysł Industry	160076	160130	160153	156670	49303
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	143954	144519	144573	141947	46095
Budownictwo Construction	29733	43588	45947	42863	4625
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	106304	113020	110234	106679	56826
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	31351	33248	34132	34419	7313
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering	8386	9295	9806	9741	6366
Informacja i komunikacja Information and communication	6450	6115	6802	7253	2393
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	13195	14547	13516	14134	9785
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	9501	11312	11598	11766	7934
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	15826	16677	18332	18221	8751
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	13010	19113	18305	18539	7952
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	29071	32508	31996	32505	19815
Edukacja Education	54945	55961	56024	56172	43422
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	36654	40583	41640	41963	33653
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5825	6531	6839	6295	3866
Pozostała działalność usługowa Other service activities	9513	9959	10639	10655	5688

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str.127

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 127.

TABL. 6 (82). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contracts	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2005	369684	364586	630	3369
TOTAL	2010	396768	390736	721	4282
	2011	397038	391044	804	4059
	2012	393358	387322	808	4185
sektor publiczny	141408	141386	#	-	-
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	251950	245936	#		4185
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6839	5978	-		77
Przemysł	128718	127160	#		1338
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	118829	117330	-		1296
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	23730	23017	-		697
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52021	50720	133		1133
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	13245	12951	#		293
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4255	4093	-		162
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a In Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 6 (82). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contracts	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1913	1880	–	33
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	8834	8151	#	27
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	9321	9296	–	22
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6590	6493	–	97
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	13445	13318	#	126
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	31754	31754	–	–
Edukacja <i>Education</i>	54119	54035	–	82
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	31798	31744	–	54
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4785	4778	–	7
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1991	1954	–	37

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a In Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (83). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing more than 9 persons ^a	
OGÓŁEM	421186	448726	447591	443401	378959	TOTAL
sektor publiczny	x	x	x	x	138693	public sector
sektor prywatny	x	x	x	x	240267	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11709	10398	10225	10089	5071	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	137697	137886	137394	134429	125820	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	126161	127350	126797	124080	116030	of which manufacturing
Budownictwo	24363	33474	34027	32578	23799	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	65368	75023	72688	70980	50312	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	17490	16058	17033	17700	13198	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4894	6009	6082	5907	3774	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3066	2731	2752	2619	1819	Information and communication
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	8478	7967	7977	8914	7996	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5064	5253	5621	5547	4464	Real estate activities
Działalność profesjonalna, na- ukowa i techniczna	8399	9555	10519	10175	6361	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10186	13724	13702	14382	13114	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28858	32622	31294	31432	31419	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	54540	54289	54189	55039	54377	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	32113	33837	33854	33395	31122	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4648	5487	5570	5204	4499	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4313	4413	4666	5011	1814	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (84). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	337684	160372	26902	14445
TOTAL 2010	362913	174229	27823	14431
..... 2011	363810	174082	27234	13693
..... 2012	359948	172949	27374	18493
sektor publiczny public sector	129268	85253	12118	8568
sektor prywatny private sector	230680	87696	15256	9925
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4820	974	1158	888
Przemysł Industry	123346	39549	3814	1906
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	113818	37558	3512	1759
Budownictwo Construction	22101	2264	916	285
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	48487	26010	2233	1446
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	12342	1481	609	92
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3294	2209	799	491
Informacja i komunikacja Information and communication	1756	650	124	64
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	7922	6071	229	191
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4267	2145	5029	4521
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	6177	2808	316	188
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	12182	4884	1136	630
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	30368	18692	1386	788
Edukacja Education	47363	37305	6672	4776
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	29741	24788	2003	1502
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3911	2417	867	676
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1871	702	83	49

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (85). PRZYJĘCIA DO PRACY^aHIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzed- nio pracu- jący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	80747	30876	11004	36791	1415	24,0
TOTAL	2010	80593	31819	9902	65841	1457	22,0
	2011	82106	32588	10438	61577	1495	22,3
	2012	73131	29969	8530	57548	1485	19,7
sektor publiczny		15352	8713	1930	11262	332	11,6
public sector							
sektor prywatny		57779	21256	6600	46286	1153	24,3
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		767	115	126	528	4	15,6
Przemysł		24158	7786	2437	19425	525	19,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		23120	7580	2359	18569	517	19,7
of which manufacturing							
Budownictwo		7264	354	504	6251	19	31,0
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		13280	7678	1862	10166	449	26,3
Transport i gospodarka magazynowa		2607	262	113	2257	11	21,1
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1188	740	238	835	29	33,8
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		281	112	56	196	4	15,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		2152	1598	186	1317	51	29,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		392	167	20	339	10	8,7
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1938	566	287	1544	9	30,1
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		6399	2583	858	5330	49	53,6
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5675	2980	643	4527	100	18,5
Public administration and defence; com- pulsory social security							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 9 (85). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a** (dok.)*HIRES^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjejmą- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby po- przednio pracujące persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
Edukacja Education	3005	2256	373	2096	108	5,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2944	2325	582	1985	106	9,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	451	239	72	326	8	11,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	630	208	173	426	3	37,9

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (86). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a***TERMINATIONS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabili- tacji; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b taking child-care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
O GÓŁEM TOTAL	2005 2010 2011 2012	75519 77431 78189 74983	29290 30523 30571 29731	13565 14959 12873 15451	9917 7901 7929 7295	4735 2990 3505 3379	2169 1572 1579 1115	22,2 21,1 21,2 20,3
sektor publiczny public sector		15468	8042	1858	666	1490	324	11,7
sektor prywatny private sector		59515	21689	13593	6629	1889	791	25,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		830	142	133	44	85	6	16,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 10 (86). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rente, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabili- tację; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopow wycho- waw- czych ^b taking ^b child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Przemysł Industry	24838	8788	5765	2646	1202	314	19,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	23764	8567	5547	2583	1068	307	20,4
Budownictwo Construction	8387	441	1624	666	157	21	35,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13250	7406	3220	1808	246	308	26,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2566	211	523	263	160	11	20,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1346	841	283	252	28	24	38,5
Informacja i komunikacja Information and communication	344	120	87	79	10	#	18,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1334	841	393	219	33	50	18,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	485	198	132	45	44	7	10,9
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activities	2113	508	266	177	24	11	32,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	6116	2333	999	537	151	43	51,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	5338	2648	197	126	426	121	17,4
Edukacja Education	4060	2551	1102	128	503	95	8,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3095	2325	508	219	277	86	10,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	498	243	133	32	25	11	12,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	383	135	86	54	8	#	22,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (87). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	9822	4512	2898	2924	1293	2707
TOTAL	2010	7303	3198	2276	1918	1170	1939
	2011	7503	3265	2390	1956	1055	2102
	2012	5804	2716	2059	1518	931	1296
sektor publiczny		1506	1003	867	308	221	110
public sector							
sektor prywatny		4298	1713	1192	1210	710	1186
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		88	25	31	35	7	15
Przemysł		1845	497	399	554	233	659
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1788	472	380	535	224	649
of which manufacturing							
Budownictwo		363	34	95	67	49	152
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		1075	659	328	344	215	188
Transport i gospodarka magazynowa		51	18	13	21	#	#
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		110	78	27	49	20	14
Informacja i komunikacja		51	16	42	#	#	-
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		142	112	84	11	47	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		17	11	10	#	#	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		214	75	116	31	28	39
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		352	170	68	52	99	133
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne		507	342	243	140	93	31
Public administration and defence; com- pulsory social security							
Edukacja		232	189	187	17	18	10
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		527	413	360	103	45	19
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		58	31	28	8	17	5
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		172	46	28	81	46	17
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych do-
 ryczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and
 temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (88). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
OGÓŁEM	1079	173	809	13195	7755	13175	10071
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, ło- wiewstwo i rybactwo	1	–	1	158	81	147	76
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	458	40	329	4017	2796	5265	4277
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	–	–	–	24	16	122	84
przetwórstwo przemy- słowe	450	37	325	3688	2491	4981	4059
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopa- trywanie w energię elektryczną, gaz, pa- rę wodną i gorącą wodę ^Δ	–	–	–	155	154	34	28
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospo- darowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	8	3	4	150	135	128	106
<i>water supply; sewer- age, waste man- agement and remed- iation activities</i>							
Budownictwo	24	–	24	1331	804	1456	816
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ	134	21	134	2674	1438	2842	2295
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	43	3	14	450	169	322	178
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	64	–	12	335	172	264	66
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 12 (88). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2012 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
Informacja i komunikacja Information and commu- nication	16	6	10	139	28	263	85
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	26	4	26	174	162	150	131
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	10	–	4	225	119	85	45
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	65	62	29	460	236	296	172
Administrowanie i dzia- łalność wspierająca ^Δ Administrative and sup- port service activities	4	1	4	1649	499	725	636
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne Public administration and defence; compul- sory social security	114	15	114	542	537	359	358
Edukacja Education	94	21	88	506	419	554	533
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	15	–	15	351	222	255	238
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	9	–	3	114	63	141	126
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2	–	2	70	10	51	39

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABLE 13 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	188021	139401	139622	148839	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	103872	75696	78254	80499	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	38516	24830	24654	24335	Previously not employed
w tym absolwenci ^a	8267	7556	7796	8060	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	1427	1680	1545	1532	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	54678	42057	46654	48546	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3970	2493	3032	4957	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	128285	69680	75283	80480	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	30215	26416	25587	28006	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	6337 ^d	13009	14052	15657	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	4943	6260	6396	6477	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	22,3	17,0	17,0	18,1	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	1044	1084	1009	1321	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 130.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 130.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (90). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	186064	203166	170811	178604	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	84866	98364	83154	84388	women
dotychczas niepracujący	48857	41192	31374	29972	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1952	3378	3859	6436	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	197609	198207	170590	169387	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	88393	94919	80596	82143	women
z tytułu podjęcia pracy	93949	82187	77707	75085	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM TOTAL	188021	103872	139401	75696	139622	78254	148839	80499
---------------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej and less	43878	23651	31183	17282	30415	17421	30619	16701
25-34	54446	32322	40686	24218	40761	24991	43294	25676
35-44	39489	22943	27560	15617	28139	16659	31254	18003
45-54	42065	22246	27934	14670	26825	14419	27860	14539
55 lat i więcej and more	8143	2710	12038	3909	13482	4764	15812	5580

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 30671 osób (w tym 13076 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Note. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 30671 persons (of which 13076 women) aged 50 and more.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>								
Wyższe <i>Tertiary</i>	6629	4321	9743	6618	10640	7407	11617	8016
Policealne oraz średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	34033	22592	26324	17109	27111	18007	28807	18540
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	13024	9438	14061	9672	14089	9883	14524	9956
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	66449	33236	43270	20506	42943	21122	46433	21977
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	67886	34285	46003	21791	44839	21835	47458	22010
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	40585	16967	48535	23217	39515	17892	42659	18961
3–6	23476	12031	24065	12880	23362	13031	23914	12401
6–12	28436	14555	24904	13579	25264	14466	26548	13962
12–24	29378	15714	23356	13384	28696	17580	26754	15749
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	66146	44605	18541	12636	22785	15285	28964	19426
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	38516	24510	24830	16083	24654	16237	24335	15521
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej <i>and less</i>	25799	16279	20341	12676	20489	13032	21631	13366
1–5	42076	22305	34274	19039	34726	19944	37533	20870
5–10	28187	15299	20595	10419	20814	11073	22972	11985
10–20	30690	17109	21352	10972	21200	11180	22901	11503
20–30	19763	7913	14026	5487	13513	5526	14471	5806
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	2990	457	3983	1020	4226	1262	4996	1448

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 30671 osób (w tym 13076 kobiet) w wieku 50 lat i więcej. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 30671 persons (of which 13076 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployment persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4628	2576	1478	2192	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2081	1531	849	1276	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	10017	8431	3425	4257	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	3601	3530	1283	1702	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18825	34222	12680	21420	Started training or traineeship with the employer
w tym kobiety	10325	20411	7451	12628	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	x	5256	2923	4008	Started a social useful works
w tym kobiety	x	3411	2077	2676	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	56348	67103	47310	53616	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (93). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	405,2	653,2	415,3	499,9	100,0	T O T A L
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	233,9	249,8	235,5	258,0	51,6	Unemployment benefits
Szkolenia	8,9	19,8	6,0	8,7	1,7	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	24,2	132,6	44,1	65,0	13,0	Means for starting of economic activity and equipping of work-seat
Roboty publiczne	35,6	53,1	19,2	24,2	4,8	Public works
Prace interwencyjne	12,6	13,6	11,1	10,7	2,1	Intervention works
Stypendia za okres stażu	37,1	129,9	61,1	68,0	13,6	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 130.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 130.

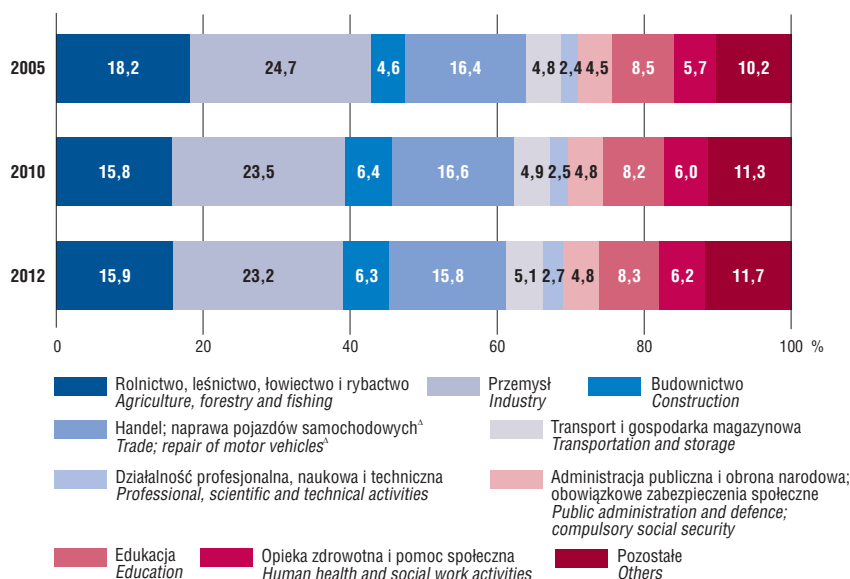
Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH WEDŁUG SEKCJI^a

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

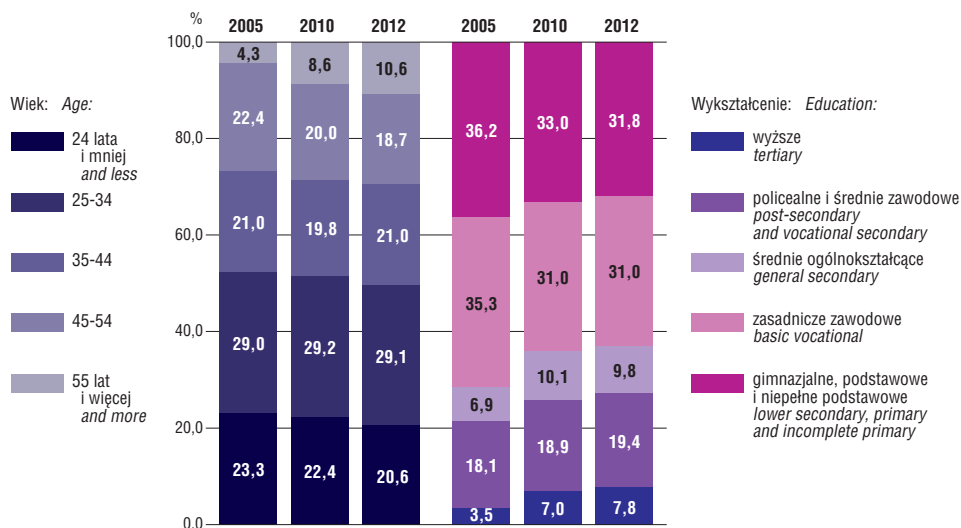
^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture — estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

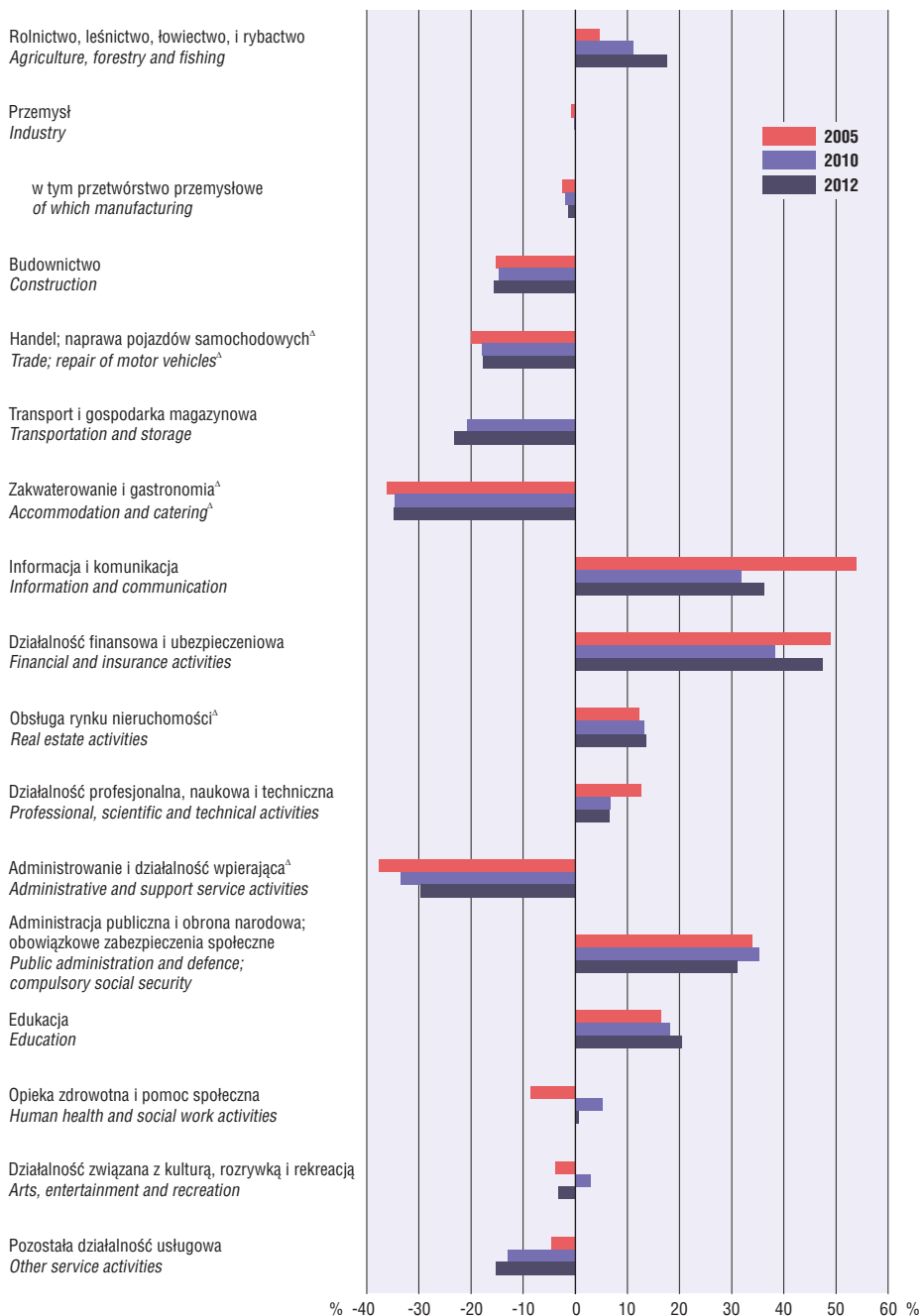
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

^a Concern monthly gross wages and salaries.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM 2005	4191	24	52	4115	25	1350	2542
TOTAL 2010	5022	29	33	4960	43	1596	3009
..... 2011	5288	21	36	5231	66	1759	3044
..... 2012	5089	19	36	5034	74	1975	2859
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	98	1	1	96	–	31	65
Przemysł <i>Industry</i>	2256	4	17	2235	17	898	1301
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	9	1	–	8	–	2	6
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	2078	2	14	2062	16	841	1190
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>	30	–	1	29	1	6	22
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities</i>	139	1	2	136	–	49	83
Budownictwo <i>Construction</i>	464	7	8	449	6	96	349
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	706	2	4	700	10	348	324

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a** (cd.)*PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a* (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>		
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	łżejszych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>
O G Ó Ł E M (dok.) <i>T O T A L (cont.)</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	262	2	3	257	6	93	155
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	39	–	–	39	1	17	20
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4	–	–	4	–	2	2
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	49	–	–	49	2	20	19
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	37	–	–	37	–	9	28
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	52	1	–	51	2	13	33
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	121	–	1	120	2	46	66
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	294	1	1	292	8	108	162
Edukacja <i>Education</i>	235	–	–	235	10	89	112
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	406	1	1	404	9	179	187
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	44	–	–	44	1	16	25
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	22	–	–	22	–	10	11

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a** (cd.)*PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)								
OGÓŁEM	2005	7,84	0,04	0,10	7,70	0,05	2,52	4,75
TOTAL	2010	9,03	0,05	0,06	8,92	0,08	2,87	5,41
	2011	9,08	0,04	0,06	8,98	0,11	3,02	5,23
	2012	8,78	0,03	0,06	8,69	0,13	3,41	4,93
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12,41	0,13	0,13	12,15	x	3,92	8,23	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	14,24	0,03	0,11	14,11	0,11	5,67	8,21	
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	8,75	0,97	x	7,78	x	1,95	5,84	
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	14,51	0,01	0,10	14,39	0,11	5,87	8,31	
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4,76	x	0,16	4,60	0,16	0,95	3,49	
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	17,78	0,13	0,26	17,40	x	6,27	10,62	
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities</i>								
Budownictwo	10,45	0,16	0,18	10,11	0,14	2,16	7,86	
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	6,51	0,02	0,04	6,45	0,09	3,21	2,99	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>		
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) <i>PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	7,64	0,06	0,09	7,50	0,18	2,71	4,52
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3,99	x	x	3,99	0,10	1,74	2,05
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	0,57	x	x	0,57	x	0,28	0,28
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	3,54	x	x	3,54	0,14	1,45	1,37
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3,17	x	x	3,17	x	0,77	2,40
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2,85	0,05	x	2,79	0,11	0,71	1,81
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	6,57	x	0,05	6,51	0,11	2,50	3,58
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	9,12	0,03	0,03	9,05	0,25	3,35	5,02
Edukacja <i>Education</i>	4,19	x	x	4,19	0,18	1,59	2,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	9,71	0,02	0,02	9,66	0,22	4,28	4,47
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6,70	x	x	6,70	0,15	2,44	3,81
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2,07	x	x	2,07	x	0,94	1,03

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a

(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a

(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, fo- restry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and stor- age	opieka zdrowot- na i pomoc spo- łeczna human health and social work ac- tivities
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manu- facturing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ
CONTACT MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2005	4191	89	2054	1952	306	420	239	305
TOTAL	2010	5022	108	2143	1935	540	733	254	386
	2011	5288	106	2313	2118	513	744	264	363
	2012	5089	98	2256	2078	464	706	262	406
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatura, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		184	3	105	99	10	16	10	9
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals		66	1	48	45	6	1	-	3
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie Drowned, buried, enveloped		6	-	2	2	4	-	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		1223	27	468	413	109	156	87	118
a stationary object									
obiekt w ruchu		1078	20	566	536	115	154	57	33
object in motion									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		23	9	251	238	45	69	14	15
falling object									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		186	2	90	85	19	32	15	10
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		862	16	458	441	59	187	12	40
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp ma- terial agent		543	6	292	281	30	145	6	27
Uwięzienie, zmiażdżenie		394	7	257	244	36	49	14	4
Trapped, crushed									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress		583	4	215	184	61	85	33	71
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego		509	4	192	163	52	75	29	60
of which physical stress on the muscular-skeletal system									

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>construction</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>transportation and storage</i>	opieka zdrowot- na i pomoc spo- leczna <i>human health and social work activities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwó- stwo przemy- słowe <i>of which manufacturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ (dok.)

CONTACT MODE OF INJURY (cont.)

Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression human or animal</i>	118	10	7	5	7	8	25	27
Pozostałe <i>Others</i>	641	11	178	154	63	51	24	104

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM 2005	8473	175	4538	4336	649	829	442	510
TOTAL 2010	10333	258	4728	4299	1165	1524	510	610
..... 2011	10531	244	4953	4597	1127	1404	499	615
..... 2012	10163	230	4876	4484	968	1400	505	625
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	826	26	415	378	61	100	45	44
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	496	20	300	269	51	43	14	23
stanowiska pracy <i>work post</i>	549	11	297	280	57	73	17	28
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	797	17	429	401	74	142	36	20
Nie używanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	155	3	84	78	10	32	4	7
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	708	14	392	372	74	116	27	25
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	151	–	57	49	13	20	12	17
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	5578	123	2711	2490	549	714	269	359
Inne <i>Others</i>	903	16	191	167	79	160	81	102

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (96). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1653	1241	1090	1039	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	14	4	6	6	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy: upadek osób	720	591	526	447	<i>Events causing injury: persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty ..	122	56	92	83	<i>persons hit or crushed by fall- ing objects</i>
przejechanie, uderzenie, poch- wycenie przez środki trans- portu w ruchu	65	24	22	17	<i>persons run over, hit or caught by moving means of trans- port</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	236	128	119	104	<i>persons caught or hit by mov- ing parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, po- gryzienie przez zwierzęta	279	243	160	192	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur .	21	3	6	5	<i>influence of extreme tempera- tures</i>
działanie materiałów szkodli- wych	3	2	2	1	<i>influence of hazardous mate- rials</i>
inne wydarzenia	207	194	163	190	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**

Stan w dniu 31 XII

*PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związany- mi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi <i>connected with me- chanical factors re- lated to particularly dangerous machinery</i>		
			ze środowiskiem pracy <i>work environment</i>		z uciążliwością pracy <i>strenuous conditions</i>				
			ogółem total	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>			razem total
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>									
O G Ó Ł E M	2005	124,1	100,6	72,2	61,0	35,8	29,0	16,2	10,7
T O T A L	2010	87,1	72,8	56,4	48,0	18,1	16,1	12,6	8,8
	2011	85,8	72,7	55,6	46,8	18,7	17,7	11,5	8,2
	2012	88,0	75,6	57,4	49,2	19,0	18,2	11,5	8,1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132.ª Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 21 (97). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związa- nymi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi <i>connected with me- chanical factors re- lated to particularly dangerous machinery</i>	
			ze środowiskiem pracy <i>work environment</i>		z uciążliwością pracy <i>strenuous conditions</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>								
sektor publiczny <i>public sector</i>	81,7	65,5	24,7	13,0	47,2	46,7	9,8	5,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	89,4	78,0	65,2	57,8	12,3	11,5	12,0	8,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	33,8	25,7	15,0	11,3	7,5	5,5	11,3	8,8
Przemysł <i>Industry</i>	132,6	115,1	95,3	84,9	19,1	17,9	18,2	12,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	175,9	118,6	100,2	42,9	75,7	75,7	x	x
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	133,8	118,1	100,8	90,7	15,8	14,5	17,2	13,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>	128,2	94,4	20,7	18,4	75,1	75,1	32,4	1,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	111,7	75,2	48,5	32,1	36,4	36,2	26,8	6,9

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 21 (97). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo Construction	65,3	55,9	38,8	31,7	20,7	20,2	5,8	4,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	15,3	13,0	7,1	5,5	3,1	3,1	5,0	4,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	59,9	58,7	12,4	11,5	38,0	38,0	9,4	9,2
Informacja i komunikacja Information and communication	17,6	17,6	11,1	11,1	6,5	6,5	x	x
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	19,9	15,7	12,8	12,8	2,8	2,8	4,3	x
Edukacja Education	116,3	116,3	0,6	0,6	115,2	115,2	0,6	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	33,1	13,5	27,5	8,2	5,2	5,1	0,4	0,3

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 22 (98). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.

PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka za- wodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyelimino- wanie lub ograniczenie ryzyka za- wodowego <i>Elimination or limita- tion of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limita- tion of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza- cyjne <i>organiza- tional</i>	ochrony in- dywidualnej <i>individuality protection</i>
OGÓŁEM TOTAL	308,8	137,0	54,3	51,1	74,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	235,6	77,5	31,2	34,9	40,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	326,2	151,1	59,8	54,9	82,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	267,4	186,2	90,2	102,6	135,1
Przemysł <i>Industry</i>	342,4	155,3	58,6	56,5	88,9
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	599,2	552,1	327,2	212,7	339,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	340,8	152,7	57,9	53,5	88,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply^Δ</i>	327,5	121,1	59,4	56,3	55,1
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities^Δ</i>	361,3	191,3	49,7	96,6	93,9
Budownictwo <i>Construction</i>	315,7	201,1	76,5	96,6	120,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	276,7	127,5	69,6	33,7	41,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	356,0	55,8	17,4	32,7	25,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	332,3	24,2	6,0	11,1	11,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	56,4	26,7	5,9	26,7	11,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	347,6	199,4	7,1	17,1	183,8
Edukacja <i>Education</i>	60,9	1,8	x	1,8	x
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	214,9	60,0	26,3	28,4	28,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	975,8	731,1	x	195,5	731,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 23 (99). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	103	23,5	TOTAL
..... 2010	151	32,5	
..... 2011	130	28,0	
..... 2012	86	18,5	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	1	0,2	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	1	0,2	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	3	0,6	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	2	0,4	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa	3	0,6	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	10	2,2	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	0,4	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	5	1,1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	9	1,9	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	10	2,2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	9	1,9	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny	3	0,6	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	1	0,2	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	27	5,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (100). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short-time work	Dodatkowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b Entitlements arising from work in particular conditions ^b
OGÓŁEM	2005	18050	66014	11346	22939	1159	2752	23031
TOTAL	2010	14025	48011	3258	11022	1346	1814	212
	2011	14453	56482	3063	10343	1070	724	613
	2012	10191	33728	2294	8388	598	580	253
sektor publiczny		2679	5375	594	3673	261	128	162
public sector								
sektor prywatny		7512	28353	1700	4715	337	452	91
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		569	599	50	34	5	7	–
Przemysł		6195	23415	1848	6113	306	464	100
Industry								
górnictwo i wydobywanie		107	108	–	–	–	1	10
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		4522	20544	1605	4366	281	457	58
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		709	982	–	625	–	–	5
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		857	1781	243	1122	25	6	27
Budownictwo		2079	5532	275	70	15	7	10
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		581	1698	74	465	–	3	14
Trade; repair of motor vehicles ^a								
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		703	659	37	1616	–	–	24
Informacja i komunikacja		3	22	–	–	–	–	2
Information and communication								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		–	78	–	83	–	–	–
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		–	108	10	1	–	–	1
Edukacja		13	1136	–	–	2	30	–
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		48	481	–	6	270	69	102
Pozostała działalność usługowa		–	–	–	–	–	–	–
Other service activities								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132. ^b Or particular character.

TABL. 25 (101). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations
OGÓŁEM 2005	1023	991	2387,4	2274,0
TOTAL 2010	1145	1093	2728,6	2619,6
..... 2011	1021	962	3023,4	2849,7
..... 2012	1139	1098	3090,3	3036,4
sektor publiczny public sector	227	210	2940,5	2771,0
sektor prywatny private sector	912	888	3127,6	3099,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo Agriculture, forestry and fishing	39	35	3392,3	3237,1
Przemysł Industry	612	590	2682,8	2594,7
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	559	540	2662,3	2571,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	12	12	2208,3	2208,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	41	38	3102,4	3042,1
Budownictwo Construction	152	150	4278,3	4325,3
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	138	137	2357,2	2368,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	49	46	6602,0	6810,9
Informacja i komunikacja Information and communication	3	3	2500,0	2500,0
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	2	2	1000,0	1000,0
Edukacja Education	6	6	4200,0	4200,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	137	129	2967,2	2856,6
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1	-	5400,0	x

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencjiowo-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **wjęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet po-

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for per-

datku dochodowego od osób fizycznych ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych — ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa — w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej) oraz od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;

sonal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887 with later amendments).

4. *Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution — from the source of the Social Insurance Fund and the state budget — within the scope of separate division of the state budget expenditures and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget — within the scope of separate division of the state budget expenditure and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency*

5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);

6) duchowni;

7) rolnicy indywidualni;

8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

1) emerytury;

2) renty z tytułu niezdolności do pracy;

3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

agreements or on the basis of order agreements;

5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*

6) *clergy;*

7) *farmers;*

8) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

1) *retirement pay;*

2) *pensions resulting from an inability to work;*

3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (102). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which entities employing more than 9 persons</i>	
					w zł in zł	
O G Ó Ł E M	2046,09	2759,68	2906,32	3032,09	3182,31	T O T A L
sektor publiczny	2423,76	3370,86	3554,53	3695,59	3695,58	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1819,76	2470,12	2606,39	2724,09	2886,02	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2139,79	3069,29	3410,01	3561,86	3742,76	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	2030,57	2750,35	2895,52	3034,88	3103,42	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1993,20	2706,27	2855,11	2991,77	3059,82	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	1733,84	2356,44	2464,85	2556,41	2793,58	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1634,83	2263,66	2380,84	2496,47	2701,14	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	2044,18	2186,44	2290,51	2325,68	2500,38	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	1304,83	1803,88	1902,97	1973,76	2137,56	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3148,05	3636,44	4034,98	4128,81	4691,01	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3049,38	3818,84	4217,35	4469,12	4719,18	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2295,24	3123,68	3289,00	3445,10	3575,45	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2303,21	2948,28	3153,79	3234,85	3715,82	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1276,73	1833,19	1955,62	2130,69	2106,35	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpiecze- nia społeczne	2742,52	3737,21	3937,85	3978,18	3979,34	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	2381,31	3263,06	3470,00	3649,49	3664,71	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1869,30	2904,59	2972,19	3049,72	3101,12	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1965,85	2839,39	2877,02	2931,24	3044,62	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1951,72	2400,71	2451,39	2567,62	2790,16	<i>Other service activities</i>

TABL. 2 (103). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.²
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2012²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
			ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w tys. osób in thous. person											
b – w odsetkach in percent											
OGÓŁEM	a	364,2	187,8	176,4	117,4	38,2	79,2	246,8	149,6	97,3	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO W KRAJU (PW =3895,72 ZŁ) DLA GOSPODARKI NARODOWEJ W PAŹDZIERNIKU 2012 R. OUT OF BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN COUNTRY (PW =3895,72 ZŁ) FOR NATIONAL ECONOMY IN OCTOBER 2012											
Do 1500,00 zł	Do 1500,00 zł	a	31,3	18,2	13,1	0,4	0,1	0,3	30,9	18,1	12,8
zl and less	zl and less	b	8,6	9,7	7,4	0,3	0,2	0,4	12,5	12,1	13,1
1500,01– 1947,86	1500,01 zł – 50% PW	a	52,2	20,5	31,7	10,8	2,2	8,6	41,4	18,3	23,1
		b	14,4	10,9	18,0	9,2	5,8	10,8	16,8	12,2	23,9
1947,87– 2610,13	50– 67% PW	a	75,1	36,6	38,5	19,7	7,1	12,6	55,4	29,5	25,9
		b	20,6	19,5	21,8	16,7	18,3	16,0	22,5	19,8	26,7
2610,14– 2921,79	67–75% PW	a	30,7	16,4	14,3	9,2	3,5	5,7	21,5	12,9	8,6
		b	8,4	8,8	8,1	7,9	9,3	7,2	8,7	8,6	8,8
2921,80– 3895,72	75–100% PW	a	75,3	41,9	33,4	30,6	9,9	20,7	44,7	32,0	12,7
		b	20,7	22,3	19,0	26,1	25,7	26,2	18,1	21,5	13,1
3895,73– 4869,65	100–125% PW	a	46,4	24,0	22,4	22,2	6,0	16,2	24,2	18,0	6,2
		b	12,7	12,8	12,7	18,9	15,8	20,5	9,8	12,0	6,4
4869,66– 5843,58	125–150% PW	a	23,3	12,0	11,3	12,0	3,6	8,4	11,3	8,4	2,9
		b	6,4	6,4	6,4	10,2	9,5	10,6	4,6	5,6	3,0
5843,59– 6817,51	150–175% PW	a	11,9	6,6	5,3	5,8	2,2	3,6	6,1	4,4	1,7
		b	3,3	3,5	3,0	5,0	5,7	4,6	2,4	2,9	1,7
6817,52– 7791,44	175–200% PW	a	5,9	3,6	2,3	2,5	1,2	1,3	3,4	2,4	1,0
		b	1,6	1,9	1,3	2,1	3,1	1,6	1,4	1,6	1,0
7791,45– 8765,37	200–225% PW	a	3,5	2,3	1,2	1,3	0,8	0,5	2,2	1,5	0,7
		b	1,0	1,2	0,7	1,1	2,0	0,7	0,9	1,0	0,7
8765,38– 9739,30	225–250% PW	a	2,5	1,7	0,8	1,0	0,5	0,5	1,5	1,2	0,3
		b	0,7	0,9	0,4	0,9	1,4	0,6	0,6	0,8	0,3
9739,31–10713,23	250–275% PW	a	1,6	0,9	0,7	0,6	0,3	0,3	1,0	0,6	0,4
		b	0,4	0,5	0,4	0,5	0,9	0,4	0,4	0,4	0,4
10713,24–11687,16	275–300% PW	a	1,1	0,6	0,5	0,5	0,3	0,2	0,6	0,3	0,3
		b	0,3	0,3	0,3	0,4	0,8	0,2	0,2	0,2	0,3
11687,17–20000,00	300% PW – 20000,00 zł	a	2,6	1,9	0,7	0,7	0,5	0,2	1,9	1,4	0,5
		b	0,7	1,0	0,4	0,6	1,4	0,2	0,8	0,9	0,5
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	0,8	0,6	0,2	0,1	0,0	0,1	0,7	0,6	0,1
zl and more	zl and more	b	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,4	0,1

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 167.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 167.

TABL. 2a (103). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR
OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w tys. in thous.											
b – w odsetkach in percent											
OGÓŁEM	a	364,2	187,8	176,4	117,4	38,2	79,2	246,8	149,6	97,3	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :											
1685,25 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less)	a	51,4	26,1	25,3	3,8	0,5	3,3	47,6	25,6	22,0
		b	14,1	13,9	14,3	3,2	1,4	4,1	19,3	17,1	22,7
1685,26– 2258,24	(50– 67)	a	68,7	30,3	38,4	16,5	4,9	11,6	52,2	25,4	26,8
		b	18,9	16,0	21,7	14,1	12,8	14,7	21,1	17,0	27,5
2258,25– 2527,88	(67– 75)	a	30,0	14,6	15,4	8,0	3,0	5,0	22,0	11,6	10,4
		b	8,2	7,8	8,8	6,8	7,7	6,4	8,9	7,8	10,7
2527,89– 3370,50	(75–100)	a	77,9	42,5	35,4	26,0	9,3	16,7	51,9	33,2	18,7
		b	21,5	22,5	20,1	22,2	24,5	21,1	21,0	22,0	19,2
3370,50– 4213,13	(100–125)	a	54,7	29,5	25,2	24,4	7,1	17,3	30,3	22,4	7,9
		b	15,0	15,7	14,3	20,8	18,5	22,0	12,3	15,0	8,1
4213,14– 5055,75	(125–150)	a	34,5	17,8	16,7	16,9	4,8	12,1	17,6	13,0	4,6
		b	9,5	9,5	9,5	14,4	12,5	15,3	7,2	8,7	4,8
5055,76– 5898,38	(150–175)	a	18,0	9,2	8,8	9,6	2,9	6,7	8,4	6,3	2,1
		b	4,9	4,9	5,0	8,2	7,6	8,5	3,4	4,2	2,1
5898,39– 6741,00	(175–200)	a	10,2	5,6	4,6	5,0	1,9	3,1	5,2	3,7	1,5
		b	2,8	3,0	2,6	4,3	4,9	3,9	2,1	2,5	1,5
6741,01– 7583,63	(200–225)	a	5,7	3,5	2,2	2,4	1,1	1,3	3,3	2,4	0,9
		b	1,6	1,9	1,2	2,0	3,0	1,6	1,3	1,6	1,0
7583,64– 8426,25	(225–250)	a	3,7	2,4	1,3	1,5	0,8	0,7	2,2	1,6	0,6
		b	1,0	1,3	0,8	1,2	2,0	0,9	0,9	1,1	0,7
8426,26– 9268,88	(250–275)	a	2,2	1,4	0,8	0,9	0,4	0,5	1,3	1,0	0,3
		b	0,6	0,8	0,4	0,7	1,1	0,5	0,5	0,7	0,3
9268,89–10111,50	(275–300)	a	1,9	1,2	0,7	0,8	0,4	0,4	1,1	0,8	0,3
		b	0,5	0,7	0,4	0,7	1,1	0,4	0,5	0,5	0,3
10111,51 zł i więcej zł and more	(300% i więcej and more)	a	5,3	3,7	1,6	1,6	1,1	0,5	3,7	2,6	1,1
		b	1,4	2,0	0,9	1,4	2,9	0,6	1,5	1,8	1,1

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3370,50 zł) w województwie kujawsko-pomorskim za październik 2012 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1685,26–2258,24 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (3370,50 zł) in the Kujawsko-pomorskie voivodship for October 2012; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1685,26–2258,24 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (104). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M TOTAL	100,0	100,0	100,0	3370,50	3538,83	3191,36
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	6,9	7,6	6,2	6773,26	7480,19	5855,98
Specjaliści Professionals	23,0	13,4	33,2	4268,06	4760,13	4056,64
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych science and engineering professionals	1,9	2,7	1,0	4626,59	4954,03	3665,87
specjaliści do spraw zdrowia health professionals	3,2	0,6	5,9	3658,70	5617,74	3442,97
specjaliści nauczania i wychowania teaching professionals	10,4	5,1	16,1	4322,69	4478,48	4270,56
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania business and administration professionals	5,7	3,3	8,3	4065,00	4459,81	3899,81
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych information and communications technology	0,5	0,9	0,1	5188,20	5270,60	4592,34
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury professionals legal, social and cultural professionals	1,3	0,8	1,8	5343,61	5841,43	5089,71
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	12,2	10,2	14,3	3532,76	3955,91	3213,14
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych science and engineering associate professionals	3,4	5,0	1,7	3791,45	4057,16	2979,06
średni personel do spraw zdrowia health associate professionals	1,3	0,6	2,1	2711,84	2910,34	2648,32
średni personel do spraw biznesu i administracji business and administration associate professionals	6,2	3,7	8,7	3699,07	4153,57	3492,32

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 3 (104). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (cd.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel (dok.) Technicians and associate professionals (cont.)						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny legal, social, cultural and related asso- ciate professionals	1,0	0,3	1,7	2741,73	3004,20	2697,60
technicy informatycy information and communications techni- cians	0,3	0,6	0,1	3422,89	3422,04	3432,46
Pracownicy biurowi Clerks	7,7	6,1	9,4	2858,49	2921,37	2815,35
sekretarki, operatorzy urządzeń biuro- wych i pokrewni general and keyboard clerks	2,5	1,0	4,1	2898,65	3233,98	2812,87
pracownicy obsługi klienta customer services clerks	1,0	0,3	1,7	3021,69	3552,22	2937,28
pracownicy do spraw finansowo- statystycznych i ewidencji materiałowej numerical and material recording clerks	3,5	4,5	2,6	2745,04	2783,78	2673,18
pozostali pracownicy obsługi biura other clerical support workers	0,7	0,3	1,0	3086,57	3387,94	2984,76
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	9,6	6,0	13,3	2176,57	2315,26	2109,38
pracownicy usług osobistych personal service workers	2,0	1,8	2,3	2126,17	2217,25	2051,17
sprzedawcy i pokrewni sales workers	6,2	2,3	10,1	2224,01	2595,19	2131,60
pracownicy opieki osobistej i pokrewni ... personal care workers	0,3	0,1	0,6	2037,51	2060,99	2033,16
pracownicy usług ochrony protective services workers	1,1	1,8	0,3	2044,34	2058,59	1952,84
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	0,1	0,2	0,0	2687,61	2675,11	2777,79
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	16,7	27,2	5,5	2823,47	2975,01	2017,39
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłąc- zeniem elektryków) building and related trades workers, ex- cluding electricians	3,7	7,0	0,2	2727,99	2740,61	2214,93

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 3 (104). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (dok.) Craft and related trades workers (cont.)					
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni metal, machinery and related trades workers	6,4	12,0	0,3	3123,00	3137,39	2453,67
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni handicraft and printing workers	0,5	0,7	0,4	2825,73	3188,66	2042,51
elektrycy i elektronicy electrical and electronic trades workers	2,0	3,8	0,1	3521,39	3563,69	2097,79
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers and other craft and related trades workers	4,1	3,7	4,5	2107,82	2255,21	1978,73
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	13,1	20,0	5,8	2710,57	2869,75	2129,63
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych stationary plant and machine operators	5,4	7,0	3,8	2807,2	3168,24	2090,76
monterzy assemblers	1,4	1,1	1,7	2369,25	2907,33	2012,34
kierowcy i operatorzy pojazdów drivers and mobile plant operators	6,3	11,9	0,3	2702,91	2690,00	3203,86
Pracownicy przy pracach prostych Elementary occupations	10,7	9,3	12,3	2175,00	2429,99	1969,19
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie agricultural, forestry and fishery labourers	0,3	0,5	0,1	2672,62	2542,28	3578,61
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie labourers in mining, construction, manufacturing and transport	4,6	6,1	3,0	2415,97	2524,64	2185,59

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 4 (105). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w zł in zł									
b – ogółem = 100 total = 100									
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	a 3370,50	3538,83	3191,36	3854,77	4134,05	3719,97	3140,19	3386,74	2761,10
TOTAL	b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe ze stopniem nauko- wym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a 4722,03	5499,85	4327,66	4604,79	5209,65	4378,52	4928,60	5809,50	4209,18
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physi- cian degree or equivalent</i>	b 140,1	155,4	135,6	119,5	126,0	117,7	157,0	171,5	152,4
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a 4131,15	4783,65	3530,92	4046,49	4847,37	3684,90	4174,27	4765,78	3406,77
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), econo- mist with diploma or equivalent</i>	b 122,6	135,2	110,6	105,0	117,3	99,1	132,9	140,7	123,4
Policealne	a 3150,78	3577,57	2953,70	3338,71	3543,01	3294,20	3069,83	3584,68	2761,06
<i>Post-secondary</i>	b 93,5	101,1	92,6	86,6	85,7	88,6	97,8	105,8	100,0
Średnie zawodowe	a 3107,39	3411,67	2734,63	3239,10	3545,94	3074,45	3067,39	3388,40	2561,67
<i>Vocational secondary</i>	b 92,2	96,4	85,7	84,0	85,8	82,6	97,7	100,0	92,8
Średnie ogólnokształcące	a 2791,89	3123,70	2500,31	2915,14	3073,55	2863,18	2755,86	3130,51	2329,56
<i>General secondary</i>	b 82,8	88,3	78,3	75,6	74,3	77,0	87,8	92,4	84,4
Zasadnicze zawodowe	a 2540,22	2770,33	2042,56	2535,92	2866,79	2092,41	2540,97	2756,64	2030,05
<i>Basic vocational</i>	b 75,4	78,3	64,0	65,8	69,3	56,2	80,9	81,4	73,5
Gimnazjalne	a 2112,12	2157,15	1699,08	2078,97	2078,97	–	2114,99	2164,73	1699,08
<i>Lower secondary</i>	b 62,7	61,0	53,2	53,9	50,3	x	67,4	63,9	61,5
Podstawowe i niepełne pod- stawowe	a 2448,91	2695,58	2039,18	2337,55	2828,78	1993,12	2478,80	2673,94	2061,97
<i>Primary and incomplete primary</i>	b 72,7	76,2	63,9	60,6	68,4	53,6	78,9	79,0	74,7

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons.

TABL. 4 (105). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
	WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	a 2253,00	2331,81	2106,61	2302,19	2331,82	2281,16	2247,91	2331,81	2074,20
	b 66,8	65,9	66,0	59,7	56,4	61,3	71,6	68,9	75,1
25–34	a 3103,23	3241,09	2931,80	3291,13	3597,35	3149,16	3041,48	3182,44	2799,09
	b 92,1	91,6	91,9	85,4	87,0	84,7	96,9	94,0	101,4
35–44	a 3579,41	3835,00	3354,35	4094,85	4447,34	3952,17	3317,01	3674,58	2862,02
	b 106,2	108,4	105,1	106,2	107,6	106,2	105,6	108,5	103,7
45–54	a 3508,60	3744,51	3316,40	3979,13	4219,99	3874,82	3192,02	3568,00	2736,74
	b 104,1	105,8	103,9	103,2	102,1	104,2	101,7	105,4	99,1
55–59	a 3558,27	3732,08	3352,87	3890,13	4118,56	3758,61	3344,86	3593,43	2872,98
	b 105,6	105,5	105,1	100,9	99,6	101,0	106,5	106,1	104,1
60–64	a 4277,42	4249,15	4512,40	4751,20	4674,30	5062,10	4014,86	4048,82	3453,54
	b 126,9	120,1	141,4	123,3	113,1	136,1	127,9	119,5	125,1
65 lat i więcej and more	a 3963,74	4386,62	2801,60	5248,77	5926,31	3867,62	3380,31	3770,74	2133,73
	b 117,6	124,0	87,8	136,2	143,4	104,0	107,6	111,3	77,3
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku and less	a 2325,82	2420,45	2201,49	2569,61	2723,36	2492,12	2279,63	2389,02	2107,14
	b 69,0	68,4	69,0	66,7	65,9	67,0	72,6	70,5	76,3
2,0– 4,9	a 2751,74	2877,16	2594,25	2885,65	3025,47	2822,64	2717,00	2857,90	2486,66
	b 81,6	81,3	81,3	74,9	73,2	75,9	86,5	84,4	90,1
5,0– 9,9	a 3168,04	3323,20	2977,13	3434,87	3760,37	3272,11	3080,69	3246,64	2806,34
	b 94,0	93,9	93,3	89,1	91,0	88,0	98,1	95,9	101,6
10,0–14,9	a 3495,40	3735,62	3238,19	3943,04	4499,13	3705,78	3327,98	3592,96	2932,78
	b 103,7	105,6	101,5	102,3	108,8	99,6	106,0	106,1	106,2
15,0–19,9	a 3690,12	4012,15	3394,05	4243,54	4755,78	4039,05	3420,57	3831,91	2867,83
	b 109,5	113,4	106,4	110,1	115,0	108,6	108,9	113,1	103,9
20 lat i więcej and more	a 3642,68	3829,99	3461,09	4042,04	4239,18	3940,54	3347,59	3660,08	2869,29
	b 108,1	108,2	108,5	104,9	102,5	105,9	106,6	108,1	103,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons.

TABL. 5 (106). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (DECYLE) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment)¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (me- dian)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth
	w zł in zł								
OGÓŁEM	a 1571,52	1846,30	2150,36	2483,40	2844,75	3251,90	3738,15	4380,96	5492,66
TOTAL	b 1529,09	1914,02	2256,44	2604,77	2963,82	3353,24	3829,98	4495,13	5793,61
	c 1590,80	1798,77	2062,24	2370,80	2714,90	3129,71	3640,96	4266,03	5235,62
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a 2560,39	3456,33	4208,43	4934,64	5554,09	6274,25	7256,64	8825,93	11578,53
Public government representatives senior officials and managers	b 2755,11	3618,29	4457,79	5224,09	5892,19	6794,11	7973,53	9736,43	13678,71
	c 2417,09	3154,52	3916,09	4571,92	5158,69	5766,56	6526,52	7697,92	9958,49
Specjaliści	a 2443,62	2870,46	3268,31	3611,45	3945,83	4301,42	4700,40	5282,65	6280,19
Professionals	b 2542,08	3086,03	3487,13	3828,69	4200,47	4607,13	5218,54	6026,44	7551,65
	c 2399,03	2793,98	3180,12	3531,98	3854,61	4201,32	4551,87	5025,75	5816,70
Technicy i inny średni personel	a 1859,68	2259,15	2572,55	2875,34	3181,90	3539,11	3942,62	4533,66	5493,31
Technicians and associate professionals	b 1880,29	2418,58	2773,48	3135,63	3545,62	4030,59	4542,76	5159,71	6277,11
	c 1849,78	2176,70	2435,69	2744,45	2998,75	3273,82	3615,28	3983,06	4743,20
Pracownicy biurowi	a 1536,79	1874,18	2110,02	2353,65	2595,61	2874,38	3188,01	3613,41	4276,00
Clerks	b 1496,75	1778,14	2066,25	2346,15	2624,61	2946,19	3297,94	3720,77	4530,89
	c 1629,74	1930,34	2136,68	2358,17	2578,77	2836,55	3124,38	3543,00	4154,28
Pracownicy usług i sprzedawcy	a 1491,49	1544,13	1657,77	1768,29	1905,91	2087,50	2343,95	2591,26	3037,29
Service and sales workers	b 1490,64	1526,62	1642,47	1760,87	1894,25	2101,38	2387,21	2807,42	3540,21
	c 1491,95	1550,29	1673,02	1769,56	1911,01	2078,68	2337,69	2545,77	2859,36
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a 1860,84	2050,84	2233,65	2494,59	2654,85	2744,18	2918,49	3257,61	4016,93
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b 1941,26	2061,68	2228,87	2505,72	2654,04	2722,51	2921,68	3252,41	3338,86
	c 1635,68	1864,18	2459,56	2480,92	2752,09	2771,68	2791,26	4060,84	4080,43
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a 1495,94	1691,42	2022,00	2312,98	2583,56	2897,43	3242,03	3714,38	4420,94
Craft and related trades workers	b 1498,28	1836,74	2228,04	2485,37	2789,13	3082,06	3420,57	3891,51	4583,00
	c 1489,33	1499,18	1640,70	1701,86	1849,14	2012,89	2219,42	2425,60	2774,49
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a 1508,31	1760,13	1979,03	2125,85	2420,27	2720,73	3045,02	3473,10	4206,97
Plant and machine operators and assemblers	b 1498,52	1865,60	2054,76	2349,92	2650,75	2939,59	3264,55	3727,68	4384,28
	c 1590,65	1683,54	1747,39	1830,31	1933,83	2054,02	2207,01	2483,51	2907,37
Pracownicy przy pracach prostych	a 1490,65	1534,68	1656,05	1778,05	1930,18	2097,17	2321,20	2715,36	3243,41
Elementary occupations	b 1489,89	1502,22	1729,36	1982,95	2170,19	2499,92	2853,17	3187,79	3639,43
	c 1491,37	1540,18	1637,03	1717,43	1808,34	1923,77	2059,08	2273,76	2612,95

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general note to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (107). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	464529	467718	464926	462406	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366051	383780	383345	382660	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	193556	244229	245710	246872	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	102028	69797	67933	65980	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	70467	69754	69702	69808	family pensions
Rolnicy indywidualni	98478	83938	81581	79746	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (108). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	5436,7	7687,3	8022,1	8457,4	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	4551,2	6731,4	7061,0	7452,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1036,09	1461,65	1534,96	1622,92	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	2717,2	4681,0	4938,6	5213,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1169,88	1597,22	1674,94	1759,90	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	995,8	922,4	942,9	985,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	813,36	1101,33	1156,68	1244,75	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	838,1	1127,9	1179,5	1253,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	991,12	1347,50	1410,18	1495,93	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	885,5	955,8	961,1	1005,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	749,31	948,95	981,70	1050,29	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 167.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 167.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych za 2012 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. W 2012 r. badaniem objęto 1949 gospodarstw domowych, tj. około 0,3% ogólnej liczby gospodarstw domowych, reprezentujących podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium **wyłączonego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey for 2012 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. In 2012 the survey covered 1949 households, i.e., approximately 0,3% of the total number of households representing the basic socio-economic groups of the population established on the basis of the **exclusive or main** (predominate) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons who are members of households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
 - 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakłado-

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
 - 3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits, other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*

wego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);

- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyty, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towa-

- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditures.

Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding

ry konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty od osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z obowiązującą na lata 2009–2012 nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu od Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2011 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 692 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat)

costs of youth and students studying away from home, private alim ony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consum er goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted for the years 2009–2012 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adopted poverty line. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty lines (relative and subsistence minimum). According to this scale weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2011 the relative poverty line was 692 zł for 1-person households and 1868 zł for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), while in the fourth quarter of 2012 693 zł and 1871 zł respectively.

"Legal" poverty threshold is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1-person for multi-person households. Since fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł respectively.

— 1868 zł, natomiast w IV kwartale 2012 r. odpowiednio 693 zł oraz 1871 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie oświadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2011 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 495 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1336 zł, natomiast w IV kwartale 2012 r. odpowiednio 519 zł oraz 1401 zł.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological threat to life or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty line is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2011 the extreme poverty line was 495 z l for 1-person households and 1336 z l for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), while in the fourth quarter of 2012: 519 z l and 1401 z l respectively.

TABL. 1 (109). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1834	1976	1961	1949	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,17	2,92	2,91	2,84	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,17	1,10	1,02	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,91	0,86	0,88	0,91	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,67	0,64	0,69	0,71	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,12	0,83	0,85	0,82	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5

Dane za 2010 r. i 2011 r. skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 179.

Note to tables 2–5

Data for 2010 and 2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 179.

TABL. 2 (110). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	664,02	1164,09	1117,46	1133,97	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	639,59	1126,23	1080,43	1095,37	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	284,66	538,29	554,92	558,91	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	48,60 ^a	96,65	69,13	49,37 ^b	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	43,33 ^c	100,30	83,40	91,32	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^d	248,70	325,53	357,84	381,25	<i>from social benefits^d</i>

a-c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* – 14,04%, *b* – 33,32%, *c* – 10,12%. *d* W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a-c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: *a* – 14,04%, *b* – 33,32%, *c* – 10,12%. *d* In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (111). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	602,66	928,00	927,93	941,69	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	578,22	890,14	890,91	903,09	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	185,09	236,72	246,75	252,44	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,40	27,92	28,34	25,19	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	29,61	50,35	44,87	43,34	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	123,81	191,80	194,58	204,03	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	30,57	44,62	44,94	43,27 ^b	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	26,34	39,66	42,74	43,20	health
w tym artykuły farmaceutyczne	18,43	26,02	27,82	29,62	of which pharmaceuticals products
transport	48,64	96,00	84,43	85,55	transport
łączność	32,31	38,53	37,94	36,93	communication
rekreacja i kultura	40,29	72,00	75,81	72,75	recreation and culture
edukacja ^c	5,14 ^d	10,50	7,65	9,23 ^e	education ^c
restauracje i hotele	7,63 ^f	17,99	16,69	18,32 ^g	restaurants and hotels
inne towary i usługi	26,17	50,31	48,08	46,02	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	15,96	27,88	26,37	26,55	of which personal care

^a Łącznie z kieszkownym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^{b, d-g} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^b – 13,19%, ^d – 12,48%, ^e – 27,24%, ^f – 15,45%, ^g – 20,90 %. ^c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^{b, d-g} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^b – 13,19%, ^d – 12,48%, ^e – 27,24%, ^f – 15,45%, ^g – 20,90 %. ^c Including pre-school education.

TABL. 4 (112). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,55	6,93	6,70	6,43	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,24	4,80	4,63	4,44	of which bread
Mięso w kg	x	5,96	6,02	5,66	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	x	2,31	2,35	2,27	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,42	0,50	0,43	0,43	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	4,38	3,48	3,54	3,52	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,57	0,86	0,88	0,87	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,82	0,89	0,91	0,91	Cheese in kg
Jaja w szt.	15,35	12,69	12,83	12,10	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,56	1,33	1,37	1,37	Oils and fats in kg
w tym masło	0,25	0,22	0,23	0,22	of which butter

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Including Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products.

^b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (112). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIENIE NIKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Owoce ^c w kg	3,40	3,22	3,15	3,21	Fruit ^c in kg
Warzywa w kg	12,11	10,29	10,32	9,33	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,91	5,48	5,30	4,69	of which potatoes
Cukier w kg	1,53	1,20	1,14	1,15	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	4,84	7,49	7,42	7,78	Non-alcoholic beverages in l

^c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (113). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	98,6	98,9	98,8	98,3	Refrigerator
Zamrażarka	32,1	23,3	19,6	17,1	Freezer
Automat pralniczy	77,1	89,0	90,8	91,8	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,9	14,5	16,8	18,2	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,0	56,7	57,1	56,4	Microwave oven
Samochód osobowy	45,7	59,3	58,2	55,1	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	10,4	9,0	6,2	4,9	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	46,7	39,1	37,2	32,7	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	99,1	99,2	99,4	98,6	Television set
Odtwarzacz DVD	26,1	60,0	56,9	51,2	DVD player
Telefon komórkowy	66,6	91,6	92,1	93,2	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz wideo	48,1	26,0	21,7	x	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	18,7	17,1	17,4	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	60,9	72,0	76,2	78,2	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	50,3	50,1	50,2	Digital camera
Komputer osobisty	37,0	65,1	66,0	64,9	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	16,8	58,1	59,1	59,2	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	57,9	58,9	59,1	of which broadband access
Drukarka	24,4	40,0	37,4	35,1	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

Uwaga do tablicy 6

Dane za lata 2010 i 2011 zostały powtórnie przeliczone przy wykorzystaniu wag opartych na wynikach Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011, tym samym zostały one skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Note to table 6

Data for 2010 and 2011 were recalculated using weights based on the results of the Population and Housing Census 2011, thus the data were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 6 (114). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					<i>Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:</i>
relatywnej granicy ubóstwa	21,9	18,1	18,4	19,6	<i>relative poverty threshold</i>
„ustawowej” granicy ubóstwa	21,3	8,0	6,9	8,4	<i>“legal” poverty threshold</i>
minimum egzystencji	13,2	6,8	7,4	8,3	<i>subsistence minimum</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 176.

^a See general notes, item 7 on page 176.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych, ust. 5 na str. 23.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Źródł uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method** i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes, item 5 on page 23.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewerage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and gas.

Data regarding the **length of the sewerage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewerage system — with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in case of sewerage — sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne, mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewerage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, also include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses, minibuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.*

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

11. Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

12. **Tereny zieleni osiedlowej** występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

8. Data on **municipal waste** concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

Information on municipal waste is issued in accordance with the regulation of Minister of Environment of 27 IX 2001 concerning catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewage system.

10. **Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

11. **Lawns** include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

12. **Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have

miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych. Dane za 2010 r. zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie: bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

4. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zaspocie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwu: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.
 Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wy-

an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks. Data for 2010 have been changed in relation to the data published in previous editions of the Yearbook.

3. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of: the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

4. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.
 The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all

odrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego;**

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

— **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;

— **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);

— **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

— **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

— **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);

— **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society;**

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. **Data regarding dwellings which construction has begun**, concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

6. **Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

— **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;

— **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);

— **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

— **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

— **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);

— **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations,

— *designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (115): **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:				Distribution network in km:
Wodociągowa	21782,0	22133,2	22551,3	Water supply
miasta	2994,6	3072,0	3156,6	urban areas
wieś	18787,4	19061,2	19394,7	rural areas
Kanalizacyjna ^a	6365,4	6959,4	7006,9	Sewerage ^a
miasta	2886,7	3219,9	3058,3	urban areas
wieś	3478,7	3739,5	3948,6	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				Connections leading to residential buildings in pcs:
Wodociągowe	254431	260157	265257	Water supply system
miasta	92589	93701	94582	urban areas
wieś	161842	166456	170675	rural areas
Kanalizacyjne	128778	134732	138172	Sewerage system
miasta	84369	86597	87296	urban areas
wieś	44409	48135	50876	rural areas
Zdroje uliczne	196	193	188	Street outlets
Miasta	82	84	87	Urban areas
Wieś	114	109	101	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	68,4	67,3	67,0	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	42,1	41,2	40,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,1	32,5	32,1	per capita in m ³
Wieś w hm ³	26,3	26,1	26,4	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	71,6	70,6	70,1	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	71,5	70,6	70,1	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (116). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	690,3	711,6	714,7	718,9	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	471,8	483,7	485,0	487,4	Urban areas
Wieś	218,5	227,9	229,7	231,5	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GW·h	1402,0	1547,2	1520,9	1498,3	In GW·h
miasta	809,5	878,1	859,1	832,6	urban areas
wieś	592,5	669,1	661,8	665,7	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	635,1	689,5	676,8	658,1	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1715,8	1815,4	1771,1	1708,2	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2711,4	2935,9	2881,8	2875,5	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (117). **SIĘĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIĘCI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3176,0	3705,0	3807,1	3929,1	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1107,3	1176,9	1176,9	1228,9	of which transmission
miasta	157,8	131,5	131,5	138,2	urban areas
wieś	949,5	1045,4	1045,4	1090,7	rural areas
Miasta	2078,9	2273,1	2311,0	2360,6	Urban areas
Wieś	1097,1	1431,9	1496,1	1568,5	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budyn- ków mieszkalnych i niemieszkal- nych w szt.	55784	63887	65581	67184	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	53861	58729	59690	60736	Urban areas
Wieś	1923	5158	5891	6448	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	335,4	343,1	343,7	348,2	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	331,5	336,5	336,8	340,4	Urban areas
Wieś	3,9	6,6	6,9	7,8	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	131,3	139,2	125,7	131,5	In hm ³
miasta	128,1	131,1	117,4	122,5	urban areas
wieś	3,2	8,1	8,3	9,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	63,5	66,3	59,9	62,7	Per capita in m ³
miasta	100,5	102,9	92,5	96,8	urban areas
wieś	4,1	9,8	10,1	10,8	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (118). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1513,7	1425,7	1521,1	1522,8	1381,4	141,4	Heating network in km
w tym przesyłowa	853,3	872,2	970,5	1035,8	973,8	62,0	of which transmission
Kotłownie	817	863	739	824	588	236	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	11195,7	11903,2	10293,2	9989,7	9828,6	161,1	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrze- wanych centralnie w dam ³	89285	95453	102088	103293	100913	2380	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	52744	56244	62434	64561	63456	1105	of which residential build- ings

TABL. 5 (119). **LUДНОŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca^a z:					Population in thous. — using^a:
wodociągu	1857,1	1904,7	1907,3	1909,2	water supply system
miasta	1220,6	1222,2	1218,7	1214,0	urban areas
wieś	636,5	682,5	688,6	695,2	rural areas
kanalizacji	1269,7	1349,5	1369,0	1375,9	sewerage system
miasta	1087,3	1120,2	1121,8	1118,7	urban areas
wieś	182,4	229,3	247,2	257,2	rural areas
gazu	931,4	938,8	932,2	942,9	gas supply system
miasta	917,3	914,7	907,2	913,3	urban areas
wieś	14,1	24,1	25,0	29,6	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności^b — korzystająca^a z:					Population — in % of total popu- lation^b — using^a:
wodociągu	89,8	90,8	90,9	91,1	water supply system
miasta	95,9	96,1	96,2	96,2	urban areas
wieś	80,0	82,5	82,9	83,3	rural areas
kanalizacji	61,4	64,3	65,2	65,6	sewerage system
miasta	85,4	88,1	88,5	88,6	urban areas
wieś	22,9	27,7	29,7	30,8	rural areas
gazu	45,0	44,7	44,4	45,0	gas supply system
miasta	72,1	71,9	71,6	72,4	urban areas
wieś	1,8	2,9	3,0	3,5	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (120). **ODPADY KOMUNALNE^a***MUNICIPAL WASTE^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from households</i>	
Odpady komunalne zebrane^b	445,8	514,8	524,8	515,1	389,4	Municipal waste collected^b
w tys. t	433,1	465,2	474,4	465,2	349,2	<i>in thous. t</i>
zmieszane	7,2	58,4	18,1	20,4	.	<i>mixed</i>
w tym wysegregowane	370,4	370,7	377,4	360,5	268,0	<i>of which segregated</i>
miasta	62,7	94,5	97,0	104,7	81,2	<i>urban areas</i>
wieś	12,7	49,6	50,4	50,0	40,2	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie						<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	2,6	8,2	9,2	7,0	5,0	<i>paper and cardboard</i>
szkło	5,3	11,4	14,0	14,5	12,0	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	3,0	7,1	8,6	8,6	7,2	<i>plastic</i>
metale	0,1	0,4	0,6	0,5	0,3	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	2,1	2,3	2,3	2,2	<i>largesize</i>
biodegradowalne	18,6	15,4	15,4	11,9	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 190. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes item 8 on page 190. ^b Estimated data.

TABL. 7 (121). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a***LIQUID WASTE^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1114,5	1205,9	1239,0	1214,3	<i>Liquid waste^b removed in dam³</i>
miasta	508,7	391,0	417,7	387,4	<i>urban areas</i>
wieś	605,8	815,0	821,2	826,9	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	740,4	872,2	877,4	839,4	<i>of which from households</i>
miasta	331,1	268,9	276,3	249,3	<i>urban areas</i>
wieś	409,3	603,3	601,2	590,1	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	123,9	107,1	105,0	104,9	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	4,2	12,2	14,4	16,7	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 190. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 9 on page 190. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (122). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH***LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	83	54	48	45	6	39	<i>number</i>
powierzchnia w ha	241,5	174,9	167,4	165,7	27,3	138,4	<i>area in ha</i>
Zrehabilitowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	–	5,0	–	–	–	–	<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	–	–	–	–	–	–	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	5,0	–	–	–	–	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (123). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2394	1714	1635	1529	Transport network – lines in km
autobusowe	2276	1587	1506	1401	bus
tramwajowe	118	127	129	128	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	576	472	475	464	buses: in units
liczba miejsc w tys.	63,3	56,4	55,5	53,4	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	191	202	201	203	trams: in units
liczba miejsc w tys.	24,0	25,2	25,3	25,6	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	211,7	189,7	174,1	167,7	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 10 (124). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLWEJ**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
OGÓŁEM w ha TOTAL in ha	3243,5	3112,5	3507,4	3246,5	3539,3	3287,2	3545,7	3289,9
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	3,8	0,2	3,9	0,2	4,0	0,2	4,0
<i>in % of total area space of the voivodship^a</i>								
na 1 mieszkańca ^b w m ²	15,7	24,5	16,7	25,5	16,9	25,9	16,9	26,1
<i>per capita^b in m²</i>								
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej: <i>Generally accessible urban area green belts:</i>								
parki spacerowo- -wypoczynkowe	1549,9	1461,2	1543,2	1433,6	1552,7	1443,1	1555,5	1443,1
<i>strolling-recreational parks</i>								
zielenie	517,1	477,1	540,7	485,0	543,8	486,8	549,9	492,2
<i>lawns</i>								
Tereny zieleni osiedlowej	1176,5	1174,2	1423,5	1327,9	1442,8	1357,3	1440,3	1354,6
<i>Estate green belts</i>								

^a, ^b W przypadku miast obliczono: ^a – w % ogólnej powierzchni miast, ^b – na 1 mieszkańca miast.

^a, ^b For urban areas calculated: ^a – in % total urban areas space, ^b – per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 11 (125). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	670,2	698,4	703,8	709,7	715,3	484,2	231,0	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	2438,7	2563,0	2634,2	2659,0	2683,7	1707,9	975,8	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	43963,2	46794,2	48167,4	48738,2	49301,7	29051,2	20250,5	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:								Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu powierzchnia użytkowa w m ² :	3,64	3,67	3,74	3,75	3,75	3,53	4,22	number of rooms in a dwelling
1 mieszkania	65,6	67,0	68,4	68,7	68,9	60,0	87,7	useful floor area in m ² :
na 1 osobę	21,3	22,6	23,0	23,2	23,5	23,0	24,3	per dwelling per person
liczba osób ^b na:								number of persons ^b :
1 mieszkania	3,1	3,0	3,0	3,0	2,9	2,6	3,6	per dwelling
1 izbę	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,9	per room

^a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. — wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 — wariant B).
^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 25.

^a Based on balance; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national census 2002 (comparably with the data 2005 — variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 — variant B). ^b See general notes to the Year-book, item 12 on page 25.

TABL. 12 (126). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with					
	wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas- line system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	96,8	89,1	86,2	50,1	77,3
TOTAL	2010	98,0	94,8	91,4	51,2	81,0
	2011	98,0	94,9	91,4	51,0	81,2
	2012	98,0	94,9	91,5	50,9	81,3
Miasta	2005	99,0	94,7	90,2	72,9	82,3
Urban areas	2010	99,4	97,6	94,4	73,9	84,5
	2011	99,4	97,7	94,5	73,6	84,6
	2012	99,4	97,7	94,5	73,5	84,7
Wieś	2005	92,3	77,4	77,8	1,8	66,7
Rural areas	2010	95,0	88,9	84,9	3,3	73,7
	2011	95,0	89,0	85,1	3,3	73,9
	2012	95,1	89,1	85,3	3,4	74,2

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

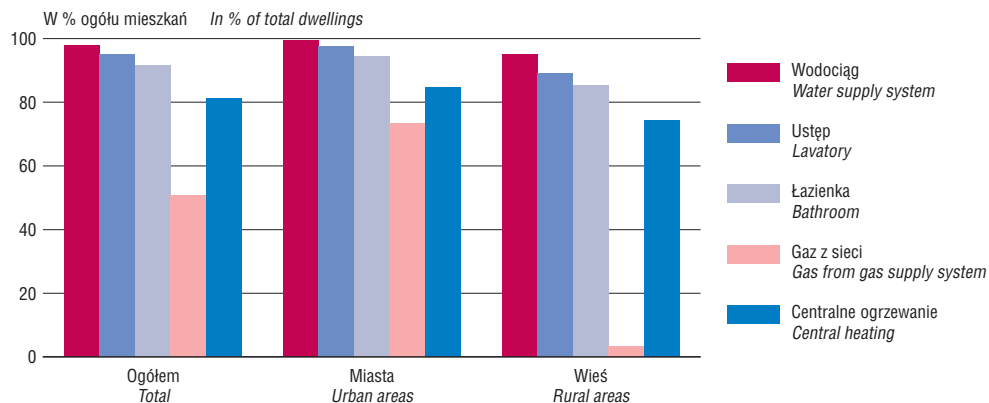
^a Based on balances of dwelling stocks.

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALATIONS^a IN 2012

As of 31 XII

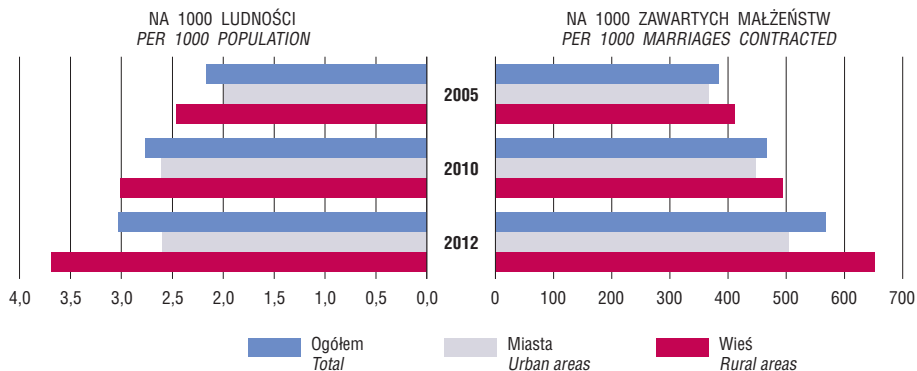
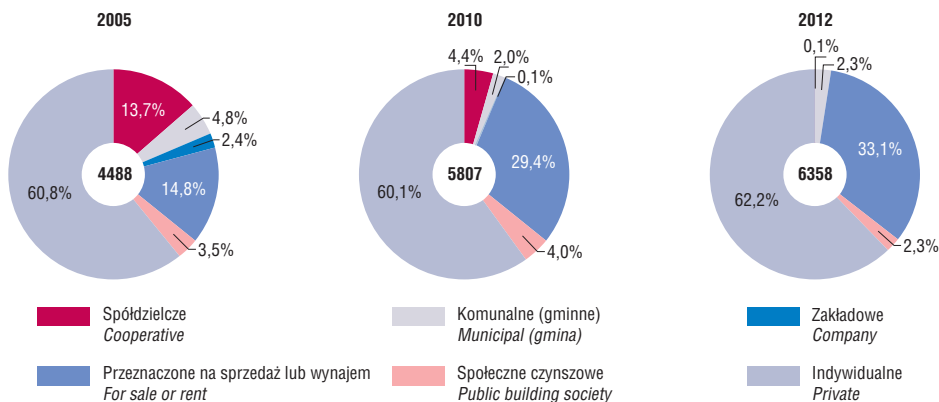

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

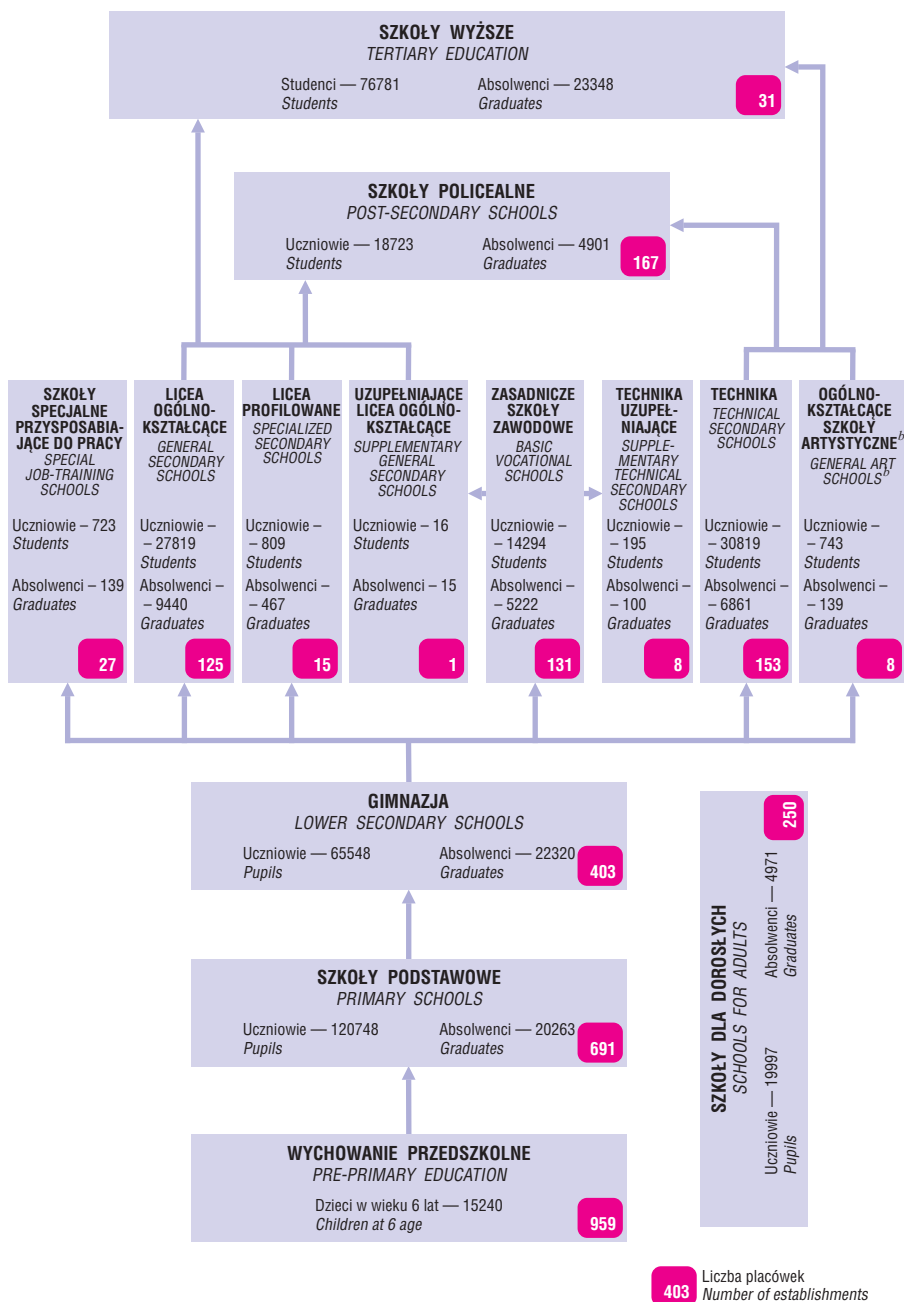
^a Based on balances of dwelling stocks.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLING COMPLETED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/13^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2012/13 SCHOOL YEAR^a

^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2011/12. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the school year 2011/12. ^b Leading to professional certification.

TABL. 13 (127). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to						
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budownic- twą spo- łecznego public building society	innych others	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances								
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	a	392528	121219	113275	40873	92239	4539	20383
TOTAL	b	75743,5	24091,9	20393,5	7450,5	19627,5	937,3	3242,8
	c	192,96	198,75	180,03	182,28	212,79	206,51	159,09
Miasta	a	324173	107539	94209	32001	75133	4267	11024
Urban areas	b	64416,8	21894,1	16594,0	5990,1	17318,2	895,5	1724,9
	c	198,71	203,59	176,14	187,18	230,50	209,87	156,47
Wieś	a	68355	13680	19066	8872	17106	272	9359
Rural areas	b	11326,8	2197,9	3799,4	1460,4	2309,4	41,8	1517,9
	c	165,70	160,66	199,28	164,60	135,00	153,75	162,19
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM	a	100,0	30,9	28,8	10,4	23,5	1,2	5,2
TOTAL	b	100,0	31,8	27,0	9,8	25,9	1,2	4,3
Miasta	a	100,0	33,2	29,0	9,9	23,2	1,3	3,4
Urban areas	b	100,0	34,0	25,7	9,3	26,9	1,4	2,7
Wieś	a	100,0	20,0	27,9	13,0	25,0	0,4	13,7
Rural areas	b	100,0	19,4	33,5	12,9	20,4	0,4	13,4

TABL. 14 (128). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock for dwelling construction				
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
		spółdziel- cze co- -operatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed	
w ha in ha								
OGÓŁEM	2010	53,6	–	43,9	182,4	91,2	503,3	219,7
TOTAL	2011	38,8	2,5	28,3	139,5	86,3	549,5	217,9
	2012	30,6	0,2	21,6	137,1	86,8	576,3	215,3
Miasta	2010	24,8	–	16,6	107,8	80,8	189,0	93,5
Urban areas	2011	22,2	2,5	13,6	99,1	76,8	184,7	86,1
	2012	20,9	0,2	12,4	100,3	76,8	201,2	82,1
Wieś	2010	28,8	–	27,3	74,6	10,4	314,3	126,2
Rural areas	2011	16,6	–	14,7	40,4	9,5	364,8	131,8
	2012	9,7	–	9,2	36,8	10,0	375,1	133,2

TABL. 15 (129). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4926	6479	7439	6046	TOTAL
Spółdzielcze	685	242	107	2	Cooperatives
Komunalne (gminne)	242	260	315	102	Municipal (gminas)
Zakładowe	–	–	–	33	Company
Indywidualne	2785	4292	4423	3920	Private
Spoleczne czynszowe	345	244	163	78	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	869	1441	2431	1911	For sale or rent

TABL. 16 (130). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania	4488	5807	6427	6358	Dwellings
miasta	2537	3323	3790	3287	urban areas
wieś	1951	2484	2637	3071	rural areas
Spółdzielcze	614	257	82	6	Co-operative
Komunalne (gminne)	217	119	330	146	Municipal (gmina)
Zakładowe	109	4	4	3	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	665	1707	2219	2102	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	158	230	127	144	Public building society
Indywidualne	2725	3490	3665	3957	Private
miasta	984	1081	1145	1128	urban areas
wieś	1741	2409	2520	2829	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	385	467	569	567	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	367	448	574	505	Urban areas
Wieś	412	494	561	653	Rural areas
Izby	20663	26084	27527	28557	Rooms
miasta	10354	12308	13214	12030	urban areas
wieś	10309	13776	14313	16527	rural areas
Spółdzielcze	1924	806	257	12	Co-operative
Komunalne (gminne)	554	322	780	280	Municipal (gmina)
Zakładowe	361	22	30	16	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2065	5121	6472	6443	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	444	644	265	424	Public building society
Indywidualne	15315	19169	19723	21382	Private
miasta	5532	5710	5786	5711	urban areas
wieś	9783	13459	13937	15671	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	474189	598333	637368	662004	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	216415	260630	283845	258212	urban areas
wieś	257774	337703	353523	403792	rural areas
Spółdzielcze	34128	16272	4637	181	Co-operative
Komunalne (gminne)	8850	5568	13307	5314	Municipal (gmina)
Zakładowe	6406	708	1139	431	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	34127	93448	122335	119945	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	7963	10940	6416	6579	Public building society
Indywidualne	382715	471397	489534	529554	Private
miasta	136356	141004	143774	143456	urban areas
wieś	246359	330393	345760	386098	rural areas

TABL. 16 (130). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	105,7	103,0	99,2	104,1	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	85,3	78,4	74,9	78,6	urban areas
wieś	132,1	136,0	134,1	131,5	rural areas
Spółdzielcze	55,6	63,3	56,5	30,2	Co-operative
Komunalne (gminne)	40,8	46,8	40,3	36,4	Municipal (gmina)
Zakładowe	58,8	177,0	284,8	143,7	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	51,3	54,7	55,1	57,1	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	50,4	47,6	50,5	45,7	Public building society
Indywidualne	140,4	135,1	133,6	133,8	Private
miasta	138,6	130,4	125,6	127,2	urban areas
wieś	141,5	137,1	137,2	136,5	rural areas

TABL. 17 (131). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings				W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM	2005	4488	2725	0,1	1,6	4,8	93,5	1763	2,0	22,9	49,0	26,1
TOTAL	2010	5807	3490	0,3	1,6	5,9	92,2	2317	2,2	29,0	43,7	25,1
	2011	6427	3665	0,4	4,3	5,9	89,4	2762	4,5	34,2	39,2	22,1
	2012	6358	3957	0,3	2,8	5,4	91,6	2401	4,0	27,9	43,0	25,2
Miasta	2005	2537	984	0,2	3,3	5,0	91,5	1553	1,2	19,1	51,9	27,8
Urban areas	2010	3323	1081	0,9	4,0	10,5	84,6	2242	2,0	29,7	44,8	23,5
	2011	3790	1145	0,8	9,1	12,2	77,9	2645	4,4	34,4	39,5	21,7
	2012	3287	1128	0,6	8,5	10,3	80,6	2159	4,4	28,3	43,4	24,0
Wieś	2005	1951	1741	0,1	0,7	4,7	94,5	210	7,6	51,4	27,2	13,8
Rural areas	2010	2484	2409	x	0,5	3,9	95,6	75	10,7	6,7	12,0	70,6
	2011	2637	2520	0,2	2,2	3,0	94,6	117	6,0	30,8	31,6	31,6
	2012	3071	2829	0,1	0,5	3,5	95,9	242	x	24,4	39,3	36,4

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

— od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,

— od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

3. Od roku szkolnego 2012/13, zgodnie z ustawą z dnia 19 VIII 2011 r. o zmianie ustaw o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1026), likwidowane są stopniowo szkoły dla młodzieży i specjalne – licea profilowane, uzupełniające ogólnokształcące, technika uzupełniające oraz dla dorosłych – zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, technika, technika uzupełniające.

Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05 – 2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późniejszymi zmianami), dzieci 6-letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, natomiast dzieci 5-letnie mają prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzo-

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

— since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,

— since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools –and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

3. Since the 2012/13 school year, according to the Law dated 19 VIII 2011 on changes to the education system acts and some other acts (Journal of Laws No. 205, item 1026), the following schools for youth and special schools have been gradually eliminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, and for adults – basic vocational schools, general secondary schools, technical secondary schools, supplementary technical secondary schools.

Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05 – 2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

According to the Law dated 19 III 2009 (Journal of Laws No. 56, item 458, with later amendments), 6-years old children, at the request of parents; may begin learning in the first grade in primary school, while 5-years old children have a right to receive 1 year pre-primary education.

4. Data presented in the chapter are, among

ne przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówek mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie);
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie, w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami

others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiaty and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools, art schools not leading to professional certification simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 6) specialized secondary schools – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 9) general art schools leading to professional certification;
- 10) special job-training schools.

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and distance form – include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year);
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges, in which graduates do not receive the title of licentiate;
- 3) colleges of social work.

języków obcych, w których absolwentom nada się tytuł licencjata;

- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

10. Szkoły dla dorosłych – kształcą w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education :

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

10. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 6) specialized secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 7) technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and suscepti-

źyciowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
 - oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- a także od roku szkolnego 2008/09:
- zespoły wychowania przedszkolnego,
 - punkty przedszkolne.

17. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiuja; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

19. Studenci zamiejscowych jednostek organizacyjnych zostali wykazani w miejscu siedzib tych jednostek zamiejscowych.

20. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

ble to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
 - pre-primary sections in primary schools,
- and also since 2008/09 school year:*
- pre-primary education groups,
 - pre-primary points.

17. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

18. Data regarding:

- 1) *pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;*
- 2) *tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

19. *Students attending organizational units in another location are shown according to real location of those organizational units.*

20. *Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

21. *Classrooms do not include classrooms in adult schools and special schools.*

22. Enrolment rate:

21. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i w szkołach specjalnych.

22. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

23. **Internat** to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

24. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek wychowania pozaszkolnego zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

25. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

1) **gross** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;

2) **net** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

23. A **boarding school** is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

24. **Extracurricular education** offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

25. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (132). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	745	703	695	691	primary
gimnazja	380	401	401	403	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	21	25	26	27	special job-training
zasadnicze zawodowe	122	126	127	131	basic vocational
licea ogólnokształcące	122	127	124	125	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	5	2	1	1	supplementary general secondary
licea profilowane	71	24	20	15	specialized secondary
technika	152	152	151	153	technical secondary
technika uzupełniająca	51	11	10	8	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	10	7	7	8 ^b	general art ^a
policealne	241	173	176	167	post-secondary
wyższe	30	32	32	31	tertiary
dla dorosłych	256	228	239	250	for adults
podstawowe	4	1	1	1	primary
gimnazja	12	13	14	12	lower secondary
zasadnicze zawodowe	7	9	9	9	basic vocational
licea ogólnokształcące	46	68	74	95	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	82	75	80	73	supplementary general secondary
licea profilowane	10	4	4	4	specialized secondary
technika	14	11	10	10	technical secondary
technika uzupełniająca	81	47	47	46	supplementary general secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE^c CLASSROOMS^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	8785	9583	9648	9569	primary
gimnazja	3743	4549	4453	4487	lower secondary
zasadnicze zawodowe	445	487	492	552	upper secondary
licea ogólnokształcące	1758	1933	1979	1947	of which general
uzupełniające licea ogólnokształcące	–	–	–	–	general secondary
licea profilowane	202	98	74	34	supplementary general secondary
technika	1643	1881	1981	2030	specialized secondary
technika uzupełniająca	23	6	6	8	technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	104	92	92	76	supplementary general secondary
policealne	382	785	961	1237	post-secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 9 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 9 art schools giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (132). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE^a TEACHERS^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	10816	9802	9645	9558	primary ^b
gimnazja ^b	6722	6349	6160	5940	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	832	1322	1264	1221	upper secondary ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	2652	2503	2361	2207	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	349	163	137	95	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1733	2701	2626	2605	technical secondary ^{bde}
policealne	515	411	406	381	post-secondary
wyższe ^f	4072	4490	4311	4284	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	21006	16693	15240	15595	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	149442	122852	121574	120748	primary
gimnazja	90872	72150	68752	65548	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	409	663	686	723	special job-training
zasadnicze zawodowe	15880	16187	15368	14294	basic vocational
licea ogólnokształcące	37993	29841	28569	27819	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	219	40	43	16	supplementary general secondary
licea profilowane	8015	1751	1405	809	specialized secondary
technika	29055	32137	31301	30819	technical secondary
technika uzupełniające	2362	405	357	195	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	1046	737	748	743 ⁱ	general art ^h
policealne	19381	17128	19287	18723	post-secondary
wyższe	88878	84551	81912	76781	tertiary
dla dorosłych	21153	19954	20416	19997	for adults
podstawowe	18	7	10	6	primary
gimnazja	1032	1256	1326	1272	lower secondary
zasadnicze zawodowe	585	714	784	467	basic vocational
licea ogólnokształcące	8375	7005	7191	11327	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	3634	6723	7100	3453	supplementary general secondary
licea profilowane	1121	1391	1319	669	specialized secondary
technika	879	413	278	138	technical secondary
technika uzupełniające	5509	2445	2408	2665	supplementary technical secondary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 205. ^{b–e} Łącznie ze szkołami: ^b — dla dorosłych, ^c — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^d — uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, ^e — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicki. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 34 na str. 233. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 415 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a In 20 05/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 17 on page 205 ^{b–e} Including: ^b — schools for adults, ^c — special job-training schools, ^d — supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, ^e — general art schools leading to professional certification. ^f Academic teachers. ^g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 34 on page 233. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 415 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (132). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	27384	21392	20263	.	primary
gimnazja	29661	23289	22320	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	27	115	139	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	5120	5441	5222	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	12222	9880	9440	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	57	9	15	.	supplementary general secondary
licea profilowane	2822	655	467	.	specialized secondary
technika	5551	7288	6861	.	technical secondary
technika uzupełniająca	1330	121	100	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	120	107	139 ^b	.	general art ^a
policealne	6920	4944	4901	.	post-secondary
wyższe	19491	23147	23348	.	tertiary
dla dorosłych	6682	5220	4971	.	for adults
podstawowe	8	7	6	.	primary
gimnazja	202	361	353	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	159	205	187	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3112	1437	1581	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	668	2373	1981	.	supplementary general secondary
licea profilowane	143	272	322	.	specialized secondary
technika	260	95	67	.	technical secondary
technika uzupełniająca	2130	470	474	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 52 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie. Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 52 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (133). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
Szkoły podstawowe	745	703	695	691	149442	122852	121574	120748	27384	21392	20263
Primary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	5	3	3	265	263	265	271	51	51	44
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	711	653	648	634	147473	119719	118223	116886	27090	20911	19775
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	19	35	34	41	872	1680	1754	2103	117	284	278
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	4	4	4	5	608	898	951	1010	87	115	129
Pozostałe	5	6	6	8	224	292	381	478	39	31	37
Others											
Gimnazja	380	401	401	403	90872	72150	68752	65548	29661	23289	22320
Lower secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	5	5	5	113	74	77	79	108	34	32
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	353	361	359	359	88838	69387	65923	62719	28962	22442	21421
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	14	15	17	265	515	554	586	63	146	132
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	7	8	8	8	1189	1294	1291	1252	416	413	443
Pozostałe	7	13	14	14	467	880	907	912	112	254	292
Others											
Zasadnicze szkoły zawo- dowe^a	143	151	153	158	16289	16850	16054	15017	5147	5556	5361
Basic vocational^a											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	8	8	8	62	232	195	139	23	97	92
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	133	136	137	138	15721	15799	14839	13496	4999	5166	5013
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	3	4	4	8	318	355	366	711	79	137	111
Social organizations and associations											
Pozostałe	2	3	4	4	188	464	654	671	46	156	145
Others											

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (133). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
Licea ogólnokształcące^a Basic vocational^a	127	129	125	126	38212	29881	28612	27835	12279	9889	9455
Jednostki samorządu terytorialnego	106	103	99	95	36694	28024	26749	25655	11885	9308	8900
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	5	5	8	226	192	227	390	32	71	52
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	10	9	9	8	1102	989	911	873	288	320	312
Religious organizations											
Pozostałe	6	12	12	15	190	676	725	917	74	190	191
Others											
Licea profilowane	71	24	20	15	8015	1751	1405	809	2822	655	467
Specialized											
Jednostki samorządu terytorialnego	69	23	19	14	7835	1697	1362	765	2785	633	456
Local self-government entities											
Pozostałe	2	1	1	1	180	54	43	44	37	22	11
Others											
Technika^b	213	170	168	169	32463	33279	32406	31757	7001	7516	7100
Technical^b											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	8	8	8	671	1527	1471	1378	92	310	334
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	199	150	147	144	31629	31079	30209	29635	6894	7099	6591
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ...	-	-	-	3	-	-	-	69	-	-	-
Associations and other social organizations											
Pozostałe	8	12	13	14	163	673	726	675	15	107	175
Others											
Szkoły policealne	241	173	176	167	19381	17128	19287	18723	6920	4944	4901
Post-secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	4	4	4	-	133	147	86	-	46	46
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	83	40	38	29	9577	4292	3987	3106	3361	1497	1335
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	31	20	19	18	1404	1084	1131	962	524	494	359
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	1	1	1	-	23	4	3	-	2	-	-
Religious organizations											
Pozostałe	126	108	114	116	8377	11615	14019	14569	3033	2907	3161
Others											

^{a-b} Łącznie ze szkołami: ^a — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^b — technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^{a-b} Including: ^a — supplementary general secondary schools, ^b — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (133). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
Szkoły wyższe Tertiary education	30	32	32	31	88878	84551	81912	76781	19491	23147	23348
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	8	8	8	66063	56478	56112	53809	15426	15570	7937
<i>Central (government) administration entities</i>											
Pozostałe	21	24	24	23	22815	28073	25800	22972	4065	7577	15411
<i>Others</i>											
Szkoły dla dorosłych	256	228	239	250	21153	19954	20416	19997	6682	5220	4971
Schools for adults											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	14	10	10	10	626	591	619	529	218	201	211
<i>Central (government) administration entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego	116	85	86	94	11285	7387	7391	7517	3689	2103	1613
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	25	23	23	26	1613	1365	1362	1287	493	356	397
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	3	1	1	2	99	62	5	25	120	4	10
Pozostałe	98	109	119	118	7530	10549	11039	10639	2162	2556	2740
<i>Others</i>											

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (134). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7—12 lat	99,0	95,2	94,7	94,2
13—15	99,2	95,8	95,8	95,0
16—18	94,9	94,1	93,6	93,6
19—21 lat	31,4	28,6	29,4	29,9

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (135). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe- males	ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe- males	ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe- males	ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe- males
		w %						in %					
BRUTTO GROSS													
Szkoły: Schools:													
podstawowe primary	7—12	100,9	101,6	100,2	98,4	98,9	97,8	99,2	99,5	99,0	99,5	99,6	99,4
gimnazja lower secondary	13—15	103,2	105,1	97,4	101,4	103,3	99,5	100,8	102,5	99,0	100,3	102,4	98,0
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16—18	17,9	24,4	11,2	21,2	28,0	14,1	21,2	28,0	14,2	20,4	26,8	13,7
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and specialized secondary ^b	16—18	63,1	53,6	72,9	56,4	45,2	68,0	57,4	46,5	68,7	58,1	47,5	69,1
technika ^c technical secondary ^c	16—18	41,3	47,4	34,9	43,6	48,9	38,1	44,2	49,5	38,7	45,5	50,6	40,2
policealne post-secondary	19—21	17,9	15,6	20,3	18,9	12,4	25,5	21,8	14,0	29,7	21,9	13,6	30,4
NETTO NET													
Wychowanie przedszkolne ^d Pre-primary education ^d	6	98,4	98,7	98,1	84,3	84,8	83,8	76,4	78,9	73,8	73,0	76,4	69,4
Szkoły: Schools:													
podstawowe primary	7—12	98,9	99,0	98,9	95,1	95,2	95,0	94,6	94,6	94,5	94,1	94,2	94,1
gimnazja lower secondary	13—15	95,8	95,0	93,1	92,2	91,3	93,2	92,2	91,2	93,2	91,4	90,7	92,0
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16—18	14,9	19,9	9,7	17,7	23,0	12,2	17,4	22,7	12,0	16,6	21,4	11,6
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and specialized secondary ^b	16—18	48,4	37,3	60,1	38,8	27,6	50,5	38,6	27,7	49,8	38,8	28,2	49,9
technika ^c technical secondary ^c	16—18	25,0	28,3	21,6	30,0	32,9	27,0	30,6	33,5	27,6	30,9	34,0	27,8
policealne post-secondary	19—21	10,5	9,5	11,5	6,6	4,2	9,0	7,3	4,5	10,3	7,0	3,7	10,4

a—c Łącznie ze szkołami: a — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c — technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a—c Including: a — special job-training schools, b — supplementary general secondary schools, c — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (136). **KOMPUTERY W SZKOLACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS SZKOLY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools			
			ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and students		
				razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	
					razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection
Podstawowe.....2005/06	89,0	660	8917	6886	5166	2882
<i>Primary</i>						
2010/11	96,7	747	15390	11766	10564	5717
2011/12	96,8	736	16196	11686	10725	5944
2012/13	97,1	729	16984	12043	11283	6178
Gimnazja.....2005/06	79,5	336	5028	3978	3579	2013
<i>Lower secondary</i>						
2010/11	81,8	392	8392	6159	5900	3768
2011/12	81,0	373	8361	6023	5769	3597
2012/13	81,1	362	8499	6058	5846	3664
Zasadnicze zawodowe.....2005/06	19,7	48	871	625	556	385
<i>Basic vocational</i>						
2010/11	34,1	52	1523	1157	1129	734
2011/12	32,3	53	1595	1181	1156	911
2012/13	34,4	58	1801	1338	1317	1065
Licea ogólnokształcące ^b2005/06	64,6	135	2573	2035	1907	1587
<i>General secondary^b</i>						
2010/11	76,7	161	4541	3450	3375	2802
2011/12	78,4	162	4515	3314	3242	2680
2012/13	79,4	157	4772	3414	3332	2742
Licea profilowane.....2005/06	15,5	25	467	399	299	197
<i>Specialized secondary</i>						
2010/11	37,5	15	400	369	366	272
2011/12	35,0	10	265	251	251	167
2012/13	33,3	5	129	108	108	58
Technika ^c2005/06	28,2	132	2794	2045	1922	1467
<i>Technical secondary^c</i>						
2010/11	54,7	217	6168	4804	4679	3732
2011/12	56,0	224	6472	4850	4694	3884
2012/13	57,4	238	6698	5019	4643	4100
Policealne.....2005/06	19,1	69	1209	1042	946	777
<i>Post-secondary</i>						
2010/11	51,4	117	2468	2128	2053	1512
2011/12	54,0	115	2208	1917	1869	1534
2012/13	59,9	126	2297	2066	1962	1663

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół — wykazane tylko raz. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools — presented only once. ^b, ^c Including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (137). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych		<i>primary</i>	gimnaz- jach	zasadni- czych zawodo- wych ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c	liceach profilo- wanych	techni- kach ^d	policeal- nych ^e	
		razem	miasta								wieś
		<i>total</i>	<i>urban areas</i>	<i>rural areas</i>	<i>lower secondary</i>	<i>basic vocational^b</i>	<i>general secondary^c</i>	<i>specialized secondary</i>	<i>technical secondary^d</i>	<i>post-secondary^e</i>	
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski <i>English</i>	2005/06	207849	41,2	44,1	36,8	73,6	29,9	98,3	93,3	88,9	37,9
	2010/11	247435	91,9	94,0	88,7	89,1	45,8	98,8	94,6	95,0	9,6
	2011/12	247473	93,9	95,0	92,2	94,4	48,0	98,7	96,1	97,2	1,2
	2012/13	244211	95,7	96,3	94,7	95,2	52,2	99,1	94,7	94,7	24,4
Francuski <i>French</i>	2005/06	8489	0,4	0,5	0,3	1,3	1,1	12,3	3,6	4,2	4,1
	2010/11	6685	0,1	0,2	x	2,4	0,1	12,2	0,4	3,4	x
	2011/12	7338	0,1	0,2	x	3,6	0,4	12,5	x	3,3	x
	2012/13	6112	0,0	0,0	x	2,7	0,2	11,9	0,1	3,1	x
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	105603	12,4	11,7	13,4	28,5	28,2	73,2	75,0	69,3	16,5
	2010/11	95805	6,8	4,9	9,7	50,0	32,3	70,8	56,3	71,9	3,7
	2011/12	100534	4,7	3,5	6,5	66,8	29,4	68,1	57,9	74,3	x
	2012/13	95186	3,3	2,4	4,6	68,4	26,0	68,1	65,9	72,9	x
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06	27896	2,4	0,6	5,1	2,6	34,4	12,6	26,4	29,7	2,0
	2010/11	17532	0,2	0,0	0,4	6,6	15,5	9,3	26,0	20,5	x
	2011/12	18618	0,2	0,0	0,6	9,5	16,4	9,7	34,3	18,6	x
	2012/13	16524	0,3	0,0	0,6	8,5	14,3	9,1	27,8	18,4	0,6
Hiszpański <i>Spanish</i>	2005/06	371	x	x	x	0,0	x	0,5	x	x	3,6
	2010/11	836	x	x	x	0,5	x	1,5	x	0,1	x
	2011/12	1189	0,2	0,3	x	0,6	x	2,0	x	0,1	x
	2012/13	1074	x	x	x	0,5	x	2,7	x	x	x
Włoski..... <i>Italian</i>	2005/06	488	x	x	x	x	x	1,0	x	0,3	x
	2010/11	400	x	x	x	x	x	0,9	1,5	0,3	x
	2011/12	452	x	x	x	x	x	1,5	1,0	x	x
	2012/13	546	x	x	x	x	x	1,7	x	0,2	x
Inne <i>Others</i>	2005/06	3016	x	x	x	0,4	x	6,7	x	x	3,2
	2010/11	2068	x	x	x	0,1	x	6,6	x	x	x
	2011/12	1845	0,0	0,1	x	0,0	x	6,3	x	x	x
	2012/13	1371	x	x	x	0,2	x	4,3	x	x	3,9

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools in 2005/06 school year, ^c — supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 6 (137). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
 PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych		primary	gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski English	2005/06	58025	32,5	31,2	34,3	10,4	x	x	x	x	3,1
	2010/11	7950	2,8	1,8	4,3	5,7	x	0,1	1,4	0,5	9,9
	2011/12	4427	2,0	1,2	3,3	2,2	0,6	0,2	0,4	0,3	15,0
	2012/13	3073	1,2	0,7	2,0	1,7	x	0,1	x	1,1	7,6
Francuski French	2005/06	3031	0,6	0,8	0,4	2,0	x	0,6	x	x	0,6
	2010/11	1748	0,5	0,6	0,4	1,5	x	0,0	x	0,0	x
	2011/12	1382	0,6	0,6	0,5	1,0	x	0,1	x	x	x
	2012/13	1276	0,5	0,6	0,4	1,0	x	0,2	x	x	x
Niemiecki German	2005/06	34755	8,5	7,4	10,2	24,1	x	0,3	0,6	0,1	0,9
	2010/11	21645	6,7	6,7	6,7	17,6	x	0,7	12,2	0,0	x
	2011/12	18128	7,7	6,7	9,2	11,5	0,4	1,3	4,6	1,2	0,8
	2012/13	17354	7,2	5,5	9,9	11,8	0,1	1,7	5,6	1,1	x
Inne Others	2005/06	14962	2,8	1,2	5,3	10,4	x	3,1	x	x	3,0
	2010/11	7016	2,0	0,9	3,7	4,8	x	3,2	5,3	0,1	2,1
	2011/12	5389	1,9	1,1	3,1	2,7	x	2,8	4,1	1,0	1,5
	2012/13	4341	1,2	0,8	1,7	2,9	0,1	2,5	5,2	0,7	5,4

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools in 2005/06 school year, ^c — supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (138). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at schools					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilow- wanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	
Angielski 2005/06 English	18833	33,4	52,8	49,8	66,5	36,0	
2010/11	22220	68,4	72,3	79,0	68,0	54,8	
2011/12	21746	73,2	75,6	75,8	72,0	62,6	
2012/13	24025	75,1	77,1	78,9	79,5	66,0	
Francuski ... 2005/06 French	88	x	x	0,1	0,7	0,3	
2010/11	106	x	x	x	x	x	
2011/12	153	x	x	x	x	0,4	
2012/13	120	x	x	x	x	x	
Niemiecki ... 2005/06 German	6362	18,8	26,1	23,6	11,7	29,1	
2010/11	3678	20,1	16,4	12,2	11,1	21,6	
2011/12	3248	15,2	12,6	12,2	10,8	13,9	
2012/13	3404	13,0	13,1	12,0	9,7	18,4	
Rosyjski 2005/06 Russian	6295	34,8	12,4	26,7	6,9	36,2	
2010/11	2271	11,7	3,2	8,3	7,8	18,5	
2011/12	2433	10,5	2,7	10,7	7,1	16,5	
2012/13	2006	6,7	1,9	9,1	8,1	14,8	
Inne 2005/06 Others	59	x	x	x	x	0,6	
2010/11	163	x	x	x	x	x	
2011/12	165	x	x	x	x	x	
2012/13	269	x	x	x	x	x	

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (139). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
	Szkoły podstawowe	5631	4992	4299	4343	1073	989	
w tym specjalne	2274	1703	1601	1576	447	377	356	
Gimnazja	4724	4517	3975	3845	1430	1236	1198	Lower secondary schools of which special
w tym specjalne	2525	2048	1973	1918	751	531	570	
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	409	663	686	723	27	115	139	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1915	1601	1640	1613	652	444	453	Basic vocational schools
w tym specjalne	1863	1483	1487	1374	631	423	422	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	331	269	260	287	112	78	67	General secondary schools ^b of which special
w tym specjalne	84	77	57	88	24	21	15	Specialized secondary schools
Licea profilowane	77	48	53	33	11	18	14	of which special
w tym specjalne	—	2	9	—	—	—	—	Technical secondary schools ^c
Technika ^c	132	117	126	153	18	11	18	of which special
w tym specjalne	45	36	40	47	10	5	5	Post-secondary schools of which special
Szkoły policealne	10	39	15	17	1	16	4	
w tym specjalne	—	36	15	17	—	14	4	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 204. ^b, ^c Łącznie z: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 204. ^b, ^c Including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (140). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATION CENTRES^b					
Ośrodki	19	18	18	19	Centres
Miejsca	1428	1175	1211	1230	Places
Wychowankowie	1307	1033	1015	1041	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	86	95	92	91	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	199	122	103	122	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	2	–	–	–	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c	8	–	2	–	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	781	662	686	701	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	116	7	3	9	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	5	5	5	Centres
Miejsca	135	322	322	323	Places
Wychowankowie	138	305	368	368	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	–	1	1	1	Centres
Miejsca	–	55	65	58	Places
Wychowankowie	–	55	130	116	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	–	2	2	2	Centres
Miejsca	–	44	26	30	Places
Wychowankowie	–	12	26	30	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	–	2	2	3	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	–	10	24	27	associated with defects

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2012 r. 5 ośrodków z 165 wychowankami).

^c W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i z afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2012 were 5 centres with 165 residents). ^c In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (141). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of activity ^a							
		ogółem total	informatycznych computing	technicznych technical	przedmiotowych ^b subjects ^b	artystycznych arts	sportowych sports	turystyczno-krajoznawczych tourism and sight-seeing	innych others
OGÓŁEM 2005 ^c	10	43568	–	1216	5804	20359	6843	–	9346
TOTAL 2010	26	69886	1250	306	4696	43129	9753	376	10376
2011	28	82449	1295	583	12100	50763	9796	741	7171
2012	26	80801	1220	322	3284	47108	10008	627	18232
Pałace młodzieży Youth centres	1	31499	358	26	1614	13366	4730	158	11247
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	8	43286	755	76	1026	31099	4725	469	5136
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	3	2333	107	112	24	1435	450	–	205
Pozostałe placówki ^d Other institutions ^d	14	3683	–	108	620	1208	103	–	1644

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Do 2007 r. nazywane naukowymi. ^c Stan w dniu 31 X. ^d Publiczne placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b Until 2007 called scientific. ^c As of 31 X. ^d Specialized institutions and non-public institutions.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (142). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13		SPECIFICATIONS
	placówki establishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total				na 100 miejsc per 100 beds	
OGÓŁEM	42	4834	4993	3925	4011	3763	78	TOTAL
Internaty	31	3290	3848	2591	2789	2522	77	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	1	50	–	44	51	49	98	primary and lower secondary schools

^a Stan w dniu 31 X.

^a As of 31 X.

TABL. 11 (142). **INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13		SPECIFICATIONS
	placówki establishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total					
Internaty (dok.) zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	23	2353	145	1718	1930	1753	75	Boarding schools (cont.) basic vocational and technical secondary schools ^b
licea ogólnokształcące ^c	7	887	306	776	742	720	81	general secondary schools ^c
licea profilowane	–	–	–	53	66	–	x	specialized secondary schools
Bursy	11	1544	1145	1334	1222	1241	80	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b — technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, szkołami policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^{b, c} Including: ^b — supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c — supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (143). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	22	26	26	25	Dormitories
Miejsca	6081	6167	6166	6107	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	5625	5594	5555	5528	students
w % ogółu studentów	6,3	6,6	6,8	7,2	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	–	74	81	81	students of doctoral studies ^a
w % ogółu doktorantów	x	6,4	7,1	7,0	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	3	3	3	Canteens
Miejsca	490	579	579	579	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (144). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymu- jący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholar- ships recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla naj- lepszycy studentów vice-chan- cellor to the best students		
OGÓŁEM	17299	23049	19657	16460	8831	4554	21,4	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Uniwersytety	11883	12569	9983	9676	5605	2441	22,9	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły tech- niczne	64	271	56	25	15	6	2,7	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2673	2452	1974	2070	1100	650	21,9	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekono- miczne	1201	1193	1141	947	267	272	26,2	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły arty- styczne	155	173	112	121	63	42	22,9	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	1323	6391	6391	3621	1781	1143	18,1	<i>Physical academies</i>

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 14 (145). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	701	193	508	660	197	463	653	194	459	648	197	451
<i>Schools</i>												
w tym: <i>of which:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1	1	–	7	7	–	7	7	–	7	7	–
<i>sports and athletic</i>												
filialne	26	–	26	14	1	13	15	–	15	19	–	19
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	3	3	–	3	3	–	3	3	–	3	3	–
<i>arts^a</i>												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 14 (145). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Pomieszczenia szkolne Classrooms	8392	3923	4469	9132	4395	4737	9183	4438	4745	9092	4345	4747
Oddziały Sections	7142,0	3723,0	3419,0	6472,5	3286,0	3186,5	6401,5	3269,0	3132,5	6337,7	3251,0	3086,7
Uczniowie Pupils	147168	88000	59168	121149	72094	49055	119973	71709	48264	119172	71288	47884
w tym kobiety of which females	71699	42922	28777	58711	35047	23664	58493	35061	23432	58216	34915	23301
w tym I klasa of which 1st grade	21975	13086	8889	20031	12029	8002	20674	12529	8145	20295	12022	8273
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	200	200	-	3868	3868	-	3837	3837	-	3859	3859	-
filialne branch	743	-	743	401	12	389	400	-	400	471	-	471
artystyczne ^a arts ^a	679	679	-	716	716	-	745	745	-	745	745	-
Absolwenci Graduates	26937	16209	10728	21015	12423	8592	19907	11872	8035	.	.	.
w tym kobiety of which females	13304	8019	5285	10174	6050	4121	9693	5757	3936	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	36	36	-	701	701	-	654	654	-	.	.	.
filialne branch	11	-	11	54	-	54	71	-	71	.	.	.
artystyczne ^a arts ^a	98	98	-	115	115	-	114	114	-	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę school	210	456	116	184	366	106	184	370	105	184	362	106
1 pomieszczenie szkolne classroom	18	22	13	13	16	10	13	16	10	13	16	10
1 oddział section	21	24	17	19	22	15	19	22	15	19	22	16

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (146). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	333	175	158	355	185	170	356	185	171	357	187	170
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	7	7	–	8	7	1	9	9	–	6	6	–
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^d <i>with job-training sec- tions^d</i>	4	4	–	4	4	–	5	5	–	5	5	–
Pomieszczenia szkolne <i>Classrooms</i>	3507	2161	1346	4273	2559	1714	4205	2470	1735	4212	2505	1707
Oddziały	3566,0	2299,0	1267,0	3093,0	1885,0	1208,0	2946,0	1805,0	1141,0	2819,0	1751,0	1068,0
<i>Sections</i>												
Uczniowie	88347	58542	29805	70102	44456	25646	66779	42118	24661	63630	40842	22788
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	43081	28477	14604	34067	21657	12410	32248	20418	11830	30640	19754	10886
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	28859	18982	9877	23153	14609	8544	21972	13904	8068	20984	13543	7441
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1513	1513	–	1839	1652	187	2368	2368	–	1771	1771	–
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^d <i>with job-training sec- tions^d</i>	283	283	–	1072	1072	–	941	941	–	877	877	–
Absolwenci	28910	19332	9578	22758	14530	8228	21750	13846	7904	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	14401	9609	4792	11410	7275	4135	10834	6906	3928	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	558	558	–	757	757	–	624	624	–	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^d <i>with job-training sec- tions^d</i>	187	187	–	219	219	–	263	263	–	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	265	335	189	197	240	151	188	228	144	178	218	134
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	25	27	22	16	17	15	16	17	14	15	16	13
1 oddział	25	25	24	23	24	21	23	23	22	23	23	21
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (147). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły.....	90	96	97	102	Schools
Oddziały.....	514,0	642,0	578,0	575,7	Sections
Uczniowie.....	14017	14686	13885	12904	Students
w tym kobiety.....	4162	4601	4363	4049	of which females
w tym I klasa.....	6236	6091	5700	4992	of which 1st grade
Absolwenci.....	4488	5001	4785	.	Graduates
w tym kobiety.....	1593	1781	1766	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	14017	14686	13885	12904	4488	5001	4785	T O T A L
Artystyczne.....	114	108	115	94	53	35	44	Arts
Biznes i administracja.....	2413	2187	1937	1671	987	953	925	Business and administra- tion
Inżynieryjno-techniczne	4939	5574	5296	4950	1376	1677	1633	Engineering and engi- neering trades
Produkcji i przetwórstwa	2580	1559	1613	1422	773	455	378	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	907	1660	1562	1452	233	502	477	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	417	184	150	125	100	98	49	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności.....	2647	3414	3212	3190	966	1281	1279	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18—20

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 202.

Note to tables 18—20

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 3 on page 202.

TABL. 18 (149). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły.....	125	125	122	122	Schools
Oddziały.....	1286,0	1073,0	1033,0	995,0	Sections
Uczniowie.....	38578	29804	28555	27747	Students
w tym kobiety.....	8291	19070	18218	17534	of which females
w tym I klasa.....	13098	9821	9259	9283	of which 1st grade
Absolwenci.....	12251	9868	9440	.	Graduates
w tym kobiety.....	7558	6366	6088	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 5 na str. 203.

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools; see general notes, item 7 on point 5 on page 203.

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (150). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	71	23	19	15	Schools
Oddziały	294,0	74,0	60,0	35,0	Sections
Uczniowie	8015	1745	1398	809	Students
w tym kobiety	4340	1077	832	495	of which females
w tym I klasa	2375	468	411	–	of which 1st grade
Absolwenci	2822	655	467	.	Graduates
w tym kobiety	1585	440	283	.	of which females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 6 na str. 203.

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 7, point 6 on page 203.

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (151). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b**
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	310	167	165	166	Schools
Oddziały	1203,0	1349,0	1316,0	1300,0	Sections
Uczniowie	32418	33234	32366	31710	Students
w tym kobiety	13541	14631	14247	13963	of which females
w tym I klasa	10222	9409	8890	8640	of which 1st grade
Absolwenci	6991	7502	7095	.	Graduates
w tym kobiety	3014	3325	3129	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 8 i 9 na str. 203. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 8 and 9 on page 203. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (152). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH**
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a
AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools)
BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	32418	33234	32366	31710	6991	7502	7095	TOTAL
Artystyczne	1190	1017	980	920	114	189	195	Arts
Spoleczne	5584	4839	4558	4116	1311	1231	1100	Social and behavioural science
Biznes i administracja	4097	2601	2826	3156	880	498	498	Business and administration
Fizyczne ^a	284	179	164	215	64	55	31	Physical sciences ^a
Informacyjne	1018	4348	4431	4482	–	858	917	Computing
Inżynierjno-techniczne	7849	5592	5458	5588	2056	1293	1173	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2093	1020	896	808	779	239	198	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1350	2931	2885	2722	224	587	638	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1952	2612	2318	2203	398	686	596	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	5855	6694	6541	6303	957	1470	1463	Personal services
Usług transportowych	538	727	681	662	95	188	129	Transport services
Ochrony środowiska	608	576	486	371	113	184	126	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (153). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	12	26	26	26	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	23	23	23	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1764	1905	2149	2269	Pupils
w tym kobiety	1131	1233	1373	1451	of which females
Absolwenci	258	228	227	.	Graduates
w tym kobiety	169	149	146	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	10	16	16	17	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	5	9	9	9	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1046	1170	1170	1158	Students
w tym kobiety	666	810	844	845	of which females
Absolwenci	120	146	191	.	Graduates
w tym kobiety	83	105	148	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (154). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły.....	241	171	175	166	Schools
Oddziały	869,0	774,0	814,0	809,0	Sections
Uczniowie	19381	17092	19272	18706	Students
w tym kobiety.....	10745	11410	12994	12833	of which females
Absolwenci	6920	4930	4897	.	Graduates
w tym kobiety.....	4327	3522	3568	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (155). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	19381	17092	19272	18706	6920	4930	4897	T O T A L
w tym:								of which:
Edukacja	815	817	654	562	195	209	128	Education science and teacher training
Artystyczne	240	176	143	406	99	19	27	Arts
Nauki społeczne	1537	481	639	461	586	134	106	Social and behavioural science

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 24 (155). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie <i>students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Dziennikarstwa i informacji	32	90	121	148	28	41	7	<i>Journalism and information</i>
Biznes i administracja	4725	5081	5129	4985	1595	1091	1037	<i>Business and administration</i>
Informatyczne	3684	992	1208	1155	1187	230	226	<i>Computing</i>
Inżynierjno-techniczne	116	141	226	207	43	45	52	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa	45	63	81	23	–	17	37	<i>Manufacturing and processing</i>
Architektury i budownictwa	351	510	1296	416	127	173	163	<i>Architecture and building</i>
Rolnicze, leśne i rybactwa	267	473	459	281	95	180	223	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Weterynaryjne	–	59	50	117	–	75	88	<i>Veterinary</i>
Medyczne	2094	2227	2510	3117	905	979	1189	<i>Health</i>
Opieki społecznej	716	396	822	1155	312	151	241	<i>Social services</i>
Usług dla ludności	2522	2589	2858	2340	964	752	693	<i>Personal services</i>
Usług transportowych	29	32	27	61	8	13	11	<i>Transport services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	2112	2738	2710	2952	742	600	497	<i>Security services</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (156). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademyccy ^a <i>Academic teachers ^a</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^b <i>Graduates ^b</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2005/06	30	4072	88878	19491	TOTAL
2010/11	32	4490	84551	23147	
2011/12	32	4311	81912	23348	
2012/13	31	4284	76781	.	
Uniwersytety	5	2633	42225	12579	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	3	17	931	336	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1	640	9459	2246	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	4	145	3610	1509	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	1	128	528	123	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	17	721	20028	6555	<i>Others</i>

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 205. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2011/12.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 205. ^b According to type of school – from 2011/12 academic year.

TABL. 26 (157). FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2012/13
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2012/13 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne Branches sections and basic organizational units in another location	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne Teaching centres in another location	Studenci ^a		Students ^a		Absolwenci ^{ab}		Graduates ^{ab}	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	z ogółem na studiach of total number on study forms		ogółem total	w tym kobiety of which females	z ogółem na studiach of total number on study forms	
					stacjonarnych full-time programmes	niestacjonarnych part-time programmes			stacjonarnych full-time programmes	niestacjonarnych part-time programmes
OGÓŁEM TOTAL	5	3	9173	6510	4459	4717	2661	1966	1214	1447
lokalizacja według województw: residence by voivodships:										
Kujawsko-pomorskie	3	1	8649	6234	4459	4190	2485	1880	1214	1271
Mazowieckie	1	–	72	60	–	72	25	21	–	25
Pomorskie	1	1	337	150	–	337	98	36	–	98
Warmińsko-mazurskie	–	1	115	66	–	115	53	29	–	53

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według województw – z roku akademickiego 2011/12.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały 4 filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz 2 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne (1156 studentów i 428 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem kujawsko-pomorskim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b In the division by voivodship – from 2011/12 academic year.

Note. Moreover, in kujawsko-pomorskie voivodship there were 4 branch sections and basic organizational units in another location as well as 2 teaching centres in another location (1156 students and 428 graduates) which headquarters were located outside the territory of Kujawsko-Pomorskie voivodship.

TABL. 27 (158). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M 2005/06	88878	53619	44615	27366	44263	26253	TOTAL
2010/11	84551	52823	43483	27786	41068	25037	
2011/12	81912	51159	44281	28489	37631	22670	
2012/13	76781	47822	44036	28396	32745	19426	
Uniwersytety	42225	29298	33043	22896	9182	6402	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	931	207	60	12	871	195	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	9459	3814	6877	3256	2582	558	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	3610	1915	729	384	2881	1531	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	528	275	526	273	2	2	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	20028	12313	2801	1575	17227	10738	<i>Others</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (159). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M 2005/06	19491	13142	8700	5713	10791	7429	TOTAL
2010/11	23147	16010	11554	7729	11593	8281	
2011/12	23348	16330	11813	8223	11535	8107	
Uniwersytety	12579	9493	8612	6394	3967	3099	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	336	92	15	—	321	92	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2246	1039	1769	902	477	137	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1509	915	219	136	1290	779	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	123	66	123	66	—	—	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	6555	4725	1075	725	5480	4000	<i>Others</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 29 (160). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym kobiety <i>of which females</i>				
O G Ó Ł E M	3684^c	4490	4311	4284	1582^c	1958	1878	1874	TOTAL
Profesorowie	894	1149	1154	1154	167	229	250	254	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	435	532	538	551	56	80	85	93	<i>of which titled only^b</i>
Docenci	17	38	39	34	4	11	13	11	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	–	–	–	–	–	–	–	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Adiunkci	1322	1836	1754	1802	551	866	849	885	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	117	148	168	185	30	49	52	59	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Asystenci	782	523	618	532	456	360	344	299	Assistant lecturers
Pozostali	669	844	746	762	404	492	422	425	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 205. ^b Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). ^c Bez szkół wyższych zawodowych

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 205. ^b Professors and associate professors (with scientific title of professor). ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 30 (161). CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci	Students	Absolwenci ^b	Graduates ^b	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
O G Ó Ł E M	2005/06	101	53	26	13	TOTAL
	2010/11	317	184	36	20	
	2011/12	414	228	41	24	
	2012/13	594	354	.	.	
studia: stacjonarne		548	324	36	21	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne		46	30	5	3	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		274	150	18	8	Universities
Wyższe szkoły rolnicze		2	1	1	–	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		192	117	13	12	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne ...		36	24	4	2	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe		90	62	5	2	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2011/12.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school — from 2011/12 academic year.

TABL. 31 (162). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2012/13
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgra- duate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
O G Ó Ł E M	6378	6956	6652	5111	5409	1149	1144	1149
TOTAL								
w tym kobiety	4773	5027	4926	3595	3846	641	622	639
<i>of which females</i>								
Uniwersytety	2712	2978	2164	1938	1960	1026	1001	1018
<i>Universities</i>								
Wyższe szkoły techniczne	173	38	–	165	–	–	–	–
<i>Technical universities</i>								
Wyższe szkoły rolnicze	394	265	39	136	207	117	134	122
<i>Agricultural academies</i>								
Wyższe szkoły ekonomiczne	1145	715	1333	823	739	–	–	–
<i>Academies of economics</i>								
Wyższe szkoły artystyczne	93	88	83	5	76	6	9	9
<i>Fine arts academies</i>								
Pozostałe szkoły wyższe	2221	2872	3033	2044	2427	–	–	–
<i>Others</i>								

^a Dla studiów trwających: do 1 roku — stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej — stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year — as of beginning of the academic year, 1 year and longer — as of 31 XII.

TABL. 32 (163). STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^b
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>students of postgraduate studies^b</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgra- duate studies</i>		
O G Ó Ł E M	6378	6956	6652	5111	5409	TOTAL
Architektury i budownictwa	352	255	144	195	190	<i>Architecture and building</i>
Artystyczna	93	136	107	36	89	<i>Arts</i>
Biologiczna	69	169	60	122	65	<i>Life science</i>
Dziennikarstwa i informacji	71	74	46	77	53	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczna i administra- cyjna	1576	2188	2302	1866	1806	<i>Business and administration</i>
Fizyczna	–	18	–	18	–	<i>Physical science</i>
Humanistyczna	515	332	441	125	242	<i>Humanities</i>
Informatyczna	139	102	145	75	102	<i>Computer science</i>
Inżynierijno-techniczna	96	64	55	25	110	<i>Engineering and engineering trades</i>
Matematyczna i statystyczna	43	–	–	–	–	<i>Mathematics and statistics</i>
Medyczna	161	186	110	106	115	<i>Health</i>
Nauczycielska	1161	1400	1485	847	1079	<i>Teaching</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	543	407	445	483	351	<i>Security services</i>
Ochrony środowiska	198	42	10	76	56	<i>Environmental protection</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 32 (163). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^d
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>students of postgraduate studies^b</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>		
Opieki społecznej	–	91	–	68	106	Social services
Pedagogiczna	933	998	904	424	521	Teacher training and education science
Prawna	403	210	162	382	206	Law
Produkcji i przetwórstwa	86	36	29	17	54	Manufacturing and processing
Rolnicza, leśna i rybactwa	55	78	–	28	59	Agriculture, forestry and fishing
Społeczna	201	102	115	77	152	Social
Usług dla ludności	12	51	56	21	43	Personal services
Usług transportowych	31	17	36	43	10	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 33 (164). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Szkoły podstawowe	2005/06	4	2,0	18	–	8	–
	2010/11	1	2,0	7	–	7	–
	2011/12	1	2,0	10	–	6	–
	2012/13	1	2,0	6	–	.	.
Gimnazja	2005/06	12	39,0	1032	229	202	56
	2010/11	13	54,0	1256	315	361	114
	2011/12	14	61,0	1326	353	353	96
	2012/13	12	61,0	1272	348	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2005/06	7	29,0	585	130	159	25
	2010/11	9	38,0	714	162	205	61
	2011/12	9	43,0	784	201	187	57
	2012/13	9	27,0	467	100	.	.
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	128	476,0	12009	5179	3780	1901
	2010/11	143	521,6	13728	6783	3810	2091
	2011/12	154	576,0	14291	7131	3562	1969
	2012/13	168	568,3	14780	7257	.	.
Licea profilowane	2005/06	10	39,0	1121	537	143	71
	2010/11	4	112,0	1391	717	272	177
	2011/12	4	108,0	1319	695	322	194
	2012/13	4	67,0	669	368	.	.
Technika ^b	2005/06	95	278,0	6388	2511	2390	899
	2010/11	58	171,4	2858	877	565	186
	2011/12	57	163,0	2686	891	541	194
	2012/13	56	155,7	2803	969	.	.

^{a, b} Łącznie z: ^a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools, ^b – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 34 (165). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Płacówki	815	937	959	994	Establishments
miasta	295	382	410	430	<i>urban areas</i>
wieś	520	555	549	564	<i>rural areas</i>
Przedszkola	299	341	359	380	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	1	7	5	5	<i>of which special</i>
miasta	216	247	258	268	<i>urban areas</i>
wieś	83	94	101	112	<i>rural areas</i>
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	516	501	511	515	<i>Pre-primary sections of primary schools</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	90	85	2	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	5	4	97	<i>Pre-primary points</i>
Miejsca	31054	39264	41557	45003	Places
Przedszkola	31054	37247	39610	42831	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	70	122	81	84	<i>of which special</i>
miasta	26611	31097	32621	34950	<i>urban areas</i>
wieś	4443	6150	6989	7881	<i>rural areas</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	81	63	30	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	1936	1884	2142	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci	41347	51796	58004	60597	Children
miasta	29764	36260	39595	41427	<i>urban areas</i>
wieś	11583	15536	18409	19170	<i>rural areas</i>
w tym w wieku: 6 lat	21006	16693	15553	15595	<i>of which: aged 6</i>
5 lat	8667	14381	19541	20336	<i>aged 5</i>
Przedszkola	30592	37336	39361	42035	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	78	92	75	71	<i>of which special</i>
miasta	26375	31100	32285	34304	<i>urban areas</i>
wieś	4217	6236	7076	7731	<i>rural areas</i>
w tym w wieku: 6 lat	11652	9058	7829	8219	<i>of which: aged 6</i>
5 lat	7749	10163	11117	12306	<i>aged 5</i>
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	10755	12870	17191	16809	<i>Pre-primary sections of primary schools</i>
w tym w wieku 6 lat	9354	7635	7411	7362	<i>of which aged 6</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	70	37	25	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	1520	1415	1728	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	490	601	641	643	3—6
3—5	317	527	604	617	3—5
6 lat	984	843	764	730	6
5 lat	414	706	914	903	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					<i>1000 children aged:</i>
3—6 lat	363	435	435	447	3—6
3—5	546	457	397	465	3—5
1 przedszkole	102	109	110	111	<i>Nursery school</i>
100 miejsc	99	100	99	98	<i>100 places</i>

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2 010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654 z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. — zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarzek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. Nr 174, poz. 1039);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857 z późniejszymi zmianami);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.

2. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654 with later amendments), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 — health care facilities) performing health care activities in the following areas:

a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirm aries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 136, item 857 with later amendments);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027 with later amendments), governing the provision conditions and the scope of health servic-

- Nr 164, poz. 1027 z późniejszymi zmianami), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 651 i 742);
 - 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. Nr 191, poz. 1410 z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz.U. Nr 113, poz. 1207);
 - 7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz.U. Nr 4, poz. 271 z późniejszymi zmianami).
4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.
- Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.
- Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.
- Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarkę, a przez położną — również położnego.
5. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz.U. Nr 213, poz. 1779 z późniejszymi zmianami).
 6. **Porady** udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.
 7. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.
 8. Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.
 9. Dane o **łóżkach** w szpitalach ogólnych nie

- es, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;*
- 5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2012, item 651 and 742);*
 - 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410 with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*
 - 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 4, item 271 with later amendments).*

4. **Data regarding medical personnel** concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. **Data on doctor specialists and dental specialists** concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779 with later amendments).

6. **Consultations** provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. **Data on hospitals** comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

8. **Data regarding beds** in in-patient health care units concern permanent beds in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

9. **Data regarding beds** in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 594). Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczeniową, neurochirurgię, kardiocirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do oddziałów chorób wewnętrznych — oddziały kardiologiczne; do oddziałów zakaźnych — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do oddziałów gruźlicy i chorób płuc — oddziały pulmonologiczne; do oddziałów psychiatrycznych — oddziały leczenia uzależnień.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz.U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o zachorowaniach podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). In surgical wards there following are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in internal wards — cardiology wards; in communicable diseases wards — observation com municable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards; in psychiatric wards — addiction recovery wards.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

14. Data regarding disease incidence are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

15. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws No. 45, item 235) care can be organized in the form of a nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

16. Data concerning family support and foster

30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

16. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 z późniejszymi zmianami).

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
 - c) zawodowa — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowa specjalistyczna — umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z

care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149, item 887 with later amendments).

17. Day-support centre supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) specialist centre — organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) street work — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
- 4) in a combination of the forms i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

- 1) foster family:
 - a) related,
 - b) non-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
 - c) professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2010 No. 33, item 178 with later amendments), underage mothers with

dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

— zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami),

— zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) rodzinny dom dziecka — w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:

a) interwencyjnego — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

b) rodzinnego — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

c) socjalizacyjnego — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

d) specjalistyczno-terapeutycznego — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowaw-

children,

— *professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493 with later amendments),*

— *professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);*

2) *foster home — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) *care and education centre, shall be run as:*

a) *an intervention — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*

b) *a family — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,*

c) *a socialization — provides a child with full-time care and education, and fulfill its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,*

d) *a specialist therapy — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well*

czych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

as proper rehabilitation for disabled children;

2) *regional care and therapy centre — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring special care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;*

3) *pre-adoptive intervention centre — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.*

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (unified text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362 with later amendments).

21. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit.

A person or a family is entitled to a temporary benefit because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (166). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2012 R.**^a

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL IN 2012^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze	4475	Doctors
w tym kobiety	2338	of which women
Lekarze dentyści	684	Dentists
w tym kobiety	522	of which women
Farmaceuci	1260	Pharmacists
w tym kobiety	1004	of which women
Pielęgniarki	10907 ^b	Nurses
Położne	1281 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1388 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	573	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 235; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 1349, ^c – położnictwa – 66, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 526. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a Since See general notes, item 4 on page 235; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1349, ^c – of midwifery – 66, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 526. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (167). **LEKARZE SPECJALIŚCI W 2012 R.**^a

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS IN 2012^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	3200	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:		of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	173	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	464	Surgery ^b
Chorób płuc	61	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	402	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	62	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	99	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	317	General practitioners
Neurologii ^{cd}	129	Neurology ^{cd}
Okulistyki	116	Ophthalmology
Onkologii ^e	20	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	71	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	218	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	212	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	129	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	132	Radiology and diagnostic imaging ^g

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 235 oraz notka a do tabl. 1 na str. 240. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^f – otorynolaryngologii, ^g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 5 on page 235 and footnote a to the table 1 on page 240. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardio-surgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^f – otorynolaryngology, ^g – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (167). **LEKARZE SPECJALIŚCI W 2012 R.**^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS IN 2012^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE SPECJALIŚCI w % ogółu lekarzy	71,5	SPECIALISTS in % of total doctors
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	175	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:		<i>of which dentists with specialization</i>
Chirurgii stomatologicznej	22	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	9	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	39	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	11	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	35	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	13	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	44	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	25,6	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 235 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 240.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 5 on page 235 and footnote *a* to the table 1 on page 240.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (168). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.**^a*OUT-PATIENT HEALTH CARE IN 2012^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	755	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	549	urban areas
wieś	206	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	380	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	306	urban areas
wieś	74	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	16668,8	Consultations provided ^c in thous.
miasta	13975,3	urban areas
wieś	2693,5	rural areas
lekarskie	15085,0	doctors
w tym specjalistyczne	5676,8	of which specialized
stomatologiczne	1583,8	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 234. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).^a See general notes, item 2 on page 234. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (169). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE IN 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES — as of 31 XII</i>		
Szpitala ogólne ^b	42	<i>General hospitals^b</i>
Szpitala psychiatryczne	2	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	1	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	–	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	20	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	11	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	3	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:		<i>Health resort treatment</i>
sanatoria	21	<i>sanatoria</i>
szpitale	9	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII</i>		
Szpitala ogólne ^d	9507	<i>General hospitals^d</i>
Szpitala psychiatryczne	637	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	128	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	–	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	994	<i>Chronic medical care homes^e</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^e	467	<i>Nursing homes^e</i>
Hospicja	59	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:		<i>Health resort treatment</i>
sanatoria	3691	<i>sanatoria</i>
szpitale	2435	<i>hospitals</i>
LECZENIE <i>IN-PATIENTS</i>		
Szpitala ogólne ^e	379714	<i>General hospitals^e</i>
Szpitala psychiatryczne	7559	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	845	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	–	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	1902	<i>Chronic medical care homes^e</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^e	1341	<i>Nursing homes^e</i>
Hospicja	995	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f :		<i>Health resort treatment patients^f</i>
w sanatoriach	63799	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	40586	<i>in hospitals</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 234. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 235. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 8013 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a Excluding See general notes, item 2 on page 234. ^b See general notes, item 7 on page 235. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfers. ^f Moreover 8013 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (170). SZPITALA OGÓLNE W 2012 R.^a
GENERAL HOSPITALS IN 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	42	<i>Hospitals (as of 31 XII)</i>
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9507	<i>Beds (as of 31 XII)</i>
na 10 tys. ludności	45,3	<i>per 10 thous. population</i>
w tym na oddziałach:		<i>of which in specified wards:</i>
Chorób wewnętrznych	1611	<i>Internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	509	<i>of which cardiological^b</i>
Chirurgicznych	2178	<i>Surgical</i>
Pediatrycznych	742	<i>Paediatric</i>
Ginekologiczno-położniczych	1 049	<i>Gynaecological-obstetric</i>
Onkologicznych	203	<i>Oncological</i>
Intensywnej terapii	196	<i>Intensive therapy</i>
Zakaźnych	260	<i>Communicable</i>
Gruźlicy i chorób płuc	497	<i>Tubercular and pulmonary</i>
Dermatologicznych	85	<i>Dermatological</i>
Neurologicznych	391	<i>Neurological</i>
Psychiatrycznych	312	<i>Psychiatric</i>
Leczeni w tys.	406,9	<i>In-patients in thous.</i>
w tym na oddziałach:		<i>of which in specified wards:</i>
chorób wewnętrznych	81,5	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	31,0	<i>of which cardiological^b</i>
chirurgicznych	100,2	<i>surgical</i>
pediatrycznych	30,9	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-położniczych	52,4	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	13,4	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	5,6	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	11,2	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	17,3	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	2,7	<i>dermathological</i>
neurologicznych	17,1	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	3,6	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	366,0	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	8,9	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	1810	<i>In-patients^c per: 10 thous. population</i>
1 łóżko ^d	40,6	<i>bed^c</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,4	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	229	<i>Average bed use in days</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 235 oraz ust. 9 na str. 236 ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 7 on page 235 and item 9 on page 236. ^b Including intensive cardiological care wards. Including. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (171). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego ..	39	88	87	89	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	53	53	55	basic
specjalistyczne	x	35	34	34	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	13	12	11	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	11	11	10	9	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d					Calls to the occurrence places ^d
w tysiącach	186,7	170,0	170,9	172,2	in thousands
na 1000 ludności	90,3	81,0	81,5	82,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d
w tysiącach	188,2	172,5	172,4	175,2	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat	18,9	12,8	12,0	11,9	children and youth at the age of 0–18
w wieku 65 lat i więcej	72,2	65,7	63,6	aged 65 and more
na 1000 ludności	91,0	82,2	82,2	83,5	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 236. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 236. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (172). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	541	527	584	583	Pharmacies
w tym prywatne	537	525	582	581	of which private
w tym na wsi	81	85	88	85	of which in rural areas
Punkty apteczne	76	76	80	78	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	75	75	79	78	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3352	3480	3160	3172	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5100	5171	4977	5118	of which in rural areas
1 aptekę	3823	3982	3593	3596	pharmacy
w tym na wsi	9823	9734	9444	9815	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	968	999	1158	1159	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 236.

^a See See general notes, item 13 on page 236.

TABL. 8 (173). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	31,4	36,6	37,5	36,1	Blood donors in thous.
w tym honorowi	31,3	36,6	37,5	36,1	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	54,7 ^c	65,7	67,8	65,7	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	59,8 ^e	73,3	75,2	72,8	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej, równej 450 ml. ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^e Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: do Dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c Blood taken in units of whole blood, equals 450 ml. ^d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (174). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	424	386	377	399	20,5	18,4	18,0	19,0	Tuberculosis
Tęžec	–	–	–	1	x	x	x	0,05	Tetanus
Krzusiec	172	43	145	260	8,3	2,0	6,9	12,4	Whooping cough
Odra	–	–	3	1	x	x	0,14	0,05	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	2	5	4	4	0,10	0,24	0,19	0,19	type A
typ B	126	113	89	105	6,1	5,4	4,2	5,0	type B
typ C	221	190	177	193	10,7	9,1	8,4	9,2	type C
Różyczka	731	208	257	323	35,4	9,9	12,2	15,4	Rubella
AIDS ^a	7	5	5	1	0,34	0,24	0,24	0,05	AIDS ^a
Salmonellozy	1389	622	549	562	67,2	29,6	26,2	26,8	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	1	11	–	–	0,05	0,52	x	x	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	141	22	48	26	6,8	1,0	2,3	1,2	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1214	1306	1949	2057	302,0	274,3	435,6	483,5	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	695	920	1156	1608	33,6	43,8	55,1	76,7	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	65	57	53	39	3,1	2,7	2,5	1,9	Bacterial meningitis and/or encephalitis

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 9 (174). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA (dok.)
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	88	52	75	55	4,3	2,5	3,6	2,6	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	7	10	7	10	0,34	0,48	0,33	0,48	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	7687	174	162	201	371,8	8,3	7,7	9,6	<i>Mumps</i>
Włośnica	7	–	–	–	0,34	x	x	x	<i>Trichinellosis</i>
Grypa ^c	28182	15647	24057	19847	1363,0	745,5	1146,6	946,1	<i>Influenza^c</i>
Choroby weneryczne	50	83	62	106	2,4	4,0	3,0	5,1	<i>Venereal diseases</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	359	398	373	483	17,4	19,0	17,8	23,0	<i>Rabies vaccinations</i>

^a Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (175). ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	17	17	19	24	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	17	17	17	19	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe w przedszkolach	6	5	5	5	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	5	8	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	–	–	<i>of which public</i>
Miejsca w tys.					<i>Places in thous.</i>
w żłobkach	1,1	1,3	1,5	1,9	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	0,1	0,1	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					<i>Children staying (during the year) in thous.</i>
w żłobkach	2,1	2,4	2,7	3,2	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	0,0	0,1	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	31,7	31,6	42,1	56,6	<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					<i>Children staying in nurseries and children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	14,1	19,2	23,1	30,3	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	80,0	107,8	96,9	95,6	<i>per 100 places</i>

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działały także 2 placówki prowadzące działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 32 miejsca i przebywało w ciągu roku 51 dzieci.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 2 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 32 places and 51 children were staying during the year.

TABL. 11 (176). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie w tys. <i>residents in thous.</i>				
O G Ó Ł E M	282	251	239	250	13,2	11,6	15,7	10,0	TOTAL
Opiekuńcze	232	198	183	181	11,0	8,2	12,2	7,1	<i>General care</i>
Specjalistyczne	50	53	56	51	2,2	3,5	3,5	1,9	<i>Specialized</i>
Praca podwórkowa	–	–	–	–	–	–	–	–	<i>Street work</i>
W połączonych formach	–	–	–	18	–	–	–	1,0	<i>In a combination of the forms</i>

TABL. 12 (177). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2211	2118	2095	2258	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1922	1786	1760	1493	<i>Related to the child</i>
dzieci ^b	2408	2262	2224	1889	<i>children^b</i>
Niezawodowe	261	256	254	676	<i>Non-professional foster families</i>
dzieci ^b	359	349	326	899	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	28	76	81	89	<i>Professional foster families^c</i>
dzieci ^b	93	277	317	298	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	–	–	–	9	Foster homes
dzieci ^d	–	–	–	62	<i>children^d</i>

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a As Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (178). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki <i>centres</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze ^b <i>volunteers^b</i>			
	stan w dniu 31 XII				<i>centres (as of 31 XII)</i>							
Placówki opiekuńczo- wychowawcze	41	46	47	46	1266	1281	1279	1242 ^b	229	138	116	119
<i>Care and education centres</i>												
interwencyjne	2	–	–	–	88	–	–	–	25	–	–	–
<i>intervention</i>												
rodzinne	14	16	15	14	96	119	108	101	3	–	–	2
<i>family</i>												

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 238. ^b W tym 114 wychowanków w wieku 0–3 lata i 95 w wieku 4–6 lat oraz 27 sierot i 132 niepełnosprawnych.

^a See general notes, item 19 on page 238. ^b Of which 114 residents at age 0–3 and 95 at age 4–6, 27 orphans and 132 disabled.

TABL. 13 (178). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a (dok.)INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze ^b volunteers ^b				
	stan w dniu 31 XII				centres (as of 31 XII)								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (dok.) <i>Care and education centres (cont.)</i>													
socjalizacyjne <i>socialization</i>	23	21	23	26	970	673	683	789	171	57	67	61	
łączące zadania placówek ^c <i>combining tasks of the centres^c</i>	2	9	9	6	112	489	488	352	30	81	49	56	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 238. ^b W tym 114 wychowanków w wieku 0–3 lata i 95 w wieku 4–6 lat oraz 27 sierot i 132 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 238. ^b Of which 114 residents at age 0–3 and 95 at age 4–6, 27 orphans and 132 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (179). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	73	70	73	71	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	5621	5133	5161	5080	total
na 10 tys. ludności	27,2	24,5	24,6	24,2	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	5375	4945	4970	4996	total
w tym kobiety	2384	2133	2024	2106	of which women
w tym do 18 lat	373	204	214	183	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1883	1566	1524	1535	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	26,0	23,6	23,7	23,8	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	201	303	302	358	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 15 (180). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	73	70	73	71	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
osoby w podeszłym wieku	10	10	11	11	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	14	14	13	13	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	10	11	12	11	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	3	4	4	4	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	10	11	11	12	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawni fizycznie	1	1	1	1	<i>physically handicapped</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	3	5	4	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	20	17	15	15	<i>homeless</i>
inne osoby	–	2	4	3	<i>other persons</i>
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5375	4945	4970	4996	Residents in homes and facilities^c
dla:	719	713	733	735	<i>for:</i>
osób w podeszłym wieku	719	713	733	735	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorych	1147	986	996	1003	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawnych intelektualnie	1027	869	860	816	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	176	213	219	219	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorych	1032	1023	1019	1074	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawnych fizycznie	81	80	80	81	<i>physically handicapped</i>
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	65	22	49	34	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomnych	1128	1030	939	1013	<i>homeless</i>
innych osób	–	9	75	21	<i>other persons</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (181). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	200799	203799,6	TOTAL
	2010	157492	243307,2	
	2011	152307	244754,5	
	2012	149843	233658,0	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 239. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 21 on page 239. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Kujawsko-Pomorskie Voivodship Office.

TABL. 16 (181). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a (dok.)
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
Pomoc pieniężna	146473	177038,0	Material assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasiłek stały	11736	41802,5	<i>Permanent benefit</i>
Zasiłek okresowy	49141	81052,0	<i>Temporary benefit</i>
Zasiłek celowy	85380	53488,9	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	152	513,6	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	66681	56620,0	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	1522	2419,2	<i>Shelter</i>
Posiłek	58964	28908,3	<i>Meals</i>
Ubranie	478	84,0	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	229	538,6	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5222	24563,1	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	30	79,7	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 239. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 21 on page 239. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of Kujawsko-Pomorskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

Przez **wystawę** organizowaną przez muzeum i określoną odpowiednim tytułem rozumie się udostępnianie dla publiczności (osób zwiedzających) zestawu zbiorów muzealnych.

Wystawy czasowe są to wystawy urządzone na czas określony na terenie muzeum i udostępniane jednorazowo.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper i operetek (łącznie z teatrami tańca, musicalowymi i baletowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

5. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video; nośnik cyfrowy).

Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy**

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

Exhibition organized by museum is understood as a correctly titled set of museum collections opened to a public (visitors) identical titled.

Temporary exhibition are exhibitions organized on given time in the museum and available only once.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta (including dance theatres, musical comedy theatres and ballet theatres),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- the concert activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment activities**.

5. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital).

Among fixed cinema as one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.

— posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o abonamentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty łącznie z pokojami gościnnymi i kwaterami agroturystycznymi.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościny).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolo-nijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kem-pingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielenych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce

7. Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments i.e. hotels and similar establishments and other facilities include rooms for rent and agrotourism lodgings.

Hotels and similar establishments covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities cover: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Informacje o klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

Sport

1. *Information regarding sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

3. *In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.*

4. *In the category **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.*

Kultura Culture

TABL. 1 (182). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>		SPECIFICATION
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>	
Tytuły 2005	771	419	57	17	28	144	101	5	Titles
2010	1120	622	36	21	40	222	166	13	
2011	1075	579	42	19	37	224	148	26	
2012	1378	838	46	17	30	267	155	25	
Nakład w tys. egz. 2005	627,5	192,9	35,5	19,0	94,5	170,5	92,6	22,5	Number of copies in thous.
2010	970,5	257,6	15,2	22,9	246,2	270,8	139,8	18,0	
2011	842,9	230,3	18,7	17,8	103,3	269,9	119,4	83,5	
2012	897,2	303,1	20,8	22,1	67,0	298,2	121,5	64,5	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (183). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								nieregularnie <i>irregularly</i>
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				
		6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bimonthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>	w roku <i>yearly</i>	
Tytuły 2005	249	3	8	5	56	28	63	11	23	52
Titles 2010	289	3	15	5	50	28	82	24	44	38
2011	277	3	15	5	49	30	75	22	44	34
2012	299	3	17	3	47	23	85	36	55	30
Nakład w tys. egz. 2005	63689,0	55611,4	3311,5	291,9	3157,4	397,3	607,4	14,0	88,0	210,1
Number of copies in thous. 2010	59519,3	41269,2	10158,9	659,5	5830,5	465,0	735,4	39,0	167,0	194,8
2011	51598,8	37392,0	6628,6	576,2	5421,9	421,5	951,4	54,0	97,5	55,7
2012	46346,9	33302,5	4556,2	513,3	6502,1	278,3	1012,2	58,0	104,7	19,6

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (184). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	464	443	441	438	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	290	277	276	274	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)....	175	142	136	122	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	95	65	62	55	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	7750,6	7609,8	7555,1	7478,8	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3050,3	3053,3	3023,9	2989,8	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	362,5	303,5	300,4	291,4	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	102,3	85,0	83,5	82,5	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	6874,7	5569,2	5580,0	5612,3	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	2047,3	1629,4	1625,4	1634,7	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,0	18,4	18,6	19,3	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,0	19,2	19,5	19,8	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (185). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	26	29	28	27	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	629,9	757,1	770,4	775,7	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	130	147	123	129	<i>own^b</i>
obce ^c	102	88	100	93	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	685,9	797,4	862,0	801,1	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	247,9	224,5	205,1	176,6	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (186). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	11	12	12	13	11	2	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	225	203	229	225	206	19	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	20	13	18	15	15	–	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	236	206	236	236	217	19	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	95,4	167,5	120,7	136,7	135,6	1,1	<i>Visitors in thous.</i>

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 6 (187). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne		2005	7	4687	2410	594,4	Theatres and music institution
		2010	9	4791	3291	662,9	
		2011	9	4911	3309	660,2	
		2012	9	4838	3403	644,5	
Teatry			6	2515	1423	248,0	<i>Theatres</i>
dramatyczne			4	1962	784	164,5	
lalkowe			2	553	639	83,5	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne			1	803	122	75,2	<i>Music theatres</i>
Filharmonie			1	1200	1221	213,7	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry			1	320	628	100,5	<i>Symphonic and chamber orchestras, choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca			–	–	9	7,1	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe		2005	x	x	27	7,1	Entertainment enterprises
		2010	x	x	17	12,4	
		2011	x	x	16	10,5	
		2012	x	x	16	5,2	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area; including outdoor events.

TABL. 7 (188). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	181	199	205	206	137	<i>Institutions</i>
domy kultury	53	47	38	37	17	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	68	73	77	81	46	<i>cultural centres</i>
kluby	21	16	14	15	2	<i>clubs</i>
światlice	39	63	76	73	72	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	225	252	311	332	122	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	10673	9951	8672	10314	4100	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1472,8	1416,3	1349,5	1390,0	331,9	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	244	202	270	234	65	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	4014	2953	4040	3210	961	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1753	1537	2351	2108	769	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	866	947	671	686	241	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	12878	13655	10367	16769	10119	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	7830	8236	5913	6704	3303	<i>of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	720	995	738	796	357	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	13673	17452	16024	17122	7286	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	6069	8146	5027	5257	1788	<i>of which children and youth^a</i>

^a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (189). **KINA STAŁE**^a
FIXED CINEMAS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	20	17	17	18 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym w miastach	20	17	17	18	of which urban areas
w tym multiplexy	2	3	4	4	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	41	55	62	72	Audience (as of 31 XII)
w tym w miastach	41	55	62	72	of which urban areas
w tym multiplexy	22	35	43	43	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	9795	11860	12946	14774	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.
w tym w miastach	9795	11860	12946	14774	of which urban areas
w tym multiplexy	4653	6927	8268	8252	of which multiplexes
Seanse	41728	80972	80937	100838	Screenings:
w tym w miastach	41728	80972	80937	100838	of which urban areas
w tym multiplexy	32002	65602	66692	81426	of which multiplexes
na 1 kino	2086	4763	4761	5602	per cinema
Widzowie	1003992	1761544	1783908	1754108	Audience:
w tym w miastach	1003992	1761544	1783908	1754108	of which urban areas
w tym multiplexy	787730	1447339	1454444	1356383	of which multiplexes
na 1 seans	50200	103620	104936	97450	per cinema
na 1 seans	24	22	22	17	per screening

^a W tym 3 miniplexy.

^a Of which 3 miniplexes.

TABL. 9 (190). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓLEM	254584	308654	287786	285596	TOTAL
Na 1000 ludności	123	147	137	136	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (191). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi ...	530,3	413,0	408,6	410,8	256	197	195	196	Radio subscribers
miasta	370,5	290,6	287,7	289,1	291	229	227	229	urban areas
wieś	159,8	122,4	120,9	121,7	201	148	145	146	rural areas
Abonenci telewizyjni	511,6	400,0	395,6	397,2	247	191	189	189	Television subscribers
miasta	355,9	280,3	277,5	278,3	280	221	219	221	urban areas
wieś	155,7	119,6	118,1	118,8	196	145	142	142	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (192). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	338^b	316^b	325	333	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	184	213	227	244	of which open all year
Obiekty hotelowe	117	145	140	140	Hotels and similar facilities
hotele	73	92	92	94	hotels
motele	5	5	7	6	motels
pensjonaty	6	7	5	3	boarding houses
inne obiekty hotelowe	33	41	36	37	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	221^b	171^b	185	193	Other facilities
domy wycieczkowe	4	2	2	2	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	1	2	3	2	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	10	10	9	8	school youth hostels
kempingi	3	3	3	3	camping sites
pola biwakowe	22	14	16	16	tent camp sites
ośrodki wczasowe	85	50	44	47	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	28	21	19	17	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	24	19	17	15	complexes of tourist cottages
hostele	2	1	1	hostels
pokoje gościnne	13	14	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	13	13	agrotourism lodgings
inne obiekty	43	47	44	54	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe					
(stan w dniu 31 VII)	26325^b	24843^b	24847	26559	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	13967	16595	16783	18136	of which open all year
Obiekty hotelowe	6799	8586	8964	8901	Hotels and similar facilities
hotele	5316	6812	7363	7092	hotels
motele	119	145	223	207	motels
pensjonaty	254	250	200	243	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1110	1379	1178	1359	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	19526^b	16257^b	15883	17658	Other facilities
domy wycieczkowe	284	134	134	126	excursion hostels
schroniska	110	138	138	138	shelters
schroniska młodzieżowe	33	42	97	75	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	591	600	514	584	school youth hostels
kempingi	372	360	360	420	camping sites
pola biwakowe	2845	2045	2047	2500	tent camp sites
ośrodki wczasowe	5760	3426	2825	3475	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3115	2671	2291	1837	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	1340	1036	1042	908	complexes of tourist cottages ^c
hostele	43	35	35	hostels
pokoje gościnne	330	233	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	243	245	agrotourism lodgings
inne obiekty	5076	5762	5827	7082	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (192). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	662705^b	793920^b	834154	841474	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	86691	79489	84310	90060	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	406739	533260	566010	560140	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	344770	452461	485051	473883	<i>hotels</i>
motele	9639	17203	18789	24822	<i>motels</i>
pensjonaty	9747	6075	6106	8783	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	42583	57521	56064	52652	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	255966 ^b	260660 ^b	268144	281334	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	9165	5051	4273	4036	<i>excursion hostels</i>
schroniska	5709	11754	9871	5260	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	2742	203	2385	2088	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	17330	16700	14607	13213	<i>school youth hostels</i>
kempingi	7405	5735	5529	6308	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	11497	5940	6974	6621	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	51484	39475	32978	32417	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	44386	45423	42033	50364	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ...	14813	7974	10180	6964	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	4991	6246	4790	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	7936	5091	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	4736	4833	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	91435	117414	120396	139349	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	2395374^b	2668695^b	2849778	3145503	Nights spent (overnight stay)
w tym turyści zagraniczni	159052	176867	193492	200945	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	676484	884413	945831	938637	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	554386	723278	774217	778235	<i>hotels</i>
motele	16125	21978	26633	28068	<i>motels</i>
pensjonaty	18886	12267	13435	23919	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	87087	126890	131546	108415	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	1718890 ^b	1784282 ^b	1903947	2206866	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	18914	6626	5634	5064	<i>excursion hostels</i>
schroniska	7406	16671	14685	7656	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	5705	283	4985	4584	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	35742	40640	35630	29643	<i>school youth hostels</i>
kempingi	10215	9645	9280	10074	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	43185	15151	12390	21265	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	280205	156971	125759	127162	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	147048	148030	140372	137718	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ...	54348	32092	34759	22805	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	11282	10010	6279	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	17116	11125	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	13883	14552	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	1116122	1346891	1479444	1808939	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (193). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	86691^b	79489^b	84310	90060	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	77227	72026	75155	81159	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	73292	70420	72239	78868	<i>hotels</i>
motele	459	66	227	427	<i>motels</i>
pensjonaty	412	133	135	268	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	3064	1407	2554	1596	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	9464 ^b	7463 ^b	9155	8901	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	182	17	57	5	<i>excursion hostels</i>
schroniska	95	–	158	–	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	95	–	200	212	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	635	661	776	715	<i>school youth hostels</i>
kempingi	5039	3644	3137	3926	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	1283	633	511	455	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	605	96	148	39	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	327	87	183	223	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	458	217	117	336	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	645	1570	1324	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	118	46	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	22	9	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	745	1463	2158	1611	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	159052^b	176867^b	193492	200945	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	135919	152697	163460	175855	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	126833	148350	152622	167767	<i>hotels</i>
motele	506	73	303	472	<i>motels</i>
pensjonaty	1315	442	355	812	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	7265	3832	10180	6804	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	23133 ^b	24170 ^b	30032	25090	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	371	25	60	5	<i>excursion hostels</i>
schroniska	324	–	269	–	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	141	–	776	667	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	1448	1609	4972	2361	<i>school youth hostels</i>
kempingi	6350	5224	4714	5465	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	3540	1127	602	583	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	3311	357	246	114	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1543	193	487	724	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	1114	479	191	1122	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	1492	2934	1747	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	178	65	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	26	17	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	4991	13664	14577	12220	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a *Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.*

TABL. 13 (194). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	29,2	28,4	29,7	28,4	34,1	36,7	38,7	37,1	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	30,8	29,0	30,2	29,1	36,2	38,0	39,4	38,3	<i>hotels</i>
motele	39,2	37,8	39,2	39,0	35,1	41,5	43,3	43,1	<i>motels</i>
pensjonaty	20,8	14,4	17,4	26,8	23,9	18,7	25,7	32,5	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	22,6	26,7	27,6	22,7	23,4	30,4	34,4	28,4	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty ...	46,5	49,8	51,0	52,1	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 252.

^a See general notes, item 4 on page 252.

TABL. 14 (195). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

RODZAJE OBIEKTÓW	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee houses</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	TYPE OF FACILITIES	
OGÓŁEM	2005	105	125	74	40	TOTAL
	2010	119	104	76	19	
	2011	120	116	66	20	
	2012	125	103	71	16	
Obiekty hotelowe	101	56	9	9	<i>Hotels and similar facilities</i>	
hotele	81	44	1	4	<i>hotels</i>	
motele	5	3	–	1	<i>motels</i>	
pensjonaty	3	3	1	–	<i>boarding houses</i>	
inne obiekty hotelowe	12	6	7	4	<i>other hotel facilities</i>	
Pozostałe obiekty	24	47	62	7	<i>Other facilities</i>	
domy wycieczkowe	–	1	1	–	<i>excursion hostels</i>	
schroniska	1	–	–	–	<i>shelters</i>	
schroniska młodzieżowe	1	–	–	–	<i>youth hostels</i>	
pola biwakowe	–	5	–	1	<i>tent camp sites</i>	
ośrodki wczasowe	5	8	17	2	<i>holiday centres</i>	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	6	7	7	2	<i>training-recreational centres</i>	
zespoły domków turystycznych ^a	5	5	–	2	<i>complexes of tourist cottages^a</i>	
pokoje gościnne	–	1	5	–	<i>rooms for rent</i>	
kwatery agroturystyczne	–	–	2	–	<i>agrotourism lodgings</i>	
inne obiekty	6	20	30	–	<i>miscellaneous facilities</i>	

^a Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 15 (196). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie kate- goryzacji in the process of the categori- sation
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	73	–	6	30	28	1	8
TOTAL^a	2010	92	1	10	38	29	5	9
	2011	92	1	12	39	30	3	7
	2012	94	1	11	40	32	4	6
Pokoje ^a	2005	2874	–	429	1298	913	12	222
Rooms ^a	2010	3636	35	802	1480	815	223	281
	2011	3917	23	925	1628	969	197	175
	2012	3789	24	920	1417	1089	222	117
Miejsca noclegowe ^a	2005	5316	–	797	2302	1671	24	522
Bed places ^a	2010	6812	49	1400	2730	1559	479	595
	2011	7363	39	1603	3026	1851	447	397
	2012	7092	41	1545	2641	2110	476	279
Korzystający z noclegów	2005	344770	–	51844	151472	122159	19295	
Tourists accommodated	2010	452461	95467		178164	118696	36612	23522
	2011	485051	103775		185934	140131	39371	15840
	2012	473883	130209		157005	143126	30542	13001
w tym turyści zagraniczni	2005	73292	–	8682	44875	17400	2335	
of which foreign tourists	2010	70420	27219		29167	9807	2592	1635
	2011	72239	25533		29625	13675	2590	816
	2012	78868	34590		23167	18302	1922	887
Stopień wykorzystania w %: Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	30,8	x	36,8	28,4	33,6	#	#
bed places	2010	29,0	#	32,2	27,9	28,7	37,3	20,4
	2011	30,2	#	32,8	28,5	30,1	38,1	22,2
	2012	29,1	#	36,3	24,3	30,1	35,2	19,6
pokoje	2005	36,2	x	43,7	33,6	38,8	#	#
rooms	2010	38,0	#	42,2	37,1	35,5	52,4	25,6
	2011	39,4	#	42,9	37,5	37,6	54,4	28,9
	2012	38,3	#	45,8	33,2	37,1	54,4	26,0

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 16 (197). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a				
Jednostki organizacyjne	784	710	710	Organizational entities
Członkowie	42300	33471	34493	Members
Ćwiczący ^b	94983	91283	89617	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE^c				
SPORTS CLUBS^c				
Jednostki organizacyjne	284	321	437	Organizational entities
Członkowie	27333	25852	31677	Members
Ćwiczący	24373	24344	32610	Persons practising sports
mężczyźni	19820	20121	26617	males
kobiety	4553	4223	5993	females
w tym juniorzy ^d	15911	14971	21000	of which juniors ^d
Sekcje sportowe	626	549	709	Sports sections
Trenerzy	327	388	534	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	17	24	37	M class (champion)
klasy I	48	76	103	I class
klasy II	262	288	394	II class
Instruktorzy sportowi	787	726	978	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	292	279	299	Other persons conducting sports activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 253. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

^a See general notes, item 2 on page 253. ^b Estimated data. ^c Excluding student sports clubs UKS and religious sports clubs. ^d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 17 (198). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a

IN 2012

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^c	4	272	174	271	10	7	Acrobatics ^c
Badminton	1	39	17	31	2	4	Badminton
Boks	10	458	93	358	7	16	Boxing
Brydż sportowy	12	255	20	–	1	2	Bridge

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Excluding student sports clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 de fined as disciplines. ^c A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

**TABL. 17 (198). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a
W 2012 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012 (cont.)**
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Gimnastyka sportowa	1	61	36	60	4	–	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	5	402	35	332	4	2	Ice hockey
Hokej na trawie	5	293	80	169	2	7	Field hockey
Jeździectwo ^c	23	340	217	167	3	37	Equestrian sport ^c
Judo	9	627	147	587	9	12	Judo
Kajakarstwo górskie	1	4	1	–	–	1	Mountain canoeing
Kajakarstwo klasyczne ...	3	119	37	87	2	8	Classic canoeing
Karate ^c	29	2033	576	1618	5	68	Karate ^c
Kolarstwo szosowe	6	254	46	205	9	12	Road cycling
Kolarstwo torowe	1	48	6	39	2	–	Track cycling
Koszykówka	17	1092	334	953	30	23	Basketball
Lekkoatletyka	23	867	376	629	33	31	Athletics
Łucznictwo	3	89	36	67	2	4	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	209	151	206	3	4	Figure skating
Pięciobój nowoczesny	1	25	13	25	–	–	Modern pentathlon
Piłka nożna	217	13879	331	9094	223	281	Football
Piłka ręczna	9	563	79	443	9	15	Handball
Piłka siatkowa	48	1718	750	1137	29	40	Volleyball
Pływanie	8	572	236	549	11	10	Swimming
Podnoszenie ciężarów	8	185	31	150	6	7	Weight lifting
Rugby	3	70	–	27	2	2	Rugby
Sport motorowy ^c	14	303	32	69	23	18	Motorsport ^c
Sport lotniczy ^c	30	802	66	233	4	137	Air sport ^c
Strzelectwo sportowe ^c	9	359	68	67	1	10	Sport shooting ^c
Szachy	18	267	40	84	4	8	Chess
Szermierka	2	124	69	95	7	1	Fencing
Taekwon-do ITF	4	107	34	59	3	2	Taekwon-do ITF
Tenis	14	605	247	423	16	18	Tennis
Tenis stołowy	31	683	120	307	6	27	Table tennis
Wioślarstwo	9	674	248	522	24	14	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym	1	12	–	12	–	1	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym ...	4	135	27	121	4	3	Free style wrestling
Żeglarstwo ^c	14	375	86	169	6	16	Sailing ^c

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu.
^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Excluding student sports clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 de fined as disciplines. ^c A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 18 (199). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych <i>Of which adapted for the disabled</i>	SPECIFICATION
Stadiony	118	48	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	60	20	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich	166	59	<i>Fields for big games</i>
w tym piłkarskie	161	58	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych	66	27	<i>Fields for small games</i>
koszykówki	15	8	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	9	7	<i>handball</i>
piłki siatkowej	42	12	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	175	76	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	68	25	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	41	30	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^b	64	18	<i>Gyms^b</i>
Pływalnie	24	14	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	8	4	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne	11	3	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km	177,4	31,8	<i>Bicycle paths in km</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z salami pomocniczymi.^a Excluding schools facilities. ^b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Działalność badawczo-rozwojowa (B+R) i innowacyjna

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Objętuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:

- a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
- b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Research and development (R&D) and innovation activity

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) **scientific units of the Polish Academy of Sciences**; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
 - b) **research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes**, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) **other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”**;
- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009

r. określane jako jednostki rozwojowe;

4) **szkoły wyższe**;

5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony łącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618);
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyj-**

defined as development units;

4) **higher education institutions**;

5) **other units** — institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. *Expenditures on research and development include:*

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;
- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.*

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:*

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries;
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities;
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics;
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer

nych — krajo-: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne;

5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

9. Nowy produkt jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

10. Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewnających lepsze działanie produktu.

11. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynowego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów

associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons;

5) **abroad** — *international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.*

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

9. A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

10. A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

11. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

12. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art

technologicznych.

12. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę nauki — jest to nowe rozwiązanie posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

13. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa — naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego. W 2012 r. badaniem objęto 17,0 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,0% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

and which is capable of industrial application.

13. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: M manufacturing; Electricity, gas, steam and air conditioning supply; Water supply, sewerage and waste management and remediation activities; Construction; Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities; Information and communication; Real estate activities; Professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); Administrative and support service activities; Other service activities (repair of computers and communication equipment). In 2012 the survey covered 17,0 thous. enterprises (i.e. 18,0% of total enterprises).

3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. An **e-Commerce transaction** is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (200). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	37	76	88	122	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	3	#	10	15	Scientific and research-development units
Pomocnicze jednostki naukowe	–	–	#	#	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	29	50	66	91	Economic entities
Szkoły wyższe	5	#	9	#	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	–	–	#	4	Other units

B. ZATRUDNIENI^a
EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
	ogółem total			pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel other supporting staff		
OGÓŁEM	2841	2736	2787	3157	2545	431	181	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	128	#	#	86	46	#	#	Scientific and research-development units
Pomocnicze jednostki naukowe ..	–	–	#	#	#	#	#	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	482	482	556	887	462	324	101	Economic entities
Szkoły wyższe	2231	#	#	2162	2020	91	52	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	–	–	#	#	#	–	#	Other units

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (201). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozostałym others
			wyższym higher					
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		doktora doktor (PhD)	z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)				
OGÓŁEM	2005	4729	329	464	1341	2085	510	
TOTAL	2010	4179	#	#	#	1279	224	
	2011	4281	#	#	#	1299	263	
	2012	4587	426	633	1696	1549	283	
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	173	6	1	14	57	95	
Scientific and research- -development units	2010	#	#	#	#	#	#	
	2011	#	#	#	#	#	#	
	2012	#	#	#	#	#	#	
Pomocnicze jednostki naukowe Auxiliary scientific units	2005	–	–	–	–	–	–	
	2010	–	–	–	–	–	–	
	2011	#	#	#	#	#	#	
	2012	#	#	#	#	#	#	
Podmioty gospodarcze	2005	576	–	–	6	400	170	
Economic entities	2010	602	–	–	10	471	121	
	2011	687	#	#	16	496	174	
	2012	992	#	–	#	792	176	
Szkoły wyższe	2005	3980	323	463	1321	1628	245	
Higher education institutions	2010	#	371	581	1678	#	#	
	2011	3432	392	606	1676	708	50	
	2012	3413	423	632	1644	646	68	
Pozostałe jednostki	2005	–	–	–	–	–	–	
Other units	2010	–	–	–	–	–	–	
	2011	#	#	#	#	#	#	
	2012	9	–	–	2	7	–	

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (202). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012					
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a				
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital		
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment					
w mln zł in mln zł									
OGÓŁEM TOTAL	114,7	204,2	187,3	304,3	158,3	99,2	146,0	#	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe Scientific and research- -development units	10,4	#	#	17,7	#	6,1	#	#	
Pomocnicze jednostki naukowe Auxiliary scientific units	-	-	#	#	#	#	#	#	
Podmioty gospodarcze Economic entities	62,2	41,1	54,4	113,9	82,9	63,5	31,0	27,1	
Szkoły wyższe Higher education institutions	42,1	#	114,7	171,7	62,3	28,7	109,4	#	
Pozostałe jednostki Other units	-	-	#	#	#	#	-	-	

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (203). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	204,2	187,3	304,4	T O T A L
Przyrodniczych	52,6	#	69,8	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	76,6	79,1	121,6	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	7,2	#	#	Medical and health sciences
Rolniczych	#	#	11,5	Agricultural sciences
Społecznych	29,5	15,6	21,0	Social sciences
Humanistycznych	#	11,6	#	Natural sciences

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (204). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	204,2	187,3	304,4	100,0	100,0	T O T A L
sektor:						sector:
Rządowy	121,6	99,5	116,4	59,5	38,2	Government
Przedsiębiorstw	38,8	55,5	94,3	19,0	31,0	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	#	#	x	x	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	#	x	x	Private non-profit
Zagranica	38,6	21,2	33,6	18,9	11,0	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (205). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION	
		podsta- wowe <i>basic</i>	stoso- wane ^b <i>applied^b</i>			
		w mln zł		<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	2005	82,6	25,3	15,9	41,4	TOTAL
	2010	93,3	35,5	22,1	35,7	
	2011	119,7	39,0	33,2	47,5	
	2012	158,3	71,3	26,0	61,0	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	#	5,9	#	2,0		<i>Scientific and research- -development units</i>
Pomocnicze jednostki naukowe	#	#	#	#		<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze	82,9	#	#	54,1		<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	62,3	39,6	18,0	4,7		<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki	#	#	#	#		<i>Other units</i>

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. *b* Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets. *b* Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (206). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	83,9	73,0	66,7	63,1	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	47,4	#	67,3	61,4	<i>Scientific and research- -development units</i>
Pomocnicze jednostki naukowe	-	-	#	-	<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze	75,2	76,1	65,0	21,4	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	85,9	#	66,8	69,8	<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki	-	-	#	-	<i>Other units</i>

TABL. 8 (207). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2012 R.**

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty — w % — wprowadzone na rynek w latach 2010–2012 Products — in % — introduced into the market during 2010–2012			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM TOTAL	7,5	5,5	2,0	2,8
sektor publiczny public sector	1,2	1,1	0,1	0,4
sektor prywatny private sector	8,2	6,0	2,2	3,1
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	7,8	5,7	2,1	2,9
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	1,9	1,1	0,8	0,3
Produkcja napojów Manufacture of beverages	13,1	0,4	12,6	0,8
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	2,6	0,3	2,4	0,1
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	0,0	x	0,0	x
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	10,0	8,4	1,6	4,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	0,9	0,5	0,5	x
Produkcja metali Manufacture of basic metals	0,1	x	0,1	0,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	6,1	5,3	0,8	4,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	8,8	7,5	1,3	6,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	4,3	1,8	2,6	3,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010–2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010–2012.

TABL. 9 (208). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010–2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>			
	ogółem total	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem total	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	32,8	24,4	13,4	25,4
sektor publiczny <i>public sector</i>	33,3	17,6	15,7	31,4
sektor prywatny <i>private sector</i>	32,7	25,4	13,4	24,7
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	34,0	26,6	14,5	25,8
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	25,6	20,0	11,1	23,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	32,7	26,9	21,2	26,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	36,6	26,8	15,9	26,8
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	43,8	37,5	25,0	31,3
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	53,6	35,7	32,1	35,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	50,0	33,3	16,7	41,7

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and proces innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (209). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and develop- ment activity^b</i>	na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of instru- ments and equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działal- nością innowacyjną <i>on staff training connected with innova- tion activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of know- ledge from external sources (complete technology in the form of documen- tation and rights)</i>						
			w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM 2005	784199	133343	13063	10891	376962	14328	8819		
TOTAL 2010	1012859	52581	13666	8748	620957	2747	4782		
..... 2011	567708	59353	798	16427	354401	1124	4556		
..... 2012	502156	70627	1669	5677	350049	1437	17401		
W tym przetwórstwo przemysłowe	471306	#	#	4874	#	1428	17401		
Of which manufacturing									
Produkcja artykułów spożywczych	65840	1778	–	495	42106	#	12308		
<i>Manufacture of food products</i>									
Produkcja wyrobów tekstylnych	2366	#	#	–	#	–	–		
<i>Manufacture of textiles</i>									
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	#	–	–	–	1194	–	#		
<i>Manufacture of leather and related products</i>									
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	#	2052	#	#	#	–	#		
<i>Manufacture of paper and paper products</i>									
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	18569	–	–	#	#	190	#		
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>									
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	109001	5220	#	#	99673	14	#		
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>									

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne ogółem. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 person. ^b Internal and external expenditures.
^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (209). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
(dok.)

EXPENDITURES ON INNOVATION IN INDUSTRY^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of instruments and equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)					
w tys. zł in thous. zł								
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)								
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	69897	3063	–	876	#	195	#	
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	4327	–	–	#	2390	–	#	
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	42554	11038	#	577	24658	165	848	
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	#	#	–	67	#	#	#	
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ	10426	3913	#	83	#	#	420	
Produkcja mebli Manufacture of furniture	8672	3756	–	489	#	#	#	
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	326	#	–	#	–	–	–	
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	8557	#	–	#	#	#	–	

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne ogółem. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 person. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (210). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	784199	613782	5087	94752	70578
TOTAL	2010	1012859	789300	105396	91444	26718
	2011	567708	431626	53644	47115	35322
	2012	502156	382163	39943	#	#
W tym przetwórstwo przemysłowe		471306	360112	39943	#	#
Of which manufacturing						
Produkcja artykułów spożywczych		65840	57582	#	#	-
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych		2366	2366	-	-	-
<i>Manufacture of textiles</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji		18569	#	-	#	-
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		109001	97771	#	-	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		69897	19260	16419	#	#
<i>Manufacture of rubber and plastic prod- ucts</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mine- ralnych surowców niemetalicznych		4327	4327	-	-	-
<i>Manufacture of other non-metallic miner- al products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		42554	29713	-	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		10426	4562	#	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>						
Produkcja mebli		8672	#	-	#	-
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów		326	#	182	-	#
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń		8557	#	-	#	-
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 person. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources

TABL. 12 (211). **WYNAZAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	75	124	156	170	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	39	35	80	55	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	45	34	54	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	75	29	32	28	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (212). **PRZEDSIĘBIORSTWA**^a **WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE**
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
Stan w styczniu
ENTERPRISES^a **USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION**
TECHNOLOGIES
As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	92,8	98,0	98,0	95,5	Computers ^b
Dostęp do Internetu	88,0	96,5	95,8	93,5	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	41,5	66,0	84,3	83,8	<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szeroko- pasmowe	21,3	23,8	37,6	<i>of which mobile broadband</i>
Własna strona internetowa	42,0	65,1	59,9	66,2	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. — urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or d devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 — handheld computers (palmtops, PDAs). ^b Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (213). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH**

Stan w styczniu

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in percent of total enterprises</i>				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	59,8	95,6	90,3	92,9	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	10,7	6,3	11,0	10,3	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	31,6	15,5	19,5	18,6	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400 w 2012 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były w 2012 r. raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1400 in 2012).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. The source of information on **retail prices** of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2012 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (214). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,0	102,6	104,6	103,7	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	102,4	103,1	106,1	104,9	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	105,4	104,6	105,1	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	91,1	92,4	96,6	96,1	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,1	103,4	106,0	104,4	Dwelling
Zdrowie	102,7	102,9	104,3	103,4	Health
Transport	105,5	106,4	107,5	107,8	Transport
Rekreacja i kultura	100,4	99,2	99,9	100,1	Recreation and culture
Edukacja	103,7	102,6	102,7	103,9	Education

TABL. 2 (215). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,71	4,05	4,10	4,26	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg ...	1,26	1,79	2,02	2,07	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,39	3,56	3,86	4,09	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,28	1,88	2,30	2,36	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	17,36	24,30	26,19	29,95	Beef meat, bone -in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	12,67	13,13	13,80	15,18	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,45	6,23	7,05	7,45	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,78	22,45	22,30	23,91	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa wędzona — za 1 kg	12,08	13,83	14,88	16,48	Smoked sausage — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,49	16,24	17,84	20,37	Filletts of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	11,65	13,61	14,54	15,45	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,21	8,75	9,92	12,75	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5 %, sterylizowane — za 1 l	2,47	2,52	2,68	2,76	Cows' milk, fat conten t 3–3,5 % , sterilized — per l
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,56	11,95	12,14	12,12	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	17,06	18,41	19,91	20,41	Ripening cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,46	0,42	0,58	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	3,20	4,11	4,36	4,28	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,70	5,59	6,55	7,01	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,82	5,73	5,28	5,34	Oranges — per kg
Jabłka ^a — za 1 kg	1,96	2,50	3,31	2,91	Apples ^a — per kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (215). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Buraki ^a — za 1 kg	1,09	1,59	1,75	1,43	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,43	1,85	1,94	1,98	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,73	1,21	1,20	0,72	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,97	2,61	3,87	3,88	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,20	5,44	6,69	7,46	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,17	3,40	3,53	3,71	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	19,75	19,60	19,66	20,46	Pure vodka 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,29	9,32	10,36	11,44	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy z elanowelny — za 1 kpl.	390,38	517,51	483,95	454,15	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	158,69	181,21	186,47	196,33	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	141,02	173,47	171,29	176,79	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	23,51	33,44	34,58	38,32	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,93	2,71	3,04	3,20	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^b — za 1 kW·h	0,40	0,57	0,61	0,65	Electricity for households (all-day tariff) ^b — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^c — za 1 m ³	1,52	2,67	2,81	3,09	Natural net-gas, high-methanated for households ^c — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t	477,69	717,23	792,98	828,53	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	14,62	17,94	18,64	20,03	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,39	3,71	3,68	3,59	Heating of dwellings — per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1483 ^d	1244	1090	1040	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1253	1146	1116	1096	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacze typu domowego	315,78	365,29	363,86	350,10	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	137,23	184,40	170,55	180,59	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 400 g	4,36 ^e	4,44	4,41	4,60	Washing powder — per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-octanowa — za 1l	4,01	4,59	5,14	5,74	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,79	2,28	2,34	2,57	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	11,03	12,94	13,73	14,33	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,98	16,31	16,57	17,50	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	50,61	57,23	60,98	71,01	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	62899	76860	110924	151013	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9933	12266	13192	13981	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46 % N — za 25 kg	22,89	29,37	38,56	42,92	Urea, nutritive content 46 % N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	18,75	20,42	27,07	23,67	Grinding of wheat — per dt

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b, ^c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: ^b – 100 kWh energii elektrycznej, ^c – 18,25 m³ gazu. ^d Pojemność ok. 320 l. ^e Za 600 g.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b, ^c Including standing and variable charges with the monthly use: ^b – of 100 kWh of electricity, ^c – of 18,25 m³ of gas. ^d Capacity about 320 l. ^e For 600.

TABL. 3 (216). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds — per dt:</i>
pszenicy	37,90	60,36	83,16	88,97	<i>wheat</i>
żyta	29,91	41,45	76,98	75,15	<i>rye</i>
jęczmienia	35,65	48,09	72,44	79,22	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	30,48	34,49	59,63	65,67	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	31,00	46,17	75,16	81,44	<i>triticale</i>
Ziemniaki — za 1 dt	21,77	32,68	35,46	29,82	<i>Potatoes — per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych) ...	51,68	63,78	64,73	57,14	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,76	11,36	14,64	14,29	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	77,91	129,80	179,03	197,64	<i>Industrial rape and turnip rape — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	179,11	431,69	615,56	595,32	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Chmiel surowy — za 1 dt	850,92	1193,24	1195,92	—	<i>Raw hop — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,21	4,64	5,95	6,57	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	7,42	6,48	9,30	8,67	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,81	3,98	4,65	5,73	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,95	1,05	1,20	1,16	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,21	0,17	0,15	0,27	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (217). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain — per dt</i>
pszenicy	41,40	58,25	87,95	94,70	<i>wheat</i>
żyta	31,61	54,02	72,77	77,58	<i>rye</i>
jęczmienia	39,69	52,67	80,44	88,56	<i>barley</i>
owsa	32,56	45,54	72,17	76,76	<i>oats</i>
pszenżyta	36,58	51,47	79,66	86,09	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	56,59	98,56	115,14	59,62	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
krowa dojna	3255,56	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocznia	2400,00	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	130,37	132,85	113,75	152,91	<i>piglet</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,35	0,46	0,48	0,62	<i>Hen eggs — per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano metodą rodzaju działalności i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniela) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów). Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles which respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds). Data for 2010 and 2011 was changed

do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej to utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz.U. Nr 39, poz. 211 z późniejszymi zmianami) — prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

in comparison with the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211 with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens as well as area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. **Gross agricultural output** includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. — z lat 2011 i 2012.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

7. Dane o produkcji żywności rzeźnego obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o atestowanych gospodarstwach

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 — the prices from 2011 and 2012, are assumed.

6. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

7. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data on certified organic farms have been

ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

12. Do wycień wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

13. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2001/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

14. **Dane** – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
 - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
 - d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub

elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

11. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

12. *Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.*

13. **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2011/12 farming year covers the period from 1 VII 2011 to 30 VI 2012).

14. **Data**, unless of herwise stated, **are presented by the official residence of the land user.**

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

- 1) **public forests** owned by:
 - a) *the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:*
 - *State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,*
 - *nature protection units (national parks),*
 - *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*
 - b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);*
- 2) **private forests** owned by:
 - a) *natural persons,*
 - b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
 - c) *agricultural production cooperatives,*
 - d) *other legal persons.*

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves

wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględного warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się na wzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach

and national parks or are registered as natural monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III, or higher (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Tree stands in class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with throughfell construction are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forests. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within

i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. (Dz.U. Nr 38, poz. 454) — do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

5. Dane o pozyskaniu drewna w układzie asortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wytrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. — Dz.U. Nr 207 poz. 1293, z późniejszymi zmianami).

plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) is calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction date 29 March 2001 (Journal of Laws No. 38, item 454) — since 2012 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

5. Data on removals in assortment order were presented according to the classification by quality and dimension, defined by the Polish Standards and based of the Polish Classification of Products and Services implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 29 X 2008 — Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments).

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (218). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	55,4	55,2	55,6	51,9	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	56,4	56,5	57,1	53,1	of which private farms
ziemniaków	2,6	2,1	2,1	2,4	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	2,7	2,2	2,2	2,5	of which private farms
roślin przemysłowych	16,0	18,8	16,1	11,0	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	14,7	14,9	17,6	10,3	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	35,3	37,5	36,6	36,7	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	34,2	35,9	35,5	36,3	of which private farms
ziemniaków	197	229	235	243	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	193	226	230	238	of which private farms
rzepaku i rzepiku	28,7	28,5	19,3	23,8	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	28,1	28,0	19,0	22,4	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc}	665450	652314	619846	590371	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc}
w tym gospodarstwa indywidualne	616230	602827	574785	546126	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	38,4	38,0	38,1	35,2	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	38,3	37,9	38,1	34,8	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	10,5	10,6	10,0	10,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,1	10,2	9,5	9,8	of which private farms
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	4655	4683	4966	5138	Production of cows' milk per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne	4408	4438	4713	4877	of which private farms

^a Przeciętne roczne. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl.11 na str. 302; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

^a Annual averages. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to table 11 on page 302; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (218). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)

B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE^a
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	105,8	88,6	68,1	70,8	64,8	Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	105,5	88,3	67,8	70,5	64,5	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	1026,1	1087,3	1078,8	1051,7	1010,3	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	922,4	948,2	939,9	942,5	905,1	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	63,2	60,0	60,5	58,9	58,4	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	65,5	63,6	64,1	61,0	60,3	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	302,2	297,8	299,6	289,7	321,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l	716,9	798,8	805,1	825,9	835,5	Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l
w tym gospodarstwa indywidualne	691,0	801,8	808,9	804,0	808,1	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt	8,2	8,2	8,3	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	9,0	9,2	9,3	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bc} na 1 ha użytków rolnych w kg	132,3	154,8	156,1	169,2	169,1	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bc} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	120,4	154,0	155,4	164,9	166,3	of which private farms

^a Dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne ust. na str. . ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl.11 na str. 302; trzoda chlewna — stan w końcu lipca. ^d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

^a Data in 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (variant A) and according to 2011 and 2012 (variant B); see general notes, item on page . ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to table 11 on page 302; pigs — as of the end of July. ^d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12 farming years.

TABLE 2 (219). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		<i>Grand total</i>	<i>Of which private farms</i>	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^a	1078788	939856	TOTAL
	2011	1051739	942460	
	2012	1010336	905086	
W dobrej kulturze rolnej		1000298	897359	In good agricultural condition
Pod zasiewami		857822	765270	Sown area
Grunty ugorowane		11190	10458	Fallow land
Uprawy trwałe		11498	10932	Permanent crops
w tym sady		10298	9737	of which orchards
Ogrody przydomowe		2831	2716	Kitchen gardens
Łąki trwałe		86932	80823	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		30025	27160	Permanent pastures
Pozostałe		10038	7727	Other

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a Data of the Agricultural Census.

TABLE 3 (220). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010 ^b	68,1	1,1	7,9	13,2	16,4	10,7	6,4	10,1	2,4	18,50	15,83
2012	64,8	1,0	7,2	12,4	16,3	10,0	6,5	9,1	2,4	17,49	15,59
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms											
2010 ^b	67,8	1,1	7,9	13,2	16,4	10,7	6,4	10,1	2,2	15,89	13,85
2012	64,5	1,0	7,2	12,4	16,3	10,0	6,5	9,1	2,2	15,69	14,03

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

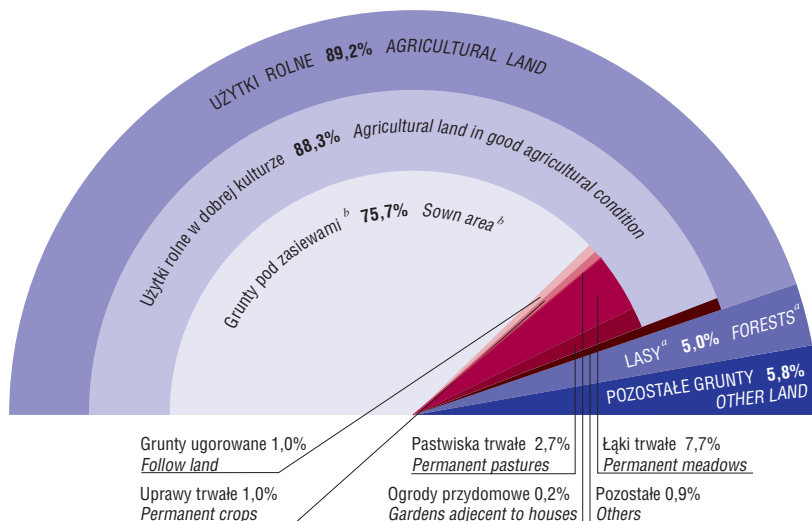
^a See general notes, item 3 on page 286. ^b Data of the Agricultural Census.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012

As of June

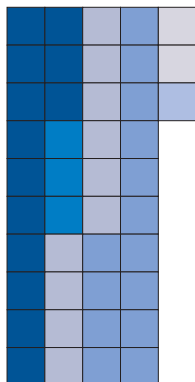
^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

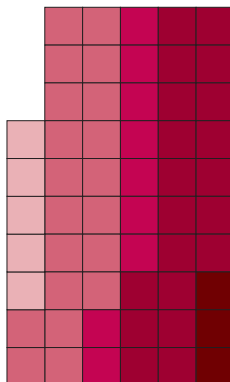
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R. (ceny stałe 2010 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011 (constant prices 2010)

PRODUKCJA ROŚLINNA — 43%
CROP OUTPUT

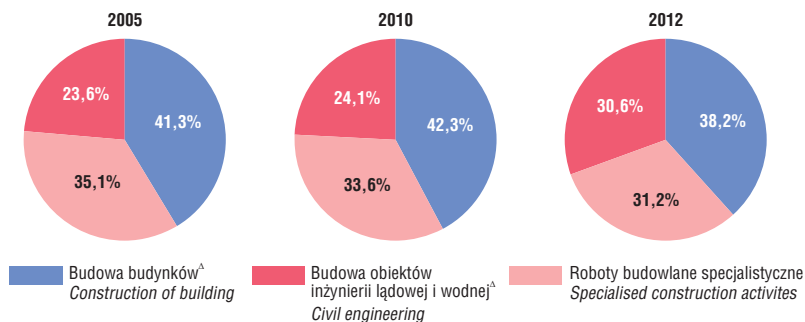

PRODUKCJA ZWIERZĘCA — 57%
ANIMAL OUTPUT

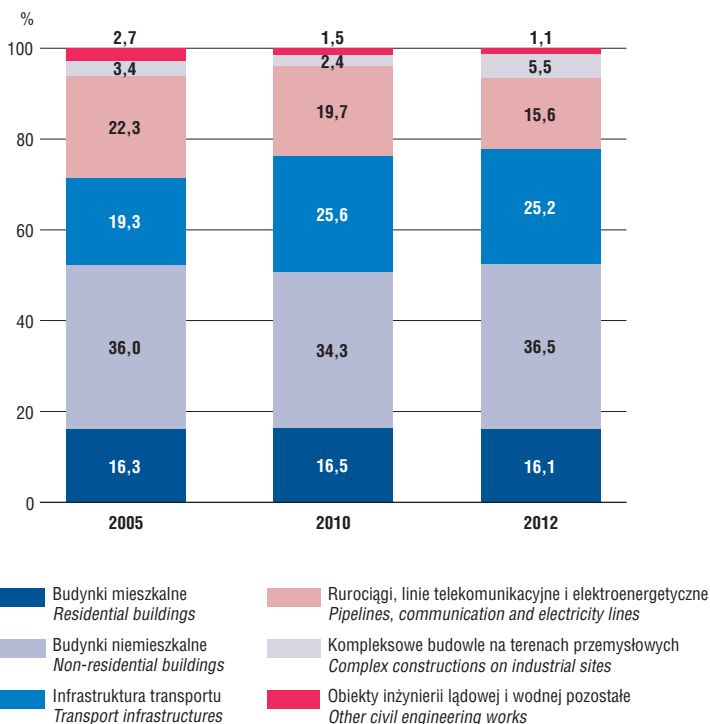

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 4 (221). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	93,6	114,7	95,8	96,6	93,8	114,1	96,2	96,9	Gross output
roślinna	82,8	117,6	91,9	100,6	82,1	114,9	93,2	102,9	<i>crop</i>
zwierzęca	106,3	111,5	99,7	92,1	107,1	113,2	99,1	90,5	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	92,6	116,4	96,2	94,2	92,2	118,2	95,4	94,8	Final output
roślinna	74,4	124,0	91,4	97,4	71,0	126,6	89,8	101,8	<i>crop</i>
zwierzęca	106,1	111,5	99,4	91,9	107,2	113,2	98,8	90,2	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	96,3	118,9	96,0	97,7	96,0	121,7	95,0	98,8	Market output
roślinna	93,2	140,0	86,4	97,5	90,6	148,9	83,6	102,8	<i>crop</i>
zwierzęca	98,4	105,6	103,3	97,9	99,5	106,6	103,2	96,1	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24.

TABL. 5 (222). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	47,8	54,4	48,7	54,8	Crop output
Zboża	18,6	22,6	15,9	19,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	15,2	19,3	13,4	15,7	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,0	8,9	7,1	8,4	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,3	1,7	0,9	1,0	<i>rye</i>
jęczmień	3,3	3,8	2,3	2,6	<i>barley</i>
Ziemniaki	2,8	2,6	2,8	3,4	Potatoes
Przemysłowe	11,1	11,4	11,2	9,1	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,0	3,3	3,7	4,1	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	5,7	8,6	8,1	11,8	Vegetables
Owoce	1,8	1,8	1,5	1,4	Fruit
Siano łąkowe	1,0	1,2	1,7	1,4	Meadow hay
Pozostałe	6,9	6,2	7,5	8,1	Other
Produkcja zwierzęca	52,2	45,6	51,3	45,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	32,9	24,6	32,1	26,3	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,5	3,2	3,6	3,4	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,2	0,2	0,3	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	22,8	14,8	20,5	15,7	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	6,2	6,4	7,5	7,0	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,9	1,2	-0,0	-1,4	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	13,6	15,8	14,5	16,3	Cows' milk
Jaja kurcze	2,8	2,3	3,0	2,2	Hen eggs
Obornik	1,6	1,6	1,5	1,6	Manure
Pozostałe	0,3	0,1	0,2	0,2	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (222). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
(dok.)
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA					
MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	39,0	45,4	38,7	42,7	Crop output
Zboża	11,9	14,0	11,0	13,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	10,9	12,9	10,0	10,7	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	9,0	10,4	10,0	9,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,6	0,8	0,5	0,4	<i>rye</i>
jęczmień	0,7	0,6	0,6	0,6	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,6	1,7	2,0	2,9	Potatoes
Przemysłowe	15,7	16,1	13,7	9,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	10,0	4,9	5,0	5,9	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	6,5	10,5	9,2	14,2	Vegetables
Owoce	2,2	2,2	1,9	1,7	Fruit
Pozostałe	1,1	0,9	0,9	0,9	Other
Produkcja zwierzęca	61,0	54,6	61,3	57,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	41,6	32,0	40,4	34,7	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,7	4,4	4,8	4,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,3	0,3	0,3	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	28,5	18,9	25,1	20,5	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	7,9	8,4	9,9	9,5	<i>poultry</i>
Mleko krowie	16,2	19,9	17,6	19,8	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	2,9	2,6	3,2	2,5	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,4	0,1	0,1	0,2	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (223). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
<i>w ha in ha</i>						
OGÓŁEM	909535	901071	898051	857822	765270	TOTAL
Zboża	647634	596450	610127	620547	561367	Cereals
zboża podstawowe	513092	497710	499044	445337	406001	<i>basic cereals</i>
pszenica	180165	190848	194765	146352	124894	<i>wheat</i>
żyto	80492	62711	63504	55215	51841	<i>rye</i>
jęczmień	120080	106055	104107	161895	152004	<i>barley</i>
owies	12509	15824	14546	19771	18016	<i>oats</i>
pszenżyto	119846	122273	122122	62103	59246	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	100233	66240	69283	93388	92701	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe	788	1320	1070	1519	1440	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	33523	31180	40731	80303	61225	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	9552	11655	15722	18429	17227	Pulses
konsumpcyjne	3279	2621	2372	3541	3217	<i>edible</i>
pastewne ^b	6273	9034	13350	14888	14010	<i>feed^b</i>
Ziemniaki	27367	18816	19224	20638	19302	Potatoes
Przemysłowe	117790	169462	144961	94534	78767	Industrial
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	48840	38372	37629	40469	35692	<i>sugar beets</i>
oleiste	66997	128470	105171	51540	40561	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik	65361	125973	104850	49261	38466	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	76133	76919	81228	77519	64183	Feed
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	4109	2065	1690	2080	2065	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	33546	46306	49094	49950	41385	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c ...	31059	27769	26789	26155	24424	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (224). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	2212046	2245566	2306510	2510781	2152536	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1817577	1864769	1824917	1633190	1433114	<i>basic cereals</i>
pszenica	768571	853194	845712	603816	487546	<i>wheat</i>
żyto	176086	155952	156163	156656	143081	<i>rye</i>
jęczmień	377310	349341	334068	590588	541750	<i>barley</i>
owies	32919	42449	37231	61910	53508	<i>oats</i>
pszenżyto	462691	463832	451743	220221	207229	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	245813	198744	205940	317644	315311	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	477188	430915	451954	500698	459581	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	1938941	1837895	2111601	2430386	2172090	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	306354	359402	202443	117205	86269	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	441592	590170	447831	463911	447271	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	35,0	37,6	37,8	40,5	38,3	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	35,3	37,5	36,6	36,7	35,3	<i>basic cereals</i>
pszenica	42,3	44,7	43,4	41,3	39,0	<i>wheat</i>
żyto	24,9	24,9	24,6	28,4	27,6	<i>rye</i>
jęczmień	30,7	32,9	32,1	36,5	35,6	<i>barley</i>
owies	25,2	26,8	25,6	31,3	29,7	<i>oats</i>
pszenżyto	36,3	37,9	37,0	35,5	35,0	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	27,6	30,0	29,7	34,0	34,0	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	197,4	229	235	243	238	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	517	479	561	601	609	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	28,7	28,5	19,3	23,8	22,4	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	48,6	50,7	52,6	53,4	55,3	<i>Meadow hay</i>

^a Przeciętne roczne.

^a Annual averages.

TABLE 8 (225). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu						
AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	21185	21503	21126	19828	18863	TOTAL
Kapusta	1466	1002	1330	1125	1114	Cabbages
Kalafiorzy	1065	1096	1016	1000	1000	Cauliflowers
Cebula	5012	5690	4798	4494	4256	Onions
Marchew jadalna	2994	2726	3160	3063	2848	Carrots
Buraki ćwikłowe	731	794	770	700	698	Beetroots
Ogórki	1249	1163	1255	1191	1188	Cucumbers
Pomidory	1744	1592	1906	1950	1905	Tomatoes
Pozostałe ^d	6924	7439	6890	6305	5853	Others ^d
ZBIORY w t						
PRODUCTION in t						
OGÓŁEM	449204	494504	520932	475944	447888	TOTAL
Kapusta	54759	45966	63471	46162	45665	Cabbages
Kalafiorzy	18425	21663	18269	18501	18496	Cauliflowers
Cebula	106023	128555	111770	111893	104283	Onions
Marchew jadalna	96290	104971	126061	113311	99691	Carrots
Buraki ćwikłowe	20246	28603	28452	22042	21985	Beetroots
Ogórki	15614	16401	18443	17271	17231	Cucumbers
Pomidory	50296	46399	60352	59780	58107	Tomatoes
Pozostałe ^d	87550	101946	94115	86984	82429	Others ^d
PLONY z 1 ha w dt						
YIELDS per 1 ha in dt						
Kapusta	374	459	477	410	410	Cabbages
Kalafiorzy	173	198	180	185	185	Cauliflowers
Cebula	212	226	233	249	245	Onions
Marchew jadalna	322	385	399	370	350	Carrots
Buraki ćwikłowe	277	360	370	315	315	Beetroots
Ogórki	125	141	147	145	145	Cucumbers
Pomidory	288	292	317	307	305	Tomatoes
Pozostałe ^d	126	137	137	138	141	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (226). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a***AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu						
<i>AREA^c in ha — as of June</i>						
OGÓŁEM	8344	7686	8298	8625	8153	TOTAL
Jabłonie	3935	3357	3848	4135	3791	<i>Apples</i>
Grusze	526	396	438	519	470	<i>Pears</i>
Śliwy	1079	777	810	890	875	<i>Plums</i>
Wiśnie	1592	1216	1300	1495	1432	<i>Cherries</i>
Czereśnie	547	568	539	555	554	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	665	1372	1364	1032	1032	<i>Others^d</i>
ZBIORY w t						
<i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	55387	45067	30271	72942	66795	TOTAL
Jabłka	41786	34324	22860	57027	51894	<i>Apples</i>
Gruszki	1953	1453	666	2264	1861	<i>Pears</i>
Śliwki	4298	3015	1761	3525	3428	<i>Plums</i>
Wiśnie	5333	4042	2878	6368	5856	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1125	1115	629	1421	1419	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	892	1118	1478	2337	2337	<i>Others^d</i>
PLONY z 1 ha w dt						
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Jabłka	106	102	59	138	137	<i>Apples</i>
Gruszki	37	37	15	44	40	<i>Pears</i>
Śliwki	40	39	22	40	39	<i>Plums</i>
Wiśnie	34	33	22	43	41	<i>Cherries</i>
Czereśnie	21	20	12	26	26	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	13	8	11	23	23	<i>Others^d</i>

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10 (227). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a***AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^d*

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu						
<i>AREA^c in ha — as of June</i>						
OGÓŁEM	4102	3601	3892	3988	3870	TOTAL
Truskawki ^d	1884	1189	1783	1870	1842	Strawberries ^d
Maliny ^e	211	366	240	234	224	Raspberries ^e
Porzeczki	1463	1416	1400	1407	1407	Currants
Agrest	174	222	157	153	153	Gooseberries
Pozostałe ^f	369	408	312	324	244	Others ^f
ZBIORY w t						
<i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	14611	10852	8993	13648	13177	TOTAL
Truskawki ^d	6556	3639	4659	5016	4789	Strawberries ^d
Maliny ^e	384	597	402	502	443	Raspberries ^e
Porzeczki	5800	4518	2982	6445	6445	Currants
Agrest	1068	1212	368	870	870	Gooseberries
Pozostałe ^f	802	885	582	815	630	Others ^f
PLONY z 1 ha w dt						
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Truskawki ^d	35	31	26	27	26	Strawberries ^d
Maliny ^e	18	16	17	22	20	Raspberries ^e
Porzeczki	40	32	21	46	46	Currants
Agrest	61	55	23	57	57	Gooseberries
Pozostałe ^f	22	22	19	25	26	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (228). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011	2012	2005	2010 ^a	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	408578	466043	460580	463692	369999	425647	423802	425875	Cattle
w tym krowy	169359	177038	175555	162997	153811	161203	161295	148276	of which cows
Trzoda chlewna ^b	2151199	1791453	1605671	1398438	2031572	1682207	1505287	1303611	Pigs ^b
w tym lochy	223641	190265	161215	146354	206381	170805	142318	127569	of which sows
Owce	23236	14136	12622	11229	18420	11357	9778	8943	Sheep
w tym maciorki	16883	9974	8810	7864	14023	8466	7073	6302	of which ewes
Konie ^c	9516	9631	9522	9553	9187	9069	9169	9169	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	660917	652314	619846	590371	611396	602827	574785	546126	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads									
Bydło	43,2	43,8	45,9	.	45,3	45,0	47,1	Cattle
w tym krowy	16,4	16,7	16,1	.	17,2	17,1	16,4	of which cows
Trzoda chlewna ^b	166,1	152,7	138,4	.	179,0	159,7	144,0	Pigs ^b
w tym lochy	17,6	15,3	14,5	.	18,2	15,1	14,1	of which sows
Owce	1,3	1,2	1,1	.	1,2	1,0	1,0	Sheep
w tym maciorki	0,9	0,8	0,8	.	0,9	0,8	0,7	of which ewes
Konie ^c	0,9	0,9	0,9	.	1,0	1,0	1,0	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	60,5	58,9	58,4	.	64,1	61,0	60,3	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b, ^c W latach 2005, 2011 i 2012: ^b — stan w końcu lipca, ^c — dane szacunkowe. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a Data of the Agricultural Census. ^b, ^c In years 2005, 2011 and 2012: ^b — as of the end of July, ^c — estimated data. ^d See general notes, item 3 on page 286.

Note. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0.8, for pigs — 0.15, for sheep — 0.08, for horses — 1.0.

TABL. 12 (229). **DRÓB**^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	5465,5	7662,2	7703,1	5077,7	4350,5	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2169,2	2011,8	1577,5	1399,9	1174,5	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	452,8	109,8	101,2	210,2	175,1	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	50,4	74,1	212,0	284,5	267,8	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	1055,2	119,3	128,5	228,2	225,5	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w ^c szt.	522,5	710,3	732,4	502,6	480,7	<i>Hens per 100 ha of agri- cultural land^c in heads</i>
w tym nioski	207,4	186,5	150,0	138,6	129,8	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 13 (230). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a**PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK

IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	93,1	73,9	75,0	62,8	52,9	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	25,4	22,3	8,7	3,5	2,2	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	2412,6	2171,6	1986,2	1979,0	1905,2	<i>Pigs</i>
Owce	3,3	2,2	2,2	2,4	0,4	<i>Sheep</i>
Konie	1,5	2,3	1,0	1,0	1,0	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ

IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	50,5	44,9	42,8	36,2	30,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	2,0	2,1	1,0	0,3	0,2	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	266,4	256,1	236,1	244,8	236,2	<i>Pigs</i>
Owce	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	<i>Sheep</i>
Konie	0,7	1,3	1,0	0,5	0,5	<i>Horses</i>
Drób	91,6	117,1	117,8	139,8	137,0	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (231). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeź- nego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	316,2	323,2	304,7	324,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	301,2	307,9	290,3	309,2	meat and fats
wołowe	26,6	23,4	21,8	18,9	beef
cielęce	1,2	1,3	0,4	0,2	veal
wieprzowe	207,8	199,7	184,2	190,9	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	0,4	0,7	0,3	0,3	horseflesh
drobiowe	64,1	82,0	82,5	97,3	poultry
kozy i królicze ^b	1,1	0,8	1,1	0,0	goat and rabbit ^b
podroby	15,0	15,3	14,4	15,1	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	299,6	289,7	321,0	TOTAL

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 15 (232). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	749,9	868,6	868,6	844,1	731,4	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	80,5	82,6	83,5	80,8	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l ..	4528	4683	4966	5138	4877	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	475,8	432,0	343,3	299,3	229,3	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nosiaki w szt.	193	212	208	200	192	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 16 (233). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach 2005 2010 ^a	85805 89302	83658 87317	In units
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha 2010 ^a	12,1	10,8	Agricultural land area ^b per tractor in ha

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census, for farms conducting agricultural activity. b See general notes, item 3 on page 286.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (234). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
 W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
 IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	138315	168360	177940	170818	150497	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	88986	97925	102596	100433	88409	nitrogenous
fosforowe	20384	33140	35295	33167	29545	phosphatic
potasowe	28945	37295	40049	37218	32543	potassic
Nawozy wapniowe ^c	93358	52052	63746	48777	39839	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	156,1	169,2	169,1	166,3	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	90,8	97,5	99,4	97,7	nitrogenous
fosforowe	30,7	33,6	32,8	32,6	phosphatic
potasowe	34,6	38,1	36,8	36,0	potassic
Nawozy wapniowe ^c	48,3	60,6	48,3	44,0	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikami. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 18 (235). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	2801678,5	3542763,4	3993434,3	4704361,1	4116568,5	TOTAL
Produkty roślinne	979684,2	1396500,4	1511227,8	1918751,8	1538450,1	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	311364,4	509381,3	705469,6	968959,7	733676,2	Cereals
w tym zboża podstawowe	281352,8	453195,8	594822,5	709138,9	533234,3	of which basic cereals
pszenica	240088,8	367626,6	507941,5	538371,7	404434,7	wheat
żyto	15905,4	22413,6	27281,9	48421,7	38246,1	rye
jęczmień	11804,0	17945,1	28615,1	94083,3	69752,2	barley
owies i mieszanki zbożowe	609,2	1133,3	1630,4	3809,4	3095,4	oats and cereal mixed
pszenżyto	12945,4	44077,1	29353,5	24452,8	17705,9	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	307498,7	504494,4	697967,2	959872,9	728055,4	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	278069,4	448308,9	587337,8	700555,4	527651,8	of which basic cereals
pszenica	238396,3	364764,2	504373,0	534798,0	402555,3	wheat
żyto	15673,5	22202,4	26717,4	47026,9	37090,5	rye
jęczmień	10932,9	17195,0	26811,7	91715,2	68096,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	480,4	819,5	1281,5	3479,4	2855,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	12586,2	43327,8	28154,1	23535,9	17053,3	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	359,8	436,4	389,1	14,2	14,2	Edible pulses ^b
Ziemniaki	24577,4	39611,1	47883,7	54737,7	36589,5	Potatoes
Buraki cukrowe	341531,7	196099,8	315510,4	328493,3	292415,4	Sugar beets
Rzepak i rzepik	156948,3	388262,4	194247,4	262856,8	188819,9	Rape and turnip rape
Warzywa	86827,8	183660,5	170327,8	185354,2	174083,3	Vegetables
Owoce	37544,5	46807,7	47222,7	72621,8	68264,8	Fruit
Produkty zwierzęce	1821994,3	2146263,0	2482206,5	2785609,3	2578118,3	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1232951,7	1404247,0	1608745,7	1909512,6	1819134,1	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	172528,2	164549,5	177688,8	206613,3	169735,9	cattle (excluding calves)
cielęta	1640,4	816,0	2344,1	268,8	239,4	calves
trzoda chlewna	808804,7	870882,9	997765,5	1204156,0	1162789,4	pigs
owce	93,6	0,3	0,8	24,8	24,8	sheep
konie	3741,3	2253,0	1689,1	1708,7	1708,7	horses
drób	246143,6	365745,5	429257,3	496741,0	484635,9	poultry
Mleko krowie	580065,6	701353,8	841429,9	845788,7	729614,2	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	770,8	1855,5	652,3	1301,4	576,4	Consumer hen eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

OGÓŁEM	3284	3797	4656	4548	TOTAL
Produkty: roślinne	1295	1437	1899	1700	Products: crop
zwierzęce	1990	2360	2757	2848	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 286.

TABL. 19 (236). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Zboża w t	841361	890885	891013	1173093	890986	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	761680	796901	725597	821981	623706	<i>of which basic cere- als</i>
pszenica	632855	607675	609982	604230	459520	<i>wheat</i>
żyto	52738	53969	35320	64069	50357	<i>rye</i>
jęczmień	32589	37121	38971	118142	87692	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1928	3171	2620	5667	4604	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	41570	94965	38704	29873	21533	<i>triticale</i>
w tym zboża kon- sumpcyjne i paszowe	833757	883853	883241	1164710	885134	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża pod- stawowe	754239	789869	717835	813646	617868	<i>of which basic cere- als</i>
pszenica	628996	604322	606507	601098	457725	<i>wheat</i>
żyto	52397	53568	34705	62576	49087	<i>rye</i>
jęczmień	30667	35757	37013	115773	85895	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1576	2376	2149	5298	4306	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	40603	93846	37461	28901	20855	<i>triticale</i>
Strączkowe kon- sumpcyjne ^a w t	380	287	121	13	13	<i>Edible pulses ^a in t</i>
Ziemniaki w t	112904	121215	135029	183572	149789	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1820212	1726379	2154542	2299152	2040856	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	201338	299119	108439	132988	95983	<i>Rape and turnip rape in t</i>
Warzywa w t	210176	276579	290453	319187	292114	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	39318	37809	21448	58961	56160	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	335624	364314	351902	362487	346405	<i>Animals for slaughter ^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	40984	35480	29878	31460	25977	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	221	126	252	31	28	<i>calves</i>
trzoda chlewna	212480	219053	214721	210000	202169	<i>pigs</i>
owce	14	-	0	9	9	<i>sheep</i>
konie	504	607	287	261	261	<i>horses</i>
drób	81421	109048	106764	120726	117961	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeli- czeniu na mięso (łączy- nie z tłuszczami) ^c w t	244841	266202	257692	264902	253871	<i>Animals for slaughter in terms of meat (inclu- ding fats) ^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	612148	665281	699544	730062	638846	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	3611	11161	4243	4752	2221	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej cieplej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (237). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	54	976	89	2453
2010	232	6150	95	1538
2011	259	6495	112	1881
2012	297	6956	93	1857

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (238). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2011	2012	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	148	228	285	336	Moose
Daniele	1332	2041	2272	3503	Fallow deer
Muflony	29	65	74	66	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	5,2	6,8	7,7	9,3	Deer
Sarny	36,3	40,1	43,2	45,8	Roe deer
Dziki	7,9	10,8	12,1	12,0	Wild boars
Lisy	12,4	10,8	12,0	12,0	Foxes
Zające	46,4	40,2	46,9	50,5	Hares
Bazanty	25,0	30,3	32,0	32,7	Pheasants
Kuropatwy	14,4	10,4	13,3	13,6	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (239). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2011/12	2012/13	GAME SPECIES
	w sztukach		in heads		
Jelenie	2034	2490	3383	3799	Deer
Daniele	548	818	1352	1457	Fallow deer
Sarny	7582	7727	9157	9222	Roe deer
Dziki	5940	12245	10322	10451	Wild boars
Lisy	11425	10722	8643	9327	Foxes
Zające	1758	959	198	686	Hares
Bażanty	13135	20684	22081	12861	Pheasants
Kuropatwy	19	–	–	–	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/2012), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/2012), the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (240). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	189	189	189 ^b	177	number ^d
członkowie ^c	6747	4845	6537	6617	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	257	256	256	254	number
powierzchnia w tys. ha	1469,7	1464,9	1464,0	1509,6	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	330,6	329,3	328,3	355,5	of which on forest land

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b 2010 r. ^c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped according to the seat of hunting club. ^b 2010. ^c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (241). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	425659	429585	430078	430796	TOTAL in ha
Lasy	415725	419619	420182	420911	Forests
Publiczne	371522	372086	372073	372051	Public
zalesione	363641	364400	364468	363967	wooded
niezalesione	7881	7686	7605	8084	non-wooded
własność Skarbu Państwa	368051	368518	368513	368490	owned by the State Treasury
zalesione	360278	360937	361016	360515	wooded
niezalesione	7773	7581	7497	7975	non-wooded
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	366202	366781	366828	366906	of which managed by the State Forests
zalesione	358619	359309	359429	359028	wooded
niezalesione	7582	7472	7398	7877	non-wooded
własność gmin ^a	3471	3568	3560	3560	gmina ^a owned
zalesione	3363	3463	3451	3452	wooded
niezalesione	108	105	108	109	non-wooded
Prywatne	44203	47533	48109	48860	Private
zalesione	42884	45995	47186	47704	wooded
niezalesione	1319	1538	922	1155	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	9934	9966	9896	9885	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	23,1	23,3	23,4	23,4	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	24,3	24,6	24,6	24,6	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (242). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	razem total	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
			drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^a i o budowie przebiegowej in renewal class ^a with a troughfell construction
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM	420184	97,2	13,2	12,7	26,8	20,6	15,2	8,2	0,5	
TOTAL w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych Managed by the State Forests	366830	97,2	12,8	12,1	24,2	21,7	16,8	9,2	0,4	
Lasy prywatne	48109	96,4	18,5	18,3	44,3	11,2	4,1	x	x	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (PRZEWAŻAJĄCYCH) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych manager by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	420184	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	340642	81,1	81,9	76,8	Coniferous trees
w tym: of which:					
sosna	333065	79,3	80,0	75,1	pine
świerk	3208	0,8	0,8	0,9	spruce
Drzewa liściaste	79542	18,9	18,1	23,2	Broadleaved trees
w tym: of which:					
buk	4517	1,1	1,2	x	beech
dąb	29182	6,9	7,6	2,6	oak
grab	1447	0,3	0,3	0,9	hornbeam
brzoza	23178	5,5	4,4	10,3	birch
olsza	16328	3,9	3,5	7,6	alder
osika	783	0,2	0,2	x	aspens

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (243). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej in renewal class ^c with a throughfell construction	prze- stoje ^b hold- over-trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM	106660	99,9	1,4	7,9	28,1	26,1	22,7	12,8	0,6	0,3	
TOTAL											
w tym: of which:											
W zarządzie Lasów Państwowych	95867	99,9	1,2	7,2	24,8	26,8	24,9	14,2	0,5	0,3	
Managed by the State Forests											
Lasy prywatne	9728	99,9	3,7	15,5	58,7	17,2	4,8	x	x	0,0	
Private forests											

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwo- wych manager by the State Forests	lasy prywatne private forests		
	w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM	106660	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	92180	86,4	86,4	86,6	86,6	Coniferous trees
w tym:						of which:
sosna	90644	85,0	85,0	84,5	84,5	pine
świerk	846	0,8	0,8	0,8	0,8	spruce
Drzewa liściaste	14480	13,6	13,6	13,4	13,4	Broadleaved trees
w tym:						of which:
buk	841	0,8	0,9	x	x	beech
dąb	6122	5,7	6,3	0,5	0,5	oak
grab	385	0,4	0,3	1,5	1,5	hornbeam
brzoza	2384	2,2	1,8	4,9	4,9	birch
olsza	3662	3,4	3,4	4,6	4,6	alder
osika	191	0,2	0,2	x	x	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (244). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	168	172	168	157	157	157	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	3175	2727	2815	2669	2406	2400	263	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	2279	2499	2473	2409	2355	2350	55	<i>renewals</i>
sztuczne	2110	2459	2371	2366	2313	2308	54	<i>artificial</i>
zrębów ^b	2032	2408	2328	2330	2295	2290	35	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	78	52	43	37	18	18	19	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	169	40	102	43	42	42	1	<i>natural</i>
zalesienia ^c	896	228	342	260	51	50	208	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	380	448	387	495	422	418	73	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	17025	15137	16045	16437	15699	15653	738	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	12155	11100	12436	12314	11576	11532	738	<i>crops</i>
młodników	4452	3933	3560	4084	4084	4084	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podsztytów ^f	118	77	34	37	37	37	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	2595	2957	2817	3027	3027	3027	-	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (245). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		las prywatne <i>private forests</i>
OGÓŁEM w dm³	1572,4	1722,5	1655,5	1818,0	1782,7	1779,1	35,3	TOTAL in dm³
Grubizna	1423,7	1599,3	1515,9	1684,5	1649,1	1645,5	35,3	Timber
Grubizna iglasta	1167,3	1338,5	1245,1	1385,3	1355,8	1352,7	29,5	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	491,2	560,4	495,7	523,3	513,9	511,9	9,4	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe								<i>medium-size wood</i>
do przerobu prze-								<i>for industrial uses</i>
mysłowego	609,1	663,3	638,7	733,6	721,6	720,9	11,9	
Grubizna liściasta	256,3	260,8	270,8	299,2	293,3	292,9	5,8	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	88,6	67,0	70,3	72,0	70,6	70,3	1,5	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe								<i>medium-size wood</i>
do przerobu prze-								<i>for industrial uses</i>
mysłowego	109,8	108,1	116,4	127,2	125,3	125,2	1,9	
Drewno małowymiarowe^b	148,7	123,1	139,6	133,5	133,5	133,5	x	Slash^b
Do przerobu przemys-								<i>Slash for industrial</i>
łowego	23,6	7,9	7,4	6,9	6,9	6,9	x	<i>uses</i>
Opałowe	125,1	115,3	132,2	126,6	126,6	126,6	x	<i>Slash for fuel</i>
Karpina ^b	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha								TIMBER PER 100 ha
POWIERZCHNI								OF FOREST AREAS
LASÓW w m³	342,5	381,1	360,8	400,2	443,3	446,6	72,3	in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (246). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN^a**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywat- nych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	6	3	3	7	-	<i>Production area of nurseries^a in ha</i>
Sadzenie w szt: drzew	153109	164431	82719	88849	46387	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	80496	65034	72770	76250	21707	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	38642	57839	56086	63152	42918	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	4370	10953	7302	6050	4894	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia-						<i>of which large-size general</i>
rowe ogólnego przeznaczenia	2401	5533	3321	3292	2692	<i>purpose wood</i>
grubizna liściasta	34272	46886	48784	57102	38024	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia-						<i>of which large-size general</i>
rowe ogólnego przeznaczenia	10653	16898	15929	19676	13308	<i>purpose wood</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (247). **POŻARY W LASACH**^a
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	859	287	540	543	<i>Number of fires</i>
w tym:					<i>of which:</i>
podpalenia	579	157	291	279	<i>arsons</i>
nieostrożność dorosłych	37	28	40	53	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	230,11	40,26	96,02	194,94	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym:					<i>of which:</i>
podpalenia	154,08	15,15	29,84	87,47	<i>arsons</i>
nieostrożność dorosłych	15,15	3,43	2,97	19,30	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,27	0,14	0,18	0,36	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji) oraz podmioty produkujące wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 23.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentowane są zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU i PRODCOM-u lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Wprowadzenie nowej klasyfikacji PKWiU 2008, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie na-

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

In tables 3 were included budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) and entities producing industrial products and included in sections other than: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising:

- the sum of some PKWiU and PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Introduction of new classification, instead of PKWiU 2008 binding until 31 XII 2008, does not influence the data presented up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;

- leżne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
 - 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.
 - 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
 - 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 24.

Jako **ceny stałe** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2011 r. (średnie ceny bieżące 2011 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 23.

3. **Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleciennodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz

- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 24.*

***Constant prices** in 2012 were adapted as constant prices in 2010 (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”.

*2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.*

*3. **Sale of construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction work with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.*

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of build-

podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą: w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych, w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy), oddanych do użytkowania w okresie od 1 I do 31 XII.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

ings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on buildings completed (by all investors) concerns: within the scope of the number of buildings – newly built buildings, within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only) completed in the period from 1 I to 31 XII.

6. Data regarding average employment and average monthly wages and salaries concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, posting, appointment or election) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł

Industry

TABL. 1 (248). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2011 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
OGÓŁEM	28177,0	42083,8	46715,2	47017,6	100,0	99,6
TOTAL						
sektor publiczny	4715,2	3034,3	3458,0	3757,9	8,0	x
public sector						
sektor prywatny	23461,8	39049,5	43257,2	43259,7	92,0	x
private sector						
Górnictwo i wydobywanie	144,0	173,6	211,3	206,7	0,4	95,1
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	26356,4	40338,7	44883,5	45029,9	95,8	99,0
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	7771,0	9915,8	11761,7	12711,8	27,0	102,3
Manufacture of food products						
Produkcja napojów	185,9	203,7	201,5	235,4	0,5	109,5
Manufacture of beverages						
Produkcja wyrobów tekstylnych	181,4	380,6	377,8	426,3	0,9	108,5
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	399,3	304,1	345,7	360,1	0,8	113,5
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	133,6	143,5	165,2	134,4	0,3	79,1
Manufacture of leather and related products ^Δ						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	467,7	641,0	723,3	672,4	1,4	96,3
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3064,1	4871,2	5720,5	5617,5	11,9	99,6
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	343,7	536,7	547,4	563,6	1,2	102,7
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3691,9	4771,6	5737,1	6074,6	12,9	99,0
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	41,2	#	105,1	107,0	0,2	95,1
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych	1736,8	2821,2	3701,6	4027,5	8,6	106,4
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	514,3	614,8	693,1	646,3	1,4	98,8
Manufacture of other non-metallic mineral products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (248). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)***SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2011 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	527,7	405,0	475,4	356,6	0,8	75,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	2209,9	3134,2	3915,4	4203,7	8,9	121,3
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	271,4	#	3651,8	2487,2	5,3	69,7
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	531,4	462,2	449,4	557,9	1,2	121,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	867,8	1233,8	1147,4	1302,0	2,8	107,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	238,0	254,6	393,1	428,5	0,9	109,1
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	83,0	150,7	#	#	x	x
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	1222,7	1266,2	1498,4	1468,3	3,1	95,7
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	295,0	546,1	569,3	552,6	1,2	95,1
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	1503,4	1490,9	639,1	638,1	1,4	100,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	1045,2	660,7	670,7	697,0	1,5	100,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	631,4	910,8	949,6	1084,0	2,3	129,1
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	75,7	113,6	128,1	141,4	0,3	103,9
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	286,7	411,7	437,6	474,6	1,0	139,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (249). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				
O G Ó Ł E M	28177,0	42083,8	46715,2	47017,6	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					<i>entities with following number of paid employees:</i>
49 osób i mniej	3344,5	5057,0	6636,1	6981,2	<i>49 persons and less</i>
50–249	9183,1	11985,9	13341,1	14704,1	<i>50–249</i>
250–499	3807,0	6203,6	6561,4	6931,6	<i>250–499</i>
500–999	6992,2	4070,2	4866,6	4335,0	<i>500–999</i>
1000 osób i więcej	4850,2	14767,1	15310,0	14065,7	<i>1000 persons and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons.*

TABL. 3 (250). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	udział w kraju w % <i>share in country in %</i>	
Produkty uboju ^b trzody chlewnej wliczane do wydajności poubojowej w tys. t	71,2	46,6	38,1	24,0	2,8	<i>Slaughter products^b f pigs included in slaughter capacity in thous. tt</i>
Mięso drobiowe w tys. t	89,6	88,9	86,5	96,2	5,0	<i>Poultry meat in thous. t</i>
Wędliny ^c w tys. t.....	67,7	44,7	48,1	47,8	6,2	<i>Cured meats products^c in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	1683,8	1430,6	1544,1	1435,1	5,3	<i>Processed liquid milk^d in thous. hl</i>
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	35,3	29,3	28,6	32,0	18,7	<i>Butter and dairy spreads^e in thous. t</i>
Sery i twarogi w tys. t	16,7	41,3	43,2	44,3	5,6	<i>Cheese and curd in thous. t</i>
Mąka pszenna w tys. t	720,9	208,4	215,1	225,4	10,2	<i>Wheat flour in thous. t</i>
Mąka żytnia w tys. t	43,7	23,3	29,2	28,5	13,0	<i>Rye flour in thous. t</i>
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt: garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	179,0	139,9	105,6	152,1	2,5	<i>Clothes and garments in thous. units: women's or girls' suits and ensembles</i>
żakiety damskie lub dziewczęce	831,0	263,9	250,3	284,1	15,8	<i>women's or girls' jackets</i>
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^f w tys. par	#	107	217	348	3,0	<i>Footwear with leather uppers^f in thous. pairs</i>
Tarcica w dam ³	188,4	202,1	199,3	185,4	4,3	<i>Sawnwood in dam³</i>
w tym iglasta	160,7	183,1	182,1	165,6	4,3	<i>of which coniferous sawnwood</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka. ^f Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiami ze spodem z drewna.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing. ^f Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.*

TABL. 4 (251). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
O G Ó Ł E M	128150	127687	125820
T O T A L			
sektor publiczny	12588	12233	11601
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	115562	115454	114219
<i>private sector</i>			
Górnictwo i wydobywanie	563	528	537
<i>Mining and quarrying</i>			
Przetwórstwo przemysłowe	118230	117688	116030
<i>Manufacturing</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Produkcja artykułów spożywczych	23216	22686	21595
<i>Manufacture of food products</i>			
Produkcja wyrobów tekstylnych	3643	2910	2941
<i>Manufacture of textiles</i>			
Produkcja odzieży	6011	5358	5037
<i>Manufacture of wearing apparel</i>			
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	847	950	876
<i>Manufacture of leather and related products</i> ^Δ			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3729	3666	3667
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i> ^Δ			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7803	7873	7644
<i>Manufacture of paper and paper products</i>			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2337	2316	2256
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	5999	5856	5842
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>			
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	267	569	536
<i>Manufacture of pharmaceutical products</i> ^Δ			
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych	10069	11041	11336
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3019	2737	2525
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (251). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)***AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	1620	1554	1177
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	16161	16931	17913
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	4628	4908	4262
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2831	2414	2674
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	6366	5422	5678
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2040	2369	2317
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	638	3181	3196
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	8483	8803	8470
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	2344	2057	2046
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	5723	3693	3657
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2720	2725	2422
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	6637	6747	6831
w tym: of which:			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	1520	1612	1563
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2781	2969	3002

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (252). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w zł in zł		
O G Ó Ł E M	2817,53	2966,04	3103,42
T O T A L			
sektor publiczny	3435,25	3591,46	3815,61
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2750,24	2899,78	3031,08
<i>private sector</i>			
Górnictwo i wydobywanie	3612,20	3894,65	4133,02
<i>Mining and quarrying</i>			
Przetwórstwo przemysłowe	2773,11	2925,85	3059,82
<i>Manufacturing</i>			
w tym:			
<i>of which:</i>			
Produkcja artykułów spożywczych	2745,68	2877,19	3049,84
<i>Manufacture of food products</i>			
Produkcja wyrobów tekstylnych	2004,32	1961,76	2042,71
<i>Manufacture of textiles</i>			
Produkcja odzieży	1616,70	1734,78	1788,90
<i>Manufacture of wearing apparel</i>			
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	2132,62	1963,18	2151,53
<i>Manufacture of leather and related products^Δ</i>			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1975,20	2079,40	2066,56
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3357,59	3478,81	3725,69
<i>Manufacture of paper and paper products</i>			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2682,67	2812,51	2948,25
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4167,19	4281,01	4408,72
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>			
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	3929,03	3489,16	3603,06
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>			
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych	2678,82	2823,35	2973,95
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2762,70	2924,65	2999,84
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (252). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w zł in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2841,69	3023,23	2982,92
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	2792,85	2976,33	3089,67
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	2942,59	2962,70	2919,64
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2979,13	3202,31	3466,88
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	2977,87	3151,28	3298,99
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2140,64	2400,88	2480,90
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2525,27	4311,91	4667,27
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	2363,72	2474,02	2508,79
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	2300,71	2331,63	2461,58
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	3561,80	3404,68	3523,25
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	4030,33	4189,14	4496,66
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3044,23	3100,09	3269,03
w tym: of which:			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	2990,07	3078,40	3242,99
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2953,23	2942,29	3135,85

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABLE 6 (253). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	3614,1	6023,7	8016,6	7057,9	100,0	TOTAL
w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1958,6	3639,9	4566,5	4227,4	59,9	of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	809,9	1539,9	1733,7	1615,3	22,9	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	687,0	1224,0	1554,2	1320,0	18,7	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	461,7	876,1	1278,6	1292,0	18,3	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABLE 7 (254). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>		
w mln zł in mln zł					
O G Ó Ł E M	2005	1958,6	1423,4	535,2	TOTAL
	2010	3639,9	2402,3	1237,7	
	2011	4566,5	2281,1	2285,4	
	2012	4227,4	2128,5	2098,9	
Budynki		2224,9	1271,9	953,1	Buildings
Budynki mieszkalne		681,8	348,6	333,1	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		92,6	44,6	47,9	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		480,8	269,9	211,0	two-and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		108,4	34,1	74,3	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (254). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1543,1	923,2	619,9	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	40,1	26,8	13,3	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	56,0	22,2	33,9	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	289,2	142,5	146,7	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	27,0	14,2	12,9	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	493,4	247,6	245,8	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	538,1	422,0	116,1	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	99,3	48,1	51,2	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2002,5	856,7	1145,8	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	1063,9	360,0	703,9	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	885,8	247,5	638,3	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	#	#	#	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	#	#	#	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	66,8	41,6	25,2	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	90,0	64,1	25,9	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	657,9	397,0	260,9	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	221,9	123,9	98,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	436,0	273,1	162,9	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	233,8	65,3	168,5	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	46,8	34,3	12,5	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Budynki^b	3972	4784	4833	5331	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	2638	3281	3337	3696	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	1693	1612	1703	1605	<i>urban areas</i>
wieś	2279	3172	3130	3726	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3483	4259	4285	4654	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1278	1260	1272	1237	<i>urban areas</i>
wieś	2205	2999	3013	3417	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	2547	3153	3212	3536	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	834	968	939	948	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	235	348	289	304	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	5415,1	5896,6	7188,1	7014,2	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	2264,3	2409,1	2826,5	3154,7	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	3151,8	2817,4	3534,6	3560,5	<i>urban areas</i>
wieś	2263,3	3079,2	3653,5	3453,8	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3033,3	3088,9	4025,5	4082,4	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1152,7	938,7	1097,7	1475,1	<i>urban areas</i>
wieś	1880,6	2150,1	2927,8	2607,2	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	1855,0	1906,7	2108,7	2490,7	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings^c</i>
niemieszkalne	1141,0	1134,5	1866,5	1546,1	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	414,5	469,5	505,9	498,1	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 318. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 318. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (256). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^b		BUILDINGS ^b		
Budynki mieszkalne	2742	3422	3474	3866	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszaniowie ^c	2638	3281	3337	3696	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2547	3167	3215	3546	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	4	3	4	–	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1230	1362	1359	1465	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	59	22	28	12	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	31	25	25	39	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	176	210	183	173	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	4	5	4	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	459	462	568	666	Garage buildings
Budynki przemysłowe	74	55	39	57	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	146	126	132	121	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bibliotek	2	30	15	22	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	7	11	10	14	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	6	7	6	7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	7	34	28	17	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	241	365	301	316	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	3	7	8	4	Buildings used as places of worship and for religious activities
	KUBATURA ^d w dam ³		CUBIC VOLUME ^d in dam ³		
Budynki mieszkalne	2326,5	2463,3	2902,8	3200,3	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszaniowie ^c	2264,3	2409,1	2826,5	3154,7	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings ^c
w tym jednorodzinne	1871,4	1880,9	2055,2	2415,4	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	32,9	11,7	36,0	–	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3088,6	3433,4	4285,3	3813,9	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37,0	96,8	86,6	119,6	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	106,4	77,6	65,5	164,4	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	897,7	631,1	1013,8	624,4	Wholesale and retail trade build- ings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 318. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 318. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (256). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
		KUBATURA ^b w dam ³ (dok.)		CUBIC VOLUME ^b in dam ³ (cont.)	
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
Budynki łączności, dworców i terminali	–	4,6	8,8	7,1	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,7	83,9	105,3	113,9	Garage buildings
Budynki przemysłowe	702,6	536,3	1043,5	909,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	544,6	900,9	898,3	921,0	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	85,7	67,3	35,6	63,1	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	96,0	136,7	131,8	123,6	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	32,6	73,1	31,4	68,6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	49,8	261,6	123,0	110,5	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	437,9	532,5	695,1	546,8	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	30,7	30,5	43,4	36,5	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 318. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 318. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (257). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	17236	24335	24779	23799	Average paid employment
sektor publiczny	1283	465	153	107	public sector
sektor prywatny	15953	23870	24626	23692	private sector
Budowa budynków ^Δ	10831	10471	9572	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	6059	6360	6211	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	7446	7949	8016	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1885,41	2610,09	2706,65	2793,58	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1909,81	2477,40	2886,93	3147,66	public sector
sektor prywatny	1883,45	2612,68	2705,53	2791,99	private sector
Budowa budynków ^Δ	2415,17	2456,64	2515,23	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2967,50	3098,25	3239,76	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2602,45	2722,33	2780,26	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się, na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 260), na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Informacje o pojazdach samochodowych

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. Public roads are divided on the basis of amended provisions to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (Journal of Laws 2013 item 260) into following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the state road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Information on registered vehicles and tractors as of 31 XII have been presented until

i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002–2008 przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawanych w końcu danego roku.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Dane Komendy Głównej Policji o wypadkach drogowych wygenerowane zostały z systemu Ewidencji Wypadków i Kolidji na dzień 13 V 2013 r. Obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkal-

2001 according to the evidence conducted by voivodes, in 2002–2008 according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors since 2009 according to central vehicle, register kept by Ministry of Interior (until 17th of November 2011 – the Ministry of the Interior and Administration). Data do not include vehicles being devoid of car registration and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

4. A bus line is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected inter-mediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route, given in km, between two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.

6. Data of National Police extracted from Accident and Collision Register as of 13 V 2013. Regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential

nych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówkę dla usług pocztowych stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują przesyłki (np. listy, kartki pocztowe z wyłączeniem paczek pocztowych) opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia lub doręczenia adresatowi.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

buildings located on a single piece of real estate).

2. Postal service offices represents an organizational unit of the public operator or agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addresses of the consignment or amount of money specified in the postal transfers.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards, excluding packages) containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

4. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (258). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM ^b	1338	1259	1258	1276	TOTAL ^b
Normalnotorowe	1272	1259	1258	1276	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	563	563	563	562	of which electrified
jednotorowe	741	722	722	740	single track
dwu- i więcej torowe	531	537	536	536	double and more tracks
Wąskotorowe	66	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	7,4	7,0	7,0	7,1	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokokotrowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (259). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem	w tym	
				total	o nawierzchni ulepszonej	
		w km		in km		
OGÓŁEM	14109	15639	16104	16489	14570	TOTAL
miejskie	2268	2538	2568	2768	2656	urban
zamiejskie	11841	13101	13536	13721	11914	non-urban
Krajowe	1039	1066	1119	1133	1133	National
miejskie	222	217	217	217	217	urban
zamiejskie	817	849	902	916	916	non-urban
Wojewódzkie	1731	1757	1756	1713	1708	Regional
miejskie	189	192	192	187	186	urban
zamiejskie	1542	1565	1564	1525	1523	non-urban
Powiatowe	6616	6648	6715	6667	6517	District
miejskie	511	527	549	528	525	urban
zamiejskie	6105	6121	6166	6139	5993	non-urban
Gminne	4723	6168	6514	6976	5212	Communal
miejskie	1346	1602	1610	1835	1729	urban
zamiejskie	3377	4566	4904	5141	3483	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (260). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	818343	1253158	1307370	1341228	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	595851	925833	968176	1001146	Passenger cars
Autobusy	3622	5187	5308	5241	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	98279	149770	155858	158641	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	67137	96485	99156	95962	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	49364	69088	71704	73214	Motorcycles

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.^a Excluding trolleybuses. ^b Including vans.TABL. 4 (261). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1405	2389	2396	2538	National: number
długość w km	69963	115679	114202	113133	length in km
dalekobieżne: liczba	44	76	74	62	long distance: number
długość w km	12184	27191	26692	22314	length in km
regionalne: liczba	348	340	291	385	regional: number
długość w km	24649	27542	23053	27254	length in km
podmiejskie: liczba	1009	1947	2002	2072	suburban: number
długość w km	33084	60642	64151	63340	length in km
miejskie: liczba	4	26	29	19	urban: number
długość w km	46	304	306	225	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number
długość w km	–	–	–	–	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (262). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	3091,9	8661,4	12574,1	13215,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	154,1	107,0	108,5	121,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	48722,7	76360,9	78535,0	67096,6	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	36,7	22,0	22,4	26,9	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1532,4	2216,8	2528,4	2930,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1095,9	998,8	677,9	846,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	11,5	26,8	20,7	24,5	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	752,0	1750,0	1922,5	649,3	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób, bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons, excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (263). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					Passenger arrivals ^b from airports in thous.:
krajowych	19,4	2,2	10,9	15,1	domestic
zagranicznych.....	19,4	135,1	127,0	153,5	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					Passenger departures ^c to airports in thous.:
krajowych.....	19,1	2,1	11,2	15,1	domestic
zagranicznych.....	19,1	138,8	130,2	156,1	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b, ^c Pasażerowie, dla których Port Lotniczy Bydgoszcz jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^b, ^c Passengers for whom Bydgoszcz Airport is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (264). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów:					<i>Freight arrivals from airports:</i>
krajowych	162	222	197	199	<i>domestic</i>
w tym poczta	162	222	197	199	<i>of which by post</i>
zagranicznych	–	–	–	4	<i>foreign</i>
Ładunki odprawione do portów:					<i>Freight departures to airports:</i>
krajowych	173	192	172	174	<i>domestic</i>
w tym poczta	173	192	172	174	<i>of which by post</i>
zagranicznych.....	–	–	19	1	<i>foreign</i>

^a W lotach komunikacyjnych.
^a In transport flights.

TABL. 8 (265). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	2157	1490	1336	1318	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	26,4	11,9	10,2	9,8	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków	3082	2027	1698	1706	Road traffic casualties
Śmiertelne	325	228	233	222	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	15,7	10,9	11,1	10,6	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	2757	1799	1465	1484	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	133,3	85,7	69,8	70,8	<i>per 100 thous. population</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 9 (266). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	1336	1318	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1017	1072	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	270	295	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	273	280	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	84	80	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	147	160	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	57	63	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	149	128	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	94	69	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	170	118	<i>Other ^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1017	1072	<i>Vehicles of drivers being accident culprits</i>
Samochody osobowe	760	795	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	39	50	<i>Motorcycles</i>
Rowery	59	72	<i>Bicycles</i>
Motorowery	29	42	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	71	73	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	59	40	<i>Other vehicles ^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	159	147	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	81	85	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	64	51	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	3	7	<i>of motorcycles</i>
rowerami	3	11	<i>of bicycles</i>
motorowerami	7	12	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	4	1	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	–	3	<i>of other vehicles</i>
Pieszycy	36	29	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABLE 10 (267). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	463	466	448	449	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	204	209	211	213	urban areas
wieś	259	257	237	236	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys. ...	14583,7	18696,7	19668,9	21604,5	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	897,1	912,9	946,2	882,1	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	1510,9	4063,2	44102,5 ^d	2727,4	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	5170,9	10835,0	9812,0	8779,9	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością. ^d Łącznie z elektronicznymi przekazami emerytalnymi nadawanymi do wszystkich adresatów w kraju.

^a Data concern the public post office (public operator). ^b In overtum within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010-2012 including insured letters. ^d Including electronic transfers of pension sending to all recipients in the country.

TABLE 11 (268). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	587,1	379,5	324,7	281,1	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	413,0	269,9	222,4	185,6	of which private subscribers ^b
miasta	484,8	307,4	257,0	230,7	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	324,9	210,8	167,0	145,5	of which private subscribers ^b
wieś	102,3	72,1	67,7	50,4	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	88,1	59,1	55,5	40,1	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	530,1	330,3	277,7	237,2	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	434,3	262,6	214,2	190,2	urban areas
wieś	95,8	67,7	63,5	47,0	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	4664	2346	1756	922	Public pay telephones
miasta	3615	1520	1238	753	urban areas
wieś	1049	826	518	169	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles".

2. Data regarding the **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of com-

wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

modities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based on reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane

o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (269). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł.....	15661,2	19797,0	22916,7	22738,8	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3158,5	6679,6	7061,8	7495,7	in million zlotys
w %	20,2	33,7	30,8	33,0	in %
NA 1 MIESZKAŃA w zł	7574	9433	10922	10839	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (270). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **7125,0** | **11564,9** | **13060,8** | **13425,0** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Towary konsumpcyjne	67,4	69,9	65,4	75,9	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	25,6	32,1	29,0	28,7	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,1	4,5	4,4	4,4	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	37,7	33,3	32,0	42,8	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,6	30,1	34,6	24,1	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (271). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a**
(ceny bieżące)

WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **17579,7** | **29370,6** | **35626,2** | **37697,3** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Żywność i napoje bezalkoholowe	15,0	15,5	15,4	13,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	6,4	3,0	4,0	3,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,6	81,5	80,6	83,6	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (272). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW**^{ab}
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	20117	18109	18366	19009	Shops
Domy towarowe	5	2	2	2	Department stores
Domy handlowe	19	15	17	12	Trade stores
Supermarkety	160	280	321	331	Supermarkets
Hipermarkety	21	29	28	29	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	339	332	335	298	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	907	1437	1535	1598	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	18666	16014	16128	16739	Other shops ^c
Stacje paliw	576	520	514	491	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 341. ^b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 341. ^b According to location of shop/petrol station. ^c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (273). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	412	524	487	534	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	145	181	167	184	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	166390	436995	438692	443467	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	116687	356744	352907	364025	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	27667	37781	34514	32795	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (274). MAGAZYNY HANDLOWE^a
 Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1556	1813	1911	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	887,6	1693,6	1895,0	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	155	183	334	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	54,4	73,2	229,8	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	341	369	362	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	984,5	868,1	1083,6	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Siloses and reservoirs:</i>
liczba	798	1210	969	<i>number</i>
pojemność w dam ³	215,1	521,4	432,2	<i>capacity in dam²</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (275). TARGOWISKA
 Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	145	136	135	134	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnotalicznej	126	121	121	126	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	699,4	663,5	665,7	636,5	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	392,2	360,0	341,6	381,3	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnotalicznej	6049	5594	5695	5668	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4465	3997	4085	4060	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	73	123	135	168	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10095,2	7914,1	7355,7	7033,1	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całością działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całością działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyro-

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, cooperative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of

bów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić w uzgodnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes: — the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,

— the deferred part, i.e., a difference between

- część bieżąca, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwy tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaznik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaznik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy

the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital — in state owned enterprises,*
- *participation fund — in cooperatives,*
- *owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (276). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	57233,2	93967,6	104244,1	106445,7	Revenues from total activity
sektor publiczny	6450,7	5088,2	5619,1	5984,0	<i>public sector</i>
sektor prywatny	50782,5	88879,4	98625,0	100461,7	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	33290,6	52631,3	58010,7	57714,6	<i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	22527,9	38691,1	43525,0	45969,7	<i>Net revenues from sale of goods and materials</i>
Przychody finansowe	440,0	872,3	897,6	911,1	<i>Financial revenues</i>
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	55054,7	90093,7	99772,9	102501,0	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	6419,1	4672,4	4941,6	5139,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny	48635,6	85421,3	94831,3	97361,4	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	33812,8	54018,1	58048,8	58848,0	<i>Cost of products sold (goods and services)</i>
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	19622,9	33662,8	38097,8	40428,3	<i>Value of goods and materials sold</i>
Koszty finansowe	654,7	1208,8	1815,8	1257,8	<i>Financial costs</i>
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	2178,5	3873,9	4471,2	3944,7	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	31,6	415,7	677,5	844,4	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	2146,9	3458,2	3793,7	3100,3	<i>Private sector</i>
Zyski nadzwyczajne	9,6	13,3	18,4	14,6	Extraordinary profits
Sektor publiczny	1,1	0,3	0,8	1,5	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	8,5	13,0	17,6	13,1	<i>Private sector</i>
Straty nadzwyczajne	4,4	5,6	4,6	3,2	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,3	0,0	0,5	0,3	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	4,1	5,6	4,1	2,9	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy brutto	2183,7	3881,6	4485,0	3956,0	Gross financial result
sektor publiczny	32,5	416,0	677,9	845,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny	2151,2	3465,6	3807,1	3110,4	<i>private sector</i>
Zysk brutto	2710,5	4524,6	5338,8	5062,0	<i>Gross profit</i>
Strata brutto	526,8	643,0	853,8	1106,0	<i>Gross loss</i>
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	464,3	704,1	704,7	628,2	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	52,3	142,8	146,1	184,9	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	412,0	561,3	558,6	443,3	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy netto	1719,4	3177,5	3780,3	3327,8	Net financial result
sektor publiczny	-19,8	273,3	531,8	660,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1739,2	2904,2	3248,5	2667,1	<i>private sector</i>
Zysk netto	2258,9	3817,0	4584,7	4389,1	<i>Net profit</i>
Strata netto	539,5	639,5	804,4	1061,3	<i>Net loss</i>

TABL. 2 (277). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		Revenues from total activity	Costs of obtaining revenues from total activity	Gross finan- cial result	Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Net financial result
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	57233,2	55054,7	2183,7	464,3	1719,4
TOTAL	2010	93967,6	90093,7	3881,6	704,1	3177,5
	2011	104244,1	99772,9	4485,0	704,7	3780,3
	2012	106445,7	102501,0	3956,0	628,2	3327,8
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		928,4	808,0	128,1	3,0	125,1
Przemysł		49173,8	46821,3	2355,0	383,0	1972,0
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		46950,8	44758,4	2194,8	351,1	1843,7
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1146,3	1066,9	79,4	16,5	62,9
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>						
Budownictwo		5052,0	4946,4	106,0	18,0	88,0
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		43690,7	42642,3	1048,3	154,0	894,3
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		2577,6	2495,1	83,2	14,3	68,9
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		228,2	212,0	16,3	2,5	13,8
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		345,1	326,9	18,2	5,4	12,8
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		261,3	240,7	20,6	6,2	14,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1471,5	1384,1	87,6	15,5	72,1
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		772,3	752,2	20,1	13,7	6,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		685,0	641,8	43,2	6,5	36,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		793,8	765,0	28,8	4,7	24,1
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		120,1	120,5	-0,5	1,8	-2,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						

TABL. 4 (279). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
				w % in %			
O G Ó Ł E M	2005	96,2	3,8	3,0	22,2	90,4	141,0
TOTAL	2010	95,9	4,1	3,4	29,2	95,0	146,9
	2011	95,7	4,3	3,6	33,8	101,7	155,8
	2012	96,3	3,7	3,1	32,6	101,7	160,4
sektor publiczny		85,9	14,1	11,0	132,1	204,1	300,4
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		96,9	3,1	2,7	26,8	95,7	152,3
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		87,0	13,8	13,5	58,6	178,5	319,2
Przemysł		95,2	4,8	4,0	40,6	109,7	171,8
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		95,3	4,7	3,9	38,4	108,1	172,1
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		93,1	6,9	5,5	111,5	168,2	179,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		97,9	2,1	1,7	46,3	135,2	180,6
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,6	2,4	2,0	11,7	75,4	136,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		96,8	3,2	2,7	57,4	141,6	155,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		92,9	7,1	6,1	61,4	120,1	133,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		94,7	5,3	3,7	99,1	233,2	259,7
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		92,1	7,9	5,5	185,0	231,1	236,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		94,1	6,0	4,9	132,5	196,6	232,1
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		97,4	2,6	0,8	58,4	138,7	157,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		93,7	6,3	5,4	71,9	153,1	173,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		96,4	3,6	3,0	40,2	112,5	123,7
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		100,3	-0,4	-1,9	51,6	108,6	144,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

TABL. 5 (280). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semifinished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	17429,7	5988,3	1553,5	527,3
2	TOTAL	2010	29466,5	9891,8	3036,1	1114,7
3		2011	34566,9	11435,0	3644,2	1201,0
4		2012	33824,6	11842,8	3234,3	1262,9
5	sektor publiczny		3503,7	1091,3	173,7	36,1
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		30320,9	10751,5	3060,6	1226,8
	<i>private sector</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		536,3	228,7	49,6	15,4
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
8	Przemysł		17912,2	6300,4	2723,1	984,8
	<i>Industry</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		17029,2	6170,7	2616,1	982,9
	<i>manufacturing</i>					
10	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		505,6	21,7	13,8	1,2
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
11	Budownictwo		2425,5	437,3	112,9	199,2
	<i>Construction</i>					
12	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10525,8	4607,3	179,8	47,8
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
13	Transport i gospodarka magazynowa		537,8	27,7	20,2	0,2
	<i>Transportation and storage</i>					
14	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		62,5	4,3	1,7	0,7
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
15	Informacja i komunikacja		161,2	9,4	3,3	3,1
	<i>Information and communication</i>					
16	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		165,9	0,8	0,0	0,7
	<i>Financial and insurance activities</i>					
17	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		619,1	59,9	15,5	7,1
	<i>Real estate activities</i>					
18	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		243,4	13,7	4,7	2,2
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
19	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		251,6	23,8	1,8	0,3
	<i>Administrative and support service activities</i>					
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		130,8	6,3	3,9	0,7
	<i>Human health and social work activities</i>					
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		36,8	5,4	1,0	0,7
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

<i>Stocks</i>		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deliveries and services</i>			
<i>in mln zł</i>						
1810,3	1993,8	8432,8	1178,7	2740,4	268,2	1
1672,1	3916,8	13199,0	11689,5	5866,7	509,0	2
2133,3	4244,5	15077,8	12996,8	7494,7	559,4	3
2324,2	4843,6	14570,6	12737,0	6879,1	532,1	4
823,2	57,7	840,2	698,4	1540,9	31,3	5
1501,0	4785,9	13730,4	12038,6	5338,2	500,8	6
154,8	8,4	201,4	129,8	98,5	7,7	7
2059,6	458,2	7213,8	6215,2	4228,5	169,6	8
2057,5	439,8	6903,1	5964,8	3799,4	155,9	9
1,2	5,2	160,2	121,5	314,9	8,9	10
30,6	86,2	1194,0	1072,9	621,1	173,1	11
57,7	4235,5	4929,0	4472,6	904,1	85,5	12
0,2	6,2	291,8	238,3	199,1	19,3	13
0,0	1,6	27,4	14,4	28,7	2,1	14
0,3	2,5	83,2	62,1	61,5	7,0	15
-	0,1	32,4	24,7	130,0	2,7	16
16,0	21,1	170,9	143,4	353,5	34,8	17
1,7	3,7	124,5	114,2	90,5	14,8	18
1,6	16,7	118,0	95,3	104,4	5,4	19
0,9	0,9	76,5	67,4	42,6	5,4	20
-	2,5	14,6	9,7	13,2	3,6	21

TABL. 6 (281). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitały (fundusze) podstawowe share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	21903,7	11290,0	6444,8	402,5	1686,9
TOTAL	2010	32430,9	14208,5	12644,9	-1177,3	3133,9
	2011	35219,1	14361,7	13932,7	-1021,1	3703,1
	2012	36129,9	14974,0	13554,5	-743,6	3297,4
sektor publiczny		6223,3	3884,6	999,7	109,9	660,0
public sector						
sektor prywatny		29906,6	11089,4	12554,8	-853,5	2637,4
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		810,0	142,4	437,4	7,8	123,4
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		21561,8	9379,4	7673,6	-613,3	1971,4
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		18603,3	7369,0	7169,8	-532,6	1844,9
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1777,4	1426,9	188,7	-74,3	62,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		1591,8	574,4	751,7	24,3	88,5
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		6538,2	1531,4	3122,9	-51,8	868,8
Transport i gospodarka magazynowa		757,5	547,4	138,8	-67,5	69,8
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		121,3	80,9	36,7	-6,9	13,8
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		187,8	90,0	63,7	-9,6	12,8
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		136,5	19,4	36,2	4,9	14,5
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3529,0	2189,3	901,5	9,3	72,1
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		388,2	163,4	187,4	-22,8	6,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		144,1	38,7	71,7	-2,2	36,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		276,2	158,9	93,1	-6,4	24,1
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		60,2	38,0	24,2	-2,6	-2,2
Arts, entertainment and recreation						

TABL. 7 (282). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	7374,5	1213,5	963,3	1398,1	1363,3
TOTAL	2010	10809,1	1175,2	430,5	2003,3	2617,2
	2011	11014,3	1086,7	425,4	2044,0	2791,3
	2012	11602,7	1055,1	455,5	2296,7	2835,0
sektor publiczny		3853,4	1054,4	433,0	202,1	–
public sector						
sektor prywatny		7749,3	0,7	22,5	2094,6	2835,0
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		133,4	11,0	50,0	25,4	0,1
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		8695,7	1000,3	286,1	1367,9	2387,8
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		6716,0	948,6	36,1	1350,7	2317,6
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1412,0	–	10,2	5,8	70,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		366,0	–	0,5	170,4	0,2
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		1012,0	8,0	4,5	512,2	312,0
Transport i gospodarka magazynowa		456,1	0,1	5,6	43,5	17,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		50,1	–	–	35,0	–
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		88,9	0,7	10,3	10,3	43,6
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...		19,0	10,3	–	3,0	0,5
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		419,9	0,1	1,5	43,8	0,2
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		135,4	–	66,0	3,2	60,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		18,1	–	0,0	12,0	0,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		149,9	24,6	31,0	63,1	0,7
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		38,0	–	–	4,7	4,3
Arts, entertainment and recreation						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of se parate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (283). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	15784,6	3160,9	2212,9	12623,7	3294,5	6676,0
TOTAL	2010	26720,8	6370,8	3786,6	20350,0	3841,7	11548,4
	2011	29133,1	6716,3	4983,0	22416,8	4640,8	13605,3
	2012	28158,3	6847,3	5022,0	21311,0	5097,4	12499,6
sektor publiczny		2709,4	1520,1	826,6	1189,3	118,5	639,2
public sector							
sektor prywatny		25448,9	5327,2	4195,4	20121,7	4978,9	11860,4
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		344,6	173,5	109,6	171,1	39,5	103,0
Przemysł		14189,5	3661,0	2444,3	10528,5	3015,5	5440,0
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		12796,3	2817,0	2143,3	9979,3	2888,4	5276,1
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		988,9	698,7	203,9	290,2	55,9	58,4
water supply; sewerage, waste manag- ement and remediation activities							
Budownictwo		1904,3	547,8	507,9	1356,5	245,8	809,4
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		8723,0	954,5	721,9	7768,5	1540,0	5418,1
Transport i gospodarka magazynowa		459,0	106,8	73,9	352,2	71,7	177,5
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		133,8	86,1	83,7	47,7	17,0	22,6
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		85,8	22,9	21,4	62,9	12,5	38,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		170,8	98,7	7,0	72,1	51,2	8,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1195,7	869,0	778,2	326,7	33,0	170,6
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		248,1	92,4	72,7	155,7	29,6	60,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		198,9	48,4	24,2	150,5	12,6	36,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		214,4	106,2	97,9	108,2	20,8	48,9
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		34,0	8,1	7,5	25,9	4,6	10,0
Arts, entertainment and recreation							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowią: dla 2005 r. — ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późniejszymi zmianami), a w latach 2010—2012 — ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 i 1241 z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 594—596) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydat-

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining the above mentioned processes was provided: for 2005 — the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148 with later amendments), and in 2010—2012 — the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009, and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws No. 157, items 1240 and 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local self-government entities, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998, the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (unified text: Journal of Laws 2013, items 594—596) as well as the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (unified text: Journal of Laws 2010 No. 80, item 526 with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of local self-government entities budgets as well as revenue and costs of self-government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expendi-

kami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami).

5. Na **dochody** budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

ture. Above note concerns also self-government budgetary establishment.

4. *Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207 with later amendments).*

5. *Budget revenue of local self-government entities comprise:*

- 1) *own revenue, i.e.:*
 - a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
 - b) *receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee,*
 - c) *revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,*
 - d) *funds from other sources for the additional financing of own tasks;*
- 2) *allocations:*
 - a) *appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,*
 - b) *provided under programs financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),*
 - c) *received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),*
 - d) *other allocations, of which appropriated allocations for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities;*
- 3) *general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.*

6. *Expenditure of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- allocations, among others, for organizational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditure on public debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **self-government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from appropriated allocations for current tasks and appropriated allocations for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

TABL. 1 (284). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5269198,1	2346564,9	1915560,8	682589,5	324482,9
TOTAL	2010	8419510,0	3670053,4	2778580,4	1149255,0	821621,2
	2011	8728968,4	3822066,6	2984990,7	1185281,3	736629,7
	2012	9229596,4	4037673,8	3281617,3	1150490,6	759814,7
Dochody własne		4103933,2	1736521,5	1814669,8	310928,2	241813,7
Own revenue						
w tym: of which:						
Udział w podatku dochodowym		1660215,2	556646,6	739433,0	151395,5	212740,0
Share in income tax						
od osób prawnych		258859,6	26131,7	60189,8	5454,1	167083,9
corporate income tax						
od osób fizycznych		1401355,6	530514,9	679243,2	145941,4	45656,1
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		933330,7	501457,2	431873,5	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny		104467,9	104006,6	461,3	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		41868,2	26061,5	15806,7	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		72431,0	35924,5	36506,5	x	x
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		20264,3	9258,2	11006,0	x	x
Treasury fee						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABLE 1 (284). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Dochody własne (dok.) <i>Own revenue (cont.)</i>					
w tym (dok.): <i>of which (cont.):</i>					
Dochody z majątku	249075,8	118155,0	108955,2	21488,4	477,2
<i>Revenue from property</i>					
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz in- nych umów o podobnym charakterze	107071,6	70896,9	26898,0	8867,3	409,4
<i>of which income from renting and leasing as as well as agreements with a similar character</i>					
Środki na dofinansowanie własnych zadań po- zyskane z innych źródeł	233863,1	116577,6	113776,8	3179,8	328,9
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>					
Dotacje ogółem	2137765,9	947297,3	598990,0	283069,2	308409,3
<i>Total allocations</i>					
Dotacje celowe	1602494,3	829962,0	388724,8	235757,9	148049,6
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	1410873,8	756135,2	346358,6	192883,0	115497,0
<i>from the state budget</i>					
na zadania: <i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	1051073,8	551995,0	252806,3	140389,3	105883,1
<i>for government administration tasks</i>					
własne	358471,4	203631,4	93218,4	52133,5	9488,0
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z or- ganami administracji rządowej	1328,6	508,8	333,8	360,2	125,8
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie poro- zumień między jednostkami samorządu tery- torialnego	83799,6	33625,0	15931,2	29718,9	4524,4
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds	53199,1	11753,9	12887,6	3460,3	25097,2
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	54621,8	28447,8	13547,3	9695,7	2930,9
<i>for financial assistance between local self- -government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	535271,7	117335,4	210265,2	47311,3	160359,8
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	2987897,3	1353855,0	867957,5	556493,2	209591,7
<i>General subsidies from the state budget</i>					
w tym część oświatowa	2246952,5	972752,6	801793,4	410274,0	62132,5
<i>of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (285). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	9229596,4	4037673,8	3281617,3	1150490,6	759814,7
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	202974,9	125498,3	65,0	4266,3	73145,3
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	2037,1	46,0	230,1	756,7	1004,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	22186,9	22186,9	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	555593,3	58613,3	389939,1	33613,0	73427,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	277166,4	125008,6	129726,1	21781,4	650,2
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	28593,9	1438,3	7476,5	19551,3	127,8
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	90707,6	28349,1	35663,6	17897,5	8797,4
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	122581,5	11732,0	53199,3	57650,2	–
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem	3000516,6	1308388,0	1300976,5	177692,2	213459,9
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	3199762,8	1380516,6	891769,5	561284,1	366192,6
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	121752,2	70456,9	32126,4	16935,3	2233,6
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	87356,6	348,2	26017,6	60822,4	168,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1012921,6	622558,7	272736,1	112140,4	5486,5
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	111274,4	26519,0	37360,9	43716,3	3678,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	38006,2	26028,7	7688,1	4124,0	165,5
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	192818,3	143479,4	38385,2	8942,1	2011,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	48160,2	28305,0	15387,9	325,7	4141,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	92005,6	47116,7	41669,8	3137,0	82,1
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (286). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5347256,1	2327514,3	1972817,4	676685,7	370238,7
TOTAL	2010	9177431,8	4035331,4	3068904,7	1222372,9	850822,7
	2011	9394607,6	4015329,1	3405100,6	1199180,5	774997,4
	2012	9553300,2	4030544,0	3633441,9	1123212,2	766102,1
Wydatki bieżące		7556159,9	3339574,2	2663659,9	1011188,3	541737,6
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		698722,0	178363,8	256224,1	52473,2	211660,9
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych		23064,4	16266,5	5454,9	1343,0	–
of which for self-government budgetary estab- lishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1077895,6	725627,8	294632,1	50863,3	6772,4
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		5554324,7	2360496,5	2000131,5	891308,3	302388,5
Current expenditure of budgetary entities						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		2981651,2	1287342,3	1040139,1	521636,0	132533,7
wages and salaries						
w tym osobowe		2697716,8	1166539,0	947433,0	467592,6	116152,3
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		543700,0	248174,7	184892,8	87381,4	23251,0
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1624924,8	636717,4	665475,3	185893,6	136838,5
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		203398,6	66834,1	101461,6	15034,7	20068,3
expenditures on debt servicing						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		857,3	35,3	–	822,0	–
payments related to guarantees and endorse- ments						
Wydatki majątkowe		1997140,3	690969,9	969782,0	112023,9	224364,4
Property expenditure						
w tym inwestycyjne ^c		1941590,8	688172,5	934539,9	111413,9	207464,5
of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (287). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	9553300,2	4030544,0	3633441,9	1123212,2	766102,1
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	245635,8	165129,9	598,2	1103,9	78803,9
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	40991,4	66,6	81,3	753,4	40090,1
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektry- czną, gaz i wodę	26192,5	21741,2	4063,0	–	388,3
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1624373,8	273175,1	984806,1	130730,8	235661,8
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	220911,4	103906,7	108480,2	6470,8	2053,7
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	45128,8	10337,3	13659,7	15332,6	5799,3
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	783830,5	382315,1	204684,0	115965,4	80866,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	183877,0	44411,5	79821,6	58705,7	938,2
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	204935,4	67538,4	101472,0	15856,7	20068,3
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	12972,6	2782,9	10182,5	7,3	–
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	2986023,9	1439224,7	1114075,5	372673,6	60050,0
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	166928,0	22423,0	60044,3	68462,0	15998,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1423643,8	782923,0	453020,5	179358,1	8342,3
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	196196,3	31213,5	57743,2	75187,7	32051,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	226107,7	57821,6	91746,7	56614,0	19925,5
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	478972,7	340918,9	124296,4	8770,2	4987,2
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	318382,4	146905,7	83890,2	2868,2	84718,3
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	311307,4	120744,7	125693,0	9534,1	55335,7
<i>Physical education</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (288). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
	<i>Total</i>	<i>Gminas^a</i>	<i>Cities with powiat status</i>	<i>Powiaty</i>	<i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Przychody 2011	257189,8	141757,4	109729,2	5703,2	–
Revenue 2012	217242,2	159497,1	52311,1	5434,0	–
w tym: of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług <i>Revenue from sale of products, asset compo- nents and services</i>	152832,1	113406,8	36362,3	3063,0	–
Dotacje z budżetów jednostek samorządu tery- torialnego ^b <i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>	23988,5	16200,6	6445,0	1343,0	–
Koszty 2011	265650,1	148099,2	111897,3	5653,6	–
Costs 2012	218077,7	160526,1	52018,9	5532,7	–
w tym: of which:					
Materiały i usługi <i>Materials and services</i>	98109,5	68625,8	27677,0	1806,6	–
Podatek dochodowy od osób prawnych <i>Corporate income tax</i>	1193,5	564,2	628,8	0,6	–
Wpłaty nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego <i>Surplus payments to local self-government enti- ties budgets</i>	555,4	531,2	24,2	–	–

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status.

^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponieszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości — MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niema-

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to the recommendations of European System of National and Regional Accounts (ESA 1995).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards — IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in

jące osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII 2012 r. w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,

agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets as of 31 XII 2012 at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,

- po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007 jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano metodą przedsiębiorstw, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.

5. **Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych.** Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:

- a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez me-

- after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

4. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.

5. **The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.** The grouping includes:

1) buildings and structures:

- a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premises as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premises,
- b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);

2) machinery, technical equipment and tools:

- lioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
 - 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
 - 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (289). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	10627,1	11313,1	9567,4
TOTAL			
sektor publiczny	3381,3	5683,9	3916,8
public sector			
sektor prywatny	7245,8	5629,2	5650,6
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	261,0	310,2	307,4
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	4254,0	3370,5	3450,6
Industry			
górnictwo i wydobywanie	23,9	40,5	119,4
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	3164,5	2156,6	2149,3
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	432,2	648,5	708,4
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	633,4	524,9	473,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	253,8	222,9	295,8
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	761,0	1112,7	810,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2341,7	3319,3	1725,1
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68,7	148,2	82,9
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	30,3	95,1	136,9
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	116,4	76,1	95,3
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1066,9	1138,9	1209,7
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	126,1	138,1	119,2
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	41,7	56,6	61,9
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	168,3	234,3	186,7
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	333,4	342,6	370,8
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	411,1	352,9	326,1
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	368,9	367,7	354,3
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	23,8	27,0	34,3
Other service activities			

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (290). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	6875,4	6275,6	4920,8
TOTAL			
sektor publiczny	1340,2	2606,5	1386,5
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	5535,2	3669,1	3534,3
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	77,6	104,3	100,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	3929,8	2949,9	2952,8
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	23,1	38,6	118,2
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	3129,5	2074,4	2034,4
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	390,8	549,9	586,2
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	386,4	287,0	214,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	173,9	122,1	89,5
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	588,4	893,7	646,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1325,3	1399,9	334,8
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	37,2	56,9	47,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	16,3	74,6	113,6
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	98,6	56,0	76,9
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	169,3	178,2	137,9
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73,4	105,5	90,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	19,0	29,1	20,2
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	42,9	23,5	9,2
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	295,1	240,7	258,7
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19,5	29,4	23,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	9,1	11,8	18,2
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (291). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	3984,4	1560,6	1990,5	420,1
TOTAL	2011	3848,2	1614,8	1835,6	382,1
	2012	3307,6	1227,3	1729,0	338,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	97,0	53,2	32,0	7,6	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	1917,2	598,9	1210,8	101,9	
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	30,1	13,4	15,6	1,0	
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	1571,9	397,2	1078,8	91,5	
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	106,3	52,3	52,1	1,6	
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	208,9	136,0	64,3	7,8	
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	79,9	30,1	33,4	16,4	
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	475,1	185,4	173,3	113,9	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	83,4	8,1	9,9	65,1	
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	20,6	11,0	9,1	0,5	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	52,7	32,3	19,7	0,6	
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	45,5	20,5	21,4	3,6	
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	126,7	117,7	6,7	2,1	
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	85,1	9,6	60,9	14,6	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17,0	5,7	8,3	3,0	
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	9,2	6,8	1,9	0,4	
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	255,9	120,6	128,4	6,9	
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	23,5	12,7	9,2	1,5	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	18,8	14,7	4,0	0,1	
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (292). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	108800,7	120926,9	126657,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	41973,4	47783,8	49305,9
sektor prywatny <i>private sector</i>	66827,3	73143,1	77351,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	9004,8	9224,9	9519,3
Przemysł <i>Industry</i>	38202,6	40026,8	40845,6
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	105,2	125,9	222,0
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	25902,6	27181,4	27662,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6171,9	6281,5	6010,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	6022,9	6438,0	6951,5
Budownictwo <i>Construction</i>	1921,3	2135,6	2212,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	6655,8	9637,4	10528,4
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	16234,5	20571,3	21504,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	721,3	748,0	853,3
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1725,1	1730,9	1966,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	825,1	853,8	881,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	20344,1	21335,2	22511,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	976,8	1098,5	1187,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	438,4	504,7	535,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2542,5	2711,6	2962,4
Edukacja <i>Education</i>	3785,0	4256,4	4505,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	3354,7	3731,7	4004,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1688,4	1938,6	2209,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	380,2	421,5	430,9

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (293). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

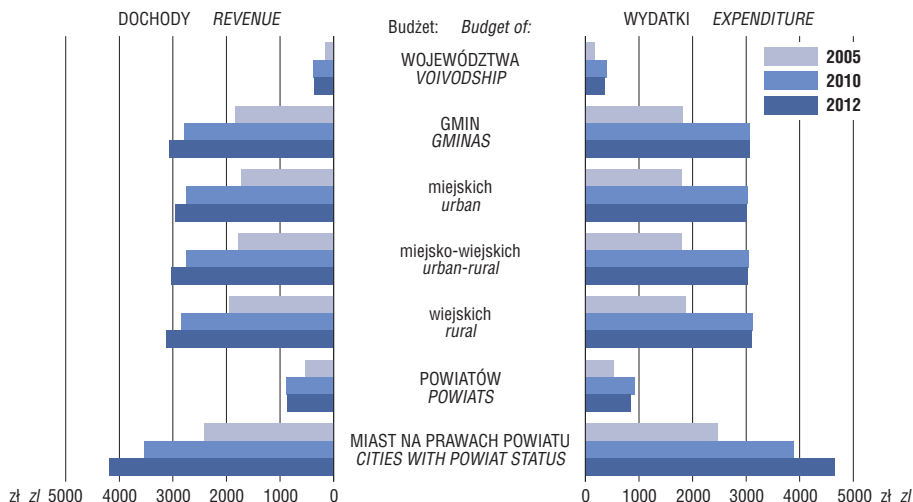
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł / in mln zł		
OGÓŁEM	55520,4	64310,1	66385,7
TOTAL			
sektor publiczny	16293,6	20306,0	20174,0
public sector			
sektor prywatny	39226,8	44004,1	46211,7
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnactwo	1411,2	1481,7	1493,7
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	34727,1	36355,2	36875,3
Industry			
górnictwo i wydobywanie	98,0	115,5	210,7
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	25079,7	26329,1	26738,8
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	5991,7	6086,1	5786,8
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3557,7	3824,5	4139,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	1346,3	1449,3	1475,9
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5020,1	7903,4	8635,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1645,4	5349,9	5564,6
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	487,4	475,9	530,2
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	1530,1	1510,4	1728,5
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	765,9	789,3	816,1
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4495,1	4556,2	4572,1
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	460,4	519,7	580,0
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	248,9	234,2	228,8
Administrative and support service activities			
Edukacja	177,6	205,3	195,5
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2648,5	2896,4	3098,9
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	488,5	512,6	528,4
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	67,8	70,6	61,8
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

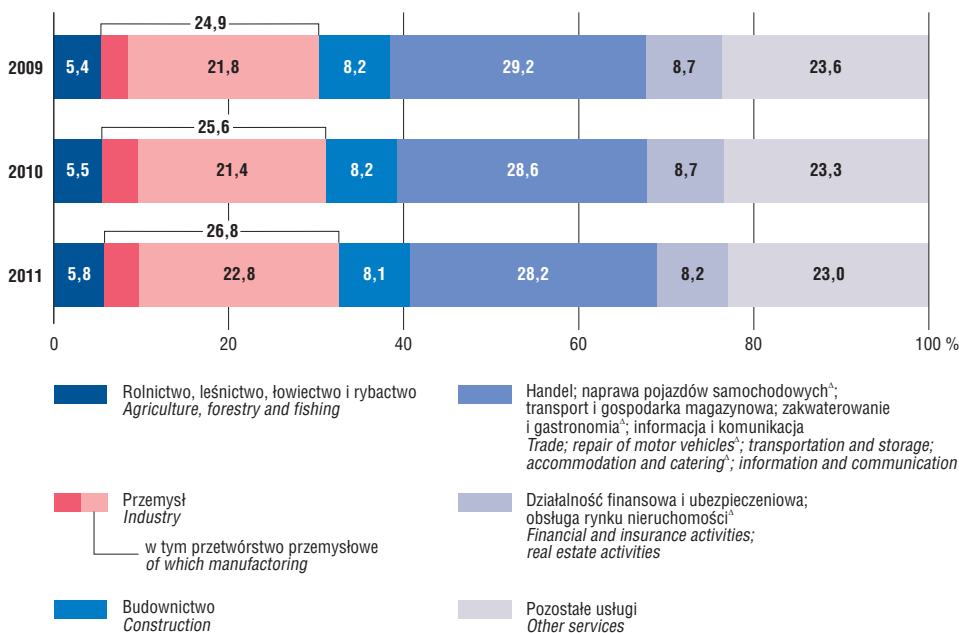
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

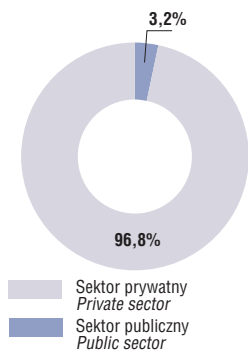
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

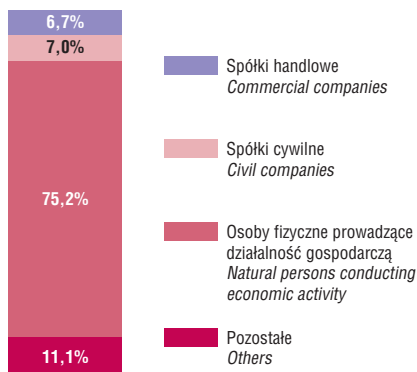
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2012

As of 31 XII

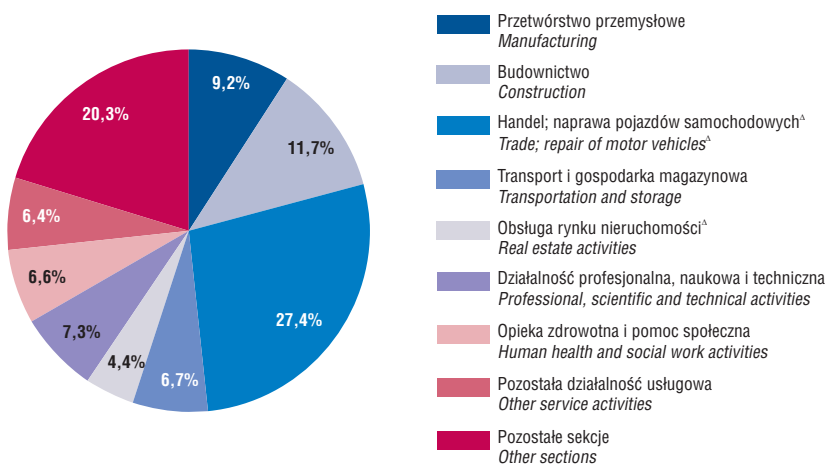
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwach indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagro-

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to com pulsory social security and health security paid by employees, contribu-

dzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki

od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery społeczne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

tions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009-2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniejszej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 r. ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”

11. *The estimation of the “hidden economy” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from the regional accounts for the years 2009-2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of Population and Housing Census 2011 results.*

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. *Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.*

TABL. 1 (294). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M TOTAL	61805	64396	68390	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	54925	56717	60077	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	25460	26291	28745	46,4	46,4	47,8
instytucji rządowych i samorządowych general government	8454	8683	8967	15,4	15,3	14,9
gospodarstw domowych households	18965	19431	20286	34,5	34,3	33,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2953	3121	3472	5,4	5,5	5,8
Przemysł Industry	13658	14527	16079	24,9	25,6	26,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12000	12160	13727	21,8	21,4	22,8
Budownictwo Construction	4517	4654	4852	8,2	8,2	8,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	16050	16245	16920	29,2	28,6	28,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	4761	4926	4914	8,7	8,7	8,2
Pozostałe usługi Other services	12985	13243	13840	23,6	23,3	23,0
NA 1 MIESZKAŃCA ^a PER CAPITA ^a	29457	30683	32596	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (295). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	126239	134621	143321	Gross output
Zużycie pośrednie	71315	77904	83244	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	54925	56717	60077	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	22109	23223	24122	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	32553	33137	35587	Gross operating surplus

TABL. 3 (296). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	41763	43129	44753	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	19905	20550	21330	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	41631	43266	44422	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	19842	20615	21172	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:

a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:

- prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
- prywatyzację poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
- wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych — NFI,
- innym,

b) do 30 IV 2004 r. — w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;

2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **The process of privatizing** state owned enterprises began on 1 VIII 1990, on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined the basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 IV 1997. At present, the privatization of state owned enterprises – except former state farms – is conducted on the basis of the Laws on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 IV 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80 with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:

- a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds — NIF,
 - other,

b) until 30 IV 2004 — into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise

3) likwidację przedsiębiorstwa ze względów ekonomicznych.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208 poz. 2128, z późniejszymi zmianami) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

(sale, transfer to a company, leasing);

3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons.**

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in same laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** w rejestrze REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

Entities of the national economy

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (297). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In %</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	327	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	94	28,7	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią ...	131	40,1	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	127	38,8	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	102	31,2	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	64	19,6	<i>of which liquidated</i>

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (298). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIA
I ZLIKwidOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD
AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane <i>Privatized</i>					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	razem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki <i>transfer of assets to a company</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of com- bined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM	127	27	7	89	4	64
TOTAL						
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	47	9	6	30	2	18
Budownictwo	28	2	–	24	2	10
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	25	5	–	20	–	9
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	8	3	1	4	–	4
<i>Transportation and storage</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5	1	–	4	–	8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABLE 3 (299). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	85	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	80	privatization ^a
innym	5	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	30	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

^a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

^a Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABLE 4 (300). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKwidOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	111	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	11	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	100	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABLE 5 (301). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL^a STATUS IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywatyzacji bepośredniej in direct privatization	w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postępowaniu naprawczym in sanitation procedure	pod zarządkiem under management	bez zmian prawno- organizacyjnych without legal and organizational changes
OGÓŁEM	5	-	-	2	-	-	3
TOTAL							
w tym: of which:							
Przetwórstwo przemysłowe	3	-	-	1	-	-	2
Manufacturing							

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 382.

^a See general notes, item 2 on page 382.

TABL. 5 (301). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO^a W 2012 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL^a STATUS IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywatyzacji bezpśredniej in direct privatization	w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postępowaniu naprawczym in sanitation procedure	pod zarządkiem under management	bez zmian prawno- organizacyjnych without legal and organizational changes
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1	-	-	-	-	-	1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1	-	-	1	-	-	-

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 382.

^a See general notes, item 2 on page 382.

Podmioty gospodarki narodowej Entities of the national economy

TABL. 6 (302). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	187231	186007	184365	187996	T O T A L
sektor publiczny	6567	5767	5852	5937	public sector
sektor prywatny	180664	180240	178513	182059	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	61	9	6	6	State owned enterprises
Spółki	22198	24404	25185	26056	Companies
w tym:					of which:
handlowe	9310	11383	11935	12654	commercial
cywilne	12676	12808	13034	13185	civil
Spółdzielnie	1035	964	966	961	Co-operatives
Fundacje	300	455	509	555	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3449	4732	4886	5095	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	149606	142934	140162	141365	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (303). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działal- ność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	w tym of which							
			przed- siębior- stwa pań- stwowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>				spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>		spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>
				razem total	w tym of which					
			jedno- osobowe Skarbu Państwa <i>sole- -sharehol- der com- panies of the State Treasury</i>	z udzia- łem ka- pitału zagra- nicznego <i>with for- eign ca- pital par- ticipation</i>						
OGÓŁEM 2005	187231	37625	61	9310	27	1443	12676	1035	149606	
TOTAL 2010	186007	43073	9	11383	25	1695	12808	964	142934	
..... 2011	184365	44203	6	11935	22	1724	13034	966	140162	
..... 2012	187996	46631	6	12654	19	1762	13185	961	141365	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5158	1221	–	388	–	39	166	176	3937	
Przemysł <i>Industry</i>	18565	4993	4	3005	12	567	1765	106	13572	
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	17230	4378	4	2584	12	510	1653	100	12852	
Budownictwo <i>Construction</i>	22108	2952	–	1589	–	155	1247	73	19156	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	51609	9678	1	3876	1	592	5573	203	41931	
Transport i gospodarka ma- gazynowa <i>Transportation and storage</i>	12596	934	–	393	–	57	515	17	11662	
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ <i>Accommodation and cate- ring^Δ</i>	4575	1047	–	254	–	44	737	7	3528	
Informacja i komunikacja <i>Information and communica- tion</i>	3834	885	–	513	1	36	357	3	2949	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6664	621	–	265	–	12	199	45	6043	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (303). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>			
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
				spółki handlowe commercial companies			razem total	w tym of which				
				razem total	jednoosobowe Skarbu Państwa sole- shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation		razem total				z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	8269	6916	1	446	1	54	205	276	1353			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	13730	2187	–	967	3	99	1076	14	11543			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4763	803	–	386	–	66	313	21	3960			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1452	1452	–	–	–	–	–	–	–			
Edukacja <i>Education</i>	6792	3948	–	98	–	5	226	–	2844			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	12325	950	–	298	1	12	266	8	11375			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3557	1998	–	107	–	12	219	–	1559			
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	11995	6042	–	69	–	12	321	12	5953			

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (304) SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint- stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partner- ships	komandytowe limited partner- ships	
O G Ó Ł E M	2005	9310	8115	338	7777	1195	1130	30
T O T A L	2010	11383	9839	342	9497	1544	1344	141
	2011	11935	10293	337	9956	1642	1339	236
	2012	12654	10888	340	10548	1766	1352	318
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		388	371	7	364	17	14	3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		3005	2613	119	2494	392	310	78
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing		2584	2238	109	2129	346	292	50
Budownictwo		1589	1451	34	1417	138	101	33
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		3876	3178	74	3104	698	617	73
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		393	338	6	332	55	46	9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		254	212	2	210	42	29	8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		513	482	15	467	31	23	7
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		265	228	22	206	37	25	8
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		446	364	9	355	82	47	25
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		967	830	21	809	137	63	43
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ		386	338	8	330	48	29	19
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		98	89	-	89	9	7	2
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work acti- vities</i>		298	232	3	229	66	29	8
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		107	102	17	85	5	4	1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		69	60	3	57	9	8	1
<i>Other service activities</i>								

^a W tym 60 spółek partnerskich i 36 spółek komandytowo-akcyjnych.^a Of which 60 professional partnerships and 36 limited joint-stock partnerships.

TABL. 9 (305). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdziel- nie coopera- tives	osoby fizyczne prowadzą- ce działal- ność gospodar- czą natural persons conducting economic activity
		w tym of which				handlowe commercial			
		razem total	w tym of which		z ograni- czoną odpowie- dzialnością with limited liability				
razem total	akcyjne joint stock								
OGÓŁEM 2005	13939	876	420	2	369	450	4	12084	
TOTAL 2010	19481	1063	651	8	554	412	15	17447	
..... 2011	18289	1201	798	11	635	399	21	16409	
2012	17799	1174	846	8	687	325	9	14865	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	210	22	19	–	18	1	–	188	
Przemysł Industry	1348	221	181	2	147	40	2	1124	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1223	156	120	2	99	36	2	1065	
Budownictwo Construction	2655	101	76	–	68	25	–	2554	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4613	268	163	2	127	105	1	4344	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	889	53	40	1	31	13	–	835	
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering ^Δ	502	48	27	–	18	21	4	444	
Informacja i komunikacja Information and communication	451	70	62	1	56	8	–	380	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 (305). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which							
		handlowe commercial			akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		razem total	razem total	w tym of which					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	701	43	35	2	22	8	–	656	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	459	64	57	–	41	7	–	116	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1271	134	100	–	86	34	–	1132	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	879	52	40	–	36	11	1	826	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	14	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja Education	1515	34	12	–	11	22	–	382	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	975	34	25	–	17	9	1	922	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	295	13	5	–	5	8	–	212	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1022	17	4	–	4	13	–	750	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (306). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which				z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		handlowe commercial			w tym of which				
		razem total	razem total	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM 2005 TOTAL	11367	467	67	5	55	398	15		
2010	15406	285	107	4	70	178	13	14959	
2011	19800	409	258	17	167	151	20	19062	
2012	14002	295	139	6	82	154	13	13506	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	131	8	2	–	1	5	–	122	
Przemysł Industry	1158	43	31	1	23	11	2	1108	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1106	39	30	1	22	9	2	1065	
Budownictwo Construction	2395	28	17	–	10	11	1	2366	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4928	102	39	3	20	63	4	4822	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1103	18	12	2	4	6	1	1083	
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering ^Δ	464	11	2	–	2	9	–	453	
Informacja i komunikacja Information and communication	229	9	7	–	3	2	–	220	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (306). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which			handlowe commercial	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		razem total	w tym of which						
			razem total	akcyjne joint stock					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	653	6	4	–	–	2	1	646	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	104	11	8	–	6	3	2	87	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	728	27	8	–	6	19	–	699	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	441	10	4	–	3	6	1	430	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	8	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja <i>Education</i>	306	5	–	–	–	5	1	226	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	418	5	3	–	3	2	–	408	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	175	5	1	–	1	4	–	160	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	761	7	1	–	–	6	–	676	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

